

II

USTAŠKO-DOMOBRANSKI DOKUMENTI

BR. 112

IZVJEŠTAJ OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA NDH OD 1. NOVEMBRA 1944. O NAPADU JEDINICA NOV I POJ NA HORVATE, BREZNICKI HUM, BRDANE I ROGATICU, O POVLAČENJU IZ DALMACIJE I 0 BORBAMA KOD SLAVONSKOG BRODA, BJELOVARA, JASTREBARSKOG I SARAJEVA¹

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 306/44
OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA
1. XI 1944 godine

1 OBĆI PREGLED:

Stanje na iztočnoj i Jadranskoj fronti bez značajnijih promjena.

Uspješno je završen podhvati u području Bjelovar — Križevci — Koprivnica.

Veliki obranbeni uspjeh kod Rogatice 29. X, te kod Nadromanije u području Sarajeva.

Uspjeh u podhvatu kod Jastrebarskog.

Manji napadaji nepr. zrakoplova na Vinkovce, Vukovar, Šid i s. Otok.

II PODRUČJA:

Iztočna fronta:

Stanje na iztočnoj fronti nepromjenjeno.²

Zaposjednuta su uporišta na zapadnoj obali r. Drine od Zvornika do utoka r. Drine u Savu.

Neprijateljska topnička vatra na cestu Ilok — Vukovar, te na Dalj i Erdut.

¹ Original (umnožen na geštetneru, latinicom) u Arhivu VII, reg. br. 1/1—1, k. 44.

² O situaciji na sremskom frontu 1. novembra 1944. vidi tom I, knj. 10, dok. br. 4, 6, 98 i 169.

Jadranska fronta:

S Jadranske fronte nema novih viesti. Odmicanje borbenih skupina i posjedanje uporišta nastavlja se po osnovi.³

Kod Dubrovnika primjećena je jedna brodopratnja jaka oko 30.000 ljudi.⁴ Posada Trogira povučena je u Šibenik.⁵

Na sjevernom Jadranu u toku su borbe s bandama u području Karlobaga.⁶

Sl. Brod:

Odbijen je napadaj part. na uporišta i vozila na cesti Sibinj — Stupnik (10 — 17 km z. Broda) uz podrštu topništva. Pojedinosti nisu poznate.⁷

Izviđački odjeli protjerali su neprijatelja iz s. Jakačina Mala (5 km s.z. Sibinja) uz 10 mrtvih partizana i zaplijenili 3 puške. Daljnji progon zadržan je snažnim nepr. odporom. Vlastiti gubitci: 1 mrtav i 3 ranjena.

Bjelovar:

Završen je podhvati u području Bjelovar — Koprivnica. Neprijatelju je zadan težak udarac zauzimanjem jako utvrđenog part. uporišta Kapela (8 km s. Bjelovara). Nайдено je još 60 poginulih partizana, zarobljeno je 7, ali se

³ Pod pritiskom jedinica 8. korpusa NOVJ dijelovi njemačke 118. lovačke divizije i 2. bataljon njemačke 369. legionarske divizije povukli su se pravcem Imotski — Posušje — Mostar, a njemačka 264. divizija i manji dijelovi ustaša, domobrana i četnika pravcem Split — Šibenik — Drniš — Knin. (Opširnije o tome vidi dok. br. 56 u ovoj knjizi, knj. 34. dok. br. 4, 41, 77, 81, 90 i 91 i Franz Schraml, Kriegsschauplatz Kroatien, die deutsch-kroatischen Legionsdivisionen, Kurt Vowinkel Verlag, Neckargemünd, 1962.)

⁴ Krajem oktobra prevoženi su Stab i jedinice 5. pomorskog obal-skog sektora Mornarice NOVJ sa otoka Korčule u Dubrovnik. Broj prevezenog ljudstva preveličan je (vidi tom VIII, knj. 3, dok. br. 87, 92, 114 i 119).

⁵ Dvadeset šesta divizija zauzela je Trogir 27,28. oktobra 1944 (vidi dok. br. 56).

⁶ Na otoku Pagu, zapadno od Karlobaga, dejstvovao je tada 1. bataljon pomorske pješadije 2. pomorskog obal-skog sektora Mornarice NOVJ (vidi tom VIII, knj. 3, dok. br. 107).

⁷ Jedinice 12. NOU divizije napale su 30. oktobra 1944. njemačku kolonu na putu Slavonski Brod — Nova Kapela. Prema depeši koju je Stab 6. korpusa pisao 31. oktobra 1944. Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske ubijeno je 116 neprijateljskih vojnika i 30 konja i uništeno 40 zaprežnih kola, 1 kamion i 2 putnička automobila. Istog dana Divizija je minirala prugu Vrpolje — Perkovec na 52 mjesta (Arhiv VII, reg. br. 3—1, k. 119/7).

part. gubitci ciene na oko 400 poginulih i ranjenih.⁸ Vlastiti gubitci: 33 poginula (2 časnika), 95 ranjenih (8 časnika).

Ustaške i domobranske postrojbe, koje su sudjelovale u podhvatu u Bilo Gori pod izvrsnim vodstvom generala Peričića,⁹ dale su dokaza svoje visoke borbene vriednosti, izdržljivosti i sjajnog vojničkog duha u borbama s premoćnim neprijateljem.

Zagreb:

Noću 30/31. X jaka skupina part. napala je njemačku posadu s. Horvati (16 km j.z. Zagreba) i istovremeno minirala želj. prugu kod Horvata s 56 mina. Pojedinosti nisu poznate.¹⁰

Jastrebarsko:

U podhvatu u području Jastrebarskog borbene skupine osloboidle su Bratinu (10 km i.j.i. Jastrebarskog) slo-mivši jak nepr. odpor. Neprijateljski gubitci: 99 poginulih i 1 zarobljen.¹¹

Varaždin:

31. X jake part. snage napale su uporište Breznički Hum (21 km j. Varaždina). Pojačanje upućeno iz Novog Marofa nije se moglo probiti zbog premoćnih part. snaga, te se nakon duže borbe pretrpivši gubitke moralio povući. Neprijateljski gubitci nisu ustanovljeni. Vlastiti gubitci: I ustaša poginuo i 10 ranjeno.¹²

U toku su mjere za odterećenje BrezrJčkog Huma.

Derventa:

Noću 26/27. X odbijen je napadaj part. na uporište Brđani (11 km j.j. i. Dervente) bez vlastitih gubitaka. Neprijateljski gubitci: 3 poginula i 4 ranjena.¹³

⁸ U borbama na području Bjelovara od 21. do 24. oktobra 1944. jedinice 33. NO divizije imale su 5 mrtvih, 53 ranjena i 1 nestalog borca (vidi knj. 34, dok. br. 97).

⁹ Stjepan

¹⁰ Na selo Horvate izведен je demonstrativni napad. Prugu je minirao 2. diverzantski odred u sadejstvu sa brigadom »Franjo Ogulinac Seljo« (Arhiv VII, reg. br. 4—1, k. 433 1. i 2—4, k. 121).

¹¹ Prema depeši koju je Štab 4. korpusa 29. oktobra „1944. poslao Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske dijelovi njemačkog 1. lovačkog rezervnog puka u sadejstvu sa ustašama izvršili su 28. oktobra napad pravcem Zdenčina — Bratina. U borbi sa Karlovačkom NO brigadom neprijatelj je imao 20 izbačenih iz stroja i bio prisiljen na povlačenje u polazne baze. U depeši nema podataka o gubicima Karlovačke NO brigade (Arhiv VII, reg. br. 4—1, k. 433 1).

¹² Vidi dok. br. 113.

¹³ Opširnije o borbama u Bosni i Hercegovini u oktobru i novembru 1944. vidi tom IV. knj. 30.

31. X napao je neprijatelj želj. prugu južno Derente. Pojedinosti nisu poznate.

Sarajevo:

Dielovi jednog ustaškog zdruga u borbama kod Nadromanije (16 km s.i. Sarajeva) nanieli su part. težke gubitke od oko 100 mrtvih i velik broj ranjenih.

Rogatica:

29. X odbijen je napadaj part. na Rogaticu. Tom prilikom posada Rogatice naniela je neprijatelju težke gubitke. Nađeno je 90 pогinulih i ustanovljeno 32 ranjena partizana (među njima 2 »viša« i 3 »niža oficira«). Daljnjih 100 pогinulih je ocijenjeno.

Plien: 55 pušaka, 15 strojosamokresa, 5 strojopušaka, 1 protuoklopna puška, 2 bacača, 1 krugovalna postaja i 26 konja.

Obćenito:

U području Kreševa ustaške su postrojbe zapliene 17 pušaka i 1 strojopušku.

30. X izviđački dielovi P.T.S-a spriječili su pljačku i prisilno novačenje partizana u području 2—4 km j. Novog Marofa.¹⁴

Djelat, nepr. zrakopl.:

28. i 30. X sovjetski zrakoplovi napali su želj. postaju Sid bombama i strojničkom vatrom. Poginuo je 1 vojnik, a 2 su ranjena.

31. X nepr. zrakoplovi napali su Vinkovce, Sid, Vukovar i s. Otok. Ima štete i žrtava.

Dogodaji na želj. prugama:

Noću 30/31. X minama je razorena glavna pruga Brod — Vinkovci između ž.p. Andrijevci i Vrpolje,¹⁵ 31. X u 1630 sati pruga je popravljena i predana prometu.

Noću 30/31. X na pruzi Brod — Sarajevo porušena je pruga u dužini od 1.400 metara između ž.p. Donja Bišnja i Lupljanica.

31. X na glavnoj pruzi Novska — Brod između ž.p. Sibinj i Oriovac bio je obustavljen promet od 1700 — 2100 sati zbog jake pucnjave na tom dielu pruge.

31. X na pruzi Brod — Vinkovci između ž.p. Ivanjkovo i Vinkovci neprijateljski zrakoplovi onesposobili su 2 stroja.

¹⁴ Na području Huma nalazile su se tada jedinice 32. NO divizije (vidi dok. br. 113).

¹⁵ Diverziju su izvele jedinice 12. NOU divizije (vidi dok. br. 7).

Osobitosti:

Doznaće se da je 16. X na putu između Borova i Zagreba nestao naš zrakoplov »Beta« s posadom vodnikom Goretić Silvestrom i stožernim narednikom Morlić Marijanom.

Prema izvješću II zbor. područja Niemci su obustavili svaki promet preko Vinkovaca dok se pruga ne odtereti.

Prema izvješću generala Gustovića¹⁸ u Sriemu se ne može pronaći povjerenik Min. seljačkog gospodarstva g. Krčelić, čija je dužnost prikupljanje hrane, te se posao prikupljanja nagomilao i zapinje.

Prema istom izvješću predviđa se evakuacija pučanstva do crte Vukovar — Vinkovci — Bosut, s time da ostanu građanske bolnice.

ZA POGLAVNIKA I ZA DOM SPREMNI!

Glavar glavnostožernog ureda
general i ust. pukovnik (T. Sertić)

RAZASLATO:

Poglavnom županstvu
Min. oružanih snaga,
Sastavak.

*« Artur

BR. 113

IZVJEŠTAJ OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA NDH OD 2. NOVEMBRA 1944. O BORBAMA KOD SREMSKE MITROVICE, SLAVONSKOG BRODA, VARAŽDINA, OGULINA I O POVLAČENJU IZ DALMACIJE¹

Vojnička tajna

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 307/44.
OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA
2. XI 1944 g.

I OBĆI PREGLED:

Na iztočnoj fronti, osim živahne topničke djelatnosti, bez promjene.

Na Jadranskoj fronti nastavljaju se pokreti odmicanja po osnovi. Primošten, Zadar i Skradin izpražnjeni.

Uspjeh u obrani Brezničkog Huma (podr. Varaždina) te veliki uspjeh u završenom podhvatu u Gorskem Kotaru.

Oboren 1 sovjetski zrakoplov.

II PODRUČJA:

Iztočna fronta:

Manja neprijateljska djelatnost na obranbenoj crti u Sremu te vatreni prepadi plotunskom vatrom topova i bacača na cijeloj fronti.

Odbijen je neprijateljski napadaj u jakosti jedne bojne kod Bešenova (14 km s. i. Hrv. Mitrovice) pri čemu je neprijatelj imao 55 poginulih, a 1 je prebjegao. Plieni: 1 p.o. top, 1 bacač, 5 strojopušaka i 30 pušaka.²

Opaženo je da neprijatelj pojačava snage na izt. obali r. Drine kod Zvornika. U području j. z. Brčkog opaženo je okupljanje jakih partizanskih snaga.

Neprijatelj otvara topničku vatru na uzletište i želj. postaju Borovo.

U toku živahne djelatnosti sovjetskog zrakoplovstva, oboren je 1 zrakoplov.

¹ Original (umnožen na gešteteru, latinicom) u Arhivu VII, reg. br. 2/1—1, k. 44.

² Treća vojvodanska brigada oslobođila je Bešenovo 1. novembra 1944. Njeni gubici bili su: 28 mrtvih i 51 ranjen (vidi tom I, knj. 10, dok. br. 16).

Jadranska fronta:

Odmicanje borbenih skupina na nove postave vrši se po osnovi.

Primošten, Zadar i Skradin izpraznjeni su po zapoviedi višeg podhvavnog zapovjedništva.³ U toku je izpraznjenje i ostalih uporišta sjeverne dalmatinske obale i otoka pred tom obalom.

U Kraljevicu 31.X stigla je brodopratnja s oko 600 ustaša, 40 oružnika i 40 ranjenih ustaša s 50 članova ustaških obitelji evakuiranih iz Zadra i okolice.

Odbijen je neprijateljski napadaj na Posušje (10 km s. i. Imotskog).⁴

SI. Brod:

Odbijen je napadaj part. na osiguranje puta zapadno SI. Broda kao i jedan njemački povoz noću 31.X/1.XI. Vlastiti gubitci: 1 vojnik poginuo, 1 vojnik i 1 domobran ranjeni, 2 samovoza zapaljena.⁵

Vatreći prepadi partizana na želj. osiguranja kod Slatinika (12 km z. Broda) noću 31.X/1 XI.⁶

Varaždin:

Pojačanje upućeno iz Sv. Ivana Zelina 31.X protjeralo je part. i odteretio posadu Brezničkog Huma (21 km j. Varaždina).

U borbama za ovo uporište neprijatelj je imao oko 150 mrtvih i ranjenih, dok gubitci posade iznose: 1 ustaša poginuo i 6 ranjenih.⁷

Ogulin:

U podhvatu u Gor. Kotaru od 12—22. X prisiljeni su bili jači neprijateljski sastavi na borbu, te su razbi-

⁵ Primošten i Zadar neprijatelj je napustio pod pritiskom jedinica 8. korpusa NOVJ krajem oktobra 1944. a Skradin početkom novembra (vidi dok. br. 56 u ovoj knjizi i knjigu 34, dok. br. 87 i 153).

⁴ Posušje su tada napadale jedinice 9. NO divizije. One su ga osloboidle 17/18. novembra 1944 (vidi Arhiv VII, reg. br. 56—2, k. 842 A).

⁵ Njemačku auto-kolonusu na komunikaciji Slavonski Brod — Nova Kapela—Batrina napale su jedinice 12. NOU divizije (Arhiv VII, reg. br. 3—1, k. 119/7).

⁶ Prepad na željezničko osiguranje na pruzi Slavonski Brod — Vrpolje izvele su jedinice 12. NOU divizije (vidi dok. br. 7 i Arhiv VII, reg. br. 3—1, k. 119/7).

⁷ Prema izvještaju koji je Štab 10. korpusa 31. oktobra 1944. pisao Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske, neprijatelj (2. bojna 5. stajaćeg djelatnog zdruga ustaške posade iz Huma i Kraljevca) napao je kod Huma 32. NO diviziju i 1 (Zagorsku) brigadu, ali je razbijen i vraćen u svoja uporišta. Gubici jedinica 32. divizije i 1 (zagorske) brigade bili su: 4 mrtva i 25 ranjenih (Arhiv VII, reg. br. 3—1, k. 119/9).

jeni i za dulje vrieme onesposobljeni za veće podhvate. Neprijatelj je izgubio: 216 poginulih izbrojeno (2 »oficira«), dalnjih 200 poginulih je ocijenjeno, 66 je zarobljeno, 5 prebjeglo.⁸ Plien: 2 topa, 7 strojopušaka, 82 puške, 11 strojosamokresa, nekoliko motornih vozila, strjeljivo i oprema. Uništene su part. nastanbe, barake i kuće. Vlastiti gubici su maleni.

Gospić:

Jedna nepr. obskrbna preselica naišla je na naše zasjede na cesti Gospić—Otočac. Palo je 46 partizana, 2 su zarobljena.⁹ Zaplijenjeno je 6 konja natovarenih oružjem, odorom i hranom.

Rogatica:

U toku je podhvat naših i njemačkih borbenih skupina u području Sokolac — Rogatica.

Željeznička pruga Sarajevo—Višegrad jako je oštećena od partizana.

Djelat, nepr. zrakopl.:

31.X neprijateljski zrakoplovi bacali su promičbene letake na području Kiseljak — Busovača.

1.XI u 1500 sati neprijateljski zrakoplovi napali su strojničkom vatrom teretne vlakove na pruzi između Popovače i Kutine te onesposobili 3 stroja.

Istog dana napadnuti su putnički vlakovi kod Dragalića, Okučana i Nove Gradiške, gdje su također onesposobljena 3 stroja. Pojedinosti nisu javljene.

Djelat, vlast, zrakopl.:

30.X kod Ludbrega spustio se prisilno jedan naš zrakoplov >Dornier«. Zrakoplov je oštećen, a posada je živa.

31.X naše je zrakoplovstvo izvršilo oružano izviđanje okolice Križevaca. Tom prilikom nije ništa sumnjivog opaženo. Nadalje je izvršilo obskrbu strjeljivom postrojbi u Sarajevu, te povez žurne pošte i vojničkih osoba.

1.XI naše je zrakoplovstvo izvršilo novo izviđanje okolice Križevaca, gdje nije ništa sumnjivo opaženo. Nadalje je izvršilo obskrbu strjeljivom postrojbi u Sarajevu,

⁸ Vidi dok. br. 58, primjedbu br. 2 i knj. 34, dok. br. 74.

* Jedinice 35. NO divizije (2. i 3. brigada) na povratku iz Primorja (odakle su prevozile materijal dobiven od saveznika), naišle su na zasjede koje su im postavili dijelovi njemačke 392. legionarske divizije na liniji Janjče — Križanova brdo — Jasenovača. Poslije dvodnevnih borbi (28. i 29. oktobra 1944), brigade su probile neprijateljske zasjede i bez većih gubitaka stigle u Mogorić (opširnije o tome vidi dok. br. 18 u ovoj knjizi i Arhiv VII, reg. br. 1/11, k. 1234).

prijenos zdravstvenog tvoriva, raznog drugog tvoriva, žurne pošte i vojničkih osoba.

Obćenito:

Ceste Križevci — Sv. Ivan Zabno, zatim Križevci — Carevdar i Gornja Rijeka — Sv. Petar — Orehovec zakrčili su partizani preprekama od porušenih stabala.

Dogadjaji na želj. prugama:

Željeznička pruga Dobojsko — Sarajevo između ž. p. Vranduk i Vraća te Lašva — Kakanj prekinuta je i zapošljednuta od partizana.

1.XI u 0240 sati minama je razorena želj. pruga Nova Gradiška — Brod između ž.p. Nova Kapela-Batrina — Oriovac.¹⁰ Pruga je istog dana popravljena.

1.XI u 0900 sati na pruzi Sisak — Sunja — Novska između ž. p. Sunja i Saš naišao je na minu njemački radni vlak. Pojedinosti nisu poznate.¹¹

31.X u 1830 sati na istoj pruzi između ž.p. Dubica i Šaš naletio je na minu vojni vlak.¹²

ZA POGLAVNIKA I ZA DOM SPREMNI!

(M. P.)

Po nalogu
Glavara glavnostožernog ureda
Pročelnik operativnog odjela
glavnostožerni pukovnik
(Helbich)
Helbich

¹⁰ pruge su porušili dijelovi 12. NOU divizije (Arhiv VII, reg. br. 3—1, k. 119/7).

¹¹ i ^s Željezničke pruge Sunja — Šaš i Dubica — Šaš minirale su jedinice 7. NOU divizije (Arhiv VII, reg. br. 2—1, k. 119/6).

BR. 120

IZVJEŠTAJ OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA NDH OD 3. NOVEMBRA 1944. O POVLAČENJU U DALMACIJI I SREMU, O BORBAMA KOD VARAŽDINA I NA PODRUČJU SOKOLAC — ROGATICA¹

Vojnička tajna

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 308/44:
OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA
3.XI 1944 g.

I OBCI PREGLED:

Na iztočnoj fronti zaposjednuta je nova obrambena crta.

Na jadranskoj fronti nastavlja se odmicanje po osnovi. Izpraznjen je Biograd n/m i okolna uporišta.

Kod Celića u području Brčkog spušteni nepr. padobranci.²

Uspjeh u borbi kod s. Pake (područje Varaždina).

Manji napadaji nepr. zrakoplova na želj. objekte.

II PODRUČJA:

Iztočna fronta:

Po osnovi izvršeno je odmicanje borbenih postrojbi na novu obrambenu crtu: Laćarak — Čalma — Divoš — Đipša — Neštin (30 i 22 km j. i., 19 km i., 20 km i. s. i. i 20 km s. i. Sida), bez smetnji od strane neprijatelja.³

Most u Hrv. Mitrovici preko r. Save uništen je po vlastitim četama prije napuštanja grada.⁴

Opaža se okupljanje partizana u području Zvornika.

U području Celića (18 km j. Brčkog) 31.X spustili su se neprijateljski padobranci. Istodobno bačene su obskrbne bombe. U svemu je bilo 13 dvomotornih i 25 četveromotornih zrakoplova, koji su doletjeli i odletili u jugozapadnom smjeru.

¹ Original (umnožen na gešteteru, latinica) u Arhivu VII, reg. br. 3/1—1, k. 44.

² Podatak o spuštanju padobranaca nije tačan. Saveznički avioni su tada padobranima spuštali materijalnu pomoć jedinicama NOVJ.

* Na tu liniju neprijatelj se povukao pod pritiskom jedinica 1. proleterskog i 12. korpusa NOVJ (opširnije o tome vidi tom I, knj. 10, dok. br. 6, 7, 9, 11, 12, 19, 20 i 21).

* Jedinice 16. NOU divizije oslobodile su Sremsku Mitrovicu 1. novembra 1944 (vidi tom I, knj. 10, dok. br. 3, 6 i 8).

Jadranska fronta:

Nastavlja se odmicanje borbenih postrojbi na sjevernoj dalmatinskoj obali po osnovi.

Biograd n/m i sva uporišta jugoiztočno Biograda povučena su u Šibenik po zapoviedi višeg podhvatzog zapovedničtva.

Nadalje, na izтокu uspješno je završen podhvat u području Blagaj — Nevesinje.

Višegrad:

Izviđanjem iztočno Višegrada ustanovljeno je da su part. porušili most na cesti kod Dobruna (9 km i. j. i. Višegrad).

Rogatica:

Uspješno se nastavlja podhvat u području Sokolac — Rogatica.

Derventa:

Noću 31.X/1.XI odbijen je napadaj četnika na uporište Božinci i Višnik (10 km i. j. i. i. s. i. Dervente). Četnici su uspjeli zapaliti školu u Božincima.

Varaždin:

U borbama kod s. Paka (4 km j. j. z. Novog Marofa) 30.X naniele su ustaške postrojbe neprijatelju težke gubitke. Poginulo je 57 partizana.⁵

Djelat, nepr. zrakopl.:

1. XI između 1500 i 1600 sati nepr. zrakoplovi napali su želj. postaje Podlugovi, Porječani i Catići na pruzi Sarajevo — Zenica, te onesposobili 1 stroj, 1 samovoz natočen benzinom zapalili, 4 samovoza oštetili i 17 konja ubili. Ljudskih žrtava nije bilo.

Istog dana neprijateljski lovci napali su 2 osobna vlačaka kod Korače na pruzi Brod — Derventa. Onesposobljena su 3 stroja, 2 vojnika i 1 građ. osoba poginuli.

Obćenito:

Prigodom osiguranja ceste kod Nadromanije te izviđanja kod Prače poginula su 2 part. i zaplijenjeno 3 puške. Jedan oružnik je poginuo, a 7 oružnika je nestalo.

⁵ U oštrim borbama koje su vodene južno od Novog Marofa, na prostoriji Velišee (trig. 399), s. Radešić, s. Gornje Visoko, s. Vinično između 32. NO divizije i dijelova Poglavnikovog tjelesnog zdruga izbačeno je iz stroja oko 80 ustaša od kojih je 20 ostalo na bojištu. Gubici divizije bili su: 4 poginula, 4 nestala i 22 ranjena (Arhiv VII. reg. br. 1—32'8, k. 1192/1).

Naknadno je javljeno da su part. u borbama kod Kreševa 29. i 30. X imali oko 140 poginulih i ranjenih.

Doznaće se da su u borbama na ušću Neretve prošlog mjeseca poginuli poručnik Kordić i 3 vojničara, ranjeno 10 vojničara iz 14 sati IV ust. bojne.

Dogodaji na želj. prugama:

1.XI u 0830 sati na želj. pruzi Zaprešić — Varaždin između ž. p. Zaprešić i Pušća Bistra naišao je na minu putnički vlak. Stroj i 1 štitna kola izskočili.⁶

1.XI u 2045 sati na glavnoj želi. pruzi između ž. p. Donja Vrba i Garčin naišao je na minu putnički vlak. Mina se rasprsla i izbacila stroj. Vlakovođa je poginuo, a strojovoda je ranjen.⁷

Noću 1/2.XI porušena je minama glavna pruga između ž. p. Okučani i Dragalić.⁸ Pruga je popravljena 2.XI.

2.XI u 0035 sati minama je porušena glavna pruga između ž.p. Lipovljani i Novska na 6 mjesta. Istog dana napadnut je teretni vlak kod ž.p. Lipovljani te se povukao u postaju.⁹ Istog dana pruga je popravljena i prohodna.

2.XI u 0035 sati minama je porušena želj. pruga između ž.p. Rajić i Okučani.¹⁰ Pruga je popravljena istog dana.

1.XI oko 1400 sati nepr. zrakoplovi napali su putnički vlak kod ž.p. Zlatar-Bistrica na pruzi Zaprešić — Varaždin. Onesposobljen je stroj, a 8 putnika je ranjeno.

Istog dana oko 1400 sati na pruzi Doboj — Sarajevo kod ž.p. Doboj, Maglaj, Usora i Trbuk neprijateljski zrakoplovi onesposobili su ukupno 7 strojeva.

ZA POGLAVNIKA I ZA DOM SPREMNI!

Po nalogu
Glavnego Glavnostožernog ureda
Pročelnika operativnog odjela
(M. P.) glavnostožerni pukovnik
glavnostožerni pukovnik
(Halbich)
Halbich

• Mine su postavili dijelovi 3. diverzantskog odreda (vidi dok. br. 47 i 113).

⁷ Diverziju je izveo 1. diverzantski odred (Arhiv VII, reg. br. 2—4, k. 121).

⁸ Prugu je porušila Omladinska brigada »Joža Vlahović« u sa- dejstvu sa dijelovima 1. diverzantskog odreda (Arhiv VII, reg. br. 2—1, k. 121).

* i ¹⁰ Komunikaciju Lipovljani — Nova Gradiška rušile su tada jedinice 40. NO divizije (vidi dok. br. 12 i 97 u ovoj knjizi i Arhiv VII, reg. br. 3—1, k. 119).

BR. 115

**IZVJEŠTAJ GLAVNOSTOZERNOG UREDA MINISTARSTVA
ORUŽANIH SNAGA NDH OD 4. NOVEMBRA 1944. O NAPADU
JEDNICA NOVJ NA HRAŠCINU - TRGOVIŠCE I
ZVORNIK, O BORBAMA KOD SUNJE I NA PRAVCU ŠIBENIK — DRNIŠ — VRLIKA¹**

**DNEVNO IZVJEŠĆE
GLAVNOSTOZERNOG UREDA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA
4.XI 1944. g.**

I OBĆI PREGLED:

Odbijeni manji nepr. napadaji na sjevernom krilu iztočne fronte.

Na jadranskoj fronti zaposjednuta nova obrambena crta. Posušje i Čitluk napušteni.

Borbe u Zagorju i manje borbe u području SI. Broda i Sunje.

Zauzeta Rogatica i Kreševo (podr. Sarajeva).

Manji napadaji nepr. zrakoplovstva na želj. vlakove i objekte u širem području Zagreba.

II PODRUČJA:

Iztočna fronta:

Osim nepr. napadaja na sjeverni i srednji odsjek izt. fronte,² koji su odbijeni uz znatne gubitke po neprijatelja, nije bilo značajnije borbene djelatnosti.

Pojačana je neprijateljska topnička i bacačka vatrica uz nemiravanje sa lieve obale Dunava na području Erduta i Borova.

Odbijen je napadaj partizana na Zvornik.

Izviđanjem je ustanovljeno da u području Celić (18 km j. Brčkog) nema neprijatelja. Na tom području izgleda nisu spušteni padobranci kako je to javljeno u dnevnom izvješću br. 308, već samo veća količina tvoriva i ratne opreme s pratnjom.³

Zbog oskudice u pogonskom tvorivu otežani su pokreti borbenih skupina.

¹ Original (umnožen na gešteteru, latinicom), u Arhivu VII. reg. br. 4/1—1, k. 44.

² Riječ je o borbama na sremskom frontu (vidi dok. br. 112, 113 i 114 u ovoj knjizi i tom I, knj. 10, dok. br. 21, 22, 23, 24 i 25).

³ Vidi dok. br. 114.

Jadranska fronta:

Odmicanje borbenih postrojbi na zapadnom dielu jadranske fronte nastavlja se po osnovi.

Neprijatelj sledi pokrete odmicanja naših postrojbi u području Šibenik — Drniš — Vrlika s jačim snagama i zatvara obskrbnu cestu 4 — 10 km s. z. Knina.⁴ Do sada nije uspjelo pročistiti tu cestu. Upućene su vlastite snage protiv part. u područje j.i. Vrlike.⁵

Na iztočnom dielu jadranske fronte borbene postrojbe zaposjele su novu obranbenu crtu: Kifino Selo — Nevesinje — Blagaj — Gnojnice — Jasenica — Široki Brieg — Kočerin — Vranić — Tomislav Grad uz slab neprijateljski pritisak.⁶

Posušje (9 km s. i. Imotskog) i Čitluk (15 km j. z. Mostara) napušteni su po zapoviedi višeg podhvata. zapovjedništva.

Sunja:

U podhvatu u području sjeveroiztočno Sunje odbacile su kozačke postrojbe partizane u smjeru j. i. na zaporne postave kod Sunje, koje drže ustaše. Pojedinosti još nisu javljene.

Partizani su minama razorili cestu Sunja — Dubica.⁷

Varaždin:

2.XI premoćne part. snage napale su uporište Hrašćina Trgovišće i ušle u to mjesto.⁸

⁴ Neprijateljske snage povlačile su se pod pritiskom jedinica 20. NO i 26. NOU divizije (vidi dok. br. 3, 9 i 56).

⁵ Između 28. i 31. oktobra 1944. prebačen je na područje Vrlike 1. bataljon 383. puka njemačke 373. legionarske divizije. Bataljon je imao sljedeći raspored: Stab bataljona i 4. četa u Vrlici, 1. četa u Katićima, 2. četa u Kosorima i 3. četa u Gerjaku. Na području Vrlike nalazio se i 3. bataljon 383. puka. Njegov raspored redakcija nije mogla utvrditi. Upućivanjem tih bataljona u rejon Vrlike neprijatelj je želio da ojača odbranu Cetinske doline i spriječi prođor 20. NO divizije u pravcu Knina (vidi dok. br. 3 i 9 u ovoj knjizi i Franz Schraml, Kriegsschauplatz Kroatien, die deutsch-kroatischen Legionsdivisionen, Kurt Vowinckel Verlag, Neckargemünd, 1962).

⁶ Navedenu liniju posjeli su razbijeni dijelovi njemačke 369. legionarske divizije poslije povlačenja iz Dalmacije i dijelovi 6. i 9. ustашkog zdruga (brigade). Organizovanjem odbrane na toj liniji neprijatelj je spriječio prodiranje 9. NO i 29. NOU divizije u pravcu Mostara (opširnije o tome vidi dok. br. 71 u ovoj knjizi, Arhiv VII. reg. br. 12—1/2, k. 579, 56—2, k. 842 A).

⁷ Komunikacije Sunja — Kostajnica i Sunja — Dubica minirale su jedinice 7. NOU divizije. One su 3/4. novembra 1944. porušile prugu Sunja — Kostajnica na 186 mjeseta (vidi dok. br. 97 u ovoj knjizi i Arhiv VII, reg. br. 4—1, k. 433/1).

⁸ Ustaško-domobransku posadu u Hrašćina-Trgovišću savladala je 32. NO divizija 3. novembra 1944 (vidi dok. br. 4, 11 i 97).

Ugroženo je i uporište Breznički Hum (22 km j. Varaždina). U toku su protumjere.⁹

Sarajevo:

Posada Kreševa (24 km z. Sarajeva), koja se bila povukla u Kiseljak pred nadmoćnim part. snagama, ponovno se vratila u Kreševo koje su partizani napustili.

Mostar:

Odbijen je neprijateljski napadaj na uporište Lise (15 km z. Mostara).

Jake neprijateljske snage ugrožavaju cestu zapadno Mostara, kojom se obskrbljaju iztaknute borbene skupine.

Djelat. nepr. zrakopl.:.

3.XI 0800 sati šest nepr. zrakoplova napalo je njemački transportni vlak u Zaprešiću (15 km z. s. z. Zagreba) strojničkom vatrom i bombama. Oštećen je stroj vlaka i oruž. vojarna, žrtava nema.

Istog dana napali su nepr. zrakoplovi vlak u želj. postaji Savski Morof. Onesposobljen je stroj a 2 osobe su poginule i 3 ranjene.

Istodobno napali su neprijateljski zrakoplovi most na r. Sutli i Nove Dvore kod Zaprešića.

Osobitosti:

Prema izvješću I posad. zdruga 3.XI pobjeglo je iz 5. sati XXXVII ust. bojne u Križevcima 30 vojničara, vjerojatno u Bjelovar.

I ust. zdrug iz Sarajeva javlja da su 29.X u borbama kod Nadromanije poginuli part. pukovnik Pero Kosorić »komandant 27. part. divizije«, te podpukovnik Ratko Pejić »zamjenik komandanta 38. partizanske divizije«.¹⁰

Prema njemačkom izvješću provedeno je razoružanje dijelova 13. SS divizije u Doboju, te su nepouzdani vojnici muslimani odpremljeni želj. preselicom na izgradnju glavne borbene crte.

Prema izvješću II ust. zdruga prilikom izviđanja kod Đurđenovca ranjen je zastavnik Brajdić Mato i zarobljen od partizana ...

VII ust. zdrug javlja da se ust. bojnik Bednjanec u Splitu predao partizanima sa 150,000.000 kuna ...

⁹ Prilikom napada na Hrašćina-Trgovišće na osiguranju prema Humu i Novom Marofu (sjeverno od Breznice) nalazila se 1. zagorska brigada (vidi dok. br. 112).

¹⁰ Pero Kosorić bio je tada načelnik Štaba 3. korpusa NOVJ a zamjenik komandanta 38. NOU divizije — Ratko Perić. Podatak o njihovoj pogibiji nije tačan (Arhiv VII, reg. br. 36/4, k. 408).

Osim toga part. su strieljali zapovjednika mesta bojnika Prijića i satnika Bakovića, te zastavnika Baumgartners i sve mornaričke časnike bivše legionare sa Crnog mora.

ZA POGLAVNIKA I ZA DOM SPREMNI!

Razaslato:

Poglavnom županstvu, Glavar glavnostožernog ureda
Min. oružanih snaga, general i ust. pukovnik (T. Sertić)
Sastavak.

BR. 116

IZVJEŠTAJ GLAVNOSTOŽERNOG UREDA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA NDH OD 5. NOVEMBRA 1944. O NAPADU JEDINICA NOVJ NA DUVNO, DRNIŠ I OKUCANE, O BORBAMA KOD VARAŽDINA I O POVLAČENJU NIJEMACA IZ ŠIBENIKA I KIJEVA¹

DNEVNO IZVJEŠĆE
GLAVNOSTOZERSKOG UREDA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA
5.XI 1944 g.

I OPĆI PREGLED:

Odbijeni manji nepr. napadaji na istočnoj fronti.
Na jadranskoj fronti odbijeni su nepr. napadaji u području Tomislav Grada i Drniša. Šibenik i uporište Kijevo (kod Knina) napušteni.
Uporište Hrašćina Trgovišće (u Zagorju) zauzeto.
Nastavlja se podhvat u području Rogatice.
Manji napadaji nepr. zrakoplovstva na Ribku i šire područje Sarajeva.

II PODRUČJA:

Iztočna fronta:

Stanje na iztočnom bojištu nepromjenjeno.
Odbijeni su nepr. napadaji kod Laćarka (zapadno Hrv. Mitrovice).²

¹ Kopija originala (pisana na mašini, latinicom) u Arhivu VII, reg. br. 5/1—1, k. 44.

² Vidi tom I, knj. 10, dok. br. 29, 32, 51, 72, 75, 76, 77, 98 i 171.

Nastavlja se neprijateljska topnička i bacačka vatrica
za uznemiravanje na cijeloj fronti.

U području Zvornika izviđačke snage protjerale su
partizane sa zapadnih visova.

Jadranska fronta:

Na iztočnom dielu jadranske fronte odbijeni su nepr. napadaju u području Tomislav Grada⁵ te na most 12 km j. Mostara.

Neprijateljska topnička vatrica na Nevesinje.

Na zapadnom odsjeku jadranske fronte, nakon što je odbijeno nekoliko nepr. napadaja na Šibenik izpraznjeno je to mjesto po zapoviedi višeg podhvatanog zapovjedništva.⁴ U Šibeniku uništeni su za rat važni objekti. Posada se probija prema Drnišu odakle su upućene borbene skupine za prihvatzanje.

Odbijen je neprijateljski napadaj na Drniš podpomođen oklopnim kolima. Dvoja nepr. oklopna kola su onesposobljena.⁵

Dalje na sjeveru izpraznjeno je uporište Kijevo (14 km j.i. Knina) i zauzeti su novi obranbeni postavi 10 km j.i. Knina.®

Partizani su podpuno uništili most na cesti 12 km s.z. Knina.⁷

Varaždin:

Noću 3/4.XI nakon duže borbe odbačene su jače partizane s područja 11 km j.j.z. Novog Marofa.⁸

4.XI borbene skupine P.T.S-a protjerale su neprijatelja iz uporišta Hrašćina-Trgovišće (24 km j.j.z. Varaždina)." U toku je progon neprijatelja.

³ Neprijateljske kolone u povlačenju i manja uporišta u rejonu Duvna napadale su tada jedinice 9. NO divizije (vidi dok. br. 71 u ovoj knjizi i Arhiv VII, reg. br. 3—1, k. 119 8 i 56—2, k. 842 A).

⁴ Pod pritiskom jedinica 26. NOU divizije 8. korpusa NOVJ neprijatelj je napustio Šibenik 2/3. novembra 1944 (vidi dok. br. 56, 64 i 97).

⁵ Jedinice 26. NOU divizije osloboidle su Drniš 4. novembra 1944 (vidi dok. br. 56).

⁶ Kijevo je oslobođila 20. NO divizija 2. novembra 1944 (vidi dok. br. 3 i 9).

⁷ Most su srušile jedinice 19. NO divizije. One su zatvarale komunikaciju Knin — Otrić i time onemogućavale povlačenje neprijateljskih snaga u pravcu sjevera (vidi dok. br. 54, 81 i 106).

⁸ i ⁹ Poslijе usjećno izvedenog napada na neprijateljsku posadu u s. Hrašćina-Trgovišću (3. novembra 1944), jedinice 32. NO divizije su napustile područje Novog Marofa. Dijelovi PTS ponovo su ušli u Hrašćina-Trgovišće 4. novembra 1944 (vidi dok. br. 4, 11 i 97 i Arhiv VII, reg. br. 3—5, k. 551 A).

Okučani:

Odbijeni su nepr. napadaji na Okučane.¹⁰

Banja Luka:

U manjem noćnom podhvatu u području s. s Banje Luke neprijatelj je odbačen prema zapadu.

Rogatica:

Nakon oslobođenja Rogatice ustaške i njemačke borbe skupine nastavljaju čišćenje i osiguravanje ceste Sarajevo — Višegrad.

Djelat. nepr. zrakopl.:

3.XI neprijateljski zrakoplovi napali su luku u Rijeci bez učinka.

5.XI oko 0030 sati neprijateljski zrakoplovi bacili su kod uzletišta Butmir kraj Sarajeva mnogo svjetlećih raket, a zatim oko 0040 sati zapadno od toga mesta spustili navodno oko 500 padobranaca.¹¹

Osobitosti:

Prema izvješću III zbor. područja I., III., IV., V. i VI bojna 9. posad. zdruga (južno dalmatinska milicija) više ne postoje.¹² 76 častnika, 300 dočastnika i 4.800 momaka tog zdruga sa svim naoružanjem je nestalo, poginulo ili ranjeno. Većina ljudstva je međutim ostala kod svojih kuća i nije se htjela povlačiti. Jedan dio ovog ljudstva razoruzan je u Dubrovniku, a oružje uništeno prigodom povlačenja.

U Mostaru prikupio se stožer i 1. sat II bojne 9. posad. zdruga, svega: 4 častnika, 29 dočastnika i 256 momaka.

Prema izvješću Vel. župana i povjerenika Vlade Simeona iz Bjelovara 5. sat XXXVII ustaške bojne iz Križevaca napustila je postave i svojevoljno otišla u s. Gudovac. Vojničari su odbili da se vrate i kažu da će tamo braniti svoj kraj i svoje obitelji.

¹⁰ Jedinice 40. NO divizije presjekle su 1/2. novembra 1944. željezničku prugu Nova Gradiška — Lipovljani na 35 mjesta, vodeći pri tom borbu sa dijelovima 5. posadnog zdruga. Vjerovatno je tada izveden demonstrativni napad na Okučane (Arhiv VII, reg. br. 3—1, k. 119/7).

¹¹ Padobranci nisu spušteni. Riječ je o materijalu koji su saveznički avioni spuštali padobranima jedinicama NOVJ (vidi dok. br. 114 i 115).

¹² Dijelove 9. posadnog zdruga savladale su jedinice 26. NO divizije (1. dalmatinska proleterska brigada i 11. dalmatinska brigada) u dnu polovini oktobra 1944 (opširnije o tome vidi dok. br. 56).

General Gustović javlja da je Hešet Topčić zapovjednik Bosanskih planinaca nestao i da se stanje južnije Save ne može nadzirati.

Prema njemačkom izvješću VI bojna 9. posad. zdruga (bivša milicija) prigodom napuštanja Sinja prešla je partizanima sa cijelokupnim naoružanjem i 4 topa od 10 cm.¹³

Prema izvješću III zbor. područja pročelnik glavnostožerskog odjela tog područja glavnostožerni podpukovnik Hasandedić Šefket 1.XI nije došao na službu¹⁴ i do danas je potraga ostala bez posljedka.¹⁵

ZA POGLAVNIKA I ZA DOM SPREMNI!

Razaslato:

Poglavnom županstvu,
Min. oružanih snaga,
Sastavak.

Glavar glavnostožernog ureda
General i ust. pukovnik (T. Sertić)

¹³ Neprijateljski garnizon iz Sinja razoružale su jedinice 20. NO divizije 25. oktobra 1944. (vidi knj. 34, dok. br. 81).

¹⁴ On je tada prišao jedinicama NOVJ.
¹⁵ Rezultata

BR. 120

IZVJEŠTAJ OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA NDH OD 6. NOVEMBRA 1944. O NAPUŠTANJU ŠIBENIKA I O NAPADIMA JEDINICA NOVJ NA DRNIŠ I KNIN¹

Vojnička tajna

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 311/44
OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA
6.XI 1944 g.

I OPCI PREGLED:

Na iztočnoj fronti odbijen manji napadaj na Mandjelos.

Na jadranskoj fronti odbijeni su napadaji na Knin i Drniš. Na o. Pagu borbe s izkrcanim neprijateljem.

Napadaj nepr. zrakoplovstva na Osijek i želj. postrojenja u Capragu, kod Sarajeva i Krapine.

II PODRUČJA:

Iztočna fronta:

Na cijeloj iztočnoj fronti bez većih promjena.

Odbijen je nepr. napadaj kod Mandjelosa (10 km s. Mitro vice).²

Obostrana živa topnička djelatnost te nepr. topnička vatra s lieve obale Dunava na područje Vukovara. Borova i Erduta.

Opaženi su nepr. dielovi prema cijeloj borbenoj crti.³

Jadranska fronta:

Na iztočnom dielu jadranske fronte bez promjena.

Neprijatelj pokušava presjeći cestu: Široki Brijeg—Vranić kod Kočerina (24 km z. Mostara). Jači nepr. pritisak s juga u smjeru Mostara.⁴ Na zapadnom dielu jadranske fronte borbene skupine iz Šibenika probile su se nakon težke 36 satne borbe s jakim nepr. snagama, koje su napadale uz podrštu oklopnih kola i zrakoplovstva, u Drniš.⁵

¹ Original (umnožen na gešteteru, latinicom) u Arhivu VII, reg. br. 6/1—1, k. 44.

² O borbama kod Mandelosa vidi tom I, knj. 10, dok. br. 12. 23, 33 i 35.

³ Vidi tom I, knj. 10, dok. br. 29. 32, 51, 72, 75, 76, 77, 98 i 171.

⁴ Vidi dok. br. 115, primjedbu br. 6.

⁵ i ⁶ Vidi dok. br. 56 i 64.

Ima gubitaka u ljudstvu, oružju i tvorivu. Troje nepr. oklopna kola uništена.⁶ Odbijeni su nepr. napadaji na Drniš i Knin s područja jugoiztočno tih mjesta, te su zauzeti novi postavi na području 5 km j.i. Drniša i 7 km j.i. Knina.⁷

Očišćena je obskrbna cesta s.z. Knina. Na dionici Padene — Palanka (10 — 15 km s.z. Knina) obskrbna cesta je još ugrožena vatrom težkog nepr. oružja.⁸

Na o. Pagu iskrcone su nepr. snage. Ustaške postrojbe vode borbu s neprijateljem na o. Pagu.⁹

Djelat, nepr. zrakopl.

4.XI šest sovjetskih lovaca napalo je bombama i strojnicom vatrom Osijek. Pogođeni su Gornji Grad, topnička vojarna, šećerana i poduzeće »Gutman«. Poginulo je 27 građana i 10 vojnika, a 2 su osobe ranjene.

4.XI oko 1500 sati 14 nepr. zrakoplova u 3 naleta bacili su strjeljivo i obskrbu part. u području 7 — 12 km j.i. Sokolca.

5.XI nepr. lovci napali su strojničkom vatrom vlak na mostu preko r. Krapine između Zaprešića i Podsusjeda. Onesposobljen je stroj i ranjeno 7 osoba.

Istog dana u 1415 sati 4 nepr. lovca napali su strojničkom vatrom i bombama želj. postaju Caprag. Postaja 1 obližnje kuće oštećene su. Ima 12 ranjenih osoba (od toga 2 domobrana i 2 ustaše).

5.XI u 1700 sati 24 nepr. zrakoplova bacili su više bombi na područje Alipašin Most. Broj žrtava je malen, a šteta neznatna.

Djelat, vlast, zrakopl.:

4. i 5.XI naše je zrakoplovstvo izvršilo prievoze tvoriva, službene pošte i vojničkih osoba.

Obćenito:

U manjem sukobu ustaša s partizanima kod Borovljana kraj Koprivnice nanieti su neprijatelju osjetljivi gubitci. Jedan čestnik i 2 vojničara su ranjeni.

⁷ Pravcem Vrlika — Kijevo — Knin neprijatelja su gonile jedinice 20. NO divizije (vidi dok. br. 3 i 9 u ovoj knjizi i Arhiv VII, reg. br. 1/2, k. 1030).

⁸ Vidi dok. br. 81 i 106.

⁹ Petog novembra 1944. iskrcao se na otok Pag (Povijane) 1. bataljon mornaričke pješadije 3. pomorskog obalskog sektora Mornarice NOVJ. Bataljon je 7/8. novembra u zajednici sa 1. bataljonom i 2. četom 2. pomorskog obalskog sektora napao mjesto Pag. Primjetivši nastupanje jedinica NOVJ, neprijatelj je na njih otvorio snažnu artiljerijsku vatru i time onemogućio uspješno izvođenje napada (vidi tom VIII, knj. 3, dok. br. 197).

U uporištu Hrašćina — Trgovišće, koje je 4.XI oslobođeno, nadeno je 7 mrtvih mornara. Prema izkazu pučanstva part. su u borbama kod tog uporišta imali 20 — 30 kola mrtvih.¹⁰

4.XI na cesti Zagreb — Jastrebarsko 10 km j. Kali-novice napali su part. teretni samovoz. Jedan ustaški za-stavnik je poginuo, 2 vojničara su ranjena.

Dogodaji na želj. prugama:

5.XI u 0650 sati na pruzi Sarajevo — Mostar između ţ.p. Tarčin i Raštelica naišao je na minu teretni vlak i zatim je napadnut. Posljedak nije javljen.

5.XI u 0850 sati nepr. lovci bombarderi napali su bombama i strojničkom vatrom ž.p. Novska. Pogođene su službene zgrade, oštećeni su kolosjeci i 2 stroja, 10 vagona je uništeno. Ima 10 mrtvih i 7 ranjenih.

5.XI u 0915 sati nepr. zrakoplovi onesposobili su 2 stroja na ž.p. Banova Jaruga.

5.XI nepr. lovci napali su vlakove kod Vel. Gorice, kod Prečeca i Novoselec-Križa. Onesposobljena su 3 stroja. Ranjen je 1 strojovoda i 1 ložač.

Istog dana kod ž.p. Širinec izt. Zagreba u 2100 sati naišao je vlak na minu. 2 štitna kola su izkliznula.

Noću 4/5.XI part. su porušili prugu Maglaj — Sarajevo između ž.p. Lašva i Janjići te je bacili niz nasip 8 marta dubok.

ZA POGLAVNIKA I ZA DOM SPREMNI!

Po nalogu
Glavara glavnostožernog ureda
Pročelnik operativnog odjela
glavnostožerni pukovnik
(Helbich)
Helbich

¹⁰ O gubicima 32. NO divizije prilikom napada na Hrašćinu-Trgovišće vidi dok. br. 4, 11 i 97.

BR. 118

IZVJEŠTAJ OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA NDH OD 7. NOVEMBRA 1944. O NAPADU JEDINICA NOVJ NA KOCERIN, ROGATICU I MEDARE I O BORBAMA KOD ČITLUKA¹

Vojnička tajna 7. XI

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 312/44
OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA
7.XI 1944 god.

I OPCI PREGLED:

Na iztočnoj fronti bez promjena.

Na jadranskoj fronti žestoke borbe u području zapadno i jugozapadno Mostara.

Napadaji nepr. zrakoplovstva na želj. objekte u Vinkovcima, Osijeku, Mostaru i području Zagreba te napadaju na Sušačku i Riječku luku i Remetinec kod Varaždina.

Oborena 2 nepr. zrakoplova.

II PODRUČJA:

Iztočna fronta:

Sa iztočne fronte nema novih viesti.

Jadranska fronta:

Na iztočnom dielu fronte u manjem podhvatu južno Mostara u smjeru Čitluka (15 km j.z. Mostara) podhvatzne skupine naišle su na jake nepr. snage dobro 'naoružane.² Naši gubitci: 3 ustaše poginula i 6 ranjenih.

Posada uporišta Kočerin (22 km z. Mostara) (milicija) svladana je noću 4/5 XI od premoćnih nepr. snaga, te je neprijatelj prodro u uporište i presjekao cestu Široki Brieg — Vranić. Uporište Vranić izpraznjeno je po zapoviedi višeg podhvata. zapovjedništva, te su zaposjednuti novi obranbeni postavi na crti: Crne Lokve — Dobrkovići (25 i 19 km z.s.z. Mostara).

Sa zapadnog diela jadranske fronte nisu primljene nove viesti.

¹ Original (umnožen na gešteteru, latinicom) u Arhivu VII, reg. br. 7—1/1, k. 44.

² Na području Mostara dejstvovale su tada jedinice 29. NOU (hercegovačke) divizije (vidi »Oslobodilački rat naroda Jugoslavije 1941—1945«, knj. 2, str. 393—394).

Rogatica:

5.XI odbijen je napadaj part. na Rogaticu.³

Nova Gradiška:

3.XI odbijen je napadaj part. na uporište Medari (8 km z. Nove Gradiške).⁴ Neprijateljski gubitci nisu ustanovljeni. Vlastiti gubitci: 1 domobran poginuo.

Djelat. nepr. zrakopl.:

4.XI oko 1005 sati nepr. zrakoplovi napali su podr. želj. postaje i vojarne u Vinkovcima bez većeg učinka.

4.XI nepr. zrakoplovi napali su Sušak i Riječku luku. Jedna naoružana mauna potonula. 19 njemačkih mornara poginulo, 20 njemačkih i 2 naša mornara su ranjena.

5.XI oko 1100 sati 16 nepr. zrakoplova napalo je bombama i strojničkom vatrom Osijek. Željeznička postaja, vojarna i središte grada bili su cilj napadaja.

Istog dana napadnuti su Vinkovci bombama i strojničkom vatrom.

5.XI nepr. zrakoplovi bacili su bombe u područje Mostara oko 1019 sati.

5.XI nepr. zrakoplovi bacili su 100 manjih bombi kod s. Remetinec (2 km s.s.z. Novog Marofa).

5.XI posada Sibinja kraj Broda oborila je 1 nepr. lovački zrakoplov, koji je pao kod s. Zdenci (8 km s.i. Sibinja). Zrakoplov je izgorio, a pilot izskočio padobranom i pobegao.

6.XI u 0805 sati 8 nepr. zrakoplova napalo je bombama i strojničkom vatrom predjel oko želj. mosta na r. Savi kod Zagreba i jedan transportni vlak kraj mosta. Most je lakše oštećen od strojničke vatre i jedne bombe, a jedan domobran i 2 željezničara su ranjeni. Oštećene su 2 kuće u blizini. Druga 2 zrakoplova napala su istovremeno želj. prugu u Kustošiji kraj Zagreba. Pojedinosti nisu poznate.

Istog dana 7 nepr. zrakoplova napalo je strojničkom vatrom želj. postaju Zaprešić. Jedan nepr. lovac oboren je 3 km s. Zaprešića od postrojbi P.T.S-a. Zrakoplov se razmrskao a pilot poginuo.

³ Napad su izvele jedinice 27. NOU divizije (opširnije o tome vidi »Oslobodilački rat naroda Jugoslavije 1941—1945«, knj. 2. str. 444—448).

⁴ Napad su vjerovatno izveli dijelovi 40. NO divizije koji su u drugoj polovini oktobra 1944. i početkom novembra dejstvovali na neprijateljske kolone koje su se prebacivale komunikacijom Novska — Nova Gradiška (vidi dok. br. 12 u ovoj knjizi i Arhiv VII, reg. br. 3—1, k. 119/7).

5.XI oko 1500 sati nepr. zrakoplovi napali su 2 putnička vlaka kod ž.p. Rajića i Moslavina Popovača na glavnoj pruzi. Oštećena su 2 stroja.

6.XI u 0845 sati između ž.p. Rajić i Okučani te ž.p. Novska i Jasenovac nepr. lovci oštetili su 2 stroja.

6.XI u 0835 sati nepr. lovci ponovno su napali ž.p. Novska strojničkom vatrom i težkim bombama. Oštećeni su kolosjeci. Poginuo je 1 i ranjena 4 njemačka vojnika. Promet putnika moguć je s prelazom.

6.XI u 1600 sati nepr. zrakoplovi bacili su 14 bombi na Savski most kod Jasenovca. Most je pogoden s 2 bombe. Pruga je neprohodna. Potankosti još nisu javljene.

Istog dana u 1610 sati na pruzi Zagreb — Dobova između ž.p. Savski Marof i Sutla dovedena je do rasprsnuća jedna nerasprsnuta zrakoplovna bomba na nasipu pruge. Rasprsnućem oštećena je pruga i zakrčena oba kolosjeka.

Djelat, vlast, zrakopl.:

6.XI naše zrakoplovstvo izvršilo je povez tvoriva i vojničkih osoba.

Osobitosti:

Prema izvješću zapov. zrakoplovstva kod Sarajeva nisu spušteni padobranci 5.XI kako je to javljeno u dnevnom izvješću br. 310/44.⁵

Dogodaji na želj. prugama:

7.XI u 0440 sati na pruzi Zagreb — Banova Jaruga između ž.p. Ivanić Grad i Novoselec-Križ naišao je na minu teretni vlak. Mina se raspala i izbacila 4 kola.^B

ZA POGLAVNIKA I ZA DOM SPREMNI!

Po nalogu
Glavara glavnostožernog ureda
(M. P.) pročelnik operativnog odjela
glavnostožerni pukovnik
(Helbich)
Helbich

⁵ Vidi Arhiv VII, reg. br. 5—1/1, k. 44.

• Diverziju je izveo 3. diverzantski odred (Arhiv VII, reg. br. 2—4, k. 121).

BR 119

IZVJEŠTAJ OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA NDH OD 8. NOVEMBRA 1944. O BORBAMA KOD KNINA, LOVINCA, DONJEG MIHOLJCA, NAŠICA I KOSTAJNICE¹

Vojnička tajna

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 313/8.XI. 44.
OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA
3.XI. 1944. god.

I OPCI PREGLED:

Na iztočnoj fronti bez promjene.
Na jadranskoj fronti odbijeni nepr. napadaji u području Knina.
Uspjeh u podhvatu zapadno Našica.
Borbe u području: Rogatica — Višegrad.
Težak napadaj nepr. zrakoplovstva na Sarajevo, ponovni napadaj na Rijeku i manji napadaji na Koprivnicu i šire područje Zagreba.
Srušen jedan nepr. zrakoplov.

II PODRUČJA:

Iztočna fronta:

Na iztočnoj fronti bez promjene.
Na cijeloj borbenoj crti nepr. dovlači pojačanja naročito kod Vizića (8 km. j.i. Ilok),² te kod Zvornika. Neprijatelj izgrađuje postave duž ciele fronte.
Nastavlja se vatra nepr. težkog oružja na cijelu borbenu crtu. Pojačana je nepr. topnička vatra na područje Erdevika i Vukovara.

Jadranska fronta:

Na iztočnom dielu jadranske fronte nije bilo značajnije borbene djelatnosti. Uspješno je završen manji podhvat u području Nevesinja.

¹ Original (umnožen na gešteteru, latinicom) u Arhivu VII, reg. br. 8/I—1, k. 44.
² Opširnije o tome vidi tom I, knj. 10, dok. br. 22, 23, 28, 37, 38 i 39

Na zapadnom dielu jadranske fronte neprijatelj nastavlja pritisak na borbenu crtu: 9 km. j.z. — 12 km. j.j.z. — 12 km. j. — 14 km. j.j.i. — 10 km. j.i. Knina.³

U protunapadaju suzbijeni su nepr. prodori na Kosovu polju (10 km. j. Knina). Tom prigodom palo je 65 partizana.⁴

Jedna borbena skupina nadirući sa sjevera protjerala je neprijatelja s visova kod Palanke (15 km. s. i. Knina) i uzpostavila spoj s borbenom skupinom, koja je prodirala s jugoiztoka kod Pađena (10 km. s.i. Knina). Time je obskrbna cesta očišćena.⁵

Dielovi jednog ustaškog zdruga u podhvatu u južnoj Lici nanieli su neprijatelju znatne gubitke i zaplijenili pješačko oružje, odore, cipele i opremu. Uništeno je oko 100 kratuša,⁶ raznog drugog oružja i opreme."

Ohskrba borbenih postrojbi na čitavoj jadranskoj fronti otežana je i ugrožena napadačkom djelatnošću partizana na obskrbne ceste.

D. Miholjac:

U manjem podhvatu ustaških postrojbi kod Moslavine i Čađavice (14 i 24 km. z. D. Miholjca) nanieti su nepr. znatni gubitci.⁸ Vlastiti gubitci: 4 ustaše poginula i 9 ih je ranjeno.

Našice:

Dielovi jedne ustaške bojne napali su partizane kod sela Valenovac i Feričanci (10 km. z. i 10 km. s.z. Našice)

³ Pravcem Šibenik — Drniš — Promina — Kaldrma vršile su pritisak jedinice 26. NOU divizije, a pravcem Vrlika — Kijevo 20. NO divizija (vidi dok. br. 3, 9 i 56).

⁴ Podaci o gubicima 26. NOU divizije na Kosovu polju nisu tačni. U borbama od 15. septembra do 15. novembra 1944. Divizija je imala sljedeće gubitke: poginulih 203, ranjenih 732 i nestalih 12. U tom vremenu ona je oslobođila: Brač, Hvar, Korčulu, Šoltu, dalmatinsku obalu od Stona (na poluotoku Pelješcu) do Šibenika, Drniša i izbila pred Knin (opširnije o tome vidi dok. br. 56).

⁵ Komunikaciju Knin — Otrić u novembru 1944. zatvarala je 19. NOU divizija. Pokušaji dijelova njemačke 264. pješadijske i 373 legionarske divizije da odbace 19. NOU diviziju sa ove komunikacije ostali su bez rezultata (vidi dok. br. 97 i 106).

⁶ Riječ je o puškama kojima su potkraćene cijevi.

⁷ Odnosi se na pothvat koji su izveli dijelovi 4. ustaškog stajaćeg djelatnog zdruga poslije napada 35. NO divizije na Lovinac i Sveti Rok 7. novembra 1944 (idi dok. br. 97 u ovoj knjizi i Arhiv VII. reg. br. 3—1, k. 119/10 i 1/11, k. 1234).

⁸ Dijelovi 15. ustaške bojne i pripadnici njemačke Pomoćne policije napali su Virovitičku brigadu. U tročasovnoj borbi Brigada je imala 6 ranjenih (Arhiv VII. reg. br. 3—1, k. 119/7).

i protjerali ih u smjeru juga.⁹ Nepr. gubitci: 23 poginula. Plien: jedna strojopuška i pet pušaka.

Kostajnica:

Pojačana je neprijateljska napadačka djelatnost na osiguranje želj. pruge Sunja — Kostajnica.

Neprijatelj je uspio zauzeti dva mjesta sjeverno Ko-stajnice.¹⁰ U toku su protumjere.

Rogatica — Višegrad:

Pojačana je neprijateljska napadačka djelatnost na cestu Sarajevo — Višegrad. Most na rieci Limu kod Me-dede posjednut je od neprijatelja.

Neprijatelj dovlači pojačanja u području Rogatice i Višegrada.

Djelat, vlast, zrakopl.:

7.XI. naše je zrakoplovstvo izvršilo izviđanje želj. pruge Zagreb — Križevci.

Djelat, nepr. zrakopl.:

5.XI. nepr. zrakoplovi bacili su 8 bombi 4 km. j. Kop-rivnice. Štete i žrtava nema.

Prilikom bombardiranja Osijeka 5.XI. poginulo je 14 osoba.

6.XI. ponovno je bombardirana Rijeka.

6.XI. nepr. zrakoplovi bacili su 2 bombe kod Samo-bora bez učinka.

Iztog dana srušen je nad Mostarom jedan nepr. čet-verostrojni zrakoplov vatrom protuzrakoplovne obrane. Zrakoplov je izgorio, a 9 članova posade, koji su izkočili padobranima, zarobljeno je.

7.XI. nepr. zrakoplovi u dva maha teže su bombar-dirah Sarajevo. Istovremeno bombardirali su Alipašin Most i Butmir. Ima štete i žrtava.

7.XI. u 1422 sata ponovno je napadnuta želj. postaja Novska bombama i strojničkom vatrom nepr. zrakoplova. Oštećena je zgrada postaje i kolosjeci. Ima štete i žrtava.

• Redakcija nije mogla sa sigurnošću utvrditi koja je partizanska jedinica tada bila na području Feričanaca, ali je ustanovila da su tada 12. NOU i 40. NO divizija 6. korpusa NOVJ vršile diverzije i napadale neprijateljska uporišta i kolone na komunikaciji Lipovljani — Nova Gradiška — Slavonski Brod (vidi dok. br. 12, 16 i 23 u ovoj knjizi i Arhiv VII, reg. br. 3—1, k. 119/7).

¹⁰ Jedinice 7. NOU divizije zauzele su 4.5. novembra 1944. Majur i Stubljane (vidi dok. br. 44 i 97 u ovoj knjizi i Arhiv VII, reg. br. 4—1, k. 433/1).

7.XI. nepr. lovci napali su razkužni vlak u želj. post. Dugo Selo, zatim teretni vlak u želj. postaji Moslavina-Popovača, te jedan teretni i jedan putnički vlak u želj. postajama Banova Jaruga i Ludina-Vidrenjak na glavnoj pruzi. Onesposobljena su 4 stroja i oštećeno nekoliko vagona. Poginuo je jedan oružnik i ranjeno je 6 osoba.

7.XI. nepr. zrakoplov napao je putnički vlak kod Ž.p. Zaprešić. Podpuno su uništena službena kola i oštećena oba kolosjeka. 4 su osobe poginule i 1 težko ranjena.

Občenito:

Prigodom odbijanja napadaja partizana na Rogaticu 5.XI. poginulo je 27 partizana i veći broj je ranjen. Vlastiti gubitci 1 poginuo i 4 ranjena. Plien: 6 pušaka.

6.XI. Postrojbe P.T.S. prigodom pretresa sela Kućan (5 km. s.i. Varaždina), gdje su partizani držali zbor, pobili su 11 partizana.

Dogodaji na želj. prugama:

6.XI. minirana je pruga između ž.p. Sv. Klara i Odra južno Zagreba sa 108 mina.¹¹

— Noću 7/8.XI. napali su partizani želj prugu Zagreb — Banova Jaruga između ž.p. Dugo Selo i Ivanić Grad.¹² Pojedinosti nisu poznate.

7.XI. u 2210 sati na istoj pruzi između ž.p. Sesvetski Kraljevec i Sesvete naletio je na minu putnički vlak. Mina rasprsla, oštetila želj. prugu i izbacila 4 štitna kola. Žrtava nema, a vlak se vratio u Dugo Selo.¹³

ZA POGLAVNIKA I ZA DOM SPREMNI!

Po nalogu
Glavara glavnostožernog ureda
Pročelnika operativnog odjela
glavnostožerni pukovnik
(Helbich)
Helbich
(M. P.)

¹¹ Prema operacijskom dnevniku Štaba Grupe diverzantskih odreda prugu Zagreb — Sisak minirala je tada brigada »Franjo Ogulinac Selja« u sudejstvu sa dijelovima 2. diverzantskog odreda na 240 mesta (Arhiv VII. reg. br. 2—4, k. 121).

BR. 141

IZVJEŠTAJ OPERATIVNOG ODJELJENJA POGLAVNIKOVOG TJELESNOG ZDRUGA OD 8. NOVEMBRA 1944. O NAPADU JEDINICA NOVJ NA DONJU ZELINU I O BORBI NA IVANŠCICI¹

POGLAVNIKOVI TJELESNI SDRUGOVI

Ia — br. 2801/44/taj.

Predmet: Dnevno izvješće za 8.11.1944.

Izvješće Ia

7.11.1944. Vlastite postrojbe vodile su borbu sa komunistima, koji su se utvrdili na jz. dielu Ivanščice Gorja. U sumrak se 1 dio komunista povukao i krenuo preko G. i D. Batina (4 [km] ssi., 4,5 [km] si. Zlatar) u nepoznatom pravcu.²

8.11.1944. započeo je podhvat protiv skupine, koje su se utvrdile na jz. dielu Ivanščica Gorje.³

Noću 7/8.11.1944. napali su komunisti na D. Zelinu. Nakon ogorčene borbe bili su odbačeni. Posljedak do sada nepoznat.⁴

7.11.1944. dovršeni su radovi na popravku želj. pruge Varaždin — Koprivnica, te je pruga predana prometu.

Izvješće Ic

Prema izvješću iz Križevaca, 2 brigade »33 divizije« nalaze se u selu Haganj (13 jji. Križevci), ali dielovi »32 divizije« sa jednom »Banijskom brigadom« nalaze se na području Zaistovac — Kalnik (13 zsz., 13 ssz. Križevci).⁵

¹ Kopija originala (pisana na mašini, latinicom) u Arhivu VII, reg. br. 1—268'26, k. 112.

² Prema izvještaju Štaba 10. korpusa NOVJ, dijelove PTS iz Zlatara dočekale su kod sela Lobar jedinice 1. zagorske brigade i prisilile ih na povlačenje. Ubijeno je 7 i ranjeno 5 ustaša. Brigada nije imala gubitaka (Arhiv VII. reg. br. 3—1, k. 119/9).

³ Opširnije o tome vidi dok. br. 121, primjedbu br. 6.

⁴ Ustašku posadu u Donjoj Zelini napala je brigada »Matija Gubec« (vidi dok. br. 14, 21 i 97).

⁵ Dvije brigade 33. NO divizije (1. i 3.) nalazile su se tada u Mošlavini. One su 7. novembra 1944. napale neprijateljske posade u Brckovljanim i Gračecu, a 13. novembra posadu u Šumečanima. Druga brigada te divizije bila je u Podravini. Jedinice 32. NO divizije nalazile su se u rejonu Sveti Ivan Zelina. Sjeverno od rijeke Save tada nije bilo jedinica 7. NOU divizije, jer je ona tada dejstvovala na Baniji (vidi dok. br. 14, 15, 25, 31 i 59 u ovoj knjizi i Arhiv VII, reg br. 19—2/4, k. 1207).

7.11.1944. bacili su neprijateljski zrakoplovi 8 bombi kod sela Drnje (6 si. Koprivnica), od kojih jedna nije eksplodirala. Stete nema.

7.11.1944. pao je jedan anglo-američki zrakoplov između Lobor i Golubovec (7-11 ssz. Zlatar).

Komunisti vrše na više mjesta popravke želj. pruge između Virja i Virovitice.

Komunisti su iz Gjurgjevca protjerali u Koprivnicu sve ustaške obitelji.—

ZA POGLAVNIKA I DOM SPREMNI!

**P. N. GLAVARA STOŽERA P.T.S.
I PROČELNIKA Ia
por. (Stanišić)**

U r u č i t i :

1. Pročelniku Ic
2. Operodu Minorsa⁶
3. Zap. I. Zb.⁷ područja
4. An Gen. Kdo. LXIX. A.K.z.b.V.⁸

⁶ Operativnom odjelu Ministarstva oružanih snaga

⁷ Zapovjedništvu 1. zbornog

⁸ Komandi 69. armijskog korpusa za naročitu upotrebu.

BR. 141

**IZVJEŠTAJ GLAVNOSTOŽERNOG UREDA MINISTARSTVA
ORUŽANIH SNAGA NDH OD 9. NOVEMBRA 1944. O NAPADU
JEDINICA NOVJ NA DONJU ZELINU I OTOK CRES, O
BORBAMA U DALMACIJI I U HRVATSKOM ZAGORJU¹**

DNEVNO IZVJEŠĆE
GLAVNOSTOŽERNOG UREDA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA
9.XI 1944 god.

I OBCI PREGLED:

Na iztočnoj i jadranskoj fronti bez promjene.

Na o. Cresu borbe s izkrcanim part. snagama.

Odbijen je napadaj na uporište D. Zelina (područje Zagreba).

U Kalinovik i Trnovo ušli odmetnici.

Brojni napadaji nepr. zrakoplovstva na želj. postrojenja.

Oboreno 5 nepr. zrakoplova.

II PODRUČJA:

Jztočna fronta:

Na iztočnoj fronti nema promjena.²

U toku je evakuacija pučanstva izt. od crte Ilok — Erdevik — r. Bosut.

Prema izjavi pučanstva jače part. snage prešle su r. Drinu s iztočne na zapadnu obalu jugoiztočno Zvornika.

Jadranska fronta:

Sa jadranske fronte nisu primljene nove vesti.

Niemci su porušili most preko r. Neretve kod Bune (12 km. j. Mostara).

Nastavlja se nepr. pritisak na cieli iztočni dio jadranske fronte.®

Partizanske snage izkrcale su se na o. Cres u Kvarnerskom zalivu.⁴ Protumjere su u toku.

¹ Original (umnožen na gešteteru, latinicom) u Arhivu VII, reg. br. 9/1—1, k. 44.

² Jedinice 1. proleterskog korpusa NOVJ započele su 9. novembra 1944. napad na neprijateljske položaje duž čitavog fronta između Save i Dunava (vidi tom I. knj. 10, dok. br. 44).

³ Riječ je o pritisku koji su 9. NO i 29. NOU divizija vršile prema Mostaru (vidi dok. br. 15).

⁴ Krajem oktobra 1944. iskrcala se na otok Cres jedna četa 1. bataljona mornaričke pješadije 2. pomorskog obalskog sektora. Njen zadatak bio je: izvidjeti jačinu neprijatelja, postavljati zasjede slabijim neprijateljskim dijelovima i politički rad sa narodom (vidi tom VIII, knj. 3, dok. br. 59, 97, 130 i 133).

Zagreb:

Noću 7/8.XI odbijen je napadaj part. na uporište D. Zelina (22 km s.i. Zagreba) nakon ogorčene borbe.⁵

Varaždin:

8. XI započeo je podhvati u jugozapadnom dielu Ivanšćice pl. Ustaške podhvatske skupine protjerale su neprijatelja s područja G. i D. Batina (4 km s.s.i. Zlatara).⁶

Djelat. nepr. zrakopl.:

7.XI u 0830 sati 6 nepr. zrakoplova uzorka Moskito napali su bombama i strojničkom vatrom želj. postaju Sibinj. Poginule su 22 osobe a 11 ih je ranjeno.

8.XI u 1020 sati nepr. zrakoplovi ponovno su napali želj. postaju Sibinj strojničkom vatrom. Poginula je 1 osoba a 4 su ranjene.

7.XI šest nepr. lovaca napalo je želj. postaju Sesvete izt. Zagreba, zatim putnički vlak kod ž.p. Sesvetski Kraljevec i ustašku preselicu kod s. Gliboki Jarak. Oštećen je 1 stroj.

7.XI bacili su nepr. zrakoplovi 8 bombi kod s. Drnje (6 km s. i. Koprivnice). Štete nije bilo.

7.XI oko 1300 sati 140 nepr. zrakoplova napalo je Sarajevo u 3 vala, a oko 1600 sati istog dana 128 nepr. zrakoplova ponovilo je napadaj. Pogođeni su: Alipašin Most gdje su srušena 2 želj. mosta, želj. postaja i želj. uređaji, stotžer 3. zrakoplovnog područja, okolica vojničke bolnice, Čengić vila, Novo Sarajevo, Svrakino Selo, gradska plinara, kolonija Dolac, gradska bratinska blagajna s punim pogodkom i više posebničkih zgrada. Štete i žrtve su znatne. Protuzrakoplovna obrana oborila je 2 četvorostrojna zrakoplova i jedan 2-strojni zrakoplov srušili su njemački lovci.

7.XI četiri nepr. lovaca napala su u nizkom lietu Rajlovac. Posljedak nije javljen.

6.XI u 1045 sati pao je jedan 4-strojni nepr. zrakoplov kod Karlovca. Zarobljen je 1 član posade koji je izskočio padobranom.

⁵ Ustašku posadu u Donjoj Zeleni napala je brigada »Matija Gubec« (vidi dok. br. 14 i 21).

⁶ Prema izvještaju koji je Štab 10. korpusa NOVJ pisao 9. novembra 1944. Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske borbu je vodila 1. zagorska brigada (ojačana jednim bataljonom Zagrebačkog NOP odreda) protiv jedinica PTS iz Ivance, Lepoglave, Novog Marofa, Ludbrega i Zlatara. U borbi koja je trajala 11 časova ubijeno je 38, ranjeno 36 i zarobljeno 5 ustaša. Gubici jedinica NOVJ bili su 18 mrtvih, 25 ranjenih i 28 nestalih. Zaplijenjeno je 5 pušaka (Arhiv VII. reg. br. 3—1, k. 119/9).

7.XI pao je jedan nepr. zrakoplov kod s. Golubovec (11 km s.z. Zlatara).

Doznaće se da je 5.XI prigodom bombardiranja Rijeke osim naoružane maune potopljen još jedan minenosac, jedna torpiljarka, 1 naoružani jedrenjak i 1 naš pratilački brod. Poginulo je oko 100 Niemaca, 25 građana i 5 naših mornara, a ranjeno oko 150 Niemaca i građana te 15 naših mornara.

Obćenito:

Naknadno se doznaće da su prilikom odbacivanja neprijatelja s područja južno Mostara poginula 52 partizana, među njima 1 politički komesar.

U području Trnova u borbama između partizana i četnika poginulo je oko 150 četnika.

Osobitosti:

II zborni područje javlja da je zapovjednik VIII bojne 10. posadnog zdruga u Brčkom nadporučnik Jurković uhićen od Niemaca i nestao. Istodobno je po još neizpitanim viestima za zapovjednika te bojne postavljen jedan nadporučnik Nedićevih četa od strane Niemaca ili N. Topčića. Zapovjedeno je generalu Gustoviću ispitivanje ovoga i postavljanje novog zapovjednika bojne.

4.XI naš zrakoplov »Saiman« prilikom povratka u Zagreb bio je pogoden strojničkom vatrom partizana u spremište goriva, te je bio prisiljen spustiti se u području Dugog Sela.⁷ Posada je izmakla partizanima i došla u Dugo Selo.

ZA POGLAVNIKA I ZA DOM SPREMNI!

Glavar glavnostozernog ureda
general i ust. pukovnik (T. Sertić)

RAZASLATO:

Poglavniku,
Min. oružanih snaga,
Sastavak.

⁷ Vidi dok. br. 97, depešu br. 18 od 6. novembra 1944.

BR. 122

IZVJEŠTAJ OPERATIVNOG ODJELJENJA POGLAVNIKOVOG TJELESNOG ZDRUGA OD 9. NOVEMBRA 1944. O NAPADU JEDINICA NOVJ NA DONJU ZELINU I O BORBI NA IVANŠCICI¹

POGLAVNIKOVI TJELESNI
SDRUGOVI

Zagreb, 9.11.1944.

Ia — br. 2813/44/taj.

Predmet: Dnevno izvješće za 9.11.1944.

Izvješće Ia

Noću 7/8.11.1944. napadale su na D. Zelinu brigade »Braća Radić« i »Matija Gubec«, u ukupnoj jačini oko 750 ljudi, sa 36 teških i lakih strojnica, te 3 teška i 1 laki bacač. Vlastiti gubitci: 10 mrtvih i 21 ranjen. Komun. gubitci: 31 mrtav pronađen, te 7 kola mrtvih i ranjenih odvezeno i sada se nalaze u selu Paukovec (9 jjz. Sv. Ivan Zelina).² Zarobljeno je 11 mornara. Plien: 10 pušaka, 10 granata za »John Buli«, 10 vreća ekrazita, 1 sanduk streljiva za strojopušku, te oko 2000 puščanih naboja. Zapovjednici brigade »Matija Gubec« i »Braća Radić« imaju nadimke »Matek« i »Radek«.³

8.11.1944. izvršen je podhvati protiv skupine komunista, koja se je bila utvrdila na jz. dielu Ivanščica Gorja. Razbijene skupine uzmakle su preko Golubovca, kuda ih sliede vlastite postrojbe, koje se vraćaju u Lepoglavlju.⁴ Vlastiti gubitci: 2 mrtva i 9 ranjenih. Komun. gubitci nisu još u podpunosti ustavovljeni.

Izvješće Ic

Prema podatcima dobivenim od seljaka, 7. 11. 1944 došlo je oko 3000 komunista u selu Ferdinandovac (9 isi. Gjurgjevac), te su istoga dana tukli bacačkom vatrom pješačkih postrojbi, povezanih u 2. brigadi 33. NO divizije, u selu Molve (10 s. Gjurgjevac).⁵

¹ Kopija originala (pisana na mašini, latinicom) u Arhivu VII, reg. br. 1—268 26, k. 112.

² O gubicima brigade »Matija Gubec« prilikom napada na Donju Zelinu vidi dok. br. 21.

³ Komandant brigade »Matija Gubec« bio je Branko Cikojević, a brigade »Braća Radić« Duka Milosavljević. Oni nisu imali te nadimke (vidi dok. br. 21 i 57).

⁴ Vidi dok. br. 120 i 121.

⁵ Na području Đurđevca nalazila se tada 2. brigada 33. NO divizije jačine oko 700 ljudi (Arhiv VII, reg. br. 1&—2/4, k. 1207).

Prema podatcima iz Križevaca 4.11.1944. komunisti su prevažali preko Carevdara (9 si. Križevci) prema Kalniku oko 500 ranjenih.⁶

Na jednom sastanku u selu Trsteniku komunisti su navodno izjavili da se ima poslije 1.11.1944. pristupiti podpunom uništenju cielokupnog prometa, te da se ima prikupiti oko 60.000 komunista radi napada na Zagreb.⁷

ZA POGLAVNIKA I DOM SPREMNI!

**P. N GLAVARA STOŽERA P.T.S.
I PROČELNIKA Ia
por. (Stanišić)**

Uručiti:

1. Pročelniku Ic
2. Operodu Minorsa
3. Zap. I. Zb. područja
4. An Gen. Kdo. LXIX. A.K.z.b.V.

⁶ Ovaj podatak nije bio tačan. Na operativnom području 10. korpusa NOVJ (sjeverozapadna Hrvatska) bilo je 30. novembra 1944. svega 647 ranjenih i bolesnih (vidi dok. br. 97, depše br. 12).

⁷ Napadi jedinica 10. korpusa NOVJ na komunikacije bili su u novembru 1944. znatno pojačani (da bi se onemogućilo izvlačenje neprijateljskih snaga i materijala pravcem Beograd — Zagreb), ali, nikakve pripreme za napad na Zagreb nisu tada vršene (vidi dok. br. 43, 47 i 109 u ovoj knjizi i Arhiv VII, reg. br. 3—1, k. 119/9 i 2—4, k. 121).

BK. 123

IZVJEŠTAJ OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA NDH OD 10. NOVEMBRA 1944. O NAPADU JEDINICA NOVJ NA CAZIN I O BORBAMA U SREMU, KOD ZVORNIKA, KNINA, DUVNA I U HRVATSKOM ZAGORJU¹

Vojnička tajna

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 315/44
OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA
10.XI 1944 god.

I OBĆI PREGLED:

Manja borbena djelatnost na izt. fronti.
Žestoke borbe na jadranskoj fronti, u području Knina i Tomislav Grada.
Borbe u Zagorju i kod Cazina.
Manji napadaji nepr. zrakoplovstva na želj. postrojenja.
Oborena 2 nepr. zrakoplova.

II PODRUČJA:

Iztočna fronta:

Uspješno je završen podhvati na srednjem odsjeku izpred glavne borbene crte u Sremu. Probijena je nepr. borbena crta, uništeni neprijateljski protuoklopni postavi i zauzeto s. Mandelos (11 km s. Hrv. Mitrovice). Nakon uništenja Mandelosa borbene skupine povratile su se na svoje postave.²

Zaposjednuta je nova borbena crta iztočno mjesata: Ilok — Ljuba — Erdevik — Martinci.

U području Zvornika odbačen je neprijatelj nakon tvrdokorne borbe s iztočne obale r. Drine dalje prema izтокu i sjeveru.

Jadranska fronta

U zapadnom dielu jadranske fronte nakon što su odbijeni jaki nepr. napadaji na obrambene postave jugoiz-

¹ Original (umnožen na gešteteru, latinicom) u Arhivu VII, reg. br. 10/1—1, k. 44.

² Nijemci su zauzeli Mandelos 7. novembra ujutro, ali su protivnapadom naših jedinica istog dana vraćeni na polazne položaje (opširnije o tome vidi tom I, knj. 10, dok. br. 33, 36 i 75).

točno, južno i jugozapadno Knina skraćena je borbena crta. Neprijatelj, koji napada na tom području, naoružan je većim brojem bacača.³

Naše borbene skupine napale su part. kod Mokrog polja i Pleševice (12 km z. i 9. km s.s. i. Knina) i naniele im težke gubitke. Nađen je 31 poginuo partizan, a veći broj ih je ranjen. Vlastiti gubitci: 16 poginulih, 36 ranjenih i 6 nestalih.⁴

Uslijed nepr. napadačke djelatnosti otežana je obskrba i ugroženi su spojevi naročito napadajima nepr. zrakoplovstva na cijeloj jadranskoj fronti.

U zaleđu jadranske fronte ugrožena je cesta Knin — Pađene (s.z. Knina) od partizana.⁵

U području Tomislav Grada podhvatske skupine nanele su neprijatelju znatne gubitke.

Na iztočnom dielu jadranske fronte ustaške postrojbe u podhvatu prema Kočerinu (9 km s. Širokog Briega) odbacile su neprijatelja prema zapadu i sjeverozapadu nanevši mu gubitke. Nađena su 22 poginula partizana i zaplijenjeno je 10 pušaka.

Sl. Brod:

U toku je podhvat postrojbi jednog gorskog zdruga u području Sl. Kobaša (22 km j.z. Broda).

Varaždin:

U nastavku podhvata na jugoiztočnom dielu Ivanšćice pl. razbijene su nepr. skupine i odbacene prema sjeverozapadu. Neprijateljski gubitci još nisu ustanovljeni.⁶ Vlastiti gubitci: 2 ustaše poginule i 9 ih je ranjeno. Nastavlja se progon razbijenog neprijatelja.

Cazin:

Jake nepr. snage obkolile su i napale Cazin. Borbena skupina upućena u pomoć odbacila je neprijatelja s višova 4 km j.j.z. Cazina, ali se morala povući pred premoćnim nepr. snagama i ugroženosti vlastitog boka. Gubitci na obje strane su znatni. Borbe se nastavljaju.⁷

³ Vidi dok. br. 119, primjedbu br. 5.

⁴ i s Vidi dok. br. 106.

O gubicima 1 (Zagorske) brigade u borbama na Ivanšćici planini vidi dok. br. 121.

⁷ U dvodnevnim borbama (7. i 8. novembra 1944) jedinice 4. korpusa NOVJ savladale su neprijateljski garnizon u Cazinu (vidi dok. br. 13, 20, 26, 27, 29, 39, 68, 97 i 124).

Bihać:

Opaža se okupljanje jakih nepr. snaga u području 7 km s.z. Bihaća i u području Vaganca (14 km s.z. Bihaća).⁸

Konjic-Rama:

U toku je podhvata u svrhu čišćenja prometnih puteva.

Djelat, nepr. zrakopl.:

Naknadno se doznaće da su 5. i 6.XI nepr. zrakoplovi napali strojničkom vatrom ž.p. i mjesto Vel. Gorica. Oštećena su 2 stroja i ranjeno 3 osobe. Tom prigodom oborenih su 2 nepr. zrakoplova. Posada, koja se spustila padobranima zarobljena je od Niemaca.

8.XI u 1020 sati nepr. zrakoplovi ponovno su napali želj. postaju Sibinj strojničkom vatrom. Poginula su 2 njemačka vojnika, 4 su ranjeni.

Djelat, vlast, zrakopl.:

Naše zrakoplovstvo 9.XI izvršilo je plove vojničkih osoba.

Obćenito:

U sukobu s partizanima kod s. Dubrovčak i Luka (17 — 13 km s. Siska) ustaške postrojbe pobile su 8 partizana i zaplenile 100 komada stoke.

Osobitosti:

4.XI prilikom napadaja part. na samovoz na cesti Preložnica — Lučice (10 — 14 km j.i. Siska) teže je ranjen zapovjednik 1. kozačke brigade, glavar stožera te brigade i vozač, a samovoz uništen.⁹

Dogodaji na želj. prugama:

9.XI na pruzi Zagreb — Dobova između ž.p. Vrabče i Podsusjed u 1805 sati naletio je na minu teretni vlak. Mina se rasprsla, oštetila želj. prugu i izbacila 4 štitna kola. Žrtava nema. Pruga je popravljena 10.XI.¹⁰

Istog dana na istoj pruzi između ž.p. Zaprešić i Savski Marof u 1826 sati naletio je na minu putnički vlak. Mina se rasprsla. Izkliznulo je 6 kola. 2 osobe su ranjene.¹¹

⁸ Sjeverozapadno od Bihaća (u rejonu Ostrošca) i kod Vaganca nalazile su se jedinice 4. korpusa NOVJ koje su obezbjeđivale napad na Cazin (vidi dok. br. 13 i 68).

⁹ Automobil su minirali dijelovi Moslavačkog NOP odreda (vidi dok. br. 97, depeša br. 18, od 6. novembra 1944).

¹⁰ Isto u još i 2 diverzije je izveo 3. diverzantski odred (Arhiv VII, reg. br. 2—4, k. 121).

9.XI u 2305 sati minirana je glavna pruga između
ž.p. Moslavina-Popovača i Kutina.¹²
9.XI popravljena je i predana prometu pruga Striži-
vojna — Vrpolje — Đakovo.

ZA POGLAVNIKA I ZA DOM SPREMNI!

Po nalogu
Glavara glavnostožernog ureda
(M.P.) Pročelnik operativnog odjela
glavnostožerni pukovnik
(Helbich)
Helbich

BR. 124

IZVJEŠTAJ OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA NDH OD 11. NOVEMBRA 1944. O ULASKU JEDINICA NOVJ U CAZIN, O BORBAMA NA PODRUČJU KNINA, VARAŽDINA, SLAVONSKOG BRODA I U GORSKOM KOTARU¹

Vojnička tajna
11.XI

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 316/44
OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA
11.XI 1944 god.

I OBCI PREGLED:

Na iztočnoj fronti bez promjena.

Na jadranskoj fronti nastavljaju se borbe južno, jugozapadno i zapadno Knina.

Veliki uspjeh u podhvatu na Ivanšćici pl.

Cazin zauzet od odmetnika.

Žestoke borbe u Gorskem Kotaru. Sela Lokve i Vrata oslobođeni.

Manji napadaji nepr. zrakoplovstva na želj. uređaje

i Original (umnožen na gešteteru, latinicom) u Arhivu VII, reg. br. 11/1—1, k. 44.

II PODRUČJA:

Iztočna fronta:

Na iztočnoj fronti stanje bez promjene.

Neprijateljska topnička vatra s iztočne obale Dunava za uznemiravanje na Vukovar, Borovo i Erdut.

Jadranska fronta:

Na zapadnom odsjeku jadranske fronte neprijatelj nastavlja pritisak na jugoistočni bok borbene crte kod Knina. Odbijeni su manji nepr. napadaji južno i jugoistočno Knina. S područja s.i. Knina neprijatelj je odbačen uz velike gubitke u ljudstvu i oružju.²

Sjeverno Mokropolja (12 km s. Knina) vode se težke borbe s dobro naoružanim neprijateljem.³

U pozadini tog diela fronte glavna obskrbna cesta je slobodna, dok je cesta Gračac — Gospic zaposjednuta od neprijatelja.⁴

Na iztočnom odsjeku jadranske fronte nije bilo jačih borbenih djelatnosti.

Varaždin:

U nastavku podhvata na jugoistočnom dielu Ivanšice pl. ustaške postrojbe naniele su neprijatelju 8.XI težke gubitke: 141 part. je poginuo, 3 su zarobljena i zaplijenjeno: 25 pušaka, 3 konja, 15.000 puščanih naboga, te razno drugo tvorivo.⁵ Vlastiti gubitci: 2 poginula i 24 ranjena.

Bihać:

Jake nepr. snage približuju se iz smjera juga Ostrožcu (13 km s.i. Bihaća).⁶

Cazin:

Premoćne nepr. snage ušle su u Cazin. Sudbina posade nije poznata.⁷

² i ³ Pritisak na Knin sa juga i jugoistoka vršile su jedinice 20. NO i 26. NOU divizije. Sjeverno od Knina nalazila se 19. NOU divizija (vidi dok. br. 3, 9, 56 i 106).

⁴ Komunikacija Knin — Otrić bila je samo povremeno slobodna za neprijateljski saobraćaj. Put Gračac — Gospic zatvarale su jedinice 11. korpusa NOVJ (vidi dok. br. 30, 35, 45, 60, 61 i 97).

⁵ Vidi dok. br. 121, primjedbu br. 6.

⁶ U rejonu Ostrošca nalazili su se dijelovi 4. korpusa NOVJ (vidi dok. br. 63 i 68).

⁷ Posada Cazina savladana je 8. novembra 1944. (vidi dok. br. 13, 20, 26, 27, 29, 39, 68, 97 i 123).

Ogulin:

U području Brinja (31 km j.j.z. Ogulina) naišla je jedna ustaška bojna na premoćne nepr. snage te se nakon kraće borbe morala povući u smjeru jugozapada.⁸

U Gorskem Kotaru jedna naša podhvatna skupina protjerala je partizane iz s. Vrata i Lokve (40 km z.s.z. Ogulina).

Konjic:

Vatreni prepadi part. na Lisičiću, Čelebić i Krvavo Polje kod Konjica.

Djelat, vlast, zrakopl.:

6.XI četiri nepr. lovca napala su strojničkom vatrom ž.p. Nova Gradiška. Stete nema. Jedan ustaša je ranjen.

7.XI u 0905 sati nepr. zrakoplovi bacili su 12 bombi na s. Zlatar kod Konjica. Žrtava i štete nema.

Prilikom bombardiranja Sarajeva 7.XI u mjestu i kotaru Sarajevo porušeno je oko 180 kuća, poginule su 253 osobe i ranjeno oko 130 osoba, koje su zatražile liečničku pomoć.

10.XI nepr. lovci napali su strojničkom vatrom Zaprešić i Savski Marof. Posljedak nepoznat.

Djelat, vlast, zrakopl.:

Naše je zrakodovstvo 10.XI izvršilo povezov tvoriva i vojničkih osoba.

Obćenito:

Prilikom izviđanja kod Broda i Nove Gradiške poginula su 4 partizana, a 2 su domobrana ranjena.

Neprijateljski gubitci kod Rogatice 5.XI povećali su se na 43 poginula, 49 ranjenih partizana (izbrojeno), dok se ceni da su njihovi gubitci još veći.

Doznaće se da je prilikom upada part. u Lisičiće 3.XI poginulo 4 partizana. Vlastiti gubitci: 4 poginula, 8 ranjenih i 13 zarobljenih ustaša i izgubljen 1 bacač i 2 strojnici. Partizani su bili u ustaškim odorama.

6.XI part. su napali samovoz Orsa na cesti Mikanovci — Vrpolje.⁹ Jedan vojnik je poginuo, a 2 časnika i vozač su nestali.

⁸ Trideset treću ustašku bojnu protjerale su jedinice 43. NO divizije (vidi dok. br. 97 u ovoj knjizi i Arhiv VII, reg. br. 3—1, k. 119/10.

⁹ Automobil Opšte radne službe vjerovatno su napali pripadnici Osječkog NOP odreda koji je u to vrijeme dejstvovao u rejonu Starih Mikanovaca (Arhiv VII, reg. br. 3—1, k. 119/7).

8.XI u 2145 sati napali su part. uporišta Perkovci i Staro Topolje (na pruzi Brod — Vinkovci).¹⁰ Uz pomoć oklopnog vlaka napadaj je odbijen. Neprijateljski gubitci: 1 mrtav i 1 ranjen. Vlastiti gubitci: 5 mrtvih, 7 ranjenih i 1 nestao.

Dogodaji na želj. prugama:

U noći 8/9.XI minama je razorena želj. pruga Sisak — Novska između ž.p. Sunja i Saš. Pruga je u prekidu.¹¹

Noću 8/9.XI minama je porušena glavna pruga između ž.p. Garčin i Andrijevci na 22 mjesta. Oba kolosjeka su u prekidu.¹²

10.XI u 1400 sati na pruzi Zagreb — Banova Jaruga između ž.p. Ivanić Grad i Novoselec-Križ naletio je na minu putnički vlak. Mina se rasprsla te izbacila tender i 5 kola.¹³

10.XI u 1308 sati na pruzi Zagreb — Dobova između ž.p. Savski Marof i Brickel rasprsla se mina iza putničkog vlaka. Kvar je popravljen istog dana.¹⁴

ZA POGLAVNIKA I ZA DOM SPREMNI!

Po nalogu
Glavara glavnostožernog ureda
(M.P.) Pročelnik operativnog odjela
glavnostožerni pukovnik
(Helbich)
Helbich

¹⁰ Napad su izvele jedinice 12. NOU divizije (vidi dok. br. 16 i 23).
" Prugu su porušile jedinice 7. NOU divizije na 60 mjesta (Arhiv VII, reg. br. 4—1, k. 433/1).

¹¹ Prema izvještaju koji je Štab 6. korpusa NOVJ 10. novembra 1944. pisao Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske prugu su minirale jedinice 12. NOU divizije na 47 mjesta. Istovremeno su porušena 2 mosta (Arhiv VII, reg. br. 3—1, k. 119/7).

¹² » Diverziju su izveli dijelovi 3. diverzantskog odreda (vidi dok. br. 47 i 109 u ovoj knjizi i Arhiv VII, reg. br. 2—i. k. 121).

BK. 125

IZVJEŠTAJ OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA NDH OD 12. NOVEMBRA 1944. O BORBAMA KOD KNINA, POPOVACE, BIHAĆA, OGULINA¹

Vojnička tajna
12.XI

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 317/44
OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA
12.XI 1944 g.

I OBCI PREGLED:

Na iztočnoj fronti bez značajnije borbene djelatnosti.
Na jadranskoj fronti nastavljaju se žestoke borbe u
podr. Knina.
U toku je podhvati j.i. Ogulina i u području Cazina.
Žestoke borbe u Lici.
Nastavljaju se napadaji nepr. lovaca na želj. uređaje.

II PODRUČJA:

Iztočna fronta:

Na iztočnoj fronti nema značajnije borbene dje-
latnosti.
Prigodom već javljenog uspješnog podhvata ispred
srednjeg odsjeka borbene crte naše podvatne skupine
zaplijenile su mnogo tvoriva i oružja,² među inim i jedne
»Staljinove orgulje«.³

Opažaju se nepr. pokreti približavanja glavnoj bor-
benoj crti na ciloj iztočnoj fronti.⁴

Jadranska fronta:

Na zapadnom odsjeku jadranske fronte nastavljaju
se žestoke borbe s jakim i dobro naoružanim nepr. sna-

¹ Original (umnožen na gešteteru, latinicom) u Arhivu VII, reg. br. 12/1—1, k. 44.

² Riječ je o pothvatu koji su Nijemci preduzeli u rejonu Mande-
Josa 7. novembra 1944. O gubicima koje su tada pretrpile 5. brigada 36.
NOU divizije i 3. brigada 6. proleterske divizije vidi tom I, knj. 10. dok.
br. 51 i 75.

³ Riječ je o raketnom orudu sovjetske proizvodnje zvanom »Ka-
cuša«. U izvještajima jedinica NOVJ, koje su se borile na navedenom
odsjeku sremskog fronta nema podataka da je neprijatelj to oruđe za-
pljenio (vidi tom I. knj. 10. dok. br. 51 i 75).

* Vidi tom I, knj. 10, dok. br. 44 i 98.

gama/' Protunapadajem pročišćeni su nepr. prodori na južnom i jugoiztočnom dielu obranbene crte kod Knina uz obostrane težke gubitke. Vlastito topničtvo uništilo je jednu nepr. bitnicu⁶ u području 3 km j. Knina.

U toku su težke borbe s neprijateljem na iztočnom i j.z. dielu obranbene crte.

Borbene skupine pročistile su cestu Knin — Padene te zaposjeli Mokropolje (12 km z. Knina) i visove s.z. Mokropolja.⁷

Na iztočnom odsjeku jadranske fronte težište borbe djelatnosti je u području zapadno Nevesinja.⁸

Živa nepr. izviđačka djelatnost na borbenoj crti južno Mostara.

Usled nepr. djelatnosti otežana je obskrba na jadranskoj fronti osobito strjeljivom.

Živahna nepr. zrakopl. djelatnost iznad područja Mostara.

Popovača:

U toku je podhvata kozačkih postrojbi u podr. južno Popovače."

Zagreb:

Noću 10/11.XI jaka skupina partizana dobro naoružana napala je domobransku stražu u želj. postaji Pušća-Bistra (20 km s.z. Zagreba). Nakon kraće borbe straža je svladana, pretrpivši gubitke. Pojedinosti još nisu javljene.¹⁰

Bihać:

Neprijateljske snage potisnute su iz područja s. Ostrožca (13 km s.i. Bihaća) dalje na sjever.

jJedna borbena skupina izvršila je uspješan prepad na part. preselicu s.z. Vaganca (14 km s.z. Bihaća). Pojedinstvo još nisu javljene.¹¹

⁵ Odnosi se na borbe južno od Knina (vidi dok. br. 3, 9, 56 i 97).

⁶ Bateriju

⁷ Vidi dok. br. 106.

⁸ Zapadno od Nevesinja napadala je neprijatelja 29. NOU divizija (vidi dok. br. 119 i 126).

⁹ Prema izvještaju Štaba 10. korpusa NOVJ, manji dijelovi 1. kozačke konjičke divizije i ustaše :z Popovače opljačkali su 11. novembra 1944. selo Katoličko Selišće (Arhiv VII, reg. br. 3—1, k. 119/9).

¹⁰ Napad su vjerovatno izvele jedinice Zapadne grupe NOP odreda 10. korpusa NOVJ.

¹¹ Riječ je o pothvatu koji su Nijemci i ustaše preduzeli 12. novembra 1944. s namjerom da povrate Cazin i odbace jedinice 4. korpusa NOVJ sa komunikacije Bihać — Ostrožac — Otoka (opširnije o tome vidi dok. br. 63, 79 i 97 u ovoj knjizi i Arhiv VII, reg. br. 3—1, k. 119/10 i 4—1, k. 433/1).

Ogulin:

U toku je podhvati u području j.i. Ogulina. Borbene skupine napreduju iz Ogulina u smjeru juga preko Plaškog (24 km j.j.i. Ogulina), a druge borbene skupine iz područja Jezerane — Saborski (25 km j. i 38 km j.i. Ogulina) u smjeru istoka.¹²

Gračac:

U toku čišćenja ceste Gračac — Gospic jedna ustaška borbena skupina u borbi s neprijateljem kod Lovinca imala je gubitke. Upućena su pojačanja.¹³

Sarajevo:

Noću 6/7.XI odbijen je napadaj part. na uporište Gromiljak (4 km s.z. Kiseljaka) pri čemu je palo 18 i ranjeno 20 part. Vlastiti gubitci: 19 ustaša nestalo.

7.XI part. su napustili Trnovo (22 km j. Sarajeva).

Tuzla:

Podhvatzne snage odbacile su part. s ceste Zvornik — Tuzla u smjeru z.j.z. uz težke gubitke po neprijatelja. Uništeno je: 1 p.o. top, 2 bacača i 40 pušaka te 1 skladište strjeljiva.

Djelat. nepr. zrakopl.:

6.XI nepr. lovci napali su strojničkom vatrom želj. postaju Sunja i onesposobili 1 stroj.

10.XI nepr. zrakoplovi su napali strojničkom vatrom vlak u želj. postaji Konjščina (Hrv. Zagorje). Poginuo je 1 častnik P.T.S-a, a 2 grad. osobe su ranjene.

Obćenito:

Prilikom odbijanja part. napadaja na uporište Rudanka kod Doboja poginulo je 6 partizana

Dogodaji na želj. prugama:

11.XI u 21.30 sati naišao je na minu teretni vlak na glavnoj pruzi između ž.p. Novoselec-Križ i Moslavina-Popovača. Pruga je neprohodna, a popravak je u toku.¹⁴

¹² Dijelovi njemačke 392. legionarske divizije ojačani 33. ustaškom bojnom iz Ogulina ušli su 9/10. novembra 1944. u Plaški a 10. novembra u Plavča Dragu. Njih je 11. novembra napala 3. brigada 8. NOU divizije i prisilila na povlačenje. Druga neprijateljska borbena skupina (2. bataljon 847. puka 392. legionarske divizije, ustaše i četnici), poslije susretne borbe koju je vodila s dijelovima 13. NO divizije 10. novembra kod Prijeboja, produžila je nastupanje ka Vagancu (opširnije o tome vidi dok. br. 79 i 97 u ovoj knjizi i Arhiv VII, reg. br. 3—1, k. 119/10 i 4—1, k. 433/1).

¹³ Vidi dok. br. 119, primjedbu br. 7.

¹⁴ Diverziju su izveli dijelovi 3. diverzantskog odreda (vidi dok. br. 109).

Istog dana popravljena je glavna pruga između ž.p. Rajić i Okučani i ž.p. Garčin-Andrijevci i predana prometu.

11.XI popravljena je i prohodna želj. pruga Zagreb — Karlovac — Generalski Stol.

11.XI popravljena je i prohodna pruga Zagreb — Sisak — Caprag.

Istog dana prohodna je pruga Brod—Sarajevo.

ZA POGLAVNIKA I ZA DOM SPREMNI!

(M. P.)

Po nalogu

Glavara glavonstožernog ureda

Pročelnik operativnog odjela

glavnostožernki pukovnik

(Helbich)

Helbich

BR. 126

IZVJEŠTAJ OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA NDH OD 13. NOVEMBRA 1944. O BORBAMA NA PODRUČJU KNINA, OGULINA, KONJICA I KREŠEVA¹

Vojnička tajna
13.XI.

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 318/44
OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA
13.XI 1944 god.

I OBĆI PREGLED:

Na iztočnoj fronti nije bilo ozbiljnije borbene djelatnosti.

Na jadranskoj fronti uspješnim podhvatom protjeran je neprijatelj s obskrbne ceste kod Mokrog polja. Zauzeto je s. Očestovo kod Knina, te s. Odžak kod Nevesinja i odbijeni napadaji kod Širokog Briega.

¹ Original (umnožen na gešteteru, latinicom) u Arhivu VII, reg. br. 111-1, k. 44.

Neprijatelj protjeran s područja ceste Sunja — Sisak.
Uspjeh u podhvatu kod Ostrožca (podr. Konjica).
Uspješno se nastavlja podhvat u podr. Ogulina.
Brojni manji napadaji nepr. zrakopl. na želj. objekte.

II PODRUČJA:

Iztočna fronta:

Na iztočnoj fronti bez promjena.
Neprijatelj se užurbano utvrđuje izpred borbene crte.

Jadranska fronta:

Na zapadnom odsjeku jadranske fronte stanje se pravilo.

U zaleđu zapadnog odsjeka jedna podhvatna skupina, koja sa sjevera čisti obskrbnu cestu, prodrla je s područja Mokro polje (10 km z.s.z. Knina) u smjeru jugoiztoka i na juriš zauzela Očestovo (5 km z.s.z. Knina) i tako oslobođila obskrbnu cestu Bihać — Knin.² Nastavlja se daljnje potiskivanje neprijatelja sa ceste u smjeru zapada.³

Jedna zasjeda s.i. Knina zarobila je stožer jedne nepr. bojne.

Na južnom odsjeku borbene crte kod Knina u toku je obostранa živahna izviđačka djelatnost.

Na iztočnom odsjeku jadranske fronte zaposjednuto je uporište Kifino Selo (8 km s.i. Nevesinja), a podhvatom iz Nevesinja zauzeto je s. Odžak (7 km j.i. Nevesinja).

Odbijeni su manji nepr. napadaji na cestu Blagaj — Nevesinje te u području Knežpolje — Široki Brijeg

Na području 10 km j.j.z. Mostara nepr. se utvrđuje.

Uspješno je završen podhvat iz Tomislav Grada prema Šujici i Borovoju Glavi (15 i 12 km s.z. Tomislav Grada).

Sunja:

U području Sunje podhvatna skupina očistila je cestu Sisak — Sunja kod Komareva i Blinjskog Kuta te stigla u Sunju.⁴

² Nijemci su selo Očestovo zauzeli 10. novembra 1944. (vidi dok. br. 106).

³ Vidi dok. br. 119, primjedbu br. 5.

⁴ i ⁵ Dijelovi njemačke 1. kozačke konjičke divizije stigli su iz Siska u Sunju 11. novembra 1944, a već slijedećeg dana sukobili su se sa jedinicama 7. NOU divizije na prostoriji Kukuruzari — Kostreši — Krčev — Svinjica (opširnije o tome vidi dok. br. 44 i 97 u ovoj knjizi i Arhiv VII, reg. br. 4—1, k. 433/1).

U podhvatu u području Sunja — Popovača jedna kozačka postrojba očistila je cestu južno Popovače nakon višesatne borbe s jačim neprijateljskim snagama.⁵

Bjelovar:

Na cesti Dugo Selo — Bjelovar neprijatelj u jačini 2 bojne zaposjeo je cestu kod s. Lovrečine kraj Vrbovca.⁶

Ogulin:

Podhvat u području j.i. Ogulina uspješno se nastavlja uzprkos težkih vremenskih prilika.⁷

Banja Luka:

U području Banje Luke u toku su uspješne manje borbene djelatnosti naših snaga.

Konjic:

Postrojbe jednog gor. zdruga razbile su part. skupinu u gorskim postavima 7—12 km s. Ostrožca uz težke gubitke po neprijatelja. Poginulo je 70 partizana i zaplijenjeno je mnogo oružja i tvoriva.

Sarajevo:

11.XI ustaška posada Kreševa (34 km z. Sarajeva) napustila je mjesto i probila se pred nadmoćnim nepr. snagama, koje su obkolile i napale Kreševo.

Djelat. nepr. zrakopl.:

10.XI četiri nepr. lovci napala su strojničkom vatrom oklopni vlak u ž.p. Pazarić na pruzi Sarajevo — Konjic i onesposobili ga. Žrtava nije bilo.

10.XI oko 1330 sati šest nepr. zrakoplova napali su strojnicama radni vlak u Zaprešiću i želj. prugu sjev. Zaprešića. Pruga je oštećena i 1 osoba ranjena.

11.XI nepr. lovci napali su strojničkom vatrom osobni vlak kod Oriovca (20 km z. Broda). 2 osobe su poginule, a 7 ranjeno.

12.XI oko 0945 sati 8 nepr. zrakoplova napalo je strojničkom vatrom putnički vlak u ž.p. Pušća Bistra na pruzi Zaprešić — Varaždin i želj. prugu kod ž.p. Luka na istoj pruzi. Oštećen je stroj i želj. pruga. Žrtava nema.

12.XI oko 1000 sati dva nepr. zrakoplova napala su strojničkom vatrom vlak vicinalne željeznice Zagreb — Samobor nekoliko km. izpred Samobora. Onesposobljen je stroj. Poginule su 4 osobe i više ih je ranjeno.

⁶ Komunikaciju Dugo Selo — Bjelovar napadala je tada brigada »Nikola Demonja« (vidi dok. br. 25).

⁷ Vidi dok. br. 125, primjedbu br. 11.

12.XI nepr. lovci napali su oklopni vlak u ž.p. Nova Kapela-Batrina. Stroj je oštećen.

Istog dana oko 1025 sati nepr. zrakoplovi napali su ž.p. Sunja i Okučani strojničkom vatrom, te radni vlak između ž.p. Sunja i Saš. Onesposobljena su 3 stroja, porušen jedan mali most i ranjeno 3 osobe.

Djelat, vlast, zrakopl..

11. i 12.XI naše je zrakoplovstvo izvršilo oružano razvidanje j.i. diela Ivanšćice pl., zatim povez tvoriva, pošte i vojničkih osoba, te obskrbu strjeljivom postrojbi u Sarajevu.

Dogodaji na želj. prugama:

11.XI na pruzi Borovo — Novi Dalj napadnut je putnički vlak topničkom vatrom s iztočne obale Dunava. Stroj i 2 kola su oštećeni, a strojovođa ranjen.

12.XI u 1240 sati na istoj pruzi napadnut je radni vlak strojničkom vatrom s lieve obale Dunava. Oštećen je stroj vlaka.

ZA POGLAVNIKA I ZA DOM SPREMNI!

Po nalogu
Glavara glavnostožernog ureda
(M. P.) Pročelnik operativnog odjela
glavnostožerni pukovnik
(Helbich)
Helbich

BR. 141

IZVJEŠTAJ GLAVNOSTOZERNOG UREDA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA NDH OD 14. NOVEMBRA 1944. O BOR- BAMA NA PODRUČJU DUVNA, MOSTARA, KNINA, KRA- PINE, OGULINA, ROGATICE I NA LINIJI SUNJA—KO- STAJNICA¹

DNEVNO IZVJEŠĆE
GLAVNOSTOZERNOG UREDA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA
14.XI 1944 g.

I OBCI PREGLED:

Na iztočnoj fronti slabija borbena djelatnost mjes-tnog značaja.

Na jadranskoj fronti odbijeni su part. napadaji na uporišta Kovači, Široki Brijeg i Lise (podr. Mostara).

Odbijen napadaj na Dugo Selo i Rogaticu.

Uspješno se nastavlja podhvati u podr. Ogulina.

Započeo je podhvati u podr. Cazina.

II PODRUČJA:

Iztočna fronta:

Na iztočnoj fronti stanje je nepromjenjeno.

Jedna udarna skupina izvršila je podhvati izpred borbene crte i protjerala neprijatelja iz šumskog područja južno Vizića (8 km j.i. Iloka) gdje je pao 20 partizana.²

Živahna nepr. vatra za uznemirenje s iztočne obale r. Drine na cesti Zvornik — Šepak (18 km s. Zvornika) onemoguće promet po danu.

Jadranska fronta:

Na iztočnom odsjeku jadranske fronte odbijeni su nepr. napadaji na uporište Kovači (6 km j. Tomislav Gra-³da), Široki Brijeg i Lise (1 km s. Širokog Briega). Nađeno

¹ Kopija originala (pisana na mašini, latinicom) u Arhivu VII, reg. br. 14/1—1, k. 44.

² Iz Operacijskog dnevnika 1. proleterskog korpusa NOVJ vidi se da je Kosmajska brigada u borbama kod Vizića 12. novembra 1944. imala 8 mrtvih i 40 ranjenih, a neprijatelj 28 mrtvih i 45 ranjenih (vidi tom I. knj. 10, dok. br. 98).

* Dijelove njemačke 369. legionarske divizije kod sela Kovači napala su 13. novembra 1944. dva bataliona 4 (Splitske) brigade. Redakcija nije mogla utvrditi koliki su bili njihovi gubici (Arhiv VII, reg. br. 56—2, k. 842 A).

je 49 poginulih partizana, 2 su zarobljena i 2 prebjegla. Cjeni se da su gubitci partizana znatno veći. Vlastiti gubitci: 6 poginulih i 12 ranjenih.⁴

Na zapadnom odsjeku jadranske fronte nije bilo značajnije borbene djelatnosti. Neprijatelj se ukopava.⁵

Prigodom zauzimanja sela Očestovo (5 km z.s.z. Knina) 10.XI pronađena su 43 poginula partizana, a dalnjih 75 poginulih je ocijenjeno.®

Sunja — Kostajnica:

Protjerane su slabije part. snage iz područja j.i. ceste Sunja — Kostajnica. Podhvati se nastavlja.⁷

Zagreb:

Nakon kratke, ali oštре borbe odbijen je noću 12/13. XI napadaj part. naoružanih samoradnim⁸ oružjem na Dugo Selo. Neprijateljski gubitci nisu poznati dok vlastiti gubitci iznose 1 ranjen.⁹

Krapina:

13.XI započeo je podhvat proti part. skupini kod Macelja i Bednje (km s.i. Krapine).

Ogulin:

U nastavku podhvata u podr. j.i. Ogulina dostignuto je područje Poljanak — Plitvička Jezera (25 km s.s. i 20 km z. Bihaća uz slab nepr. odpor).¹⁰

⁴ Ojačana 12. hercegovačka brigada i Zapadnohercegovački NOP odred 29. NOU divizije započeli su napad na Siroki Brijeg (sada Lisića) 10. novembra 1944. godine. Iako su ovladali spoljnom odbranom, njemačko-ustaška posada se održala do 12. novembra, kada je, zbog pristizanja jačih neprijateljskih snaga, napad obustavljen. U tom napadu 12. brigada imala je 14 mrtvih i 45 ranjenih (Arhiv VII, reg. br. 7—8. k. 1143 A).

⁵ Južno od Knina ukopavale su se jedinice 20. NO i 26. NOU divizije 8. korpusa NOVJ (vidi dok. br. 3, 9 i 56 u ovoj knjizi i Arhiv VII, reg. br. 3—1, k. 119/8)

⁶ Iz izvještaja 19. NOU divizije NOVJ ne vidi se koliki su bili njeni gubici u borbama za Očestovo (vidi dok. br. 106).

⁷ Dijelovi 1. kozačke konjičke divizije iz Sunje i Kostajnice upali su 12. novembra 1944. na oslobođenu teritoriju Banije gdje su se sukobili sa 2. i 4. brigadom 7. NOU divizije i dijelovima 1. banjanskog NOP odreda. Poslije borbe koja je trajala 9 časova neprijatelj je odbačen u Kostajnicu (vidi dok. br. 44 i 97 u ovoj knjizi i Arhiv VII, reg. br. 4—1, k. 433/1).

⁸ Automatsko

⁹ Dijelovi brigade »Matija Gubec« izveli su demonstrativni napad na Dugo Selo, obezbjedujući time diverziju na komunikaciji Dugo Selo — Vrbovec (Arhiv VII, reg. br. 3/5, k. 551 A i 21—1, k. 1191).

¹⁰ Vidi dok. br. 63, 78, 79 i 97.

Slabije nepr. snage s.z. Ogulina protjerane su dalje prema zapadu.

Rogatica:

Ustaška posada Rogatice odbila je noću 11/12.XI jak napadaj partizana. Neprijateljski gubitci nisu poznati. Vlastiti gubitci: 5 poginulih i 4 zarobljena.

Partizani su minirali cestu Rogatica — Priboj.

Osobitosti:

General Gustović javlja da su Niemci u Sriemu uhičili oko 100 ljudi koje kane strieljati za odmazdu zbog čestih ubistava pripadnika njemačkog redarstva »**Hipo**«.¹¹

Prema izješču 1. gor. zdruga ustaški poručnik **Njavoro Martin** zapovjednik oružničkog voda u Novskoj skuplja po vlakovima domobrane, zadržava ih, razoružava i stavlja pred odluku »**Ili u ustaše ili u partizane**«.

ZA POGLAVNIKA I ZA DOM SPREMNI!

RAZASLATO:

Poglavnom županstvu, Glavar glavnostožernog ureda
Min. oružanih snaga, general i ust. pukovnik (*T. Sertić*)
Sastavak.

" Pomoćna policija

BR. 128

IZVJEŠTAJ OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA NDH OD 15. NOVEMBRA 1944. O BORBAMA KOD KNINA, MOSTARA, DUVNA, SLAVONSKOG BRODA, KRAPINE, KARLOVCA, OGULINA, BIHAĆA I KOSTAJNICE¹

Vojnička tajna

15. XI.

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 320/44
OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA
15. XI 1944 g.

I OBĆI PREGLED:

Na iztočnoj fronti u Sriemu odbijen manji nepr. napadaj. Inače nije bilo značajnije borbene djelatnosti.

Protjeran neprijatelj kod Tomislav Grada i Knina i odbijeni nepr. napadaju na neretvanskom odsjeku.

Odbačen nepr. u području Sunja — Kostajnica te kod Trakošćana.

U nastavku podhvata Ogulin — Bihać zauzet je Tržac.

Kod Plaškog žestoke borbe.

Uspjeh u podhvatu kod Karlovca.

Nepr. zrakoplovi napali Karlovac i Osijek.

H PODRUČJA:

Iztočna fronta:

Na iztočnoj fronti nema značajnije borbene djelatnosti.

Odbijen je nepr. napadaj kod Vizića (8 km j.i. Iluka).² Jedna nepr. skupina naišla je na naša minska polja z. Nestina (6 km i. Iluka) te se povukla pretrpivši osetljive gubitke.

Nastavlja se nepr. vatra za uznemiravanje s iztočne obale r. Drine na cestu Zvornik — Branjevo (22 km s.s.i. Zvornika).

Jadranska fronta:

U području Knina bez promjene.

¹ Original (umnožen na gešteteru, latinicom) u Arhivu VII, reg br. 15/1-1, k. 44.

* Vidi dok. br. 127, primjedbu br. 2.

Partizanske skupine odbačene su s ceste s.z. Knina prema jugoiztoku i sjeveroiztoku.³

Na iztočnom dielu jadranske fronte posada Kifinog Sela (8 km s.i. Nevesinja) povučena je po završenom podhvatu u Nevesinje.

Odbijeni su part. napadaji na most kod Bune (12 km j. Mostara), na Baćeviće (9 km j. Mostara), nadalje u području Blagaja te daljnji nepr. napadaji na uporište Lise (1 km s. Širokog Briega).

Jedna njemačka obskrbna preselica iz Širokog Briega probila se preko Posušja u Tomislav Grad.⁴

U podhvatu iz Tomislav Grada prema Livnu neprijatelj je odbačen sve do 14 km s.z. Tomislav Grada.⁵

SI. Brod:

12. XI odbijen je napadaj part. na Staro Topolje (17 km i. Broda).⁶

13. XI odbijen je napadaj part. na njemačku stražu kod jednog skladišta u okolini Broda. Neprijateljski gubitci nisu ustanovljeni.

Našice:

Partizani su porušili mostove na cesti između s. Martin i Feričanci (2 i 10 km z.s.z. Našica).⁷

Sunja — Kostajnica:

U nastavku podhvata čišćenja želj. pruge Sunja — Kostajnica nepr. je odbačen na zapad preko crte Gradusa — Kukuruzari (8 km j.z. Sunje i 7 km s.z. Kostajnice).⁸

Krapina:

U nastavku podhvata u području s.z. Krapine ustaške postrojbe protjerale su part. iz Trakoščana (12 km s.z. Krapine).

⁵ Jedinice 19. NOU divizije bile su privremeno povučene sa komunikacije Knin — Otrić (vidi dok. br. 24 i 106).

⁴ Njemačka motorizovana kolona probila se u Duvno 14. novembra 1944. pošto je savladala jak otpor 13. južnodalmatinske brigade 9. NOU divizije (Arhiv VII, reg. br. 56—2, k. 842 A).

⁵ Jedna neprijateljska kolona uspjela je 11. novembra 1944. da se probije od Duvna do Borove glave ali je poslije intervencije Livanjsko-duvanjskog NOP odreda odbačena ka Šujici i Duvnu (Arhiv VII, reg. br. 56—2, k. 842 A).

⁶ Redakcija nije mogla utvrditi koje su jedinice izvele taj napad ali se zna da su 8/9. novembra 1944. jedinice 12. NOU divizije napale neprijateljsku posadu u Starom Topolju (vidi dok. br. 16 i 23).

⁷ Mostove su porušile jedinice 6. korpusa NOVJ vršeći pripreme za napad na Našice (vidi dok. br. 48, 49, 50, 86, 87, 89, 91 i 97).

⁸ Opširnije o tome vidi dok. br. 44, 126 i 127. "

Karlovac:

Jedna borbena skupina protjerala je part. iz s. Zamršje i Blatnica (12 i 13 km i. Karlovca). 31. X pronađeno je 14 pогinulih, 8 zarobljeno i zaplijenjena 1 strojopuška i više pušaka. Vlastitih gubitaka nije bilo.

Ogulin — Bihać:

U nastavku podhvata u podr. j.i. Ogulina borbene skupine dostigle su Tržac (20 km s.s.z. Bihaća) dok su borbene skupine iz Bihaća i Ostrožca odbacile nepr. sa vinskih postava j.z. i južno Cazina nakon čega su se povukle na visove 3 km s.i. Ostrožca zbog opasnosti obuhvata.⁹

U području s.z. Plaškog dielovi jedne ustaške bojne povukli su se pred nadmoćnim nepr. snagama nakon što su utrošili strjeljivo.

Neprijateljski gubitci: 85 pогinulih i 5 zarobljenih." Podhvat se nastavlja.

Djelat, nepr. zrakopl.:

7. XI pet nepr. zrakoplova bombardiralo je Karlovac. Bilo je žrtava i štete na stanbenim zgradama.

13 XI na večer sovjetski zrakoplovi napali su Osijek. Bombe su pale u r. Dravu između mostova, zatim na topničku vojarну, a nekoliko manjih bombi palo je na područje grada. Štete i žrtava nema.

Djelat, vlast, zrakopl.:

14. XI naše zrakoplovstvo izvršilo je povez novca.

Obćenito:

U toku manjih djelatnosti i izviđanja kod Našica, Križevaca, Ozlja i Netretića kraj Karlovca pогinulo je 10 partizana (1 politički komesar), 6 ih je zarobljeno dok je I ustaša pогinuo i 1 ranjen.

Dogodaji na želj. prugama:

13. XI popravljen je i predan prometu most kod Jasenovca.¹¹

14. XI u 1925 sati obustavljen je promet na glavnoj pruzi između ž.p. Moslavina — Popovača i Kutina zbog pucnjave na tom dielu pruge.

⁹ Vidi dok. br. 63, 78, 79, 97, 126 i 127.

¹⁰ O gubicima 3. brigade 8. NOU divizije u borbama kod Plaškog 11. i 12. novembra 1944. vidi dok. br. 79 u ovoj knjizi i Arhiv VII. reg. br. 4—1, k. 433/1.

¹¹ Željeznički most na Savi kod Jasenovca lakše su oštetili saveznički avioni u oktobru 1944 (vidi knj. 34. dok. br. 110).

14. XI popravljena je i predana prometu pruga između ž.p. Zdenčina i Jastrebarsko.

ZA POGLAVNIKA I ZA DOM SPREMNI!

Po nalogu
Glavar glavnostožernog ureda
Pročelnik operat. odjela
(M. P.) glavnostožerni pukovnik
(Helbich)
Helbich

BR. 129

IZVJEŠTAJ OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA NDH OD 16. NOVEMBRA 1944. O BORBAMA NA PODRUČJU KNINA, ĐAKOVA, DONJEG MIHOLJCA, SUNE, KOSTAJNICE, ZAGREBA I PLITVIČKIH JEZERA¹

Vojnička tajna
16. XI

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 321/44
OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA
16. XI 1944 g

I OBĆI PREGLED:

Na iztočnoj i jadranskoj fronti bez promjena.
Odbijen napadaj na uporište Kiseljak i želj. osiguranje kod Sesvetskog Kraljevca, te ponovni napadaj na Rogaticu.

II PODRUČJA:

Iztočna fronta:

Na iztočnom frontu u Sriemu i na Drini osim obostrane slabije topničke vatre nije bilo važnijih dogodaja.

Jadranska fronta:

Na iztočnom odsjeku jadranske fronte naše postrojbe u području Širokog Brijega u manjem podhvatu pobile su

i Original (umnožen na gešteteru, latinicom) u Arhivu VII, reg. br. 11/1—1, k. 44.

13 partizana i 1 partizanku te zaplienile 4 strojopuške i 1 pušku.

U podhvatu u području z. Lise naneseni su nepr. gubitci od 25 poginulih.

Jedna nepr. obhodnja probila se do jednog našeg postava na zapadnoj obali Neretve, gdje je uništena te je ostavila 20 poginulih.

U području južno Nevesinja vlastita izviđačka djelatnost. Ubijen je 1 part. komesar i zaplijenjena pismohrana.

U borbenom području Knina nije bilo važnijih događaja.-'

Dakovo:

U području Đakovo — Vrpolje u toku su borbe s jednom part. skupinom kod s. Perkovca³ (9 km j.z. Đakova).

D. Miholjac:

Čišćenje područja između D. Miholjca i Čađavice od zaostalih manjih part. skupina uspješno napreduje uz neznatan nepr. odpor.

Sunja — Kostajnica:

U području Sunja — Kostajnica nastavlja se čišćenje zemljišta oko želj. pruge s dobrim uspjehom uz slab nepr. odpor. Pronađeno je 25 poginulih, a ocijenjeno je da imade najmanje još 70 poginulih partizana.⁴

Zagreb:

Jača skupina part. napala je stražu u Sesvetskom Kraljevcu (16 km i. Zagreba) 13. XI. Napadaj je odbijen bez vlastitih gubitaka. Partizanski gubitci nisu poznati.

Istodobno part. su razorili želj prugu kod Sesvetskog Kraljevca.⁵

Bihać:

U području Plitvičkih Jezera (20 km z. Bihaća) naijeti su do sada neprijatelju gubitci od 120 poginulih, 6

³ Vidi dok. br. 97 i 106.

³ Riječ je o borbama između dijelova 12. NOU divizije i njemačkih policijskih snaga koje su pokušale priteći u pomoć napadnutoj posadi u Piškorevcima (opširnije o tome vidi dok. br. 36 u ovoj knjizi i Arhiv VII, reg. br. 3—1, k. 119/7).

⁴ O gubicima jedinica 7. NOU divizije na komunikaciji Sunja — Kostajnica vidi dok. br. 36 i 97 u ovoj knjizi i Arhiv VII, reg. br. 2—1, k. 119/6 i 4—1, k. 433/1.

⁵ Demonstrativni napad na stražu u Sesvetskom Kraljevcu i diverziju na pruzi izveli su dijelovi brigade »Braća Radić« (Arhiv VII, reg. br. 3/5, k. 551 i 21—1, k. 1191).

zarobljenih i 3 prebjegla partizana.⁶ Zaplijenjen je 1 bacač, 4 strojopuške i više pušaka.

Sarajevo:

U području Kreševa dielovi jedne posadne bojne nali su 12. XI neprijatelju gubitke od 47 poginulih. Vlastiti gubitci: 5 ustaša poginulo i 1 ranjen.

Jedna druga ustaška skupina odbila je napadaj part. kod Kiseljaka (31 km z.s.z. Sarajeva) uz 45 poginulih partizana. Vlastiti gubitci: 8 ustaša poginulo i 26 ranjeno.

Rogatica:

Nakon duže borbe odbijen je novi napadaj part. na Rogaticu 13. XI. Pronađeno je 9 poginulih partizana.

Djelat, nepr. zrakopl.:

5. XI oko 1350 sati 9 nepr. zrakopl. bombardiralo je Zavidoviće. Pogođena je pilana koja je izgorila, te oštećeno oko 150 kuća.

7. XI nepr. zrakoplovi napali su bombama most na r. Usori kod Doboja bez učinka.

7. XI nepr. lovci napali su želj. postaju Banova Jurga, onesposobili jedan stroj i zapalili jedna kola.

Djelat, vlast, zrakopl.:

15. XI naše je zrakopl. izvršilo prienos službene pošte i živežnih namirnica.

Obćenito:

Prigodom manjih djelatnosti i izviđanja kod Slatiničkog kraj Broda, Našica i Đurđenovca poginulo je 8 partizana i zaplijenjena 1 strojnica.

Prigodom izviđačkih djelatnosti u području Busovača — Kiseljak — Zenica poginulo je u manjim sukobima 37 partizana.

Dogodaji na želj. prugama:

15. XI u 1935 sati naletio je na minu teretni vlak na glavnoj pruzi između ž.p. Sesvete i Dugo Selo. Mina se rasprsla, jedna štitna kola su izbačena, a jedna izkliznula. Žrtava nema. Pruga se popravlja.⁷

15. XI popravljena je pruga između ž.p. Moslavina-Popovača — Kutina i predana prometu.

⁶ O gubicima koje su pretrpjele jedinice 8. NOU divizije i Unske operativne grupe NOVJ 12. i 13. novembra 1944. zapadno od Cazina vidi dok. br. 63, 78, 79, 126 i 127.

⁷ Diverziju su izveli dijelovi 3. diverzantskog odreda (vidi dok. br. 109).

Istog dana popravljena je i predana prometu glavna pruga između ž.p. D. Vrba i Brod.

ZA POGLAVNIKA I ZA DOM SPREMNI!

Po nalogu
Glavara glavnostožernog ureda
Pročelnik operativnog odjela
glavnostožerni pukovnik
(M. P.) (Helbich)
Helbich

BR. 130

IZVJEŠTAJ GLAVNOSTOŽERNOG UREDA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA NDH OD 17. NOVEMBRA 1944. O BOR- BAMA KOD KNINA, POSUŠJA, ZAGREBA, KARLOVCA I CAZINA¹

**DNEVNO IZVJEŠĆE
GLAVNOSTOŽERNOG UREDA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA
17. XI 1944. g.**

J OBĆJ PREGLED:

Na Iztočnoj fronti bez značajnije borbene djelatnosti.

Na Jadranskoj fronti je značajnije borbeno dejstvo. Na Jadranskoj fronti protjeran je neprijatelj s područja Tomislav Grada i na Neretvanskom odsjeku u smjeru juga.

Neprijateljski napadaji na uporište D. Zelina s.i. Zagreba.

Neprijateljske snage odbačene u području Ozlja i sa želi. pruge Sunia — Kostainica.

Neprijatelj protjeran iz područja Cazina koji je oslobođen.

Manji napadaj i nepr zrakopl na želi uređaje

II. PODRUČJA:

Iztočna fronta:

Na Iztočnoj fronti nema promjena.

¹ Kopija originala (pisana na mašini, latinicom) u Arhivu VII, reg-br. 17/1-1, k. 44.

Odbijen je napadaj part. na sayskom nasipu južno Martinaca (11 km z. Hrv. Mitrovice).²

Uspješnom topničkom vatrom tučeni su uočljivi part. postavi izpred glavne borbene crte.

Na Drini nije bilo značajnije borbene djelatnosti.

S visova iztočno Zvornika odbačena je jedna part. skupina dalje na istok i osuđen je nepr. pokušaj prielaza r. Drine sjeverno Zvornika uz težke gubitke po neprijatelja.

Jadranska fronta:

U borbenom području Knina bez promjena.

Kod Mokrog Polja (12 km z.s.z. Knina) nakon žestoke borbe slomljen je žilav nepr. odpor pri čemu je palo 47 partizana.³

Na iztočnom odeljku Jadranske fronte jedna borbena skupina nadirući iz Lise (1 km s. Širokog Briega) slomila je jak nepr. odpor i zauzela područje Posušja (9 km s.i. Imotskog) pri čemu je palo 10 partizana. Neprijatelj uzmiče u smjeru Imotskog.⁴

Druga borbena skupina koja nadire iz Tomislav Grada prema Posušju dostigla je vis 988 Klenak (22 km j. Tomislav Grada).⁵

Zagreb:

Noću 16/17. XI jake part. snage napale su uporište D. Zelina (20 km s.i. Zagreba). Upućena je pomoć. Pojedinosti nisu poznate.⁶

Karlovac:

U podhvatu iztočno od Karlovca i Ozlja neprijatelj je odbačen na zapadnu obalu r. Kupe

Cazin:

Pod pritiskom podhvatnih snaga part. su napustili Cazin."

² Napad su izveli dijelovi 21. NO divizije uz podršku jedne artiljerijske jedinice Crvene armije 15/16. novembra 1944 (vidi tom I, knj. 10, dok. br. 68, 69 i 71).

³ O gubicima jedinica 19. NOU divizije u borbama kod Mokrog polja 14. novembra 1944. vidi dok. br. 106.

⁴ i ⁵ Na području Imotski — Posušje — Duvno vodene su višednevne borbe između Nijemaca (dijelovi 738. puka 118. lovačke divizije i 36S. legionarske divizije) i 9. NO divizije koja je 15. novembra 1944. oslobođila Duvno, a 17/18. Posušje (opširnije o tome vidi dok. br. 71 u ovoj knjizi i Arhiv VII, reg. br. 56—2, k. 842 A).

* Ustašku posadu u Donjoj Zelini napala je brigada »Braća Radić« (opširnije o tome vidi dok. br. 46, 57, 97 i 131).

⁷ Jedinice 4. korpusa NOVJ zauzele su Cazin 8. a napustile ga 13. novembra 1944 (vidi dok. br. 13, 20, 26, 27, 29, 39, 68, 78, 79 i 97).

Djelat, nepr. zrakopl.:

12. XI četiri nepr. zrakoplova napali su vlakove na pruzi između ž.p. Nova Gradiška i Oriovac. Oštećena su 2 stroja, a 2 osobe su poginule i 5 ih je ranjeno.

12. XI nepr. zrakoplovi napali su želj. postaju Nova Kapela-Batrina gdje su oštetili 1 stroj, a 1 uništili. Istog dana napali su nepr. zrakoplovi želj. postaje Okučani, gdje su ranjene 3 osobe, zatim želj. postaju Dragalić i Jasenovac bez štete i žrtava.

Osobitosti:

Zapovjednik skupine Iztok, general Gustović javlja da je II njemačka redarstvena bojna u s. Piškorevcima (5 km j. Đakova) podpuno uništena. Ima 100 mrtvih, a čitav samovozni povoz i oružje su izgubljeni. Zapovjednik bojne se sam ubio.⁸

Prema izvješću generala Tomaševića 6. XI na putu Kosovo — Kaldrma južno Knina četnici su na očigled Niemaca zaklali ustaškog poručnika Grenčaka blagajnika VII ust. zdruga i još 15 ustaša. Protest zapovjednika združga pukovnika Brajkovića kod Niemaca ostao je bez uspjeha.

Prema istom izvješću Niemci su razoružali domobransku postrojbu u Kninu, a VII ust. zdrugu i dielovima VI ustaškog zdruga zapoviedili povlačenje cestom Knin — Bihać.⁹

ZA POGLAVNIKA I ZA DOM SPREMNI!

Glavar glavnostožernog ureda
general i ust. pukovnik (T. Sertić)

RAZASLATO:

Poglavnom županstvu,
Min. oružanih snaga,
Sastavak.

⁸ Njemački policijski bataljon u Piškorevcima savladala je Osječka brigada 12. NOU divizije 12/13. novembra 1944 (vidi dok. br. 39 u ovoj knjizi i Arhiv VII. reg. br. 3—1, k. 119/7).

⁹ Šesti i 7. ustaški zdrug povučeni su u Knin poslije teških gubitaka koji su im nanjeli 20. NOU i 26. NOU divizija krajem oktobra i početkom novembra 1944. na prostoriji Split — Zrnovnica — Sinj — Drniš (vidi dok. br. 56 u ovoj knjizi i knjigu 34, dok. br. 81 i 110).

BR. 131

IZVJEŠTAJ OPERATIVNOG ODJELJENJA POGLAVNIKOVOG TJELESNOG ZDRUGA OD 17. NOVEMBRA 1944. O NAPADU JEDINICA NOVJ NA DONJU ZELINU¹

POGLAVNIKOVI TJELESNI
SDRUGOVI

Ia — br. 2937/44/taj.

Zagreb, 17. 11. 1944.

Predmet: Dnevno izvješće za 17. 11. 1944.

Izvješće Ia

17. 11. 1944. u 02.00 sati napale su brigade »Braća Radić« i »Matija Gubec«, te 1 bataljon »Zagrebačkog odreda« uporište D. Zelina (20 si. Zagreb). Neprijatelj, jačine oko 1000 ljudi, naoružan sa 6 teških bacača, strojopuškama i strojnosamokrešima, odbijen je nakon teške borbe, koja je trajala do 08.00 sati. Vlastiti gubitci 3 mrtva (od toga 1 častnik) i 13 ranjenih. Neprijateljski gubitci: 4 nađena mrtva (od toga 1 komandir čete), ali se ciene oko 100, jer su komunisti odvezli mnogo kola mrtvih i ranjenih (ranjen 1 komandant brigade). Zarobljeno 2 domobrana, 8 pušaka, 10 vrećica eksploziva, više granata od John Bulla i veća količina streljiva.² Točan posljedak kod neprijatelja još nije točno ustanoavljen. Komunisti su istovremeno porušili mostove na cesti D. Zelina — Belovar, ali su isti tokom dana popravljeni.

16. 11. 1944. povratile su se iz Križevaca u Brez. Hum 5. i 6. sat II/2. puk P.T.S., u Zlatar-Bistricu 3. bitnica Topn. skl.³ P.T.S., a u Konjšćinu 1. bitnica Topn. skl. P.T.S., dok je 1/2. puk. P.T.S., koja je ušla u sastav I.H.U.D.,⁴ upućena u Križevce.

¹ Kopija originala (pisana na mašini, latinicom) u Arhivu VII, reg. br. 1—268/26, k. 112.

² Napad na Donju Zelinu izvela je brigada »Braća Radić«. Na obezbjedenju prema Svetom Ivanu Zelini bila je 1 (Zagorska) brigada, a prema Belovaru i Sesvetama brigada »Matija Gubec«. Bataljon Zagrebačkog NOP odreda nije učestvovao u tom napadu (o toku i rezultatima napada vidi dok. br. 46 i 57 u ovoj knjizi i Arhiv VII. reg. br. 3—1, k. 119/9).

³ Baterija artiljerijskog diviziona

⁴ Prva hrvatska ustaško-domobranska udarna divizija. O njenom formiranju i organizaciji vidi dok. br. 147.

Sa ostalog podhvatanog područja ne predleže nikakve viesti.—

ZА POGLAVNIKA I ZА DOM SPREMNI!

P.N. GLAVARA STOŽERA P.T.S.
I PROČELNIK Ia
por. (Stanišić)

U r u č i t i :

1. Pročelniku Ic
2. Operodu Minorsa
3. Zap. I. Zb. područja
4. An Gen. Kdo. LXIX. A.K.z.b. V.

BR. 132

IZVJEŠTAJ OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA NDH OD 18. NOVEMBRA 1944. O BORBAMA KOD KNINA, DONJE ZELINE I KARLOVCA¹

Vojnička tajna
18. XI.

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 323/44
OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA
18. XI 1944 g.

I OBCI PREGLED:

Na Iztočnoj fronti bez promjena.
Na Jadranskoj fronti odbijen napadaj na Mokro polje. Posada Tomislav Grada po zapoviedi povućena.
Uspješno se nastavlja podhvat u području Ozlja.
Manji napadaji nepr. zrakoplovstva na okolicu Osieka i želj. most na r. Krapini (kod Podsuseda).

II PODRUČJA:

Iztočna fronta:

Na Iztočnoj fronti na odsjeku Drine nije bilo promjena.

¹ Original (umnožen na geštetneru, latinicom) u Arhivu VII, reg. br. 11/I—1, k. 44.

U Sriemu odbijen je nepr. napadaj na jedno uporište j.i. Martinaca.²

Topnički i bacački dvoboj na dunavskom odsjeku fronte.

Pojačana je nepr. zračna djelatnost.

Jadranska fronta:

Na Jadranskoj fronti u podr. Knina nije bilo promjena.

Odbijen je napadaj jače nepr. skupine podpomognut topničtvom na Mokro polje (12 km z.s.z. Knina).³

Na iztočnom odsjeku Jadranske fronte povučena je posada Tomislav Grada po zapoviedi višeg njemačkog podhvatnog zapovjedništva. Posada Tomislav Grada dostigla je Posušje (9 km s.i. Imotskog).⁴

Donja Zelina:

Prilikom odbijanja nepr. napadaja noću 16/17. XI na D. Zelinu (20 km s.i. Zagreba) nađena su 4 mrtva partizana. Cjeni se da neprijateljski gubitci iznose oko 100 mrtvih i ranjenih, koje su partizani na kolima odvezli. Zarobljena su 2 partizana i zaplijenjeno 8 pušaka i strježljivo.⁵

Istodobno part. su porušili mostove na cesti D. Zelina — Belovar, koji su već popravljeni.

Karlovac:

U nastavku podhvata u podr. iztočno Karlovca i Ozlja borbene skupine zauzele su na juriš Ribnik (10 km z.j.z. Ozlja) uz znatne neprijateljske gubitke.⁶

Djelat, nepr. zrakopl.:

15. XI četiri nepr. lovca napala su strojničkom vatrom okolicu Osieka. a bombama i strojničkom vatrom selo Čepin kod Osieka. 2 osobe su poginule i 2 ranjene, 2 kuće srušene i 2 izgorile.

¹ Vidi dok. br. 130. primjedbu br. 2.

³ Položaje njemačkih jedinica u rejonu Mokro polje napala su 4 bataljona 19. NOU divizije 14. novembra 1944 (vidi dok. br. 106).

⁴ Nijemci su napustili Duvno 16, a Posušje 17/18. novembra 1944 (opširnije o tome vidi dok. br. 71 u ovoj knjizi i Arhiv VII, reg. br. 56—2, k. 842 A).

⁵ Gubici 32. NO divizije u borbi za Donju Zelinu bili su: 5 mrtvih, 67 ranjenih i 3 nestala (vidi dok. br. 46 i 57).

⁶ Nijemci i ustaše iz Karlovcia i Ozlja napali su 13/14. novembra 1944. Karlovački NOP odred na području Netretić, Ladešić Draga, Lipnik, Rosopajnik, Zakanje. Upornom odbranom Odred je prisilio neprijatelja na povlačenje Gubici neprijatelja: 4 poginula i 4 ranjena, dok je Odred imao 3 ranjena. 3 zarobljena i 4 nestala (Arhiv VII, reg. br. 28—7/8. k. 426 A, tabelarni pregled dejstava jedinica 4. korpusa NOVJ za novembar 1944).

17. XI oko 1220 sati 8 nepr. bombardera u pratnji 6 lovaca napali su most na r. Krapini (s.z. Podsuseda). Most je oštećen, a želj. pruga s obje strane razorenata. Poginula su 2 domobrana i 1 grad. osoba, 4 osobe su ranjene. Uništeno je 6 teretnih vagona i 10 je oštećeno.

17. XI u 1255 sati nepr. zrakoplovi napali su most na r. Čazmi na pruzi Dugo Selo — Banova Jaruga. Most nije oštećen. Pogoden je jedan bunker i oštećena želj. pruga. Jedan vojnik poginuo i 1 ranjen.

17. XI u 1345 sati nepr. zrakoplovi napali su teretni vlak na glavnoj pruzi između ž.p. Moslavina-Popovača i Kutina bez učinka. Ranjen 1 domobran.

17. XI oko 1305 sati nepr. zrakoplovi napali su most »Strug« između ž. p. Novske i Jasenovca i most na r. Savi kod Jasenovca bez učinka.

Djelat, vlast, zrakopl.:

17. XI naše je zrakoplovstvo napalo bombama part. uzletište kod Čazme s uspjehom. Tom prilikom zrakoplov je napadnut protuzrakoplovnim topničtvom. Nadalje naše je zrakoplovstvo izvršilo povez tvoriva i vojničkih osoba.

Obćenito:

Prilikom izviđanja kod Đurđenovca uhićena su 4 vojna neposlušnika⁷ i zaplijenjene 4 puške i 1 samokres.

Dogodaji na želj. prugama:

16. XI oko 2000 sati napali su part. želj. postaju Pušća-Bistra, minama razorili skretnice, vodocrp i zapalili ured nadziratelja pruge.⁸

17. XI na pruzi Sunja — Bos. Novi između ž.p. Sunja i Majur naletio je na minu njemački radni vlak. Mina se rasprsla i izbacila 2 štitna kola. Poginula su 2 i ranjeno 7 vojnika.⁹

ZA POGLAVNIKA I ZA DOM SPREMNI!

Po nalogu
Glavara glavnostožernog ureda
Pročelnik operativnog odjela
glavnostožerni pukovnik
(Helbich)
Helbich

7 Dezterera

⁸ Napad su izveli dijelovi 3. diverzantskog odreda (vidi dok. br. 109 u ovoj knjizi i Arhiv VII, reg. br. 2-4, k. 121).

BR. 141

IZVJEŠTAJ OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA NDH OD 19. NOVEMBRA 1944. O NAPADU JEDINICA NOVJ NA PETERANEC, UNCANE, DOBRO SELO I DOLJANE I O BORBAMA U SLAVONSKOJ POŽEGI I PLETERNICI¹

Vojnička tajna
19. XI.

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 324/44
OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA
19. XI 1944 g.

I OBOI PREGLED:

Na iztočnoj fronti nema promjena.

Na Jadranskoj fronti odbijeni manji nepr. napadaji.

Poletnim podhvatom gorskih postrojbi oslobođena je Požega, Pleternica i Brestovac.

Žestoke borbe u području Bos. Novog i D. Lapca.

Brojni napadaji nepr. zrakopl. na želj. uređaje.

II PODRUČJA:

Iztočna fronta:

U Sriemu i na Drini osim obostrane topničke vatre nije bilo značajnije borbene djelatnosti.

Jadranska fronta:

U borbenom području Knina stanje je mirno.

Sjeveroiztočno Imotskog odbačen je neprijatelj uz 42 poginula i 2 prebjegla.² Zaplijenjeno je ručno oružje i oprema.

U području južno Mostara odbijen je jedan noćni napadaj partizana uz osjetljive neprijateljske gubitke.

¹ Original (umnožen na gešteteru, latinicom) u Arhivu VII, reg. br. 19/1—1, k. 44.

² Trinaesta brigada 9. NO divizije, 10. i 12. brigada 29. NOU divizije i dijelovi 1. tenkovske brigade NOVJ napali su 27/28. novembra 1944. Široki Brijeg. Mjesto je branila glavnina 370. puka njemačke 369. legionarske divizije. Zbog uporne odbrane neprijatelja napad nije uspio. Obostrani gubici bili su veliki. Jedinice NOVJ imale su oko 80 boraca izbačenih iz stroja a 1 tenk je uništen (Arhiv VII, reg. br. 56—2, k. 842 A i 7—8, k. 1134 A).

Požega:

Poletnim podhvatom naših gorskih postrojbi pod vodstvom generala Peričića protjerani su partizani iz Požege i Pleternice (8 km j.i. Požege).³ Narod je plačući od radoći dočekao naše oružane snage, koje su ga oslobodile strašnog terora partizana.

Koprivnica:

16. XI odbijen je napadaj part. na uporište Peteranec (5 km s.i. Koprivnice), i neprijatelj je protjeran. Neprijateljski gubitci nisu ustanovljeni. Vlastiti gubitci iznose: 2 ustaše poginula i 9 ranjeno.⁴

Zagreb:

Jača skupina partizana napala je 17. XI stražu želj. postaje Luka (22 km s.z. Zagreba). Nakon žestoke borbe pretrpivši gubitke od 2 poginula i 2 ranjena, straža se povukla u Oroslavje (22 km s.s.z. Zagreba). Neprijateljski gubitci: 20 poginulih.⁵

Bos. Novi:

Noću 17/18. XI jake nepr. snage napale su uporište Unčani (9 km s.i. Bos. Novog). Nakon žestoke borbe pretrpivši gubitke od 17 poginulih, 31 ranjenog i 6 nestalih, ustaška posada morala se povući prema Divuši (11 km s.i. Bos. Novog).

* Riječ je o uobičajenoj, neistinitoj ustaškoj propagandi. O postupcima jedinica NOVJ prema stanovništvu i o raspoloženju naroda prema narodnooslobodilačkom pokretu i NOVJ najrječitije govore slijedeći primjeri: Prilikom upada 16. ustaške bojne u Podravsku Slatinu, 15. novembra 1944, preko 5000 gradana iz Virovitice pobjeglo je u Bilogor, a 17. novembra 1944, kada su dijelovi 1. i 4. ustaško-domobranskog zdruga upali u Slavonsku Požegu preko 2.000 ljudi pobjeglo je na oslobođenu teritoriju. Broj izbjeglica iz Slavonske Požege bio bi znatno veći da upad ustaško-domobranksih snaga nije bio iznenadan, i da je bilo više vremena za evakuaciju. U izvještaju koji je Štab 6. korpusa uputio 18. decembra 1944. Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske o postupcima ustaša prilikom upada u Slavonsku Požegu pored ostalog piše: »U Požegi je neprijatelj napravio prilično materijalne štete. Tako je potpuno opljačkao, razbio i uništio sav namještaj u bolnici, i opljačkao mnoge stanove obitelji koje su izbjegle iz Požege prije njegovog dolaska . .« (Opširnije o tome vidi dok. br. 97 u ovoj knjizi i Arhiv VII, reg. br. 9—1/6, k. 473 V).

⁴ Ustašku posadu u Peterancu napala je 2. brigada 33. NO divizije (vidi dok. br. 67 i 136).

⁵ Osiguranje željezničke stanice Luka napao je 1. bataljon Zagorskog NÖP odreda. Prema izvještaju Štaba Zapadne grupe NOP odreda 10. korpusa NOVJ ubijeno je 27 ustaša i zaplijenjeno 8 pušaka. Bataljon je imao 1 ranjenog borca (Arhiv VII, reg. br. 10/2—9, k. 1623).

18. XI neprijatelj je protjeran iz Unčana u smjeru s.z. uz pomoć pojačanja. Neprijateljski gubitci su zнатни, jer su svoje mrtve i ranjene odvezni na 10 kola.⁶

Istog dana premoćne part. snage napale su uporište Ravnice (7 km s.i. Bos. Novog). Zbog oskudice u strjeljivu ustaška posada morala se povući na zapadnu obalu r. Une.

5. *Lapac:*

12. XI odbijen je jak napadaj partizana na uporište Dobro Selo i Doljane (10 i 13 km j.i. D. Lapca).⁷ Nađeno je 28 poginulih partizana, 4 su zarobljeni i oko 50 ih je ranjeno. Vlastiti gubitci: 3 Niemaca i 4 domobrana poginuli, i 1 Niemac i 12 domobrana ranjeni. Plien: 1 strojnica i 4 puške.

Djelat. nepr. zrakopl.:

12. XI nepr. zrakoplovi napali su strojničkom vatrom radni vlak kod Lekenika i oštetili stroj. Žrtava nije bilo.

15. XI nepr. zrakoplovi napali su malim bombama Brčko bez veće štete i žrtava.

17. XI oko 1215 sati nepr. lovci bombarderi napali su želj. most preko r. Kupe kod Siska bez učinka.

18. XI nepr. zrakoplovi napali su strojničkom vatrom uzletište u Mostaru.

18. XI u 0900 sati pet nepr. lovaca napalo je strojničkom vatrom zapadni dio Dugog Sela, zatim želj. prugu i cestu Dugo Selo — Sesvete.

18. XI u 0855 sati nepr. zrakoplovi napali su strojničkom vatrom radni vlak kod Podsusjeda.

Istog dana u 0922 sati isti zrakoplovi napali su osobni vlak kod ž.p. Hrv. Leskovac. Strojovoda i ložač su ranjeni.

Istog dana u 0930 sati nepr. zrakoplovi napali su strojničkom vatrom ž.p. Karlovac.

Istog dana oko 0920 sati napadnut je putnički vlak između ž.p. Moslavina-Popovača i Kutina. Onesposobljen je stroj. Poginulo 5 osoba, a više ih je ranjeno.

Istog dana nepr. lovci napali su teretni vlak kod ž.p. Rajić, zatim još 2 vlaka kod ž.p. Sibinj i Dragalić. Onesposobljena su 3 stroja.

18. XI u 2355 sati nepr. zrakoplovi napali su ž.p. Osićek. Oštećen je 1 kolosjek i ranjena 2 vonjika.

• Neprijateljske posade u Unčanima i Golubovcu napale su 3. i 4. brigada 7. NOU divizije (opširnije o tome vidi dok. br. 92 i 97).

⁷ Napad na Dobro Selo izvela je 1. brigada, a na Doljane 3. brigada 35. NO divizije (vidi dok. br. 37 i 40).

18. XI između 1500 i 1540 sati nepr. zrakoplovi napali su ž.p. Alipašin Most. Uništeni su skoro svi kolosjeci. Oštećena postajna zgrada i b.b. uredaji.

19. XI u 0457 sati 34 četverostrojna zrakoplova ponovno su bacili bombe na Alipašin Most i okolicu.

Obćenito:

Prigodom izviđanja kod Martinske Vesi kraj Siska uhićeno je 7 vojnih neposlušnika, poginuo je 1 partizan i zaplijenjena 1 puška.

Prigodom odbijanja part. napadaja na Lekenik kod Siska ranjen je 1 domobran.

Dogodaji na želj. prugama:

18. XI u 2220 sati minama je oštećena želj. pruga između ž.p. Ivanić Grad i Novoselec-Križ⁸

ZA POGLAVNIKA I ZA DOM SPREMNI!

(M. P.)

Po nalogu
Glavara glavnostožernog ureda
Pročelnik operativnog odjela
glavnostožerni pukovnik
(Helbich)
Helbich

⁸ Diverziju su izveli dijelovi 1. brigade 33. NO divizije i 3. diverzantskog odreda (vidi dok. br. 109).

BR. 134

IZVJEŠTAJ OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA NDH OD 20. NOVEMBRA 1944. O NAPADU JEDINICA NOVJ NA MOKRO POLJE I O BORBI NA PODRUČJU SUNJA—KOSTAJNICA¹

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 325/44
OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA
20. XI 1944 g.

I OBČI PREGLED:

Na iztočnoj fronti osim živahne topničke vatre bez promjene.
Na Jadranskoj fronti odbijen nepr. napadaj na Mokro Polje (podr. Knina). Inače bez promjene.
Uspješno se nastavlja podhvati u podr. Sunja — Kostajnica i u području Brčkog.
Brojni manji napadaji nepr. zrakoplovstva na mostove i želj. uredaje.

II PODRUČJA:

Iztočna fronta:

Na Iztočnoj fronti bez promjena.
Na Dunavskom odsjeku fronte živa nepr. bacačka i topnička vatra protuoklopnih topova na Sotin, Vukovar i područje izt. Erduta.
Na odsjeku Drine jedna borbena skupina u svom napredovanju iz Zvornika u smjeru Jugoiztoka dostigla je Sopotnik (12 km j.j.i. Zvornika) južno Drinjače.

Jadranska fronta:

Na Jadranskoj fronti kod Knina odbijen je jači nepr. napadaj na Mokro Polje (12 km z.s.z. Knina).²
Sa Neretvanskog odsjeka Jadranske fronte nema novih viesti.

Brčko:

Jedna borbena skupina, koja napreduje u smjeru juga potisnula je neprijatelja s područja 10 km j.j.z. Brčkog.

¹ Original (umnožen na gešteteru, latinicom) u Arhivu VII, reg. br. 20/1—1, k. 44.
— Položaje njemačkih jedinica kod Mokrog polja napadali su dijelovi 19. NOU divizije (vidi dok. br. 106 i 137).

Sunja — Kostajnica:

U nastavku podhvata čišćenja u području sjeverno Sunje nanieti su neprijatelju daljnji gubitci. Poginula su 24 i zarobljena 2 partizana.³

Cazin:

U području sjeverno Cazina ustanovljene su jače nepr. snage.⁴

Djelat, nepr. zrakopl.:

16. XI jedan nepr. lovac napao je strojničkom vatrom Osijek bez učinka.

18. XI nepr. zrakoplovi napali su bombama i strojničkom vatrom Osijek. Bačeno je 40 manjih bombi, koje su pale u r. Dravu između mostova, na bolnicu i obližnje kuće. Ima štete i žrtava.

18. XI nepr. zrakoplovi napali su 2 puta (0845 i 1845 sati) želj. most na r. Kupi kod Siska bez učinka. Oštećena je zgrada mornaričke škole. Jedan napadački zrakoplov oboren je i pao nedaleko vojarne kod groblja.

19. XI u 1230 sati nepr. zrakoplovi napali su željeznički most kod Siska po četvrti put bez učinka. Protuzrakoplovna obrana mosta osuđetila je napadaj. Isti zrakoplovi napali su tada most preko r. Odre također bez učinka. Pogoden je samo jedan bunker, gdje ima žrtava.

18. XI oko 1500 sati nepr. zrakoplovi ponovno su napali Sarajevo i Alipašin Most. Bačeno je oko 35 razornih bombi od 500 — 1000 kgr. i nekoliko požarnih bombi. Srušeno je 5 kuća. Ima ranjenih.

18. XI dva nepr. lovca napala su teretni vlak na pruzi Sarajevo — Konjic između ž.p. Brđani i Bradina bez štete. Ranjen je 1 domobran.

Istog dana 9 nepr. zrakoplova bacilo je oko 20 bombi veće težine na želj. most preko r. Krapine kod Zaprešića i oštetili ga u jačoj mjeri. Isto tako oštećena je pruga u dužini od 70 metara i obližnja cesta. Pronađeno je 7 poginulih osoba, a 9 ih je ranjeno.

³ Sjeverno od Sunje (između željezničke pruge Sisak — Sunja — Dubica i rijeke Save) tada nije bilo operativnih jedinica NOVJ. niti su vodene borbe. Sedma NOU divizija (banjomska) dejstvovala je tada u rejonu Kostajnice. Poginuli su vjerovatno mještani iz sela Veliko Svinjičko (13 km sjeverno od Sunje), koje su upravo tih dana oplaćivali i spalili dijelovi 1. kozačke konjičke divizije (vidi knjigu depesa Štaba 4. korpusa NOVJ u Arhivu VII, reg. br. 4—1, k. 433/1).

⁴ Sjeverno i sjeverozapadno od Cazina nalazili su se tada dijelovi 8. NOU divizije i Ūnske operativne grupe NOVJ (vidi dok. br. 63, 78 i 79 u ovoj knjizi i Arhiv VII, reg. br. 4—1, k. 433/1).

19. XI a 0830 sati nepr. zrakoplovi napali su bom-bama i strojničkom vatrom okolicu Broda.

19. XI nepr. zrakoplovi napali su radni vlak u ž.p. Hrv. Leskovac, zatim njemački radni vlak u ž.p. Horvati te putnički vlak između ž.p. Zvečaj i Generalski Stol. Onesposobljena su 3 stroja i oštećena 3 putnička kola. Poginula su 2 vojnika i 2 putnika, a ranjena 2 vojnika i 6 putnika.

Istog dana nepr. lovci napali su putnički vlak u ž.p. Budinčina (u Zagorju). Onesposobljen je stroj. Jedan ustaški poručnik poginuo, a 2 osobe su ranjene.

Istog dana nepr. zrakoplovi napali su ž. prugu između ž.p. Novoselec-Križ i Moslavina-Popovača. Željeznička pruga je oštećena u dužini od 40 metara. Pogoden je 1 bunker. Poginuli 1 domobran i 1 građ. osoba. Ranjene 2 osobe.

Obćenito:

Prilikom izviđanja i manjih djelatnosti kod Stare Gradiške i Nove Kapele-Batrine pогinula su 2 part., zaplijenjeno 2 kotuia i nešto strjeljiva.

Dogodaji na želj. prugama:

19. XI u 0645 sati na pruzi Zagreb — Karlovac između ž.p. Draganić i Karlovac naletio je na minu oklopni vlak.⁵ Izkliznulo je 5 kola. Pruga je popravljena istoga dana.

19. XI na pruzi Zaprešić — Dobova između ž.p. Zaprešić i Savski Marof naišao je vlak na minu. Pojedinosti nisu javljene.

19. XI u 0845 sati na pruzi Zagreb — Sisak između ž.p. Sv. Klara i Vel. Gorica minama je porušena želj. pruga.⁶ U toku dana pruga je popravljena.

Istog dana u 1300 sati na pruzi Karlovac — Ozalj između ž.p. Mahično i Karlovac minama je oštećena želj. pruga. Pojedinosti nisu poznate.

Djelat, vlast, zrakopl.:

18. XI naše je zrakoplovstvo izvršilo izviđanje okoline Siska. Opaženo je u plamenu s. Vel. Svinjičko. Osim toga izvršilo je povez tvoriva, novca i žurne pošte.

⁵ Diverziju su izveli dijelovi 2. diverzantskog odreda (Arhiv VII, reg. br. 2—4, k. 433/1).

⁶ Prugu je vjerovatno minirala brigada »Franjo Ogulinac Selja« koja je tada postavljala zasjede na putu Zagreb — Sisak (Arhiv VII, reg. br. 4—1, k. 433/1).

19. XI naše je zrakoplovstvo napalo bombama odmetničko letište kod Voćina. Nadalje je izvršilo prijevoz tvořiva i vojničkih osoba te bacanje promičbenih letaka u području: Zagreb, Karlovac, Glina, Petrinja, Kostajnica i Novska.

ZA POGLAVNIKA I ZA DOM SPREMNI!

Po nalogu
Glavara glavnostožernog ureda
Pročelnik operativnog odjela
Glavnostožerni pukovnik
(M. P.) (Helbich)
HeJbich

BR. 135

IZVJEŠTAJ OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA NDH OD 21. NOVEMBRA 1944. O BORBAMA KOD ŠIROKOG BRIJEGA, KRIŽEVACA I KISELJAKA¹

Vojnička tajna

21. XI

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 326/44
OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA
21. XI 1944 g.

I OBĆI PREGLED:

Na Iztočnoj i Jadranskoj fronti bez promjena.

U području Križevaca protjerana je skupina partizana.

Kod Kiseljaka (podr. Sarajeva) žestok okršaj s partizanima.

Brojni manji napadaji nepr. zrakopl. na željeznice, Osijek, Sarajevo i Sl. Brod. Na Zagreb bacio 1 nepr. bombarder sve svoje bombe.

Oboren 5 nepr. zrakoplova.

¹ Original (umnožen na geštetneru, latinicom) u Arhivu VII, reg. br. 11/1—1, k. 44.

II PODRUČJA:

Iztočna fronta:

Na borbenoj crti u Sriemu i na Drini bez promjena.

Sjeveroiztočno Rogatice 30 nepr. jednokrilaca više motoraca spustilo je oko 200 padobrana. Da li se radi o tvorivu ili ljudstvu nije poznato.²

Jadranska fronta:

Na Neretvanskom odsjeku posada uporišta Rakitno (15 km j.z. Širokog Brijega) vodila je noću 19/20. XI borbe s partizanima.

Prigodom izviđačke djelatnosti posade uporišta Knežpolje (3 km i j.i. Širokog Brijega) ustanovljene su jače part. snage u smjeru jugoiztoka. Neprijateljski gubitci su znatni, ali nisu ustanovljeni. Vlastiti gubitci: 1 poginuo i 2 ranjena

Križevci:

U podhvatu u području 13 km s.s.z. i 6 km s.s.i. Križevaca borbena skupina P.T.S-a protjerala je partizane i uništila part. nastanbe i pekaru. Nađeno je 7 poginulih partizana, dok se cieni da su gubitci znatno veći.

Sarajevo:

Opaženo je jače okupljanje part. u području Kiseljaka (30 km s.s.z. Sarajeva).

Jedna ustaška sat. morala se povući pred premoćnim part. snagama pretrpivši gubitke kod Kobilje Glave (11 km j.i. Kiseljaka).

Djelat. nepr. zrakopl.

17. XI nepr. zrakoplovi napali su želj. prugu između ž.p. Lupljanica i Derventa i oštetili 6 strojeva na toj pruzi.

18. XI nepr. zrakoplovi napali su u nizkom lietu most preko r. Save kod Jasenovca, oštetili ga i onesposobili za promet.

18. XI četiri nepr. lovca napali su želj. postaju Sibinj strojničkom vatrom, te bacili 6 bombi na želj. prugu između Nove Kapele Batrine i Starog Petrovog Sela. Ima štete i žrtava.

19. XI skupina nepr. lovačkih zrakoplova ponovno je napala Sibinj strojničkom vatrom i manjim bombama. Oštećen je 1 stroj. Protuzrakoplovna obrana oštetila je 2 napadačka zrakoplova.

² Vidi dok. br. 116, primjedbu br. 11.

19. XI nepr. lovci napali su strojničkom vatrom područje j.i. Zagreba. Tom prilikom protuzrakopl. obrana srušila je 2 lovca čiji su piloti izskočili padobranima.

19. XI nepr. zrakoplovi ponovno su napali Osijek — D. Grad. Šteta je mala, 2 osobe su ranjene. Istog dana do podne nepr. zrakoplovi napadali su povremeno strojničkom vatrom grad bez učinka.

19. XI nepr. zrakoplovi bacili su nekoliko bombi na Konjic, Bradinu, jedan teretni vlak kod Bradine te Bratunac (podr. Zvornika). Ranjen je 1 domobran.

19. XI napali su nepr. zrakoplovi želj. postaju Novi Dalj. Ima štete.

19. XI u 1255 sati napali su nepr. zrakoplovi most preko r. Bosne kod Rječice kraj Maglaja bez učinka. Oštećen je samo donji stroj želj. pruge.

20. XI oko 1045 sati jedan nepr. bombarder bacio je 8 bombi na Zagreb. Sve su bombe pale na stanbeno područje. Jedna kuća dobila je puni pogodak, a više kuća je oštećeno. Ima štete i žrtava.

20. XI oko 0805 sati nepr. lovci napali su strojničkom vatrom brzi vlak kod Zaprešića i onesposobili stroj, zatim 1 transportni vlak sa strjeljivom i pogonskim gorivom između Savskog Marofa i Dobove. Pet kola strjeljiva i pogonskog goriva zapaljeno. Istovremeno ponovno je napadan most preko r. Krapine. Tri osobe su poginule i 7 je ranjeno.

Istog dana u 1115 sati napali su nepi\ zrakoplovi Bos. Brod i bacili 80 bombi na želj. postaju. Zatim su lovci iz pratnje u nizkom lietu napali grad strojničkom vatrom. Bilo je štete na želj. postaji. Žrtava izgleda nije bilo.

20. XI između 1119 i 1135 sati 50 nepr. bombardera u više valova ponovno su napali okolicu Sarajeva, Alipašin Most, Butmir, okolicu Rajlovca i područje Igmana. Na Sarajevo baćeno je 15 bombi od 500 kgr. Srušene su 2 kuće. Žrtve nisu ustanovljene. Protuzrakopl. obrana oborila je 3 napadačka zrakoplova.

20. XI u 1345 sati bombardirana je želj. postaja Novska. Oštećeni su kolosjeci.

20. XI u 1200 sati 30 nepr. zrakoplova napalo je želj. postaju Dobojsku. Oštećeno je 6 kolosjeka.

Djelat, vlast, zrakoplovstva:

20. XI naše zrakoplovstvo izvršilo je prienos tvoriva, novca i vojničkih osoba.

Obćenito:

Prigodom borbi kod Peteranca (5 km s.i. Koprivnice 16. XI imali su partizani 15 mrtvih, 20 ranjenih i 2 zabiljena (spoj dnevno izvješće br. 324/44).³

Dogodaji na želj. prugama:

19. XI u 1512 sati između ž.p. Zaprešić i Savski Marof na pruzi Zagreb — Dobova naletio je na minu transportni vlak. Izkliznulo je 12 teretnih kola. Oba su kolosjeka bila zakrčena.⁴ Jedan kolosjek popravljen je 20. XI.

ZA POGLAVNIKA I ZA DOM SPREMNI!

Po nalogu
Glavara glavnostožernog ureda
Pročelnik operativnog odjela
Glavnostožerni pukovnik
(M. P.) (Helbich)
Helbich

BR. 136

IZVJEŠTAJ OPERATIVNOG ODJELJENJA POGLAVNIKOVOG TJELESNOG ZDRUGA OD 21. NOVEMBRA 1944. O NAPADU JEDINICA 10. KORPUSA NOVJ NA PETERANEC I DONJU ZELINU I O BORBAMA KOD DUGOG SELA¹

**POGLAVNIKOVI TJELESNI
SDRUGOVI**

Zagreb, 21. 11. 1944.

Ia — br. 2985/44/taj.

Predmet: Dnevno izvješće za 21. 11. 1944.

Izvješće Ia

21. 11. 1944. upućena je u potjeru III/l. puk. P.T.S. za komunistima, koji su odveli ljudi iz Petrijanca.² Kod sela Bela

¹ Gubici 2. brigade 33. NO divizije bili su: 3 poginula, 4 ranjena i 1 nestao (vidi odk. br. 67).

² Diverziju su vjerovatno izveli dijelovi 3. diverzantskog odreda.

¹ Kopija originala (pisana na mašini, latinicom) u Arhivu VII, reg. br. 1—268/26, k. 112.

² Druga brigada 33. NO divizije u sadejstvu sa Podravskim NOP odredom napala je 16. novembra Sigetec, Peteranec i Drnje (vidi dok. br. 67 i 97).

oslobođeno je 10 odvedenih među kojima i Stjepan Dombaj. U borbi je palo 6 komunista. Vlastitih gubitaka nije bilo.

Po izjavi stanovnika prilikom napada na D. Zelinu noću 16/17. o.mj. ovi su imali oko 300 gubitaka. Ranjenici su voženi na 50 kola:⁴

20. 11. 1944. brigade »Matija Gubec* i »Braća Radić« u ukupnoj jačini od oko 900 ljudi izbili su danas na liniju: Hrebinec — Stančić, gdje su se utvrđivale. 20. Udarna pukovnija (bez II. bojne) krenula je istoga dana oko podne u napad, te u žestokoj borbi u šumama oko Stakorovec (7 si. Dugo Selo) neprijatelj je u divljem biegu preko Peškovec i Negovec (10 si., 11 ssi. Dugo Selo) pobjegao na istok. Gubitci neprijatelja 40 mrtvih, dok ih po procjeni ima mnogo više. Vlastiti gubitci: 11 ranjenih i to od bacaljke vatre.⁴

Izvješće Ic

Dne 17. o.mj. vršili su komunisti mobilizaciju muškog stanovništva od 15 do 45 godina na prostoru: Brckovljani — Vrbovec — Sv. Ivan Zelina — Sesvete.⁵

ZA POGLAVNIKA I ZA DOM SPREMNI!

P.N. GLAVARA STOŽERA P.T.S.
I PROČELNIKA Ia
por. (Stanišić)

U r u č i t i :

1. Pročelnika Ic
2. Operodu Minorsa
3. Zap. I. Zb. područja
4. An Gen. Kdo. LXIX. A.K.z.b.V.

⁴ Napad na Donju Zelinu izvela je tada brigada »Braća Radić«. O njenim gubicima vidi dok. br. 46, 57 i 97.

⁴ U dnevnom izvještaju PTS od 22. novembra vidi se da su dijelovi 20. pješadijskog puka imali 4 poginula, 13 teže i 5 lakše ranjenih (opširnije o tome vidi dok. br. 137 u ovoj knjizi i Arhiv VII, reg. br. 1—268/26, k. 112).

⁵ Na navedenoj prostoriji nalazila se tada 32. NO divizija (vidi dok. br. 46, 57 i 97 u ovoj knjizi i Arhiv VII, reg. br. 3—1, k. 119/9).

BR. 141

IZVJEŠTAJ OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA NDH OD 22. NOVEMBRA 1944. O NAPADU JEDINICA NOVJ NA MOKRO POLJE I NAŠICE I O BORBAMA NA LINIJI SUNJA—KOSTAJNICA, KOD DUGOG SELA, VARAŽDINA, KARLOVCA I DREŽNIK-GRADA¹

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 327/44
OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA
22. XI 1944 g.

I OBĆI PREGLED:

- Na iztočnoj fronti bez promjena.
- Na Jadranskoj fronti odbijeno nekoliko napadaja u području Knina.
- Uspjeh u poduhvatu kod Dugog Sela, Ozlja i Ostrožca (podr. Konjica).
- Brojni napadaji nepr. zrakopl. na želj. uređaje i Sisak.
- Oboren 4 i oštećena 3 nepr. zrakoplova.

II PODRUČJA:

Iztočna fronta:

- Na odsjeku Drine odbijen je napadaj neprijatelja na mostobran kod Drinjače (10 km j.i. Zvornika).
- Na borbenoj crti u Sriemu u dolini r. Save odbijeno je nekoliko manjih neprijateljskih napadaja.

Jadranska fronta:

- Na Neretvanskom odsjeku bez promjene.
- U području Knina odbijeno je više nepr. napadaja kod Mokrog Polja (12 km z.s.z. Knina). Neprijatelj raspolaze jačim topničtvom, protuoklopnim topovima i bacalicima.²
- Opaža se približavanje jakih nepr. snaga s područja zapadno i sjeverozapadno Knina.³

Našice:

- Odbijeno je više nepr. napadaja na Našice.⁴

¹ Original (umnožen na gešteteru, latinicom) u Arhivu VII, reg. br. 22/1—1, k. 44.

² Vidi dok. br. 134, primjedbu br. 2.

³ Sa zapada i sjeverozapada približavale su se Kninu jedinice 19. NOU divizije (opširnije o tome vidi dok. br. 80, 97 i 106).

⁴ Jedinice 6. korpusa NOVJ započele su napad na Našice 18. novembra 1944 (opširnije o tome vidi dok. br. 48, 87, 91 i 97 u ovoj knjizi i Arhiv VII, reg. br. 3—1, k. 119/7).

Sunja—Kostajnica:

Borbene skupine, koje napreduju u području Sunja — Kostajnica, dostigle su područje južno Kostajnice.⁵

Dugo Selo:

20.XI dijelovi jedne udarne pukovnije protjerali su jaču part. skupinu nakon žestoke borbe kod s. Stakorovec (7 km s.s.i. Dugog Sela) dalje prema istoku. Nađeno je 40 poginulih partizana dok se ceni da su nepr. gubitci znatno veći. Vlastiti gubitci: 11 ranjenih.⁶

Varaždin:

Jedna ustaška postrojba u progonu neprijatelja, koji je iz s. Petrijanca prisilno odveo neke ljude, 21.XI dostigla je partizane kod s. Bela (12 km j.z. Varaždin) i oslobođila 10 zarobljenih osoba. Palo je 6 partizana. Vlastitih gubitaka nije bilo.⁷

Karlovac:

U borbama u području izt. Karlovača i Ozlja poginulo je dalnjih 20 partizana i 5 zarobljeno, a još 30 poginulih je ocijenjeno.⁸

Bos. Novi:

U toku su borbe s nepr. u području Bos. Novog.

Bihać:

U području Drežnik Grada (20 km s.z. Bihaća) u toku su uspješne borbene djelatnosti naših podhvavnih snaga.⁹

Konjic:

Jedan izviđački odjel iz Ostrožca (11 km z.s.z. Konjica) razbio je jednu part. skupinu u jednom selu 6 km j.i. Ostrožca. Palo je 30 part. i zaplenjeno: 10 strojcpušaka, 6 pušaka i 1 strojnosamokres.

⁵ Pravcem Sunja — Kostajnica — Dvor prodirali su dijelovi 1. kozačke konjičke divizije (opširnije o tome vidi dok. br. 92 i 97).

⁶ Dijelovi 32. NO divizije napali su iz zasjede 1. i 3. bataljon 20. pješadijskog puka 1. ustaško-domobranske pješadijske divizije, ali su se poslije nekoliko uzastopnih napada i protivnapada povukli jer su neprijatelju pristigla pojačanja. Gubici 32. NO divizije bili su: 1 poginuo i 6 ranjenih (Arhiv VII, reg. br. 3/5, k. 551 A).

⁷ Ustašku posadu u Peterancu napali su dijelovi 2. brigade 33. NO divizije 16. novembra 1944. (vidi dok. br. 67 i 97).

⁸ Vidi dok. br. 132, primjedbu br. 6.

⁹ Na području Drežnik-Grada i Vaganca vodene su borbe 18. i 19. novembra 1944. između dijelova 8. ustaškog zdruga i 8. NOU divizije (vidi dok. br. 78 u ovoj knjizi i Arhiv VII, reg. br. 2—1, k. 119/6 i 4—1, k. 433/1).

Djelat, nepr. zrakopl.:

18.XI srušen je 1 nepr. lovac kod s. Raška Gora (8 km s.i. Mostara).

18. i 19.XI nepr. lovci napali su ž.p. Drežnica na pruzi Konjic — Mostar i želj. most kod te postaje bez učinka.

17., 18 i 19.XI noću nepr. zrakoplovi napali su bombama i strojničkom vatrom Brčko bez većih šteta i žrtava.

19.XI nepr. zrakoplovi izvršili su jak napadaj na ž.p. i mjesto Maglaj. Pojedinosti nisu javljene.

20.XI pao je kod s. Zibrinovac (10 km s. Koprivnice) 1 američki 4-strojni zrakoplov. 4 člana posade su zarobljeni, dok su ostali poginuli, a zrakoplov je uništen.

Istog dana protuzrakoplovna obrana Sarajeva oštetila je 3 neprijateljska zrakoplova.

20.XI u 1115 sati nepr. zrakoplovi bacili su 8 većih bombi na središte grada Siska. Oštećeno je i srušeno nekoliko kuća, među njima zgrada župskog redarstva i lučkog poglavarstva. Ima ranjenih.

21.XI protizrakoplovna obrana Broda oborila je 1 nepr. 4-strojni zrakoplov, koji je pao nedaleko Broda i izgorio. 6 članova posade izkočilo je padobranima.

Istoga dana protuzrakoplovna obrana Broda oborila je još jedan 4-strojni nepr. zrakoplov, koji je prenosio obskrbu partizanima. 5 članova posade je poginulo.

21.XI oko 1050 sati 100 nepr. bombardera napalo je bombama područje Sokolca.

18.XI oko 1340 sati nepr. zrakoplovi napali su transportni vlak bombama i strojničkom vatrom između ž.p. Otoka i Bos. Krupa. Oštećen je 1 stroj i nekoliko vagona. Poginulo je 10 i ranjeno 20 osoba.

Djelat, vlast, zrakopl.:

21.XI naše je zrakoplovstvo izvršilo povez tvoriva, žurne pošte i vojničkih osoba.

Dogodaji na želj. prugama:

21.XI u 0725 sati na pruzi Zagreb — Novska između ž.p. Banova Jaruga i Lipovljam naletio je na minu putnički vlak. Mina se rasprsla i prevrnula 7 štitnih kola. 2 kola su uništена. Poginula je 1 i ranjeno 6 osoba.¹⁰

21.XI oko 0725 sati na glavnoj pruzi između ž.p. Brod i D. Vrba naišao je na minu strojni vlak. Mina se rasprsla

¹⁰ Diverziju su izveli dijelovi 3. diverzantskog odreda (Arhiv VII, reg. br. 2—4, k. 121).

i izbacila nekoliko vagona koji su zakrčili prugu.¹¹ Jedan kolosjek je pročišćen istog dana.

21.XI u 2120 sati na pruzi Osiek — Dalj između ž.p. Osiek i Sarvaš naletio je na minu teretni vlak. Stroj, 4 štitna kola i 1 vagon izkliznuli su.

ZA POGLAVNIKA I ZA DOM SPREMNI!

Po nalogu
(M. P.) Glavara glavnostožernog ureda
Pročelnik operativnog odjela
Glavnostožerni pukovnik
(Helbich)
Helbich

DODATAK Ic NE PRILAZE SE JER NEMA NOVIH VIESTI.

BR. 138

IZVJEŠTAJ OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA NDH OD 23. NOVEMBRA 1944. O NAPADU JEDINICA NOVJ NA NAŠICE I O BORBAMA KOD SELA SVETI IVAN ZELINA¹

Vojnička tajna

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 328/44
OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA
23.XI.1944 g.

I OBCI PREGLED:

Na iztočnoj fronti osim manjih sukoba i obostrane topničke vatre nije bilo značajnije borbene djelatnosti.

Na Jadranskoj fronti osim obostrane topničke vatre stanje bez promjene.

Uspješan progon partizana kod Sv. Ivana Zeline i borbe s partizanima kod Našica.

Manji napadaji nepr. zrakoplovstva na Sisak i Osijek, te želj. postrojenja i preselice.

Oboren jedan nepr. zrakoplov.

¹¹ Prugu su minirali dijelovi 1. diverzantskog odreda (Arhiv VII, reg. br. 2—4, k. 121).

i Original (umnožen na gešteteru, latinicom) u Arhivu VII, reg. br. 11/1—1, k. 44.

II PODRUČJA:

Iztočna fronta:

Na Drini odbijen je napadaj neprijatelja u jakosti sati na mostobran kod Drinjače.

U Sriemu i na Dunavu obostrana topnička vatrica i živahna zrakoplovna djelatnost.

Jadranska fronta:

U borbenom području Knina obostrana topnička vatrica.

Na Neretvanskom odsjeku stanje bez promjena.

Našice:

U području Našica u topu [su] borbe s neprijateljem, koji napada.² Protumjere su u toku.

Slav. Požega:

Izviđanjem ustanovljeno je okupljanje jačih part. snaga oko Požege.³ Poduzete su protumjere.

SI. Ivan Zelina:

U progonu partizana, koji su 22.XI. na cesti 4 km. Sv. Ivana Želina napali i opljačkali želj. autobus, te odveli putnike, ustaška borbena skupina napala je neprijatelja iztočno ćeste kod Sv. Ivana Želina i naniela mu znatne gubitke.

Neprijatelj je svoje mrtve i ranjene odvezao na 5 kola. Vlastiti gubitci 1 ust. častnik i 1 ust. dočastnik poginuli, 2 vojničara ranjena.⁴

Djelat. nepr. zrakopl.:

Noću 18/19.XI. jedan nepr. zrakoplov bacio je 5 bombi na Sisak. Oštećene su 3 kuće, a 4 osobe su ranjene.

19.XI. oko 1130 sati 3 nepr. zrakoplova ponovno su napala sjeverozapadni dio grada Siska. Poginulo je 7 osoba i 4 su ranjene.

Noću 19/20.XI. nepr. zrakoplovi napali su Osijek nanevši manje štete.

² Vidi dok. br. 137, primjedbu br. 4.

³ U okolini Slavonske Požege nalazio se tada Požeški NOP odred i neke manje pozadinske jedinice. Glavnina 6. korpusa NOVJ (12. NOU i 40. NO divizija) vodila je od 18. do 24. novembra 1944. borbe za Našice (vidi dok. br. 48, 87, 91 i 97 u ovoj knjizi i Arhiv VII, reg. br. 3—1, k. 119/7).

⁴ Autobus su zaplijenili i spalili dijelovi NOU brigade »Braća Radić« kod sela Blažev Dol. Istog dana oni su između Božjakovine i Donje Zeline napali iz zasjede dijelove Poglavnikovog tjelesnog zdruga i protjerali ih. Brigada je imala 1 poginulog borca (Arhiv VII, reg. br. 3/5, k. 551 A).

21.XI. nepr. zrakoplovi ponovno su napali Osijek — D. Grad bombama za žive ciljeve i strojničkom vatrom. Bačeno je oko 40 bombi. Ima štete, a 7 osoba je ranjeno.

Noću 20/21.XI. nepr. zrakoplovi bombardirali su Cernik (2 km. s. Nova Gradiška). Šteta je mala, a 2 osobe su ranjene.

21.XI. 15 nepr. bombardera napali su njem. preselicu na cesti Sokolac — Romanija. Ima štete i žrtava. Jedan napadački zrakoplov srušen je tom prilikom kod Sokolca.

22.XI. nepr. zrakoplovi napali su bombama Lučko kraj Zagreba, te uporište i želj. skladište u Hrv. Leskovcu, gdje su oštećena 4 kolosjeka, nekoliko vagona i postajna zgrada.

22.XI. u 1220 sati nepr. lovci napali su bombama želj. postaju Kutina i oštetili kolosjeke. 2 osobe su poginule i 4 ranjene.

22.XI. u 1730 sati nepr. lovci napali su želj. postaju Lupljanica i oštetili kolosjeke.

Iztog dana napali su nepr. lovci želj. prugu kod Derrente, te vlakove na pruzi Bos. Brod — Doboј. Onesposobljeno je 10 strojeva, a pruga je na nekoliko mjesta razorenata.

Djelat, vlast, zrakopl.:

Naše je zrakoplovstvo 22. XI. izvršilo povez tvoriva, žurne pošte i vojničkih osoba.

Osobitosti:

Noću 16/17. oko 100 četnika prodrlo je u selo Umka (11 km. j.i. Broda), gdje su ubili jednu ženu i dva domobrana, a jednog seljaka i jednu ženu ranili. Nakon silovanja žena i pljačke četnici su se povukli.

Dogodaji na želj. prugama:

22.XI u 2100 sati jedan njemački vlak naišao je na minu na glavnoj⁵ pruzi između ž.p. Novska i Rajić. Pojedinstini nedostaju.

22.XI. u 1950 sati drugi jedan njemački prazan vlak naišao je na minu na glavnoj pruzi između ž. p. Kutine i Banove Jaruge. Mina se razprsla i izbacila troja kola.⁶

⁵ Minu su vjerovatno postavili dijelovi 1. diverzantskog odreda.

⁶ U Operacijskom izvještaju Štaba Grupe diverzantskih odreda NOVJ o tome piše: »22. XI 44. Na pruzi Zagreb — Banova Jaruga kod Illove bačen je u vazduh vlak sa gestapovcima koji je naišao na minu. Oštećena je lokomotiva, a 9 vagona je uništeno. Tom prilikom poginulo je 27, a ranjeno 17 gestapovaca. Promet je stajao 48 sati« (Arhiv VII, reg. br. 2—4, k. 121).

22.XI. u 0230 sati na pruzi Osijek — Dalj kod ž.p.
Sarvaš naleteo je na minu teretni vlak. Izklizla su štitna
kola. Žrtava nema, a pruga je popravljena.

ZA POGLAVNIKA I DOM SPREMNI!

Po nalogu
Glavara glavnostožernog ureda
Pročelnik operativnog odjela
Glavnostožerni pukovnik
(Helbich)
Helbich

BR. 139

IZVJEŠTAJ OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA NDH OD 24. NOVEMBRA 1944. O BORBAMA KOD POSUŠJA I VARAŽDINA I O DIVERZIJAMA NA PRUZI ZAGREB—BEOGRAD, ZAGREB—KARLOVAC I ZAPREŠIĆ—VARAŽDIN¹

Vojnička tajna

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 329/44
OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA
24.XI 1944 g.

I OBCI PREGLED:

Na Iztočnoj i Jadranskoj Fronti stanje bez promjene.
Na ostalom području manje borbene djelatnosti.
Napadaji nepr. zrakoplovstva na most kod Doboja,
Osijeka i Broda, te na Zenicu.
Oboren 1 nepr. zrakoplov.

II PODRUČJA:

Iztočna fronta:

Na Iztočnoj fronti, u Sriemu i na Drini osim obostrane topničke vatre nije bilo značajnije borbene djelatnosti.

¹ Original (umnožen na gešteteru, latinicom) u Arhivu VII, reg. br. 24/1—1. k. 44.

Jadranska fronta:

U borbenom području Knina stanje bez promjene.
Na Neretvanskom odsjeku u toku su borbe s jednom
part. skupinom u području Rakitno (10 km s.i. Posušja).

Varaždin:

22.XI odbijen je napadaj part. skupine na Varaždinske Toplice (12 km j.z. Varaždina).²

Djelat. nepr. zrakopl.:

2.XI nepr. zrakoplovi napali su i oštetili kolni most preko r. Bosne kod Doboja. Poginula su 3 vojnika, a 8 ih je ranjeno.

Noću 22/23.XI nekoliko sovjetskih zrakoplova u više naleta napalo je Osijek s oko 60 bombi. Bombe su pale između mostova na r. Dravi, pored obale te gotovo na sve dijelove grada. Ranjene su 2 osobe. Šteta je neznatna.

23.XI sedam nepr. zrakoplova oko 1030 sati bacili su manji broj bombi na Bos. i SI. Brod. Većina bombi pala je u r. Savu. Štete nema. 2 osobe su ranjene.

Istog dana manji sastav nepr. zrakoplova bacio je u 6 valova bombe na Zenicu. Pojedinosti nisu javljene.

22.XI oko 0850 sati je protuzrakoplovna obrana njemačkog oklopног vlaka oborila 1 nepr. lovca, koji je pao između Hrv. Leskovca i Sv. Klare (j.z. Zagreba).

23.XI nepr. zrakoplovi napali su ž.p. Đeletovce i Vinkovce. Pojedinosti nisu javljene.

23.XI na pruzi Vinkovci — Osijek nepr. zrakoplovi onesposobili su jedan stroj.

Istog dana nepr. zrakoplovi napali su most na r. Dravi kod Osijeka bez učinka. Oštećena je pruga s obje strane mosta.

Djelat. vlast. zrakopl.:

23.XI naše je zrakoplovstvo izvršilo prieveze tvoriva, žurne pošte i vojničkih osoba.

Obćenito:

U toku manjih djelatnosti kod Petrinje, Siska i Doboja palo je 9 part., zaplijenjena 1 puška i 1 samokres.

Dogodaji na želj. prugama:

22.XI u 1325 sati na glavnoj pruzi između ž.p. Novska i Rajić naišao je na minu teretni vlak. Mina se rasprsla i izbacila 2 kola.

² Demonstrativni napad na Varaždinske Toplice izveo je Kalnički NOP odred. Istovremeno Odre i je minirao željezničku prugu Varaždin — Ludbreg na 60 mesta i porušio 1 most dužine 8 metara (Arhiv VII, reg. br. 3—1, k. 119/10).

23.XI u 0340 sati na pruzi Zagreb—Karlovac između ž.p. Remetinec i Hrv. Leskovac naišao je na minu pomoćni vlak. Stroj i 1 kola su izkliznuli. Istog dana na istoj pruzi u 0825 sati kod ž.p. Draganić naišao je na minu putnički vlak, 2 kola se prevrnula i 1 izgorila. Istog dana između ž.p. Zdenčina i Jastrebarsko naišao je na minu radni vlak. Izkliznula su 2 kola.³

22.XI pruga Zaprešić — Varaždin prekinuta je na nekoliko mjesta kod ž.p. Novi Marof, Vel. Trgovište i ž.p. Pušća-Bistra.⁴

ZA POGLAVNIKA I ZA DOM SPREMNI!

Po nalogu
(M. P.) Glavara glavnostožernog ureda
Pročelnik operativnog odjela
Glavnostožerni pukovnik
(Helbich)
Helbich

³ Komunikaciju Zagreb — Karlovac minirali su dijelovi Zumbe-račke brigade i 2. diverzantskog odreda (Arhiv VII, reg. br. 2—4, k. 121 i 4—1, k. 433/1).

⁴ Željezničku prugu Zaprešić — Varaždin porušili su dijelovi 1 (Zagorske) brigade, Zapadne grupe NOP odreda 10. korpusa NOVJ i dijelovi 3. diverzantskog odreda (Arhiv VII, reg. br. 3—1, k. 119/10 i 2—4, k. 121).

BR. 141

IZVJEŠTAJ OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA NDH OD 25. NOVEMBRA 1944. O NAPADIMA JEDINICA NOVJ NA NAŠICE, PEŠCENICU, LEKENIK I LUPOGLAV I O BORBAMA KOD KNINA, SLAVONSKIE POŽEGE I GOSPIĆA¹

Vojnička tajna

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 330/44
OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA/
25.XI 1944 g.

I OBČI PREGLED:

Na Iztočnoj i Jadranskoj fronti bez promjena.

Odbijeni nepr. napadaju na Požegu, Pleternicu, uporište Lupoglav (kod Dugog Sela) i uporište kod Medaka (područje Gospića).

Žestoke borbe kod uporišta Pešćenica i Lekenik (podr. Siska) koja su privremeno napuštena.

Odbijen napadaj na uporište Gromiljak (podr. Višokog).

Brojni manji napadaji nepr. zrakopl. na želj. uređaje, postrojbe u hodu, mostove te na Han Pijesak i Osijek.

II PODRUČJA:

Iztočna fronta:

Na Iztočnoj fronti, na Drini i u Sriemu, stanje bez promjene, mirno, osim obostrane topničke djelatnosti u luku Dunava nizvodno utoka Drave.

Jadranska fronta:

Na jugozapadnom dielu o. Paga u toku su borbe s part. koji dovlače pojačanja.²

U području Knina jaka topnička i bacačka vatra južno Knina. Odbačena je jedna nepr. bojna izpred južnog odsjeka. Neprijateljski postavi su razoreni. 10 km sjever-

¹ Original (umnožen na geštetneru, latinicom) u Arhivu VII, reg. br. 25/1—1, k. 44.

² Treći bataljon Kvarnerskog odreda Mornaričke pješadije iskrcao se na otok Pag 21. novembra 1944. radi obezbjedenja Ljubačkog prolaza, ali su ga 23. novembra napale nadmoćnije njemačko-ustaške snage i prisilile da se uz znatne gubitke povuče na obalu (opširnije o tome vidi tom VIII, knj. 3, dok. br. 121 i 125).

roiztočno i iztočno Knina odbačena je jedna part. bojna u smjeru jugoiztoka i uništen je njen povoz. 47 part. mrtvih i 3 zarobljena.³

Našice:

U području Našica u toku su težke borbe za odterenje obkolkjene posade. Sjeverna skupina dostigla je s. Klokočevci (7 km s. Našica), a Iztočna vodi borbu s slabijim neprijateljem kod Breznice.⁴

Požega:

Noću 20/21.XI odbijeni su manji part. napadaji na veleobrtno poduzeće »Glates« kod Požege, Požegu i Pleternicu.⁵ Neprijateljski gubitci nisu ustanovljeni. Vlastiti gubitci: 1 domobran poginuo.

Zaključno izvješće o oslobođenju Požege i Pleternice: iz part. zarobljeničta oslobođen je 1 častnik i 35 domobrana, te zarobljeno 6 partizana, među njima i »komandant« Pleternice i liečnik koji je vršio novacjenje. Nađeno je 9 mrtvih partizana, a 3 su zarobljena.⁶

Plien: 1 strojopuška, I strojosamokres, 101 puška, 50 brzoglasnih aparata, 10 krugovalnih postaja, 11 brzoglasnih središnjica, 1 samovoz, 8 motorkotača, 10 kotura, 1 vojnički golubarnik s mnogo golubova.

Osim toga zaplijenjena je veća količina strjeljiva, eksploziva, tvoriva, živežnih namirnica i t.d.

Glavno teh. skladište, bolnica i poljoprivredna škola pali su skoro neoštećeni u naše ruke s cijelokupnim našastarom.⁷

Sisak:

Jaka skupina part. napala je noću 22/23.XI posadu uporišta Peščenica i Lekenik (18 i 14 km s.z. Siska).⁸

Partizani su razorili most kod Peščenice.

Pred nadmoćnijim part. snagama posade su se povukle u ž.p. Lekenik.

³ O borbama na području Knina vidi dok. br. 97 i 106 u ovoj knjizi i knj. 36. izvještaje 9, 19, 20 i 26 divizije.

⁴ O toku i rezultatima napada jedinica 6. korpusa NOVJ na Našice vidi dok. br. 48, 49, 50, 86, 87, 89, 91, 97, 137, 138, 141 i 142.

⁵ Riječ je o demonstrativnim napadima Požeškog NOP odreda (vidi dok. br. 138, primjedbu br. 3).

⁶ Dijelovi 1. i 4. ustaško-domobranskog zdruga zauzeli su Slavonsku Požegu i Pleternicu 17. novembra 1944 (opširnije o tome vidi dok. br. 97 u ovoj knjizi i Arhiv VII, reg. br. 1—1, k. 488 A).

⁷ Riječ je o inventaru.

⁸ Domobranske posade u Peščenici i Lekeniku napali su dijelovi 34. NO divizije (vidi dok. br. 93 i 97 u ovoj knjizi i Arhiv VII, reg. br. 4—1, k. 433/1).

Dugo Selo:

Noću 23/24.XI odbijen je napadaj part. na uporište Lupoglav (9 km i. Dugog Sela).⁹ Neprijateljski gubitci nisu ustanovljeni. Vlastiti gubitci: 4 poginula i 6 ranjenih.

Gospić:

Odbijeni su nepr. napadaji na uporišta kod Medaka (15 km j.i. Gospića).¹⁰

Zenica:

U podhvatu u području s.z. Zenice odbijeni su jači part. dielovi i odbačeni dalje na zapad uz 14 poginulih. Zaplenjeno je 6 pušaka. Vlastiti gubitci: 1 ustaša poginuo i 4 su ranjena.

Visoko:

Odbijen je napadaj part. na Gromiljak (11 km z.j.z. Visokog) nakon težke borbe. Neprijateljski gubitci: 8 poginulih i 14 ranjenih.

Brčko:

Poduzetim protumjerama olakšano je stanje u podr. Brčkog.

Sarajevo:

Jedna ustaška postrojba u sukobu s četnicima kod s. Mokro (15 km s.i. Sarajeva) protjerala je četnike nanievši im gubitke od 5 poginulih i zaplenila nešto oružja.

Djelat, nepr. zrakopl.:

20.XI nepr. zrakoplovi napali su ž.p. Konjic. Ima štete i žrtava.

20.XI nepr. zrakoplovi napali su bombama i strojničkom vatrom naše postrojbe u hodu na cesti Rogatica — Sokolac. Poginula su 3 i ranjeno 5 ustaša.

22.XI nepr. zrakoplovi napali su Zenicu strojničkom vatrom bez veće štete.

Istog dana 2 nepr. zrakoplova bacili su bombe s. Mostara.

22.XI nepr. lovci napali su strojničkom vatrom ž.p. Nova Gradiška gdje je poginulo 1 diete, te ž.p. Dragalić i Novu Kapelu Batrinu, gdje su ranjene 2 osobe.

⁹ Lupoglav je napala 3. brigada 33. NO divizije (vidi dok. br. 70, 76 i 97).

¹⁰ Ustaške položaje kod Metka napale su u drugoj polovini novembra 1944. jedinice 13. NO divizije (vidi dok. br. 97).

23.XI prilikom bombardiranja Zenice razoren je most preko r. Bosne, a želj. pruga i b.b. spojevi prekinuti su na više mjesta. Porušeni su bunker i kuće u blizini mesta.

23.XI pet nepr. zrakoplova bacili su oko 30 bombi na Han Piesak u blizini želj. postaje. Srušeni su oruž. postaja i 3 kuće, više kuća i 2 lokomotive su oštećeni, a 6 osoba je ranjeno.

Istog dana nepr. zrakoplovi bombardirali su želj. prugu između Konjica i Zuglića. Pojedinosti nisu poznate.

23.XI nepr. zrakoplovi napadali su bombama i strojnicom vatrom gotovo cieli dan Osijek. Ima štete i ranjenih.

24.XI u 1415 sati nepr. zrakoplovi bacili su 7 bombi na polje kod ž.p. Ilača. Štete i žrtava nema.

Obćenito:

U toku manjih djelatnosti kod Bihaća i Požege poginula su 2 partizana, zarobljena 3 part. s oružjem, a 3 su se domobrana vratila od partizana. Jedan domobran je poginuo i 1 je ranjen.

Osobitosti:

Prema izvješću III zbor. područja kod Kralupa (5 km j.i. Visokog) sukobili su se partizani i četnici. Ima gubitaka na obje strane.

Prema istom izvješću u području Rogatice izskočilo je navodno oko 150 padobranaca.¹¹

Dogodići na želj. prugama:

23.XI u 0225 sati između ž.p. Zaprešić i Savski Marof naletio je teretni vlak na minu. Štete i žrtava nije bilo.¹²

25.XI oko 0450 sati između ž.p. Novska i Lipovljani naletio je vlak na minu. Pojedinosti nisu javljene.

ZA POGLAVNIKA I ZA DOM SPREMNI!

Po nalogu
Glavara glavnostožernog ureda
Pročelnik operativnog odjela
Glavnostožerni pukovnik
(M- P.) (Helbich)
Helbich

¹¹ Vidi dok. br. 114, 115 i 116.

¹² Prugu su minirali dijelovi 3. diverzantskog odreda (Arhiv VII, reg. br. 2—4, k. 121).

BR. 147

IZVJEŠTAJ OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA NDH OD 26. NOVEMBRA 1944. O BORBAMA NA OTOKU PAGU I LOŠINJU, KOD KNINA, NAŠICA, BJELOVARA, OGULINA I GRAČACA»

Vojnička tajna

**DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 331/44
OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA
26. XI 1944 g.**

I OBĆI PREGLED:

Na Iztočnoj i Jadranskoj fronti nije bilo promjena.
Stanje kod Našica i Busovače (podr. Zenice) olakšano.
Uspjeh u borbama u podr. Karlovca, Ogulina, Gračaca i Bjelovara.

Manji napadaji nepr. zrakoplova na Jasenovac, Vinkovce, promet na cestama i na želj. uređaje.

II PODRUČJA:

Iztočna fronta:

Na Drini u području Zvornika jedna vlastita borbena skupina protjerala je neprijatelja s visova izt. Zvornika. U području Šepak — Kozluk sjeverno Zvornika odbijeni su nepr. pokušaji prelaza r. Drine.

Kod Crne Bare (8 km j.i. Srem. Rače) pala su 52 part., 18 je ranjeno i zaplijenjena je veća količina oružja.

Na borbenoj crti u Sriemu i na Dunavu obostrana topnička i bacaćka vatra.

Jadranska fronta:

18.XI osujećen je pokušaj izkrcavanja nepr. na o. Lošinj.²

Na o. Pagu odbačeni su part. južno od grada Paga.³

U području Knina naši izviđački dijelovi protjerali su neprijatelja u smjeru sjeverozapada i zapada.⁴ Obostrana pojačana topnička i bacaćka vatra na južnom odsjeku Knina.

¹ Original (umnožen na gešteteru, latinicom) u Arhivu VII, reg. br. 26/1—1, k. 44.

² Saveznički brodovi napali su 18. novembra 1944. torpedima uvalu Cigale na Lošinju. Iskrcavanje na otok nije vršeno (vidi tom VIII, knj. 3, dok. br. 136).

³ Vidi dok. br. 140. primjedbu br. 2.

⁴ Vidi relaciju 19. NOU divizije od 30. novembra 1944 (dok. br. 106).

Južno Mostara kod Bune nepr. strojnička vatrica za uzinemiravanje i živahna izviđačka djelatnost.

U području Nevesinja vlastitom topničkom vatrom razbijena su prikupljanja neprijatelja.

Našice:

Snage upućene za odterećenje Našica uspjele su poslije teške borbe s neprijateljem olakšati položaj.⁵

Bjelovar:

U borbama kod s. Bolč i Farkaševac (12 i 16 km z. Bjelovara) 23.XI palo je 11 partizana i zaplijenjeno je 11 pušaka.⁶

Istog dana odbijen je napadaj part. na stražu mosta kod s. Hrsovo (12 km z.s.z. Bjelovara) uz 4 poginula i 8 ranjenih partizana. Vlastiti gubitci: 3 poginula i 7 ranjenih.⁷

Karlovac:

U podhvatu u podr. Netretića (11 km z. Karlovca) noću 23/24.XI naša borbena skupina naniela je neprijatelju gubitke od 14 poginulih i 1 zarobljenog partizana, te zaplijenila 2 strojopuške i 10 pušaka.⁸

Kostajnica — Bos. Novi:

Nastavljala se čišćenje područja između Kostajnice i Bos Novog.⁹

Ogulin:

24.XI jedna ustaška postrojba u sukobu s part. kod s. Hreljin (5 km s.z. Ogulina) pobila je 20 part., 1 zarobila te zaplijenila 10 pušaka i 2 strojopuške.¹⁰

⁵ Jedinice 6. korpusa NOVJ obustavile su napade na Našice 24. novembra 1944 (vidi dok. br. 87, 91 i 97).

⁶ Treći bataljon 2. brigade 33. NO divizije napao je 22. novembra 1944. kod sela Hrsovo 200 ustaša i žandarma i protjerao ih u Bjelovar. Sutradan je isti bataljon napao 150 ustaša Prometnog zdruga i 1 satniju žandarma iz Bjelovara, koji su bili prodrli u Farkaševac i Hrsovo. Iz izvještaja se ne vidi koliki su bili gubici Bataljona (Arhiv VII, reg. br. 3/5, k. 551 A).

⁸ Prema izvještaju Štaba 4. korpusa NOVJ Nijemci i ustaše napali su 24. novembra 1944. Zumberačku brigadu na liniji Sveta Jana — Goljak — Slavetić, ali su odbačeni u Karlovac. Neprijatelj je imao 9 mrtvih i 16 ranjenih, dok je brigada imala 3 mrtva i 6 ranjenih boraca (Arhiv VII, reg. br. 28—10/8, k. 426 A).

^{*} Riječ je o pothvatu koji su izveli dijelovi 1. kozačke konjičke divizije protiv jedinica 7. NOU divizije koje su napadale neprijateljska uporišta i komunikaciju Sunja — Kostajnica — Dvor (opširnije o tome vidi <lok. br. 92 i 97 u ovoj knjizi i Arhiv VII. reg. br. 4—1, k. 433/1).

¹⁰ Prvi bataljon 1. brigade 43. NO divizije napao je iz zasjede dijelove 33. ustaške bojne koji su nastupali iz Ogulina ka Hreljinu.

U području Plaškog (24 km j.j.z. Ogulina) jedna borbena skupina naišla je na jak nepr. odpor 8 km s.z. Plaškog. Pronađeno je 25 poginulih, a ocijenjeno još 100 poginulih partizana. Vlastiti gubitci su osjetljivi.¹¹

Gračac:

U podhvatu proti 13. part. nazovi »divizije« u području Mazina (20 km s.s.i. Gračaca) južna borbena skupina dostigla je crtu Glogovo — Bruvno (8 km i. i 9 km s.s.i. Gračaca) odbacivši neprijatelja nakon žestokih borbi prema sjeveru. Sjeverna borbena skupina prodirući iz Nebljusa vodi borbe s partizanima sjeverno Mazina.

Jedna borbena skupina, koja napreduje iz Gračaca u smjeru s.z. naišla je na jak odpor 6 km s.z. Gračaca.¹²

Banja Luka:

Jače part. snage skupljaju se oko Banje Luke i ugrovjavaju grad. Poduzete su protumjere.

Zenica:

Borbena skupina upućena iz Lašve za odterećeње Busovače (10 km j. Zenice) iznenadila je neprijatelja i nakon žestoke borbe odbacila u smjeru zapada.

Južna borbena skupina, koja nadire iz Kiseljaka, naišla je na jak nepr. odpor kod Brestovskog (12 km s.z. Višokog). Neprijateljski gubitci: 27 poginulih i 2 prebjegla partizana.

Djelat. nepr. zrakopl.:

22.XI oko 2300 sati nepr. zrakoplovi bacili su 4 bombe na zatočenički logor u Jasenovcu. Ima mrtvih i ranjenih zatočenika.

22.XI pet nepr. zrakoplova napalo je cestu južno Novi Gradiške bez štete. Poginula je 1 osoba.

22.XI nepr. zrakoplovi napali su ž.p. Kutina i Jase novac. Ima štete, a 2 osobe su poginule i 4 ranjene.

U borbi koja je trajala više od jednog časa ustaše su odbačene u uporište i pretrpjeli gubitke od 10 mrtvih i 15 ranjenih. Bataljon je imao 3 mrtvih, 2 ranjena i 3 nestala (Arhiv VII, reg. br. 26/3, k. 1324).

¹¹ O gubicima jedinica 8. NOU divizije u borbama na liniji Tonj — Modruš 23. i 24. novembra 1944. vidi dok. br. 85 i 88.

¹² Koncentričnim napadima dijelova 373. legionarske divizije iz Gračaca i Nebljusa i ustaša iz Gospića, neprijatelj je težio da oslabi pritisak jedinica 11. korpusa NOVJ ka Gračacu i na komunikaciju Gračac — Bihać. Pravac Gračac — Bruvno — Klapavica zatvarala je 2. brigada, a pravac Nebljusi — Mazin 1. brigada 35. NO divizije. Jedinice 13. NO divizije zatvarale su pravac Gračac — Stikadski klanac — Lovinac (opširnije o tome vidi dok. br. 97, 142, 143 i 146 u ovoj knjizi i Arhiv VII, reg. br. 3—1, k. 119/10).

Istog dana napali su nepr. zrakoplovi ž.p. Doboј — Derventa, postaju Doboј i most kod Doboja, koji je teže oštećen. Na želj. postaji oštećeno je 12 strojeva.

24.XI nepr. zrakoplovi napali su Vinkovce bez štete i žrtava.

25.XI u 1300 sati 9 nepr. zrakoplova ponovno je napalo Vinkovce bombama i strojničkom vatrom. Pogodena je želj. postaja. Ima štete. 2 osobe su ranjene.

Djelat, vlast, zrakopl.:

24.XI naše je zrakoplovstvo izvršilo prienose tvoriva, žurne pošte i vojničkih osoba.

Obćenito:

Prigodom izviđanja i manjih djelatnosti kod Požege, Mostara i Bjelovara palo je 7 partizana, 2 su ranjena i nekoliko ih je zarobljeno. Uhićeno je 6 sumnjivih osoba, dok su 2 ustaše poginule i 2 nestale.

Doznaće se da su partizani 21.XI prigodom uzaludnog napada na »Glates« kod Požege imali 3 kola mrtvih.

Dogodaji na želj. prugama:

25.XI u 0455 sati na glavnoj pruzi između ž.p. Lipovljani i Novska naletio je na minu teretni vlak. Izkliznuo je stroj. Pruga je popravljena istog dana.^{1:t}

Zelj. pruga Zagreb — Sisak još je u prekidu.

Zelj. pruga Zagreb — Karlovac prohodna je.

• Obustavljen je želj. promet na pruzi Sarajevo — Brod zbog šteta na pruzi nanešenih neprijateljskim bombardiranjem.

Osim toga partizani su razorili 900 metara ove pruge kod želj. postaje Kakanj.

Noću 24/25.XI part. su porušili 2 mosta na želj. pruzi kod Zuglića na pruzi Sarajevo — Mostar. Popravak je u toku.

ZA POGLAVNIKA I ZA DOM SPREMNI!

Po nalogu

Glavara glavnostožernog ureda

Pročelnik operativnog odjela

Glavnostožerni pukovnik

(M P.)

(Helbich)

Helbich

^{1:s} Diverziju su izveli dijelovi 1. diverzantskog odreda (Arhiv VII, reg. br. 2—4, k. 121).

BR. 147

IZVJEŠTAJ OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA NDH OD 27. NOVEMBRA 1944. O BORBAMA NA OTOKU PAGU, KOD KNINA, NAŠICA, PODRAVSKE SLATINE, JOSIPDOLA I GRAČACA¹

Vojnička tajna

**DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 332/44
OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA
27 XI 1944 g.**

I OBCL PREGLED:

Na iztočnoj fronti opaža se pojačanje nepr. snaga.
Na jadranskoj fronti manje borbene djelatnosti.
Obkoljena posada Našica je odterećena.
Uspješno se nastavljaju podhvati u Zumberku, u području Okulina, Gračaca i kod Busovače.
Borbe oko Podr. Slatine.
Ponovni manji napadaji nepr. zrakoplovstva na Osek i Vinkovce.

II PODRUČJA:

Iztočna fronta:

Na odsjeku fronte u Sriemu i na Drini bez promjena.
Jaka obostrana topnička djelatnost i napadaji nepr. zrakoplovstva u nizkom letu.
Na području Šepak — Kozluk sjeverno Zvornika protudarom neprijatelj je odbačen prema zapadu.
Opaža se da neprijatelj dovlači pojačanja iza borbene crte u Sriemu.

Jadranska fronta:

Na Jadranskoj fronti manje borbene djelatnosti.
S otoka Paga protjeran je neprijatelj u jakosti od 3 bojne u smjeru Nina.²
U području Knina slabija nepr. topnička i bacačka vatra.
Noću 24/25.XI odbijen je manji nepr. napadaj na naše postave južno Širokog Brijega. Uporište Rakitno (11 km s.i. Posušja) u našim je rukama.

¹ Coriginal (umnožen na gešteteru. latinicom) u Arhivu VII. reg. br. 27/1—1, k. 44.
² Vidi dok br. 140. primjedbu br. 2.

Našice:

24.XI naše borbene skupine oslobostile su posadu Našica nakon 8 dnevne obsade i protjerale partizane u smjeru zapada i jugoiztoka. Neprijateljski gubitci iznose: 300 — 400 poginulih. Dva protuoklopna topa uništena su.³

Podr. Slatina.

Naknadno se doznaće da su 14.XI dvije ustaške bojne i bojna hrvatsko-njemačkog oružničtva doprle do Podr. Slatine i izselile sve ustaške obitelji, a zatim se povukle pred nadmoćnjim part. snagama. Poginula su 2 ustaše i 6 ih je ranjeno. Pojedinosti nisu javljene.⁴

Zumberak:

U podhvatu u Zumberku slomljen je žilav part. odpor i oslobođeno je više mjesta. Pri tome je palo 28 partizana, 25 ih je zarobljeno, ali se ceni da su gubitci nepriznatne veći.⁵

Bos. Novi:

Odbijen je veći napadaj part. na jedno uporište izt. j. izt. Blagaja (6 km i.j.i. Bos. Novog).

Ogulin:

U području Josip Dola (20 km j.i. Ogulina) neprijatelj je odbačen prema Plaškom uz 29 poginulih partizana.⁶

Gračac:

U nastavku podhvata proti partizana u području Mazine (20 km s.s.i. Gračaca) protjerana je 35. part. divizija prema zapadu i sjeverozapadu.⁷

Nakon šestokih borbi odbačen je nepr. s visova sjeverozapadno Gračaca uz težke gubitke. Nađena su 52 poginula part. i 1 je zarobljen.⁸

Zenica:

Prigodom uspjelog iznenadnog napadaja na partizane kod Busovače (10 km j. Zenice) neprijatelju su zadani

³ Poslijе borbi za Našice jedinice 6. korpusa NOVJ razmjestile su se na prostoriji Brod — Našice (12. NOU divizija) i u Požeškoj kotlini (40. NO divizija). O gubicima 6. korpusa u borbama za Našice vidi dok. br. 97, primjedbu br. 171.

⁴ Prema izvještaju Štaba Virovitičke brigade ustaške porodice iz Podravske Slatine iseljene su 16. novembra 1944 (opširnije o tome vidi dok. br. 94 i 97).

⁵ Vidi dok. br. 141.

⁶ O gubicima jedinica 8. NOU divizije u borbama kod Josipdola 23. novembra 1944. vidi dok. br. 85 i 88.

⁷¹⁸ Vidi dok. br. 141, primjedbu br. 12.

**težki gubitci. Poginulo je oko 200 partizana i najmanje isto
toliko ih je ranjeno.**

Nastavlja se čišćenje područja oko Busovače.

Djelat, nepr. zrakopl.:

25.XI nepr. zrakoplovi ponovno su bombardirali Osiek i Vinkovce. Ima štete i ranjenih.

26.XI ponovno je bombardiran Osiek. Pojedinosti još nisu javljene.

26.XI nepr. zrakoplovi napali su teretni vlak između ž.p. Sarvaš i Dalj, a malo zatim još jedan teretni vlak. One-sposobljena su 2 stroja i ranjeno 5 vojnika.

**Istog dana napali su nepr. zrakoplovi s nekoliko bom-
bi ž.p. Borovo. Oštećena su 2 kola. Većih šteta nema.**

Djelat, vlast, zrakopl.:

**25. i 26.XI naše je zrakoplovstvo izvršilo prienos tvo-
riva, pošte, novca i vojničkih osoba, te izvršilo bacanje
promičbenih letaka u području Zagreb — Gospic i Zagreb
— Bihać.**

Obćenito:

**24.XI odbijen je napadaj jače part. skupine na osi-
guranje sjeće drva kod s. Trojstvo (10 km s.i. Bjelovara).
Vlastiti gubitci: 2 ranjena. Neprijateljski gubitci nisu usta-
novljeni.**

**25.XI otvorena je topnička vatrica iz Bjelovara na part.
koji su se okupljali 8 km i. Bjelovara.⁹**

**Noću 20/21.XI part. su minama porušili sve mostove
na cesti Križevci — Sv. Petar Orehevec.**

Dogodaji na želj. prugama:

**26.XI na glavnoj pruzi između ž.p. Brod i Vrba na-
išao je na minu strojni vlak. Tender i 5 štitnih kola je
izkliznulo.¹⁰**

**Istog dana na istoj pruzi između ž.p. Ivankovo i Mi-
kanovci naišao je na minu stroj. Jedan kolosjek je za-
krčen.¹¹**

**26.XI u 0925 sati na glavnoj pruzi između ž.p. Dugo
Selo i Prečec naišao je na minu putnički vlak. Stroj, ten-
der i 8 štitnih kola je izkliznulo, a pruga je oštećena.¹²**

• Istočno od Bjelovara nalazila se tada brigada »Pavlek Mihovil Miškina«. Ona je 24/25. novembra na putu Bjelovar — Veliko Trojstvo razbila neprijateljsku kolonu i ubila 8 vojnika (Arhiv VII, reg. br. 3—1, k. ¹⁰¹119/9).

¹⁰ Mine su postavili dijelovi 1. diverzantskog odreda (Arhiv VII, reg. br. 2—4, k. 121).

¹¹ Diverziju su izveli dijelovi 3. diverzantskog odreda (Arhiv VII, reg. br. 2—4, k. 121).

26.XI u 1135 sati na pruzi Zagreb — Karlovac između ž.p. Desinec i Jastrebarsko naletio je na minu teretni vlak. Izkliznulo je 5 kola, a pruga je oštećena.¹³

26.XI u 1220 sati između ž.p. Borovo i Dalj napadnut je putnički vlak granatama iz bacača s iztočne obale r. Dunava. Štete nema.

Pruga Zagreb — Zaprešić — Varaždin prohodna je do Zlatar Bistrice.

ZA POGLAVNIKA I ZA DOM SPREMNI!

Po nalogu
Glavara glavnostožernog ureda
Pročelnik operativnog odjela
Glavnostožerni pukovnik
(M. P.) (Helbich)
Helbich

BR. 143

IZVJEŠTAJ OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA NDH OD 28. NOVEMBRA 1944. O BORBAMA KOD KNINA, KOSTAJNICE, OGULINA I GRAČACA¹

Vojnička tajna

DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 333/44
OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA
28.XI 1944 g.

I OBCI PREGLED:

Na iztočnoj fronti živahna obostrana topnička djelatnost.

Na Jadranskoj fronti odbijen je neprijateljski napadaj u području Knina.

" Na komunikaciji Zagreb — Karlovac vršila je tada diverzije Zumberačka brigada i dijelovi 2. diverzantskog odreda (Arhiv VII, reg. br. 2—4, k. 121 i 4—1, k. 433/1).

¹ Original (umnožen na gešteteru, latinicom) u Arhivu VII, reg. br. 28/1—1, k. 44.

**Žestoke borbe kod Ogulina i Gračaca.
Odbijen neprijateljski napadaj na Kiseljak (podr. Visokog).
Podhvati u području Busovače uspješno završen.**

II PODRUČJA:

Iztočna fronta:

Na Drinskoj fronti odbijeni su napadaji partizana u jakosti sati sa zapada na Zvornik, Kozluk i Šepak.

U Sriemu živahna obostrana izviđačka i topnička djelatnost na cijeloj borbenoj crti, te napadaji neprijateljskih zrakoplova u nizkom lietu na Erdevik, Martince i Šid.

Na Dunavskom odsjeku kod Erduta jača obostrana topnička djelatnost i živahan neprijateljski promet kod Bogojeva.

Jadranska fronta:

U području Knina odbijeni su jaki neprijateljski napadaji na iztočni i sjeveroiztočni odsjek crte, te na uporište Vranjkovići (3 km s.z. Bos. Grahova).

Nakon jake topničke i bacaljke pripreme poduzeti neprijateljski napadaj 26.XI na južni i jugozapadni odsjek borbene crte kod Knina odbijen je usredotočenom vatrom branioca.²

Na Neretvanskom odsjeku 7 km j.i. Lise neprijatelj je zaposjeo cestu. 6 km j. Mostara neprijatelj izgrađuje postave. Jugozapadno Mostara odbijen je napadaj partizana na jedno uporište.

Uspješnom topničkom vatrom napadnuto je okupljane neprijatelja kod Nevesinja.

Kostajnica:

U području 12 km j.z. Kostajnice odbačen je neprijatelj iz jednog sela uz 15 poginulih partizana.³

² Jedinice 8. korpusa NOVJ započele su 26. novembra 1944. opšti napad na Knin. Sa istoka i sjeveroistoka napadala je 20. NO divizija, Grahovsko-peuljski i Vrlički NOP odred; sa sjeverozapada 19. NOU divizija; sa juga 26. NOU divizija. U trećoj etapi Kninske operacije (od 1. do 4. decembra 1944) učestvovali su i dvije brigade (3. dalmatinska i 4. splitska) 9. NO divizije (opširnije o tome vidi dok. br. 75, 80, 82, 97 i 106 u ovoj knjizi, Arhiv VII, reg. br. 3—1, k. 119/8, 1—2, k. 1030, 56—2, k. 842 A, 1—2, k. 1021, 5—7, k. 1103, 1/4, k. 1103/1).

³ U borbama kod Kostajnice (na liniji Javoran — Palanka — Jurakovac) 25. novembra 1944. su jedinice 7. NOU divizije imale 5 mrtvih i 13 ranjenih (vidi dok. br. 92 u ovoj knjizi i Arhiv VII, reg. br. 4—1, k. 433/1).

Ogulin:

U području j.i. Ogulina odbijeni su jaki partizanski napadaji na naša uporišta, uz težke gubitke po neprijatelja. Pronadeno je 50 poginulih partizana, dok se cieni da broj poginulih i ranjenih partizana iznosi 300—400.⁴ Zaplijenjeno je oružje i strjeljivo.

Gračac:

U podhvatu u području Mazina neprijatelj je potisnut dalje prema zapadu i sjeverozapadu.⁵

Pred nadmoćnim neprijateljskim snagama napušteni su visovi 5 km s.z. Gračaca, koje je neprijatelj napadao jakom topničkom vatrom i novim pojačanjima.⁶

Zenica:

Završen je podhvat u području Busovače (10 km j. Zenice). Neprijatelj je odbačen s područja Zenice i Busovače prema Travniku. Dalnjih 6 partizana je poginulo i 2 su zarobljena.

Visoko:

Odbijen je napadaj partizana na Kiseljak (7 km j.z. Visokog).

Djelat, vlast, zrakopl.:

27.XI naše je zrakoplovstvo izvršilo povez tvoriva, žurne pošte i vojničkih osoba.

Obćenito:

Cesta Sarajevo — Kiseljak — Busovača — Zenica očišćena je od neprijatelja.

U toku izviđanja i manjih djelatnosti kod Broda, Doboj i u Hrv. Zagorju palo je 6 partizana, 4 partizanke i više partizana je ranjeno, a zaplijenjena je oprema, pismohrana i 1 puška. Vlastiti gubitci: 2 ranjena.

Osobitosti:

26.XI oko 1330 sati jaki sastavi neprijateljskih zrakoplova izbacili su iznad područja Romanije veći broj padobrana. Nije poznato što je tim padobranima spušteno.

Prema izvješću III zbornog područja 20.XI neprijateljski zrakoplovi bombardirali su Fojnicu i Oglavak (8 km s.i. Fojnice), te partizanske postave na tom prostoru. Pojedinosti nisu javljene.

⁴ Gubici jedinica 8. NCU divizije u borbama na liniji Tounj — Modruš 23. novembra 1944. bili su 28 mrtvih i 122 ranjena (opširnije o tome vidi dok. br. 79, 85, 88 i 97 u ovoj knjizi i Arhiv VII, reg. br. 4—1, k. 433 1).

⁵ i * Vidi dok. br. 141, primjedbu br. 12.

Dogođaji na želj. prugama:

27.XI u 1600 sati na pruzi Zagreb — Banova Jaruga između ž.p. Prečec i Ivanić Grad došlo je do sudara dvaju vlakova koji su zakrčili prugu.

27.XI popravljena je i predana prometu pruga Zagreb — Karlovac između ž.p. Desinec i Jastrebarsko.

Prekid pruge Zagreb — Sisak između ž.p. Vel. Gorica i Turopolje trajao je 27.XI.

27.XI prekid glavne pruge između Blinjskog Kuta još traje.

27.XI vršio se promet na pruzi Brod — Sarajevo samo od Broda — Doboja i od Zenice do Sarajeva.

Pruga Nova Kapela Batrina — Požega je ispravna, ali nije prohodna zbog nagomilanih vagona.

ZA POGLAVNIKA I ZA DOM SPREMNI!

(M. P.)	Po nalogu Glavara glavnostožernog ureda Pročelnik operativnog odjela Glavnostožerni pukovnik (Helbich) Helbich
----------------	---

BR. 144

IZVJEŠTAJ OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA NDH OD 29. NOVEMBRA 1944. O NAPADU JEDINICA NOVJ NA KNIN I O BORBAMA KOD ŠLAVONSKЕ POŽEGE, KRIŽEVACA, PRIJEBOJA I GRAČACA¹

Vojnička tajna

**DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 334/44
OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA
29.XI 1944 g.**

I OBĆI PREGLED:

Na Iztočnoj fronti bez promjena.
Na jadranskoj fronti žestoke borbe u području Knina.
Odbijen napadaj na postave kod Tomislav Grada.
Veliki uspjeh u podhvatu kod Konjica.
Započeo podhvat u području Vrbovec — Križevci.
Uspjeh u borbama u području Požege.
Žestoke borbe u Lici i kod Prijeboja.

II PODRUČJA:

Iztočna fronta:
Sa iztočne fronte nema novih vesti.

Jadranska fronta:

U području Knina odbijeni su svi neprijateljski napadaji podpomognuti jakom topničkom vatrom, oklopnim i izviđačkim kolima na iztočnom i južnom odsjeku. Na zapadnom odsjeku pročišćeni su neprijateljski prodori osim na jednom mjestu, gdje su još u toku borbe s neprijateljem.

Sjeverno Vrpolja (5 km s.i. Knina) neprijatelj je uspjeo prodrijeti u vlastite visinske postave nakon žestoke borbe. Još dalje na sjeveru kod Strmice (13 km s. Knina) postoji mogućnost ugrožavanja Knina sa sjevera.

Kod Palanke (16 km s.z. Knina) neprijatelj je nakon duge i težke borbe uspjeo zauzeti visinske postave te sada pješačkom vatrom tuče obskrbnu cestu.²

¹ Original (umnožen na geštetneru, latinicom) u Arhivu VII, reg. br. 29/1—1, k. 44.

² O toku i rezultatima borbi za Knin vidi dok. br. 97, primjedbu br. 117.

Na Neretvanskom odsjeku odbijeni su neprijateljski napadaji na zapornu crtu s.z. Tomislav Grada, manji neprijateljski prodori pročišćeni su.

Kod Lise neprijatelj se utvrđuje u svojim postavima.

Južno Mostara neprijateljska topnička vatra na naše postave kod Orlovcia i s. Miljkovići (3 i 4 j.z. Mostara).

Uspješno je završen podhvati u području 6—8 km i. Nevesinja. Posada Nevesinja je obskrbljena.

Opaža se okupljanje jačih partizanskih snaga u području Nevesinja.

Sl. Požega:

Naši izviđački dielovi iz Požege nakon oštare borbe prodrli su do s. Treštanovci (5 km s.i. Požege). Neprijateljski gubitci: 8 poginulih izbrojeno, dalnjih 40 poginulih ocjenjeno. Vlastiti gubitci: 2 poginula i 1 ranjen.

Koprivnica:

Nakon žestoke borbe osuđen je pokušaj partizana da priedu r. Dravu kod Molve (20 km i.j.i. Koprivnice).

Križevci:

Započeo je usredotočeni podhvati proti partizanu u području zapadno Križevaca između cesta Vrbovec — Raven — Sv. Petar Orešovec i Sv. Ivan Zelina — Vinično — Sudovec.

Podvatne skupine naniele su neprijatelju do sada gubitke od oko 150 poginulih.⁴ Podhvati se nastavljaju.

Bihać:

Jedna borbena skupina iz područja Plitvičkih Jezera probila se u Prijedor (14 km z. Bihaća) i odbacila neprijatelja prema jugu.

Na cesti Prijedor — Ličko Petrovo Selo naišla je na minu jedna preselica. Ima štete i žrtava.

Željeznička pruga Bihać — Bos. Novi osposobljena je za promet.

⁵ Redakcija nije mogla utvrditi koja je jedinica 6. korpusa NOVJ učestvovala u toj borbi.

⁴ Ovaj podatak nije tačan. O gubicima 32. NO divizije 28. i 29. novembra 1944. vidi dok. br. 95 i 145.

⁵ Dijelovi 1. bojne 8. stajaćeg djelatnog zdruga (oko 400 ustaša) povukli su se iz rejona Poljanak — Plitvice pod pritiskom 1. brigade 13. NO divizije (Arhiv VII, reg. br. 3—1, k. 119/10).

Gračac:

U podhvatu u području Gračaca nakon žestoke borbe neprijatelj je izbačen iz Klanca Stikada (1,5 do 6 km z. Gračaca).⁶

Zenica:

Kod Krušćice (12 km j.z. Zenice) jedna njemačka bobrena skupina morala se povući u Busovaču izpred premoćnih neprijateljskih snaga, koje napadaju uz jaku podrpu topničtva.

Konjic:

U podhvatu ustaških postrojbi kod s. Jasenik (22 km s.z. Konjica) palo je do sada 196 partizana, a zaplijenjeno: 1 bacač, 90 pušaka, 4 brzoglasna aparata, jedna brzoglasna središnjica i pismohrana. — Vlastiti gubitci: 1 ustaški zaставnik i 2 ustaše ranjeni, 2 ustaše poginula i 6 je nestalo.

Djelat, vlast, zrakopl.:

28.XI naše zrakoplovstvo nije vršilo borbene zadaće uslied veoma loših vremenskih prilika.

Dogodaji na želj. prugama:

28.XI popravljena je i osposobljena za promet pruga Zagreb — Banova Jaruga između ž.p. Prečec i Ivanić Grad. Pruga Sarajevo — Dubrovnik prohodna je od Sarajeva do Mostara.

ZA POGLAVNIKA I ZA DOM SPREMNI!

(M- P.)

Po nalogu
Glavara glavnostožernog ureda
Pročelnik operativnog odjela
glavnostožerni pukovnik
(Helbich)
Helbich

• O borbama na području Gračaca u drugoj polovini novembra 1944. vidi dok. br. 141, primjedbu br. 12.

BR. 145

IZVJEŠTAJ OPERATIVNOG ODJELA POGLAVNIKOVOG
TJELESNOG ZDRUGA OD 29. NOVEMBRA 1944. O POTHVA-
TU PROTIV JEDINICA 10. KORPUSA NOVJ NA PODRUČJU
SVETI IVAN ZELINA¹

POGLAVNIKOVI TJELESNI
SDRUGOVI

Zagreb, 29.11.1944.

Ia — br. 3106/44/taj.

Predmet: Dnevno izvješće za 29.11.1944.

Izvješće Ia

Podhvat na području i. Sv. Ivan Zelina,² započet 28.11. 1944. u 06,00 sati (vidi dnevno izvješće od 28.11.1944.),³ završio je 29.11.1944. u 15,00 sati. Neprijatelj je bila XXXII. kom. divizija (brigade »Braća Radić« i »Matija Gubec«), jačine oko 1500 ljudi. Ustanovljeni gubitci neprijatelja: 155 nabrojanih mrtvih i 15 zarobljenih (od toga 1 komandant i 1 komesar). Ukupni gubitci neprijatelja ciene se oko 250 mrtvih i ranjenih.⁴ Plien: 1 strojnica, 2 strojosamokresa, 97 pušaka, 40 mina, mnogo streljiva, 2 konja, arhiva jedne brigade, te ostalo vojno tvorivo. Vlastiti gubitci: 2 mrtva i 14 ranjenih. Ostatci neprijatelja izmakli su na istok.⁵

Izvješće Ic

29.11.1944. ponovno su pokušavali komunisti prieći r. Dravu kod sela Molve, ali su bili odbačeni. Namjera im je spojiti se sa boljševičkim četama za koje očekivaju da će uskoro doći na to područje.⁶

¹ Kopija originala (pisana na mašini, latinicom) u Arhivu VII, reg. br. 1—268/26, k. 112.

² Riječ je o pothvatu »Trolist« (vidi dok. br. 147).

³ Dnevni izvještaj PTS od 28. novembra 1944. nalazi se u Arhivu VII, reg. br. 1—268/26, k. 112.

⁴ O gubicima jedinica 32. NO divizije u borbama 28. i 29. novembra 1944. vidi dok. br. 95 u ovoj knjizi i Arhiv VII, reg. br. 3—1, k. 119/9.

⁵ Pred nadmoćnjim neprijateljem brigade »Braća Radić« i »Matija Gubec« povukle su se na prostoriju Cugovac — Buzadovac — Rebetinac (Arhiv VII, reg. br. 3—1, k. 119/9)⁸

⁶ Stab 10. korpusa NOVJ je u prvoj polovini decembra 1944. uspostavio vezu sa jedinicama Crvene armije sjeveroistočno od Pitomače, a 10. decembra nalazio se u Pitomači jedan pješadijski pruk Crvene armije (Arhiv VII, reg. br. 3/1. k. 119/9).

Komun. skupina, za koju je javljeno u dnevnom izvješću od 28.11.1944. da se je nalazila na području Bakovčica — Borovljani — Glogovac otišla je prema selu Zdelice i Rakitnica (15—12 ssi. Bjelovar), ostavivši samo slabije snage.⁷

»Komanda mjesta Koprivnica« stigla je u selo D. Mosti (13 jji. Koprivnica).

Na području sela Ljubešćica — Ljubelj (15—18 jji. Varaždin) nalazi se skupina od oko 150 komunista, koji pripadaju »Kalničkom odredu«.⁸ Podieljeni su u grupe od 20—30 ljudi. Naoružanje: 2 strojnica, 3 strojopuške (engleskog poriekla) i 1 protuoklopni top bez naboja.

29.11.1944. u 00.30 sati skupina od oko 40 komunista, vjerojatno pripadnika »Zagrebačkog odreda«, odvela je iz sela Bačun (7 ssi. Zagreb) 12 ljudi (od kojih 2 ustaše i 4 domobrana). Ujedno su odnili 2 krugovala na baterije, 2 lovačke puške, odiela i obuće. Udaljili su se prema selu Vidovec.—

ZA POGLAVNIKA I DOM SPREMNI!

P.N. GLAVARA STOŽERA P.T.S.
I PROČELNIKA Ia
por. (Stanišić)

U r u č i t i :

- 1. Pročelniku Ic**
- 2. Operodu Minorsa**
- 3. Zap. I. Zb. područja**
- 4. Gen. Kdo. LXIX.A.K.z.b.V.**

⁷ Odnosi se na brigadu »Pavlek Mihovil Miškina« (Arhiv VII, reg. br. 3—1, k. 119/9).

⁸ Kalnički NOP odred izveo je 29'30. novembra 1944. diverziju na komunikaciji Varaždin — Koprivnica i tom prilikom presjekao prugu na 104 mesta i minirao most dužine 15 metara (Arhiv VII, reg. br. 3—1, k. 199,9).

BR. 147

IZVJEŠTAJ OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA NDH OD 30. NOVEMBRA 1944. O NAPADIMA JEDINICA NOVJ NA KNIN I O BORBAMA KOD KRIŽEVACA I GRAČACA¹

Vojnička tajna

**DNEVNO IZVJEŠĆE Ia BROJ 335/44
OPERATIVNOG ODJELA MINISTARSTVA ORUŽANIH SNAGA
30.XI 1944. g.**

I OBOI PREGLED:

Na iztočnoj fronti topnička djelatnost. Zaposjednut mostobran sjeverno Osijeka. Neprijatelj zauzeo s. Kopačovo (7 km s.i. Osijeka).

Na jadranskoj fronti nastavljaju se žestoke borbe u području Knina. Neprijatelj raspolaže oklopnim kolima.

Veliki uspjeh u podhvatu zapadno Križevaca.

Uspješne borbe u području Zenica — Busovača.

Osijek, Nuštar, Borovo, Valpovo i D. Miholjac napadnuti po neprijateljskom zrakoplovstvu.

II PODRUČJA

Iztočna fronta:

Na r. Drini bez promjene.

Na borbenoj crti u Sriemu pojačana je neprijateljska topnička vatra. Dva neprijateljska topa uništena su od našeg topničtva.

U dolini Dunava zarobljen je jedan neprijateljski odjel. Jedna naša izviđačka obhodnja pri prelazu r. Dunava kod Vukovara naišla je na jaku neprijateljsku puščanu vatru sa sjeverne obale.

Zaposjednut je mostobran sjeverno Osijeka. Neprijatelj je zaposjeo s. Kopačovo (7 km s.i. Osijeka).

Jadranska fronta:

Odbijeni su usredotočeni neprijateljski napadaji na borbenu crtu kod Knina podpomognuti topničkom i bačkom vatrom, te oklopnim kolima.

¹ Original (umnožen na gešteteru, latinicom) u Arhivu VII, reg. br. 30/1—1, k. 44.

Sjeverno Vrpolja (5 km s. Knina) neprijateljske snage u jakosti bojne prešle su cestu Knin—Strmica u smjeru zapada. Dalje na sjeveru posada uporišta Vranjkovići (3 km s.z. Bos. Grahova) odbila je sve neprijateljske napade i odklonila poziv za predaju.

Kod Padene (10 km s.z. Knina) odbijeni su svi neprijateljski noćni napadaji podpomognuti topničtvom i oklopnim kolima.

Vlastiti napadaji na izgubljene položaje kod Vrpolja i Palanke (5 km s. i 15 km s.z. Knina) nisu do sada uspjeli.

Neprijatelj je u borbama oko Knina zadnjih dana pretrpio veoma velike gubitke. Sve postrojbe, koje brane područje Knina, iztakle su se hrabrošću i požrtvovanosti.²

Na Neretvanskom odsjeku izviđanjem je ustanovljen neprijatelj u području 8 km j. Lise.

U području Mostara neprijateljsko topničtvvo zauzelo je postave 8 km j.z. Mostara. Most kod Jasenice (8 km j. Mostara) dignut je u zrak po njemačkim četama. Noću 27/28.XI i 28.XI odbijeni su svi neprijateljski napadaji na s. Rodoč (4 km j. Mostara).

U mostobranu Buna bez promjene.

Kod Nevesinja obostrana živahna izviđačka djelatnost.

Križevci:

Završen je podhvati u području zapadno Križevaca. Neprijatelju su naneti težki gubitci: izbrojeno je 155 poginulih partizana, 15 ih je zarobljeno (od toga 1 »komandan« i 1 »komesar«). Ukupni gubitci partizana ciene se na oko 250 mrtvih i ranjenih. Plien: 1 strojnica, 2 strojosamokresa, 97 pušaka, 40 mina, strjeljivo, 2 konja, pismohrana 1 razno tvorivo. Vlastiti gubitci: 2 mrtva i 14 ranjenih ustaša (spoj dnevno izvješće br. 334/44.).³

Gračac:

Podhvati u području zapadno Gračaca nastavlja se. Zbog visokog vodostaja obustavljeno je napredovanje prema Lovincu.⁴

Zenica •

Osujećen je pokušaj neprijatelja da prekine cestu Zenica — Busovača kod Granice (8 km j. Zenice).

Jedna borbena skupina, koja iz Kiseljaka napreduje prema Busovači, vodila je borbu s partizanima kod s. Gu-

² O borbama za Knin vidi dok. br. 97. primjedbu br. 117.

¹ Vidi dok. br. 95 i 144.

⁴ Vidi dok. br. 141, primjedbu br. 12.

sti Grab (5 km j.i. Busovače). Neprijateljski gubici nisu ustanovljeni. Vlastiti gubitci: 3 mrtva i 6 ranjenih ustaša. Podhvati se nastavlja.

Djelat, nepr. zrakopl.:

27.XI neprijateljski zrakoplovi napali su Osijek, Nuštar, »Batine« tvornice u Borovu, Valpovo i D. Miholjac. Poginula je 1 i ranjeno 16 osoba.

Djelat, vlast, zrakopl.:

29.XI naše zrakoplovstvo nije vršilo ratne zadatke zbog veoma loših vremenskih prilika.

Obćenito:

Doznaće se da je u podhvatu kod Jasenika (22 km s.z Konjica) palo ukupno oko 200 partizana i zaplijenjeno 103 puške.

Dogodaji na želj. prugama:

29.XI u 0940 sati na pruzi Zaprešić — Varaždin između ž.p. Pušća Bistra i Luka naletio je na minu putnički vlak. Mina se rasprsla i izbacila 2 štitna kola i stroj. Žrtava nema.⁵

29.XI na pruzi Vinkovci — Osijek u ž.p. Bršadin naletio je na minu teretni vlak. Mina se rasprsla, izbacila jedna štitna kola, stroj i 2 teretna kola, te oštetila želj. prugu.

28.XI u 1230 sati na pruzi Brod — Sarajevo između ž.p. Kakanj i Modrinje napadnut je bacačima jedan vlak. Stete i žrtava nema.

Noću 27/28.XI na istoj pruzi između ž.p. Johovac i Rudanka odmetnici su odnijeli oko 2.5 km želj. pruge i minama razorili preostalu želj. prugu na više mjesta. Isto tako minama je porušen jedan most. Pruga se popravlja.

29.XI popravljena je i prohodna pruga Zagreb — Karlovac između ž.p. Horvati i Zdenčina.

ZA POGLAVNIKA I DOM SPREMNI!

Po nalogu
(M. P.) Glavara glavnostožernog ureda
Pročelnik operativnog odjela
Glavnostožemski pukovnik
(Helbich)
Helbich

⁵ Diverziju su izveli dijelovi 3. diverzantskog odreda (vidi Operacijski dnevnik Štaba Grupe diverzantskih odreda NOVJ u Arhivu VII, reg. br. 2—4, k. 121).

BR. 147

BOJNA RELACIJA 1. USTAŠKO-DOMOBRANSKE UDARNE DIVIZIJE ZA NOVEMBAR 1944. GODINE¹

I. DIO

Obće bojne relacije I. Hrvatske Udarne Divizije za mjesec studeni 1944. godine.

a. — Obćenito.—

a.— Do 16.XI.1944. godine, divizija se nalazi u Zagrebu i bližoj okolini. Rad na postrojavanju² divizije.

b.— Od 16. do 27.XI.1944. 20. Udarna pukovnija, savezno nalogu Ia. Op. br. 9/taj-44. nalazi se na prostoriji Božjakovina — Lonjica, sa zadaćom:

— Dovršenje unutarnjeg ustrojstva i sastava, kao i sustavna izobrazba cijele pukovnije.

Pročešljavanje zemljišta na označenoj prostoriji i bližoj okolici, te osiguranje prometnih veza (željezničkih i putnih) Zagreb — D. Selo — Križevci.

— Bavljenjem na gornjoj prostoriji pukovnija služi kao udarna pričuva³ za možebitnu neposrednu pomoć posadi Križevci i Bjelovar.

c.— Dne 27.XI.1944.— 20. U.P. (bez II. bojne),⁴ po nalogu divizije Ia. Op. br. 30/taj-44. odlazi sa prostorije Božjakovine na prostoriju oko Vrbovca, radi zauzimanja početnog rasporeda za podhvat »Tolist«.⁵

d.— Od 28. do 30.XI.1944.— 20. U.P. u zajednici sa postrojbama P.T.S.-a i posade Križevci učestvuje u podhvatu *Tolist«⁶ po zapovjedi divizije Ia. Op. Br. 30/taj. od 25.XI.1944. godine.⁷ —

¹ Original (pisan na mašini, latinicom) u Arhivu VII. reg. br. 1/1—93, k. 59.

² formiranju

^{*} rezerva

⁴ bataljona

⁵ i ¹¹ U pothvatu »Tolist«, osim dijelova 1. ustaške divizije, učestovale su četiri bojne Poglavnikovog tjelesnog zdruga i jedna bojna ustaša iz Križevaca. Njihov zadatak je bio: razbijanje jedinica 10. korpusa NOVJ na prostoriji Vrbovec — Raven — Sveti Petar-Orehovec — Sudovec — Vinično — Sveti Ivan Zelina — Donja Zelina (opširnije o tome vidi dok. br. 144, 145 i 146 u ovoj knjizi i Arhiv VII, reg. br. 3—1, k. 119/9 i 1/1, k. 59).

⁷ Redakcija nije pronašla tu zapovijest.

20. Dojavna sat⁸ održava spoj brzoglasni i krugovalni⁹ između stožera¹⁰ divizije i stožera pukovnije za vrieme podhvata.

Obće brojčano stanje 20. Udarne pukovnije sa dielovima 20. Dojavne i 20. Obkoparske sati,¹¹ koji su pridati pukovniji, bilo je:

Tek. broj	Naziv postroj- ¹² be ¹³	Ljudi ¹³ '3			Konja			Na oružanj a: ¹⁴									
		Časnika	Dočasnika 1	Momaka	Jahačih	Teglečih	Tovarnih	Samokresa	Sroj. sam.	1 ¹⁵ 0	Strojnica	Stroj. puš.	Bacača	Kola	Kareta	Mot. Kotura	Kotura
1. 20. Udarna pukovnija	68 341 1988	17	143 34	300 76	1884	24	110	28	60	12 3	74						
2. 20. Dojavna sat	4 22 1455		14	10 10	142					8							
3. 20. Obkopar. sat	4 16 150		28	10 9	140		6		10	5							
UKUPNO:		76 379 2283	17 185 34	320 95 2116	24 116 28	70	25	3	74								

b. — Rad tokom mjeseca.

Dne 16.XI.1944.— 20. Udarna pukovnija (bez II. bojne), savezno zapoviedi divizije Ia. Op. Br. 9/taj-44. krenula je iz Zagreba pravcem: Zagreb — Dugo Selo — Božjakovina, kuda je stigla istog dana do mraka. Pukovnija zauzela raspored i to: Stožer, stož. sat. i I bojna u Božjakovini, a III. bojna (bez 2 sati) u Lupoglavi.

Dne 17.XI.1944.— I. (20. U.P. razviđanje iz Božjakovine pravcem Lupoglavl i povratak u uporište.

II./20.U.P. (II./2. puk. P.T.S-a), krenula u jutro suhim iz Hraš. Trgovišća u Križevce pravcem: Breznički Hum — Sudovec — Sv. Petar-Orehovec — Križevci. Bojna je pristigla u Križevce bez smetnji.

⁸ Dojavnim satom je nazivana četa za vezu.

• Telegrafska i radio-veza

¹⁹ Štaba

¹¹ Obkoparskim satom je nazivana pionirska četa.

¹⁸ jedinice

⁹ Častnik — naziv za oficira, dočasnik — naziv za podoficira.

¹⁴ Samokresima su nazivani pištolji; strojosamokresima poluautomatski pištolji; strojniciama puškomitraljezi; strojopuškama automati; motokoturima motocikli; koturima bicikli.

3. i 4. sat III. bojne krenule u jutro vlakom iz Zagreba do D. Sela, a odatle pješice do Lupoglava, radi osiguranja sela i okoline.

Dne 18.XI.1944.— I./20.U.P. Razvidanje¹⁵ i pretresanje s. Stančić i Stakorovec sa 2 sati i s. Greda, Lupoglavlje, Prečec, Tedrovec sa druge 2 sati.

II./20.U.P. Odmor u Križevcima.

III./20.U.P. Stožer bojne 1. i 2. sat pokret pravcem: Zagreb — Dubrava — D. Selo — Božjakovina — Brckovljani, gdje se smješta i ostaje do daljnogaka kao posada .

20. Dojavna sat. Postavljena radiopostaja¹⁶ u stožeru divizije radi održavanja spoja sa 20.U.P.—

Dne 19.XI.1944.— 1./20.U.P. Po nalogu divizije noćni ispad sa svrhom da ovog dana u zoru pretrese prostoriju: Sv. Helena, Mlaka, Drobčevac, Baničevac, Rakovec, radi protjerivanja partizana, koji su se prikupili za napad na Donju Zelinu.¹⁷ Podhvat uspio. Uhvaćeno 8 sumnjivaca i jedna žena sumnjava na suradnju sa partizanima.

II./20.U.P. Odmor u Križevcima.

III./20.U.P. Nasilno razvidanje sa 2 sati pravcem: s. Stančić i s. Greda.

Dne 20.XI.1944.— I. i III. bojna 20.U.P. Podhvat na prostoriji: Stančić — Hrebinec — Stakorovac, gdje su se skupile jače grupe partizana. Sukob sa brigadama »M. Gubec« i »Brace Radić«, koje su nakon slabijeg otpora protjerane. Postignut uspjeh. Neprijatelj imao gubitke: 40 mrtvih prebrojeno, 8 kola što mrtvih, što ranjenih (promatrano), 4 zarobljena, plien: 12 pušaka, 11 mina, 2 samokresa, 15 praski, te veći broj nabroja, bezglasne žice i nekoliko odora.¹⁸

Vlastiti gubitci: 4 poginula i 13 ranjenih (1 častnik).

II./20.U.P. odmor i razkužavanje u Križevcima.

Dne 21.XI.1944.— III./20.U.P. sa 2 sati nasilno razvidanje prostorije: Banja Selo — Paukovec. Povratak u uporište preko Stakorovca, Stančića i Brckovljana.

II./20.U.P. Odmor u Križevcima.

III./20.U.P. Sa 2 sati nasilno razvidanje u pravcu: Hrebinec — k. 188 — Stakorovec.

¹⁵ izvidanje

¹⁶ radio-stanicica

¹⁷ Pripreme za napad na Donju Zelinu tada nisu vršene. U novembru 1944. su jedinice 32. NO divizije izvele dva napada na to mjesto, prvi 8. a drugi 17. novembra (opširnije o tome vidi dok. br. 14, 21, 46, 57 i 97).

¹⁸ Opširnije o tome vidi dok. br. 97 i 136.

20. Dojavna sat uspostavila središnjicu¹⁹ u diviziji za spoj sa dijelovima divizije u Zagrebu.

Dne 22.XI.1944.— I./20.U.P. Osiguranje puta D. Selo — Božjakovina — Lupoglav, kao i prostora: Gračec — Lupoglav — Prečec.

II./20.U.P. Odmor u Križevcima.

III./20.U.P. Utvrđivanje postava.²⁰

Dne 23.XI.1944.— I. i III. bojna 20.U.P Podhvati čišćenja prostorije: zapadno od Brekovljana — Božjakovine do linije sela Majkovec — Paukovec. Postignut uspjeh, neprijatelj protjeran sa gubitcima, koji nisu mogli biti ustanovljeni.²¹ Plien: 1 puška, 1 kabanica, 1 nosila za ranjenike.

II./20.U.P. Odmor u Križevcima

Dne 24.XI.1944.— Razviđanje zemljišta: Greda — Šoš — Ostrna — Andrilovec sa svrhom pronalaženja odmetnika i vojnih neposlušnika. Bez dodira.

II./20.U.P. Odmor u Križevcima.

III./20.U.P. Sa 2 sati nasilno razvidanje u pravcu s. Lonjica — Greda i natrag sa svrhom nabavke grade za popravku mosta na Lonji.

Dne 25.XI.1944.— Razvijanje zemljišta: Andrilovec — Ostrna — Leprovica — Puhovo — Saškovec — Kozinčak — Božjakovina, sa I./20.U.P.

II./20.U.P. Odmor u Križevcima.

III./20.U.P. Odmor i uređenje postava.

Dne 26.XI.1944.— I./20.U.P. Razvidanje zemljišta u pravcu: Brekovljani — Lonjica, radi osiguranja nabavke grade i popravke mosta na rijeci Lonji po 1. i 2. vodu 20. Obkoparske sati.

II./20.U.P. Odmor u Križevcima.

III./20.U.P. Sa 3 sati podhvati pravcem Lonjica, a sa 1 sati pravcem: Gračec — Lonjica. Svrha: prikupljanje građe za most na Lonji.

Dne 27.XI.1944 — 20.U.P. (bez II. bojne), po zapoviedi divizije Ia. Op. Br. 9/taj-44. pokret pravcem: Božjakovina — Vrbovec. Svrha: preseljenje u Vrbovec i usputno čišćenje terena. Naišlo se na slabiji odpor neprijatelja, koji je odbačen uz manje gubitke i protjeran. 2 partizana zarobljena.

Dne 28.XI.1944.— 20.U.P. po zapoviedi divizije Ia. Op. Br. 30/taj-44. polazi u podhvati »Trolist«. Ovog dana ulazi u sastav

" Centar veze

" Položaja

" Prema izvještaju koji je Glavni štab NOV i PO Hrvatske 23. novembra 1944. uputio Vrhovnom štabu NOV i POJ, brigada »Braća Radić« u toj borbi nije imala gubitaka (vidi dok. br. 97).

pukovnije i II. bojne iz Križevaca, koja nastupa sa 1 ojačanom sati iz posade Križevci.

Pukovnija (bez II. bojne) nadire obćim pravcem: Vrbovec — Lukovo — Hruškovica i Lukovo — Lipnica — Salnik, sa zadaćom da do 12.00 sati istog dana dostigne zapornu crtu: Preseka — Salnik i uhvati čvrsti spoj sa susjedima istočno i zapadno, t.j. sa grupom iz Križevaca i grupom »Zelina« iz Sveti Ivan Zelina.

U toku dana do 10.00 sati podhvata se razvijao po osnovi. Partizani²² su davali jači otpor kod s. Pogančec, Lipnica i Hudovo. Budući da cijelog dana od 10.00 sati nije uhvaćen spoj sa stožerom 20.U.P. nije se znalo točno stanje kod pukovnije, uslied čega je zapovjedeno sjevernoj grupi »Grupa »Nališ«),²³ koja je dostigla zapovjedenu zapornu crtu do 12.00 sati, da produži nadiranje prema jugu radi hvatanja spoja sa 20.U.P. i grupom iz Križevaca. Spoj sa grupom Križevci uhvaćen, dok sa pukovnjom nije uhvaćen. III./20.U.P. koja se odvojila od pukovnije uslied nemanja spoja vratila se je do mraka u Vrbovec. Zapovjedeno je da ista sutra zorom krene natrag i zauzme zapornu crtu koja je zapovjedena .

Dne 29.XI.1944.— Po nalogu divizije III. bojna nastupa zorom iz Vrbovca određenim pravcem i dostiže zapovjedeni zaporni postav. Sjeverna grupa je oko 14.00 sati uhvatila spoj sa 20.U.P. i kako nije bilo više neprijatelja, zapovjeden je prekid podhvata i vraćanje grupe u svoja polazna uporišta, s tim da je II./20.U.P. krenula iz G. Tkalcu prema Vrbovcu, gdje ulazi u sastav pukovnije.

U toku podhvata 28. i 29.XI. neprijatelj je razbijen uz gubitke po njega: 154 mrtva prebrojena, 24 zarobljena, među kojima 1 komandant i 1 komesar, plien: 1 strojnica, 2 strojosa-mokresa, 91 puška, 40 mina, kao i pismara²⁴ »Omladinske brigade«,²⁵

²² Odnosi se na dijelove 32. NO divizije (vidi dok. br. 95).

²³ Sjeverna grupa, pod nazivom »Nališ«, bila je оформljena za ovu operaciju od dijelova (četiri bojne) Poglavnika tjelesnog zdruga (vidi dok. br. 144, 145 i 146 u ovoj knjizi i Arhiv VII, reg. br. 1—268 26, k. 112).

²⁴ Arhiva

²⁵ Prema depeši koju je Štab 10. korpusa uputio 1. decembra 1944. Glavnom štabu NOV i PO Hrvatske, neprijatelj jačine 3000 vojnika izveo je 28. novembra koncentričan napad na jedinice 32. NO divizije na sektor Zaistovec — Pogančec — Kamenica. Poslije teške borbe Divizija se pred nadmoćnjim neprijateljem povukla u rejon Sveti Ivan Zabno. U toj borbi ustaše i domobrani imali su 85 mrtvih i 65 ranjenih, dok je 32. NO divizija imala 8 mrtvih i 30 ranjenih (Arhiv VII, reg. br. 3—1, k. 119/9).

Omladinska brigada »Joža Vlahović« bila je u sastavu 40. NO divizije i tada se nalazila na području Našica (vidi dok. br. 91).

Vlastiti gubitci 1 poginuo, 1 se utopio u potoku Salnik koji je nabujao i 15 ranjenih.

20. Dojavna sat sa Dojavnom sati P.T.S-a održavala brzoglasni spoj između stožera divizije u Sv. Ivan Zelina sa Vrbovcem i sa postrojbama P.T.S-a, koje su učestvovalo u podhvatu, kao i krugovalni spoj sa postrojbama divizije u podhvatu.

**20. Obkoparska sat (sa 2 voda) vrši popravku mostova na
putu Brekovljani — s. Gračec.**

Dne 30.XI.1944.— I/20.U.P. Pri povratku sa podhvata »Trolist« pročešljavanje prostorije: Strmec — Zunci — Lovrečina — Vrbovečki Pavlovec — Vrbovec.

II./20.U.P. Pristigla iz G. Tkalcice preko Vrbovca u s. Lonjica, gdje ostaje do daljnjega, kao posada.

III./20.U.P. Pokret iz Vrbovca u s. Gradec, gdje zauzima postave, radi osiguranja Gradeca i čišćenje bliže okolice.

20. Obkoparska sat dolazi u Vrbovec, radi popravke puteva i mostova od Vrbovca do Križevaca i održavanje popravljenih mostova, kao i pojačanje istih za terete do 3.5 t.

c. — *Iskustva i 'pouke.*

Nema osobitih opažanja.

Vlastiti nedostaci: Slabo održavanje spoja, kako između divizije i postrojbi u podhvatu, tako još više između dijelova pukovnije. Uzrok ovome je nedovoljan dojavni materijal, kao i mali broj dobro obučenog osoblja.

d. — *Vlastite pogrieške.*

Kod 20. Udarne pukovnije: Ne pridavanje dovoljnog značaja službi spoja za vrieme podhvata.

**Zapovjednik
(M. P.) Ust. pukovnik P- T. S-a
(Vitez Moškov)
Moškov²⁶**

M Ante

R E G I S T A R

A

Adolfovac (kod Moslavine) — 21
 Alan — vidi Mali Halan — 313
 Alavanja (kod Benkovca) — 446, 450,
 451
 Aleksić Ilija — 183
 Alfrević Antonieta — 277
 Alfrević dr Dušan — 243
 Alibegić Rešid — 98
 Alić (kod Novigrada) — 452, 453
 Alić Mustafa — 311
 Alipašin Most (kod Sarajeva) — 673,
 680, 685, 722, 724, 728
 Amulić Milan — 278
 Andrijevci (kod Slav. Broda) — 21,
 79—82, 84, 108—112, 631, 656, 695,
 699
 Andrijevica — 570
 Andrilovec (kod Dugog Sela) — 571,
 766
 Andelić Milan — 162
 Antić Emil — 296
 Antifašističko vijeće narodnog os-
 lobodenja Jugoslavije (AVNOJ) —
 578, 584
 Antinovica (kod Pazarišta) — 89
 Antolović Josip — 42, 144, 311, 355
 Antonić Vladimir — 186
 Antulov Boris — 420
 Antunović Emil — 277
 Armije
     NOVJ:
         — 2-ga — 347
 Armijske grupe
     NOVJ:
         — 1-va — 62
 Arsenić Borko — 475
 Aržano (kod Imotskog) — 356
 Austrija — 387

B

Babac Mile Obilić — 169
 Babić Đuro — 125, 342
 Babić Petar — 147, 154, 257, 402,
 471, 554
 Babići (kod Mokrog Polja) — 416,
 417, 425, 467
 Babići (kod Radučića) — 116, 118,
 400, 414, 416
 Babin Dub (kod Zadra) — 149, 240,
 405, 465
 Babin Potok (D. i G., kod Vrhovina)
 — 291, 390, 583
 Bačevići (kod Mostara) — 707
 Bačić Ante — 278
 Bačun (kod Zagreba) — 759
 Badlovića vrh (brdo, kod Otočca)
 — 91
 Bada Stanko — 416
 Baić Dušan — 129, 506
 Bajagić (kod Sinja) — 520
 Bajić (kod Knina) — 372
 Bajramović Huso — 98
 Bajt Franjo — 161
 Bakić Ilija — 125, 341
 Bakić Miloš — 126, 342
 Bakovac (kod D. Pazarišta) — 89
 Bakovčica (kod Koprivnice) — 759
 Balen Sime — 14, 140, 292, 305, 549
 Balić Redžo — 98, 341
 Balkan — 155, 201, 325
 Balog Ivan — 125, 342
 Baljke (kod Drniša) — 16
 Baničevac (kod Sv. Ivana Zeline) —
 765
 Banić (kod Benkovca) — 424
 Banija — 55, 189, 191, 193, 360, 364,
 365, 368; 562, 564, 584, 682, 704
 Banina Ante — 359
 Banova Jaruga — 38, 201, 216—219,
 345, 645—650, 674, 677, 681, 695,
 711, 718, 733, 736, 757

- Banja Luka — 670, 701, 746
 Banja Selo (kod Sesveta) — 765
 Barać (kod Novigrada) — 411, 413
 Barać Đuro — 126, 342
 Baranja (predio) — 387
 Barbin Pane — 126, 342
 Bare (u Madarskoj) — 20, 21, 540, 551, 560
 Barda Dušan — 129, 342
 Bare (predio, kod Benkovca) — 435
 Bari (u Italiji) — 555, 557, 565
 Barilović (kod Karlovca) — 198
 Barišić Stjepan — 278
 Barska (kod Peći-Grada) — 324
 Bartolomija (trig. 219) — 269
 Basta Petar — 294
 Bastaja Dragan — 129, 342
 Baščine (izvor, kod Srba) — 185
 Bašće (predio, kod Pleternice) — 630
 Bašić Rudi — 173
 Baška Voda (kod Makarske) — 270
 Baške Oštarije (kod Karlobaga) — 89
 Batalo Božo — 126, 342
 Bataljoni
- NOV:*
- Auto-bataljon 6. korpusa — 222, 333, 587
  - Dopunski 7. divizije — 361, 362
  - Dopunski 12. divizije — 333
  - Dopunski 13. divizije — 294, 296
  - Inžinerijski 19. divizije — 254, 399, 402, 416
  - Inžinerijski 26. divizije — 475
  - Inžinerijski 35. divizije — 297
  - Inžinerijski 10. korpusa — 599
  - Narodne odbrane — 416, 418, 423, 427, 435, 436
  - Omladinski Zapadne grupe NOP odreda 10. korpusa — 45
  - Pionirski 13. divizije — 294, 296
  - Prateći GŠH — 547
  - Prateći VŠ — 564
  - Tenkovski GŠH — 145, 399, 547
  - Vozarski 8. korpusa — 175, 261
- njemacki:*
- 19 (»999«) puka — 265, 267, 274, 557
  - 45-ti 1. kozačke konjičke divizije — 584
  - 55. kozački pionirski — 584
  - 69-ti 1. kozačke konjičke divizije — 584
  - 373. dopunski 373. legionarske divizije — 291
  - 581. mornarički streljački — 114, 572
  - 583. mornarički streljački — 114, 572
  - 631-vi 1. kozačke konjičke divizije — 584
  - 771. pionirski — 469
  - 772. samostalni 1. kozačke konjičke divizije — 584
  - Autotransportni 264. legionarske divizije — 271
  - »Brandenburg« — 266, 469
  - Dopunski 264. legionarske divizije — 574
  - »San Marko« 369. legionar, divizije — 274
- ustaško-domobranski (bojne):*
- Jurišni — 408
  - Otočački obrambeni — 291
- Batina (D. i G., kod Zlatara) — 682, 685
 Batina lokva (kod Kistanja) — 464
 Batinica Dušan — 150
 Batinica Milan — 244
 Batrina (kod Slav. Požege) — 630, 631, 659
 Bednja (kod Krapine) — 704
 Beganić Asim — 324
 Beganić Mehmed — 324
 Bego Ante — 278
 Bek Stjepan — 518
 Bektež (kod Našica) — 507, 517
 Bela (kod Varaždina) — 732
 Belaj (kod Karlovca) — 389
 Belan (kod Novigrada) — 451, 452
 Beli vrh (brdo, kod Gračaca) — 582
 Belić Dušan — 172
 Belinić Marko — 55
 Belovar (kod Zagreba) — 71, 72, 104, 211, 212, 284, 285, 715, 717
 Bender (kod Knina) — 114, 243, 611, 612
 Benek Stjepan — 161
 Beničanci (kod Đurđenovca) — 494—496
 Benkovac — 147—152, 239—242, 247, 404, 406—412, 415, 419, 420, 422, 423, 425—429, 431—445, 447, 449—451, 456—460, 462, 466, 467, 549, 554
 Benkovac Selo (kod Benkovca) — 431, 433, 436, 438, 440, 450, 451
 Beograd — 29, 62, 155, 201, 325, 345, 553, 556, 590, 688, 737
 Beović Jure — 278

- Berić Branko — 174
 Berić Mirko — 172
 Bešak Ante — 277
 Bešenovo (kod Srem. Mitrovice) — 658
 Bešić Zija — 341
 Beširević Mujo — 98, 341
 Bešlinac (kod Bos. Novog) — 198
 Bezbradica Marko — 172
 Bezić Ivo — 277
 Bibinje (kod Zadra) — 404, 408, 414
 Bičine (kod Skradina) — 408
 Bihać — 67, 85, 96, 97, 114, 115, 139, 165, 180, 185, 236, 291, 303, 322, 338, 366, 382, 398, 425, 427, 552, 554, 555, 558, 561, 562, 566, 572—574, 582, 623, 691, 693, 696, 697, 700, 704, 706, 708, 710, 714, 732, 743, 746, 750, 756
 Bijedić Šukrija — 324
 Bilaj (kod Gospića) — 166, 291, 317
 Bilić Vinko — 174
 Bilišane (kod Obrovaca) — 452—457, 459, 460, 462, 463
 Bilo-gora — 38, 39, 42, 45, 49, 119, 584, 655, 720
 Biloš Vladimir — 64
 Biljane (D. i G., kod Benkovca) — 403, 411, 419, 424, 426—128, 433, 441—443, 445
 Biljevina (predio, kod Kosinja) — 89
 Biočić (kod Drniša) — 16
 Biočić Ante Toni — 88, 283, 477
 Biograd n/m — 147, 151, 240, 408, 410, 415, 420, 425, 435, 444, 445, 554, 662, 663
 Bisag (kod Sv. Ivana Zeline) — 545
 Biskupija (kod Knina) — 114, 333, 372, 398
 Bistrica — vidi Ilirska Bistrica
 Biskup Petar Veno — 78, 121
 Biškupec (kod Sv. Ivana Zeline) — 580
 Bišnja (D. i G., kod Dervente) — 656
 Bjedov Spire — 149
 Bjedovi (kod Knina) — 466, 467
 Bjedovske (kod Knina) — 117
 Bjela strana (kod Kostajnice) — 207
 Bjelajac Stevo — 194
 Bjeliševac (kod Pleternice) — 543
 Bjelovac (D. i G., kod Kostajnice) — 365
 Bjelovar — 8, 12, 20, 21, 38, 39, 61, 202, 59i, 598, 599, 601, 646, 647, 653—655, 667, 670, 701, 744, 745, 747, 759, 760, 763
 Blagaj (kod Bos. Novog) — 749
 Blagaj (kod Nevesinja) — 663, 666, 700, 707
 Blatnica (kod Karlovca) — 708
 Blaž Simuna Ivan — 539
 Blažev Dol (kod Sv. Ivana Zeline) — 286, 735
 Blaževci (predio, kod Lovinca) — 166
 Blažević Josip — 277
 Blinjski Kut (kod Siska) — 700, 754
 Boban Rafajlo — 39
 Bobetko Janko — 19, 61, 73
 Bobija (k. 1248, kod Strmice) — 152
 Bodul Jere — 379
 Bogdanović Todor — 126, 342
 Bogojevo — 752
 Bogunović Dušan — 293
 Bogunović Jovo — 148
 Bojanic (kod Knina) — 117, 396, 399, 402, 468, 610, 629
 Bojović Ratko — 187
 Bokal Tome Stjepan — 287, 288
 Bokanjac (kod Zadra) — 457, 468—470
 Bokšić Lug (kod Durdenovca) — 221
 Bolč (Sr., V. i M., kod Bjelovara) — 745
 Bolević (kod Benkovca) — 435
 Boraja (kod Šibenika) — 328, 329
 Borić Nikola — 308
 Borkuša (trig. 551, kod Drniša) — 85, 86
 Borojevići (kod Kostajnice) — 198
 Borongaj (D. i G., kod Zagreba) — 646
 Borova glava (trig. 1290, kod Su-jice) — 700, 707
 Borovac (kod Okučana) — 63
 Borović Nikola — 277
 Borovići (kod Knina) — 467
 Borovljani (kod Koprivnice) — 673, 759
 Borovo (kod Vukovara) — 657, 658, 665, 672, 693, 702, 750, 751, 760, 762
 Bos. Brod — 728, 736, 738
 Bos. Grahovo — 334, 577, 752, 761
 Bos. krajina — 55, 191
 Bos. Krupa — 67, 136, 179, 180, 338, 339, 365, 369, 382, 480, 481, 533, 562, 583, 733
 Bos. Novi — 67, 322, 366, 480, 554, 558, 560, 561, 566, 718—721, 732, 745, 749, 756
 Bosanac Ivica — 198
 Bosiljevo (kod Čazme) — 144

Bosiljevo (kod Vinice) — 320, 638
Bosna — 334, 344, 347, 369, 568, 570,
581, 585, 655
Bosna (kod Zlatara) — 18
Bosna (r.) — 728, 738, 743
Bosna Branko — 336
Bosut (r.) — 657, 684
Botić Dorijs — 277
Bovan (predio, kod Bakovca) — 89
Božić Stevo — 129, 343
Božinci (kod Dervente) — 663
Božjakovina (kod Dugog Sela) — 75,
76, 119, 120, 211, 212, 219, 352, 354,
586, 646, 649, 735, 763—766
Božović Božo — 283, 477
Brač (o.) — 264—266, 270, 274, 275,
326, 327, 330, 679
Bračevci (kod Našica) — 577
Bradač Milan — 345
Bradarić Luka — 277
Bradina (D. i G., kod Konjica) —
724, 728
Brajdić Mato — 667
Branjevo (kod Zvornika) — 706
Bratina (kod Zdenčine) — 655
Bratina Emil — 278
Bratiškovci (kod Kistanja) — 466
Bratunac (kod Zvornika) — 728
Bravar (predio, kod Obrovca) — 456
Brckovljani (kod Dugog Sela) —
74, 75, 119, 141, 144, 352, 354, 559,
580, 682, 730, 765, 766, 768
Brčko — 658, 662, 665, 686, 721, 723,
733, 742
Brdarići (kod Zadra) — 458, 459
Brdovec (kod Zagreba) — 215, 217,
218
Brdani (kod Dervente) — 653, 655
Brdani (kod Konjica) — 724
Bregi (kod Ivanić-Grada) — 219
Bregi (kod Koprivnice) — 7
Breka Mane — 173, 380
Brela (D. i G., kod Makarske) —
270
Brenec Josip — 537
Bresnica (kod Pleternice) — 634
Brestovac (kod Slav. Požege) — 347,
719
Brestovsko (kod Busovače) — 746
Brezine (trig. 149, kod Kostajnice)
— 205
Brezje (kod Čazme) — 78
Breznica (kod Zlatara) — 18, 667
Breznica (potok, kod Đurđenovca)
— 491, 492, 496—498, 587
Breznica — vidi Breznica Đakovačka
Breznica — vidi Našička Breznica

Breznica Đakovačka (kod Levanjske
Varoši) — 82
Breznički Hum — vidi Hum (kod
Hrašćine-Trgovišća)
Brezovica (kod V. Gorice) — 233
Brežane (kod V. Gorice) — 233
Brežice (kod Kostanjevice) — 24
Brgud (kod Benkovca) — 404, 436
Bribir — 147, 150
Bribirske Mostine — 114, 147, 148,
150, 151, 239, 241, 242, 404, 406, 407,
412, 415—418, 420—422, 424—^26,
428, 431, 432, 434, 440, 441, 444, 448,
451, 453, 457, 554
Brigade
NOV:
— 1-va 7. divizije — 55, 56, 67,
68, 97, 123, 136, 178, 180, 189,
338, 339, 360—362, 364—367, 370,
382, 389, 480, 532, 533, 562, 594,
596
— 1-va 8. divizije — 56, 67—70,
95, 122, 132, 136, 178—180, 189,
338—343, 381, 382, 384—386,
388—391, 393—395, 505, 594, 596
— 1 (Čehoslovačka) »Jan Žiška«
12. divizije — 20, 23, 24, 81—83,
109, 110, 221, 333, 492, 495—500,
587
— 1-va 13. divizije — 14, 294—296,
558, 583, 606, 608, 756
— 1 (moslavačka) 33. divizije —
21, 42, 44, 45, 75—77, 141—144,
201, 202, 306, 311, 353, 354, 576,
598, 602, 604, 648, 694, 682, 722
— 1-va 35. divizije — 171, 172,
182, 183, 297, 552, 558, 575, 580,
721, 746
— 1-va 43. divizije — 292, 297,
298, 301, 320, 576, 606, 608, 638—
641, 745
— 1. muslimanska Unske opera-
tivne grupe — 55, 56, 67, 69, 70,
95, 130, 132, 136, 178, 179, 190,
192, 322—324, 338—341, 381, 382,
389, 594, 596
— 1. proleterska dalmatinska 26.
divizije — 264—269, 329, 475,
476, 592, 650, 670
— 1. tenkovska 26. divizije — 87,
114, 264, 270—272, 275—279, 325,
326, 398, 472, 475, 476, 572, 592,
719
— 1 (Zagorska) Zapadne grupe
NOP odreda 10. korpusa — 17
— 19, 44, 45, 58, 59, 162, 211—
214, 284—286, 564, 589, 598—600,

- 604, 649, 659, 667, 682, 685, 690, 715, 739
- 2-ja 1. divizije NO — 34, 630, 632, 634, 635
- 2-ja 7. divizije — 55, 189, 203—207, 360—362, 364—367, 370, 594, 596, 704
- 2-ja 8. divizije — 56, 67—70, 122—124, 130, 131, 136, 189, 190, 338—340, 343, 382, 383, 384, 388—391, 393—395, 482, 594, 596
- 2-ja 13. divizije — 14, 166, 167, 209, 294, 295, 312, 316, 317, 378, 379, 558, 606, 608
- 2-ja 35. divizije 88, 91, 116, 182, 184, 186, 297, 555, 580, 660, 746
- 2-ja 43. divizije — 291, 297, 298, 301, 319, 320, 606, 608, 638, 642
- 2 (moslavačka) 33. divizije — 42, 44, 45, 335—337, 353, 598, 602, 604, 682, 687, 720, 732, 745
- 2. muslimanska Unske operativne grupe — 55, 56, 67, 68, 95, 122—124, 132, 136, 178, 190, 192, 322—324, 338—341, 381, 382, 389, 580, 594, 596
- 2. proleterska dalmatinska Primorske operativne grupe — 249, 268
- 3-ća 1. divizije NO — 45
- 3-ća 6. proleterske divizije — 696
- 3-ća 7. divizije — 9, 29, 55, 56, 189, 203—205, 207, 236, 237, 360, 361, 363—367, 370, 529, 530, 533, 534, 568, 579, 594, 596, 721
- 3-ća 8. divizije — 189, 190, 384, 389—391, 393—395, 482, 484, 505, 554, 559, 562, 594, 596, 698, 708
- 3. dalmatinska (1-va 9. divizije) — 174, 356—358, 520, 592, 650, 752
- 3. vojvodanska 16. divizije — 658
- 3-ća 13. divizije — 14, 166, 209, 294, 295, 312—315, 317, 318, 378—380, 558, 606, 608
- 3. prekomorska 26. divizije — 85—87, 264—266, 270—272, 276—279, 327, 328, 475, 592, 650
- 3. »Pavlek Mihovil Miškina« 32. divizije — 41, 219, 599, 602, 604, 750, 759
- 3-ća »Nikola Demonja« (ranije »Miloš Obilić«) 33. divizije — 21, 42—44, 76, 77, 119—121, 141—144, 202, 306, 308, 311, 353, 354, 376, 576, 591, 598, 602, 604, 647, 682, 701, 742
- 3-ća 35. divizije — 88—91, 166, 170, 182, 184—186, 208, 209, 295, 297, 312, 378, 380, 660, 721
- 3-ća 43. divizije — 292, 297, 298, 320, 321, 606, 608, 638—641
- 4-ja 7. divizije — 9, 29, 55, 56, 189, 203, 204, 206, 207, 236, 237, 360—367, 370, 529, 531, 533, 534, 594, 596, 704, 721
- 4. dalmatinska (splitska) (2-ja 9. divizije) — 174, 356, 357, 520, 592, 650, 703, 752
- 4-ta 12. divizije — 80, 82, 83, 109—111, 221, 229, 333, 492, 495—500, 526, 587, 630—632, 634, 635
- 5. dalmatinska (1-va 19. divizije) — 113, 115, 116, 147—149, 151, 240—242, 245, 246, 249, 399, 401—403, 405, 407—409, 411, 412, 414, 416—418, 421—425, 427, 428, 431—433, 436, 437^43, 445—448, 450—460, 462—464, 466—468, 592, 610—629, 650
- 5. vojvodanska 36. divizije — 696
- 6. dalmatinska (2-ja 19. divizije) — 113, 115, 117, 147—151, 240—242, 247—249, 399—403, 405, 407, 409—414, 416, 417, 420—424, 426—431, 433, 436—464, 466, 467, 469, 592, 610—612, 614—617, 619, 621—628, 650
- 8. dalmatinska (1-va 20. divizije) — 15, 16, 373, 374, 592, 650
- 9. dalmatinska (2-ja 20. divizije) — 15, 259, 373, 374, 592, 650
- 10. dalmatinska (3-ća 20. divizije) 15, 174, 326, 373, 374, 592, 650
- 10 (hercegovačka) 29. divizije — 719
- 11. dalmatinska (2-ja 26. divizije) — 85—87, 264—269, 271, 272, 276—280, 329, 330, 472, 475, 592, 650, 670
- 12. dalmatinska (3-ća 26. divizije) — 85, 86, 264—267, 270—272, 275—279, 327, 329, 475, 476, 592, 650
- 12 (hercegovačka) 29. divizije — 704, 719

- 12. udarna proleterska 12. divizije — 20, 43, 80—84, 109—112, 221, 222, 227, 333, 348, 349, 487, 491—499, 514—516, 523, 524, 561, 562, 587, 588
  - 13. južnodalmatinska (3-ća 9. divizije) — 174, 175, 356—358, 592, 650, 707, 719
  - 14. dalmatinska (3-ća 19. divizije) — 113, 115, 117, 147, 148, 150—152, 242, 249, 398, 399, 401, 402, 404, 406, 407, 410, 411, 413, 415—418, 420—422, 424—426, 428, 430—432, 434, 436, 438, 439, 441, 442, 444, 446—455, 457—459, 461—464, 466, 469, 592, 612—615, 617—624, 626—629, 650
  - 16-ta — vidi Omladinska »Joža Vlahović« (1-va 40. divizije)
  - 18-ta (2-ga 40. divizije) — 9, 62—64, 134, 220, 228, 333, 485, 486, 488, 489, 491, 493, 497—499, 509—517, 522, 524—526, 528, 551, 631, 632, 634, 635
  - »Braća Radić« (1-va 32. divizije) — 9, 17—19, 41, 44, 58—60, 72, 73, 211—214, 283—285, 287, 354, 544, 545, 552, 580, 599, 602, 604, 687, 710, 713, 715, 730, 735, 758, 765, 766
  - »Franjo Ogulinac Selja« (1-va 34. divizije) — 190, 232—234, 478, 537—539, 582, 594, 596, 655, 681, 725
  - Karlovačka (2-ga 34. divizije) — 192, 232—234, 478, 537—539, 594, 596, 655
  - Kosmajška — 703
  - »Matija Gubec« (2-ga 32. divizije) — 18, 19, 41, 44, 58, 59, 72, 73, 99, 100, 202, 211—213, 284, 287, 545, 599, 602, 604, 682, 685, 687, 704, 715, 758, 765
  - Narodne odbrane — vidi 3-ća 1. divizije N. Odbrane
  - Omladinska »Joža Vlahović« (1-va 40. divizije) — 62, 63, 220, 227, 228, 333, 485, 491, 496, 498, 499, 509—511, 516, 522—524, 526, 528, 551, 587, 588, 632—635, 664, 767
  - Osječka (2-ga 12. divizije) — 9, 80—84, 109—112, 169, 221, 222, 225, 227, 229, 333, 351, 491—499, 501, 502, 587, 588
  - Prateća brigada — vidi Prateći bataljon VS
  - Virovitička (3-ća 40. divizije) — 34, 220, 227, 333, 491, 522, 525—528, 540—543, 551, 587, 630, 631, 633—635, 679, 749
  - Zumberačka (3-ća 34. divizije) — 24, 27, 28, 92, 190, 192, 478, 555, 583, 594, 596, 739, 745, 751
- četničke:*
- 1-va — 291
  - 2-ga — 292
  - Benkovačka — 433
  - Leteća — 433
  - Mosećka — 271, 272, 275, 557
  - Skradinsko-prominska — 242, 271, 272, 275, 430, 557
  - Svilajska — 16
- njemačke:*
- 1-va 1. kozačke konjičke divizije — 584
  - 2-ga 1. kozačke konjičke divizije — 584
- ustaško-domobranske (zdrugovi):*
- 1-vi — 667, 720, 741
  - 1. posadni — 155, 211, 571, 667
  - 1. ustaški stajaći djelatni — 571
  - 2-gi — 667
  - 2. posadni — 93
  - 3. posadni — 114
  - 3. ustaški stajaći djelatni — 166, 291
  - 4. gorski — 598, 630
  - 4. posadni — 537
  - 4. ustaški stajaći djelatni — 166, 291, 571, 679, 720, 741
  - 5. posadni — 670
  - 5. ustaški stajaći djelatni — 12, 39, 659
  - 6-ti — 114, 275, 556, 572, 666, 714
  - 7-mi — 114, 270, 271, 275, 328, 411, 556, 572, 667, 714
  - 8. ustaški stajaći djelatni — 732, 756
  - 9-ti — 666
  - 9. posadni — 268, 274, 556, 670, 671
  - 10. posadni — 686
  - 14. pješački — 231, 537
  - Poglavnikov tjelesni — 17, 39, 58, 71, 100, 284, 544, 559, 564, 565, 663, 669, 676, 681, 682, 685, 687, 698, 715, 729, 730, 735, 758, 763, 764, 767, 768
  - Posadni — 572
  - Zadarski (poluzdrug) — 405, 433, 556
  - Zagrebački prometni — 585, 745

- Brijeg (brdo, kod Knina) — 467
 Brinje — 13, 14, 290, 291, 320, 321,
     483, 561, 580, 588, 638, 694
 Brišća (kod V. Gorice) — 233
 Brišovo (kod Zadra) — 420, 455, 458,
     459, 461
 Brlančić Ivo — 527
 Brlek Slavko — 545
 Brlog (kod Otočca) — 291
 Brnčić Vinko — 297, 640
 Brod — vidi Slavonski Brod
 Brotinja (kod Srba) — 116, 182, 184,
     185, 562, 565
 Broz Veljko — 161
 Brozina Ivan — 639
 Bršadin (kod Vukovara) — 762
 Bršljan (predio, kod Ostrovičkih Li-
     šana) — 432, 434, 444
 Brušane (kod Gospica) — 91
 Bruvno (kod Gračaca) — 397, 580,
     528, 583, 586, 589, 590, 591, 746
 Bučje (kod Pleternice) — 632
 Bubić Franjo — 278
 Budimir Dušan — 174
 Budimpešta — 387, 587
 Budinčina (kod Zlatara) — 201, 649,
     725
 Budrovci (kod Đakova) — 169
 Buhtenica Viktor — 277
 Bujan Filip — 293
 Buje — 320
 Bujinja (kod Bos. Kostajnice) — 529
 Buk (kod Pleternice) — 630—632,
     634
 Bukarica (kod Ervenika) — 116
 Bukova gl. (trig. 705, kod Lovinca)
     — 166
 Bukova kosa (k. 696, kod Lovinca)
     — 166
 Bukovci (kod Lovinca) — 209
 Bukovec (kod D. Zeline) — 72, 100
 Bukovica (predio, kod Benkovca) —
     148, 247, 404, 407, 410, 412, 413
 Buković (kod Benkovca) — 410, 425,
     431, 434, 436—438, 441
 Bukvić Bogdan — 295
 Bulaje (kod Kistanja) — 464, 466
 Bulajuša (trig. 359, kod Knina) —
     475
 Bulat Rade — 8, 19, 61, 73, 214
 Bulat Tešo — 190
 Bulat Ziko — 150, 152
 Bulić (kod Ostrovičkih Lišana) —
     148, 422, 424
 Bulović Petar — 277
 Buljet (kod Novigrada) — 427, 431
 Buna (kod Mostara) — 684, 707, 745,
     761
 Buna (potok) — 233
 Bundalo (kod Gračaca) — 463
 Bunjarovac (kod Obrovca) — 449,
     450
 Burazer Ante — 440
 Burazrović Tahir — 98, 341
 Burdeljski potok — 231—233
 Bursać Dušan — 151
 Burum (kod Knina) — 372
 Busovača (kod Zenice) — 660, 711,
     744, 746, 748—750, 753, 757, 760—
     762
 Buševac (kod V. Gorice) — 233, 234
 Bušinja Vas (kod Metlike) — 24, 27
 Butmir (kod Sarajeva) — 670, 680,
     728
 Buzadovac (kod Sv. Ivana Zabnog)
     — 758
 Buzet — 319
 Bužim (kod Vrnograča) — 362
 Bzenički potok — 631

C

- Caginec (kod Ivanić-Grada) — 650
 Caprag (kod Siska) — 196, 672, 673,
     699
 Carevdar (kod Križevaca) — 661, 688
 C.Tfvo Polje (knd Jisipdola) — 505
 Carić Milan — 437
 Carska Kuća (kod Modruša) — 482
 Cavtat — 268
 Cazin — 56, 67, 68, 70, 95, 96, 122,
     124, 126, 130—132, 136—138, 178—
     181, 322, 323, 338—341, 362, 365,
     381—383, 385, 389—392, 394, 480,
     481, 528, 532, 533, 555, 557, 558, 564,
     565, 569, 583, 689, 690, 692, 693, 696,
     697, 703, 708, 711—713, 724
 Cazinska krajina (predio) — 388, 389
 Celina (kod Čakovca) — 216
 Ceranje (D. i G., kod Benkovca) —
     148, 439, 440, 444, 445
 Ceremošnjak (kod Našica) — 496,
     523
 Cerina (kod Čazme) — 144
 Cerjanska Poljana (kod Lovinca) —
     166, 312
 Cerje — vidi Ličko Cerje
 Cerklije (kod Kostanjevice) — 24, 27
 Cernik (kod Nove Gradiške) — 736
 Cerov dol (kod Gračaca) — 406, 407,
     410—412
 Cerovnik (kod Josipdola) — 390, 482
 Cetina (kod Vrlike) — 520, 577

Cetina (r.) — 15, 329
Cetin-Grad (kod Slunja) — 198
Cetinska dolina — 15, 50, 150, 175,
 258—260, 263, 334, 666
Cigelj (k. 1075, kod Strmice) — 372
 — 374, 573
Cikojević Branko — 42, 103, 687
Cimeša Janko — 125, 341
Cindrić Ivan — 125, 342
Cokarić Ljubo — 174
Cres (o.) — 684
Crikvenica — 290
Crkvena Ves (kod Zagreba) — 71
Crljenica Duro — 198
Crlješnica (k. 284, kod Bos. Kostajnice) — 530, 579
Crna Bara (kod Srem. Rače) — 744
Crna glavica (kod Knina) — 372, 373,
 472, 577
Crna Gora — 590
Crna Vlast (kod Vrhovina) — 301
Crnac (pst., kod Đurđenovca) — 495,
 498
Crnac — vidi Černec (potok)
Crne Lokve (kod Širokog Brijega) —
 675
Crni krug (trig. 139, kod Biograd-a
 n/m) — 445, 448
Crni padež (predio, kod Pazarišta) —
 88, 89, 91
Crni vrh (brdo, kod Kosinja) — 89
Crni vrh (k. 622, kod Knina) — 426,
 428, 430, 432, 442, 446, 451, 452, 454
Crni vrh (k. 984, kod Knina) — 152
Crni vrh (trig. 702, kod Drniša) —
 272
Crnić Drago — 336, 337
Crno (kod Zadra) — 465
Crno blato (predio, kod Đurđenovca) — 496
Crno more — 668
Crnobrnja Bogdan — 36
Crnobrnja Miloš — 543
Crnogorac (kod Knina) — 372, 373
Crnojević Nikola — 367
Crvena armija — 31, 36, 62, 71, 74,
 154, 200, 257, 325, 360, 387, 388, 552,
 560, 567, 587, 713, 758
Cugovac (kod Sv. Ivana Zabnog) —
 758
Cvetinac (kod Knina) — 117, 398, 401,
 623, 628
Cvetković Đorđe — 489, 528
Cvetković Žarko — 222
Cvijanović Duro — 148, 152
Cvijanovići (kod Knina) — 573
Cvituša (kod Lovinca) — 165—167,
 208, 315, 316, 378—380

C

Cačić Đuro — 129, 342
Cačić Filip — 639
Čadavica (kod D. Miholjca) — 30,
 540, 571, 679, 710
Caglin (kod Našica) — 577
Cajniče — 570
Cakalo Jovo — 363
Čakovec — 201, 202, 215, 217, 645,
 646, 648
Cakšića brdo — vidi Laškića brdo
Calić (kod Benkovca) — 436
Calma (kod Šida) — 662
Catrnjak (kod Drežnik-Grada) — 583
Cavčići (kod Lovinca) — 312, 313
Čazma — 306, 307, 649, 718
Celebić (kod Konjica) — 694
Celić (kod Brčkog) — 662, 665
Celinka (brdo, kod Ostrovičkih Lišana) — 148, 453, 465
Cemernica (predio, kod Cazina) —
 179
Cenić (kod Drniša) — 85
Cepin (St. i N., kod Osijeka) — 717
Cerčil Winston (Churchill Winston) —
 152
Čerimović Husein — 138, 341
Cerkezovac (kod Drežnik-Grada) —
 559
Černec (potok) — 219
Česma (r.) — 307, 599
Cete
NOV i POJ:
 — Auto-četa 10. korpusa — 599
 — »Ernest Telman« — 553
 — Inžinjerijska 7. divizije — 366,
 368, 370
 — Izviđačka 19. divizije — 435
 — Izviđačka 34. divizije — 478
 — Krupska — 413, 418
 — Prateća 19. divizije — 455, 457,
 463, 464
 — Rovinjska — 642
 — Skradinska — 408, 410, 415, 420,
 426, 440, 448, 450, 452,
 — Stankovačka — 622
 — za vezu 7. divizije — 366, 370
 — za vezu 13. divizije — 294
 — za vezu 34. divizije — 478
 — za vezu 35. divizije — 297
njemačke:
 — Mornarička autotransportna
 severne Dalmacije — 271
Cibel Ernest — 278
Čičarija (predio) — 290, 319, 637

- C**
 Cićigaj Stefan — 277
 Cigale (uvala na Lošinju) — 744
 Cikola (potok) — 114
 Cimprage (kod Knina) — 118, 421,
     424, 425, 621
 Cista (M. i V., kod Bribirskih Mosti-
     na) — 448, 450
 Čitluk (kod Kistanja) — 405, 428, 430,
     432
 Čitluk (kod Mostara) — 665, 666, 675
 Čizmici (kod Cazina) — 97, 323
 Cižmek Đuro — 163
 Colik Luka — 102
 Coralić Suljo — 138, 341
 Crneča Vas (kod Kostanjevice) —
     188
 Crnomelj — 320
 Cubra Ljeposava — 126, 342
 Ćude (kod Obrovca) — 455
 Culina (kod Novigrada) — 427, 431,
     438, 441, 443
 Culinec (kod Zagreba) — 216, 218,
     646
 Culum (k. 302, kod Drniša) — 114,
     273, 472
 Cungar brdo (kod Cazina) — 123, 131,
     132, 179, 180, 323, 340, 382, 383
 Cupo Izet — 311
 Curilo (trig. 283, kod Neuma) — 268
 Kurkovec (kod Sv. Ivana Zeline) —
     73, 286, 289
 Cuturilo Bogdan — 126, 342

C
 Catić Alija — 324
 Catići (kod Kaknja) — 663
 Cepo Josip — 489, 528
 Čorak Tomo — 298
 Coralići (kod Cazina) — 69, 323, 324,
     382
 Cujić Đuro — 391
 Cukovec (kod Koprivnice) — 644

D
 Dabar (kod Vrlike) — 520
 Dabar (kod Otočca) — 13, 291
 Dabina Strana (kod Srba) — 185
 Dalmacija — 13, 67, 113, 150, 151,
     165, 166, 175, 178, 185, 239, 243,
     258—260, 263, 270, 280, 322, 326,
     338, 366, 387, 550, 554, 556—558, 561,
     562, 568, 569, 572, 574, 575, 577, 582,
     585, 590, 591, 637, 638, 653, 658, 662,
     666, 684

Dalj (kod Vukovara) — 653, 734, 737,
     750, 751
 Damjanović Danilo — 243, 402
 Damjanović Nikola — 28
 Dančula Rade — 125, 342
 Darna (potok) — 524
 Daruvar — 155, 347
 Dasović Martin — 235, 479, 539
 Debelo brdo (kod Benkovca) — 241,
     437, 442, 443, 448
 Debelo brdo (k. 341, kod Cazina) —
     323
 Debelo brdo (kod Kistanja) — 149
 Debelo brdo (kod Knina) — 243, 396,
     467, 469, 611—614, 617
 Debelo brdo (kod Otrića) — 406—
     408, 421, 426, 430, 442
 Debeljak (k. 344, kod Šibenika) —
     272, 416
 Debeljak (trig. 822, kod Lovincea) —
     167
 Defrančeski Ivan — 640
 Delanović Hasan — 138
 Delić Ale — 324
 Delnice — 290
 Deminjak (kod Obrovca) — 453, 460,
     462
 Demirović Arif — 98
 Demonja Nikola — 349
 Derin Gaj (kod Gračaca) — 139, 140
 Derventa — 655, 656, 663, 727, 736,
     747
 Dervišaga (D. i G., kod Slav. Po-
     žege) — 634, 635
 Desinec (D. i G., kod Zagreba) —
     189, 751, 754
 Devčić Sime — 278
 Deželin Joško — 640
 Dijanović Tomo — 28
 Dijedina Rijeka (kod Slav. Broda)
     — 632
 Dinara pl. — 15, 334, 520
 Divić (k. 324, kod Ostrovičkih Liša-
     na) — 416, 418, 423, 453

Divizije
NOVJ:
 — 6. proleterska — 570, 697
 — 7-ma — 8, 9, 29, 40, 54—57, 67,
     68, 70, 97, 123, 136, 155, 178,
     188—192, 198, 203, 204, 207, 235—
     237, 338, 339, 360—369, 370,
     371, 382, 389, 480, 528, 529, 534,
     549, 553, 554, 558, 560—562, 564,
     568, 570, 571, 579, 580, 583, 585,
     594, 596, 661, 666, 680, 682, 695,
     700, 704, 710, 721, 724, 745, 752

- 8-ma — 54, 56, 57, 67, 69, 70, 95, 97, 122, 130, 131, 136, 178—180, 189, 190, 192, 338—341, 343, 365, 381, 382, 384, 386—392, 395, 482, 484, 505, 506, 554, 559, 562, 570, 580, 582, 583, 594, 596, 698, 708, 711, 724, 732, 746, 749, 753
- 9-ta — 148, 173—175, 230, 334, 356—359, 374, 398, 520, 572, 577, 591, 592, 629, 650, 659, 666, 669, 684, 707, 713, 719, 752
- 12-ta — 9, 20, 22, 23, 30, 35, 79, 82, 83, 108—112, 169, 170, 221—226, 229, 333, 345, 346, 349—351, 485, 491—495, 498, 514—517, 522—524, 526, 551, 559, 577, 578, 587, 588, 630, 631, 654, 656, 659, 661, 680, 695, 707, 710, 714, 735, 749
- 13-ta — 13, 14, 139, 140, 165—168, 208, 209, 290, 292, 294—297, 300—303, 312, 315—317, 378—380, 550, 557, 558, 560, 561, 564, 567, 576, 579, 582, 583, 590, 606, 608, 639, 698, 742, 746, 756
- 16-ta — 662
- 19-ta — 86, 113—115, 139, 140, 146—148, 150—153, 173—175, 239—245, 247, 249, 250, 252, 253, 255, 263, 271, 334, 356, 359, 374, 395, 398, 400, 403, 405, 406, 414, 416, 417, 423, 426, 429, 432, 437, 444, 445, 447, 449, 450, 454, 463, 466, 470, 472, 476, 549, 554, 558, 572, 573, 577, 578, 592, 610, 612—614, 616, 619, 621—623, 629, 650, 669, 679, 693, 704, 707, 713, 717, 723, 731, 744, 752
- 20-ta — 15, 16, 50, 53, 86, 114—116, 118, 152, 153, 173, 174, 243, 258, 263, 270—272, 326, 327, 333, 334, 356, 359, 372—375, 398, 472, 475, 476, 572, 573, 577, 591, 592, 617, 622—624, 628, 629, 650, 666, 669, 671, 673, 679, 693, 704, 714, 752
- 21-va — 713
- 26-ta — 16, 85, 87, 114—116, 152, 153, 173, 175, 230, 242, 243, 258, 263, 264, 268, 280, 325—329, 333, 334, 356, 372, 374, 398, 472, 476, 477, 572, 592, 622—624, 628, 629, 650, 654, 666, 669, 670, 679, 693, 704, 714, 752
- 27-ma — 676
- 28-ma — 345, 347, 348
- 29-ta — 263, 268, 666, 675, 684, 697, 704, 719
- 32-ga — 7—9, 17, 18, 40, 41, 44, 45, 58—60, 71, 72, 99, 100, 200, 211—214, 219, 283, 285, 292, 354, 544, 599, 600, 602, 604, 656, 659, 663, 666, 669, 674, 682, 717, 730, 732, 756, 758, 765, 767
- 33-ća — 7, 8, 21, 29, 39, 40, 42, 44, 45, 47—49, 74—78, 119, 141—144, 200—202, 306, 308, 335, 352—354, 376, 559, 568, 572, 576, 583, 591, 598—602, 604, 647—649, 655, 682, 687, 720, 722, 729, 732, 742, 745
- 34-ta — 24, 54, 56, 57, 92, 190—192, 231, 233—235, 478, 479, 537, 555, 560, 562, 580, 594, 596, 741
- 35-ta — 88, 89, 116, 117, 139, 140, 166, 167, 170, 171, 182—185, 208, 209, 292, 295, 297, 300, 302, 303, 312, 378, 552, 555, 557, 558, 562, 565, 567, 575, 576, 580, 590, 606, 608, 640, 660, 679, 721, 746, 749
- 36-ta — 696
- 38-ma — 667
- 40-ta — 8, 9, 30, 34, 62, 64, 134, 155, 220—227, 229, 333, 345, 346, 348, 350, 485—488, 491—493, 496, 507—510, 521, 524, 526, 527, 540, 542, 551, 559, 577, 578, 630, 633—635, 664, 670, 676, 680, 735, 749, 767
- 43-ća — 13, 290—292, 297, 298, 301, 303, 305, 319, 320, 576, 606, 608, 637—643, 694, 745
- Narodne odbrane — 293
- njemačke:
- 1. kozačka konjička — 38, 231, 365, 530, 550, 560, 564, 579, 584, 697, 700, 704, 724, 732, 745
- 13. SS legionarska »Handžar« — 38, 141, 142, 306, 308, 352, 376, 550, 559, 567, 568, 581, 583, 647, 667
- 11. pomorska — 637
- 118. lovačka — 265, 267, 270, 273, 274, 357, 550, 556, 557, 654, 713
- 188. rezervna brdska — 637
- 237. pješadijska — 637
- 264. pješadijska — 114, 239, 240, 243, 270, 271, 274, 275, 328, 372, 411, 415, 429, 433, 469, 550, 556, 557, 564, 572, 574, 582, 654, 679

— 369. legionarska »Vražja« — 265, 267, 274, 357, 550, 557, 566, 654–666, 703, 713, 719

— 373. legionarska »Tigar« — 67, 96, 114, 165, 170, 178, 240, 241, 243, 291, 372, 406, 412, 420, 426, 437, 442, 480, 481, 555, 572, 574, 582, 666, 679, 746

— 392. legionarska »Plava« — 13, 90, 253, 290, 291, 320, 322, 381, 390, 397, 398, 505, 559—562, 565, 566, 569, 582, 583, 638, 660, 698

ustaško-domobranske:

— 1. udarna — 38, 39, 388, 568, 581, 586, 715, 732, 763, 765, 766, 768

— 2-ga — 567

— 4-ta — 567

— 5-ta — 567

— 6-ta — 567

— 7-ma — 567

Divizioni:

NOV i POJ:

— 1. brdski 8. divizije — 68, 69, 393, 594, 596

— 1. brdski 26. divizije — 86, 264 — 267, 270, 271, 398, 399, 472, 572

— 2. brdski Artilj. grupe 8. korpusa — 86, 264, 265, 271, 472, 572

— 3. brdski Artilj. grupe 8. korpusa — 264, 472, 475, 572

— 4. brdski Artilj. grupe 8. korpusa — 472, 621

— 1. artiljerijski 6. korpusa — 220, 221, 225, 333, 346, 492, 507—509, 511—519, 526, 587, 633—635

— Artiljerijski 7. divizije — 361, 363, 366—368, 370

— Artiljerijski 19. divizije — 113, 117

— Artiljerijski 13. divizije — 209, 294, 296, 300, 606, 608

— Artiljerijski 34. divizije — 478

— Artiljerijski 35. divizije — 167, 297, 300, 606, 608

— Artiljerijski 10. korpusa — 600

— Artiljerijski 11. korpusa — 13, 550

— Haubički 4. korpusa — 56, 67, 136, 338, 594, 596

— Haubički Artilj. grupe 8. korpusa — 86, 264, 398, 472, 476

— Protukolski 20. divizije — 261

njemački:

— 1-vi 264. artiljerijskog puka — 557

— 1-vi 668. artiljerijskog puka — 274, 557

— 2-gi 264. artiljerijskog puka — 271, 275

— 2-gi 369. artiljerijskog puka — 274

— 2-gi 668. artiljerijskog puka — 274

ustaški (sklopovi):

— 20. artiljerijski 1. udarne divizije — 586

— 21. artiljerijski 1. udarne divizije — 586

— Brzi 1. udarne divizije — 586

— Konjički PTS — 100, 559

Divjak Nikola — 304

Divoselo (kod Gospica) — 91

Divoš (kod Sida) — 662

Divulje (kod Trogira) — 270, 327, 328

Divuša (D. i G., kod Bos. Kostajnice) — 236, 366, 529—531, 533, 534, 580, 720

Dizdar Mujo — 174

Djapić Marko — 277

Dmijović — vidi Dmiović (kod Benkovca)

Dmiović (kod Benkovca) — 443, 445, 448, 451

Doboj — 581, 661, 664, 667, 698, 711, 728, 736—738, 747, 753, 754

Dobova (kod Samobora) — 677, 691, 695, 725, 728, 729

Dobričić Ante — 278

Dobrijevići (kod Knina) — 396

Dobrkovići (D. i G., kod Širokog Brijega) — 675

Dobrljin (kod Bos. Kostajnice) — 236

Dobro Selo (kod Srba) — 116, 171, 172, 182—184, 562, 565, 575, 582, 719, 721

Dobropoljci (kod Benkovca) — 441, 451

Dobrota Stevan — 172

Dobrun (kod Višegrada) — 663

Dolac (kod Šibenika) — 329

Doležal Anton — 24

Dolovi (kod Gračaca) — 449

Doljane (kod Srba) — 116, 170—172, 182—184, 562, 565, 575, 719, 721

Domazet Stevo — 198

Dombaj Stjepan — 730

- Domovec** (kod Hrašćine-Trgovišća) — 18, 59
Donja Kupčina (kod Pisarovine) — 388
Donja Lendava — 215
Donja Varoš (kod Srba) — 171
Donja Zelina (kod Sesveta) — 71—73, 99, 102, 211, 212, 283—286, 288, 289, 559, 682, 684, 685, 687, 712, 713, 715—719, 729, 730, 735, 763, 765
Donji Grad (kod Osijeka) — 728, 736
Donji Kraljevec (kod Čakovca) — 217, 645
Donji Miholjac — 30, 221, 224—227, 229, 344, 351, 486, 491—494, 521, 522, 524, 526, 540—542, 563, 586—588, 678, 679, 709, 710, 760, 762
Donji Tiškovac (kod Knina) — 334
Dorotić Juraj — 278
Dovečar Fritz — 318
Drača Danilo — 405
Dračevac (kod Zadra) — 418, 421, 422, 455, 457
Dragalić (kod Okučana) — 660, 714, 721, 742
Draganić (kod Karlovaca) — 725, 739
Dragaš Lazo — 543
Dragaš Stojan — 304
Dragaši (kod Knina) — 373
Dragašići (kod Knina) — 469
Dragičevac (kod Čazme) — 144
Dragičević (kod Lovinca) — 462
Dragičević Joža — 539
Dragičević Roko — 314
Dragnuša (kod D. Pazarista) — 89, 90
Dragojević Stanko — 129, 343
Dragotin (kod Đakova) — 81, 83
Drašjer (potok) — 143
Draškovac (kod Bos. Kostajnice) — 237
Drašković (kod Križevaca) — 544
Drašković Milorad — 278
Drava (r.) — 38, 155, 336, 563, 687, 708, 724, 738, 740, 756, 758
Draženović Ante — 527
Drenovac (kod Knina) — 435
Drežnik-Grad — 381, 383—386, 390, 391, 394, 580, 731, 732
Drežnica — 14, 320, 321, 580, 583, 588, 638
Drina (r.) — 653, 658, 684, 689, 703, 706, 709, 713, 716, 719, 723, 727, 731, 735, 737, 740, 744, 748, 752, 760
Drinković Marko — 638
Drinjača (kod Zvornika) — 723, 735
Drlić Milan — 490, 528
Drniš — 15, 16, 50, 53, 85—87, 113, 114, 152, 175, 243, 258, 263, 264, 270, 273, 275, 276, 280, 328—330, 372, 427, 428, 439, 442, 446, 457, 472, 475, 476, 555, 577, 654, 665, 666, 668, 669, 672, 673, 679, 714
Drnje (kod Koprivnice) — 335, 336, 683, 685, 729
Drobac Milan — 244
Drobčevac (kod Sv. Ivana Zeline) — 765
Dronjak Milojko — 297
Družinec Ivan — 44
Drvenik (o., M. i V.) — 267, 276
Dubač Simo — 249
Dubci (kod Baške Vode) — 270
Dubica — 188, 193, 203—207, 361, 364—366, 369, 549, 554, 561, 564, 566, 584, 661, 666, 724
Duboki Dol (kod Gračaca) — 395
Dubrava (kod Novigrada) — 440, 446
Dubrava (kod Čazme) — 77
Dubrava (kod Zagreba) — 765
Dubravica (kog Klanjca) — 217
Dubrovčak (Lijevi i Desni, kod Iva- nić-Grada) — 691
Dubrovnik — 263, 264, 267—270, 273, 325, 550, 555, 557, 654, 670, 757
Duduković Mile — 129, 343
Duga meda (predio, kod Okučana) — 63
Duga Resa (kod Karlovaca) — 389
Dugi otok — 303
Dugi Rat (kod Splita) — 270, 326
Dugo Selo (kod Zagreba) — 38, 74—76, 120, 201, 202, 219, 551, 559, 560, 562, 564, 572, 581—584, 645, 647—649, 681, 686, 701, 703, 704, 711, 718, 721, 729—732, 740, 742, 750, 763—766
Dujaković (kod Knina) — 85
Dukica Vlado — 148
Dulepska (kod Vrbovca) — 213
Dulepski potok — 354
Dulibe (kod Otočca) — 91
Dunav (r.) — 200, 553, 665, 672, 684, 693, 702, 735, 740, 744, 751, 752, 760
Dundović Josip — 489, 528
Dupori (kod Karina) — 442
Durbaba Joso — 152
Durić Ferid — 138, 341
Duvno — 175, 356—358, 666, 668, 669, 689, 690, 700, 703, 706, 707, 712, 713, 716, 717, 755, 756
Duži (kod Neuma) — 264, 267, 268, 274, 557
Dužica (kod Vel. Gorice) — 389, 538

Dvor na Uni — 207, 235, 236, 361,
365, 366, 369, 528—531, 533, 534,
564, 566, 568, 571, 579, 580, 585, 732,
745
Dvorišće (D. i G., kod Dugog Sela)
— 75

Dž

Džakula Jovo — 174

D

Daković (kod Knina) — 573
Đakovo — 30, 81, 109, 169, 221, 225,
344, 491—493, 522, 526, 551, 577,
586, 587, 692, 709, 710, 714
Đedov dol — vidi Gornji Đedov dol
Đekenješ (u Mađarskoj) — 8, 335
Đeletovcı (kod Vinkovaca) — 739
Deri Juliška — 545
Dermanović Rade — 126, 342
Đeđevske (kod Šibenika) — 113, 147,
150, 151, 240—242, 247, 249, 252,
416, 418, 423, 427, 428, 436, 441, 446,
451, 457, 459, 461[^]65, 466, 554
Đipša (kod Sida) — 662
Đogić Fazlija — 138
Đurić Momčilo — 152, 273, 373, 574
Đukić Milan — 198
Đulinac (k. 420, kod Cazina) — 179,
180
Đunta Doli (kod Stona) — 264, 269
Durđenovac — 220, 225, 227, 229, 486,
491, 492, 495, 497—499, 514, 522,
525—527, 540—543, 586—588, 667,
711, 718
Đurđevac — 7, 8, 21, 29, 155, 158,
347, 683, 687
Đurđevići (kod Knina) — 618—621
Đurica Todo — 430
Đurin lug (predio, kod Moslavine)
— 21

E

Egmeč (šuma, kod Đurđenovca) —
497
Elezović Mujo — 138, 341
Eminovci (D. i G., kod Slav. Požege)
— 632
Erdeljac Petar — 57
Erdevik — 678, 684, 689, 752
Erdut (kod Dalja) — 653, 665, 672,
693, 723, 752

Ergela (kod Stančića) — 76
Erslan (kod Obrova) — 456
Ervenik (D. i G., kod Knina) — 116,
404, 406, 413, 462, 463, 464, 466
Esmerović Mustafa — 138

F

Fabris Ante — 357
Farkaš Mijo — 489, 528
Farkaševac (kod Bjelovara) — 745
Fauković Sandor — 94
Felker Ivan — 294
Ferdinandovac (kod Đurđenovca) —
687
Ferićanci (kod Đurđenovca) — 223,
679, 680, 707
Filipić Joso — 172
Fišić Srećko — 34
Fjodorović Nikolaj Vatutin — 252
Foča — 570
Fodrovec (D. i G., kod Križevaca) —
58, 544
Fojnica — 753
Franešić Jure — 125
Fras Ivan — 212
Fratrović (kod Benkovca) — 445
Fučkalo Milan — 125, 342
Fučko Milan — 293
Fužine (kod Delnica) — 320

G

Gabrijel Santo — 159
Gacka dolina — vidi Gacko polje
Gacko polje (kod Otočca) — 291, 301,
582, 583
Gaće Ivan — 357
Gagić Dimitrije — 420
Gagić Stevan — 440
Gagići (kod Obrova) — 427, 448, 455
Gaj (kod Obrova) — 452, 463
Gajevi (kod Vrginmosta) — 570
Galovac (kod Benkovca) — 403, 411,
422, 466
Galović Branko — 314
Garbin Vicko — 277
Garčin (kod Slav. Broda) — 30,
79—81, 109, 112, 664, 695, 699
Garešnica — 155
Garjak (kod Vrlike) — 15, 666
Gašpar Josip — 337
Gašparović Josip — 342
Gašparović Drago — 294, 296
Gata (G. i D.. kod Bihaća) — 322,
323, 381, 382

- Gavrilović Vlajko** — 377
Genčić Edo — 303
Generalski Stol (kod Karlovca) — 290, 699, 725
Gerić Antun — 102
Gjerić Vujo — 183
Gjirlić Marko — 174
Gladovec (kod V. Gorice) — 234
Glavace (kod Otočca) — 291
Glavaš (kod Vrlike) — 15
Glavica (kod Cazina) — 96
Glavičani (kod Bos. Novog) — 529
Glavina Vicko — 174
Glavni stožer domobranstva — 38, 172, 189
Glavni štab NOV i PO Hrvatske — 7, 8, 13, 29, 37, 54, 55, 104—107, 118, 119, 140, 145—147, 149, 153, 154, 159, 160, 169, 173, 174, 176, 188, 190, 192—194, 201, 252, 253, 290, 292—297, 303, 305, 320, 338, 344, 348, 350, 358, 359, 361, 381, 397, 488, 545—553, 558—560, 562, 564, 566, 568, 569, 571—575, 578, 581, 582, 584, 588—590, 596, 619, 645, 654, 655, 659, 685, 695, 720, 766, 767
Glavni štab NOV i PO Slovenije — 585
Gledić Đuro — 294, 557, 569, 578
Gledić Stevan — 126, 342
Gleda Ilija — 149
Gleda Mile — 150
Glibodol (kod Brinja) — 550
Gliboki Jarak — 685
Glina — 55, 197, 198, 363, 389, 726
Glišić Cedo — 64
Glogovac (kod Cazina) — 68, 179, 180, 339
Glogovac (kod Koprivnice) — 335, 759
Glogovnica (r.) — 144, 307, 646
Glogovo (kod Gračaca) — 746
Glomočnica (r.) — 317
Gluhak Milivoj — 103
Glumac Gojko — 126, 342
Gluvača (predio, kod Drniša) — 427
Gnojnjica (D. i G., kod Blagaja) — 666
Gnilovac (kod Cazina) — 68, 122—124, 179, 340, 382, 383
Gojilo (kod Banove Jaruge) — 649
Gola (kod Koprivnice) — 155
Goli vrh (trig. 981, kod Lovinca) — 378
Golo brdo (k. 760, kod Vrlike) — 15
Golubić (kod Knina) — 114, 140, 243, 333, 334, 373, 573, 577, 611, 617, 619
Golubići (kod Gračaca) — 449
Golubin (kod Knina) — 373
Golubovac (kod Dvora na Uni) — 235, 365, 528, 529, 571, 721
Golubovec — vidi Loborski Golubovec
Golubsko brdo (k. 225, kod Bos. Kos-tajnice) — 236, 237
Goljak (kod Sv. Jane) — 745
Gomila (V. i M., kod Bos. Krupe) — 480, 532
Gomirje (kod Okulina) — 638
Goražde — 570
Goretić Omer — 341
Goretić Silvestar — 657
Gorica (kod Benkovca) — 403, 411
Goričanec (kod Sv. Ivana Zeline) — 212
Gorička (kod Bos. Novog) — 365, 534
Gorjanki (kod Hrašćine-Trgovišća) — 19
Gornja Greda (kod Dugog Sela) — 76, 648
Gornja Rijeka (kod Novog Marofa) — 661
Gornja Trnava (kod Okučana) — 63
Gornje Selo (kod Sv. Ivana Zabnog) — 599
Gornji Đedov dol (predio, kod Topolja N. i St.) — 81
Gornji Vrhovci (kod Bučkog Kamenskog) — 634
Gorski kotar — 13, 168, 290—293, 297, 300—303, 305, 314, 315, 319, 320, 550, 558, 575, 580, 583, 588, 637—639, 658, 659, 692, 694
Gospić — 165, 166, 291, 301, 312, 315, 378, 555, 558, 560, 573, 582, 638, 660, 693, 698, 740, 742, 746, 750
Gostović Božo — 314
Gostović Đuro — 186
Gosići (kod Ostrovičkih Lišana) — 404, 418, 427, 432, 444, 449,
Gošnjak Ivan — 108, 146, 147, 252, 549—572, 575—586, 588—591
Gotalovo (kod Koprivnice) — 155
Grabarje (kod Pleternice) — 21, 543
Graberje (kod Ivanić-Grada) — 143, 649
Graboštani (kod Kostajnice) — 20C
Grabova humka (k. 232, kod Pleternice) — 631, 635
Grabovac (kod Drežnik-Grada) — 384
Grabovac (predio, kod Ivanić-Grada) — 143
Grabovac (predio, kod Kostajnice) — 207

Gračac — 148, 149, 165, 166, 291, 313, 378, 379, 397, 406, 437, 447, 449, 451, 452—463, 465, 468, 469, 555, 558, 560, 568, 569, 572—575, 577—580, 582, 583, 585, 586, 589, 590, 591, 619, 693, 698, 744, 746, 748, 749, 751—753, 755, 757, 760, 761
Gračec (D. i G., kod Dugog Sela) — 74—76, 119, 120, 141, 682, 766, 768
Gračenica (kod Kutine) — 646
Grad Petrovac (kod Drniša) — 86
Gradac (kod Drniša) — 16
Gradac (kod Našica) — 222
Gradac (kod Pleternice) — 633—635
Gradec (kod Vrbovca) — 768
Gradina (brdo, kod D. Zeline) — 72, 100, 101
Gradina (kod Cazina) — 97, 136, 137, 323, 382, 383
Gradina (k. 469, kod Drniša) — 272
Gradina (k. 610, kod Lovinca) — 166, 313
Gradina (predio, kod Knina) — 466 —468
Gradina (trig. 266, kod Nadina) — 409
Gradina (trig. 401, kod Neuma) — 268
Gradina (trig. 559, kod Srba) — 184 —186
Gradina — vidi V. gradina
Gradusa (kod Sunje) — 584
Gradusa (M. i V., kod Kostajnice) — 204, 206, 707
Grahovo — vidi Bos. Grahovo
Granica (kod Zenice) — 761
Graora Đuro — 129, 343
Gravina (u Italiji) — 325
Grbavica (kod Našica) — 525
Grčić Milan — 64
Grčka — 292, 570, 637
Grčki Islam — vidi Islam Grčki
Grebeneč (kod V. Gorice) — 234
Greda (brdo, kod Knina) — 617
Greda (kod Siska) — 538, 584
Greda (kod Vrbovca) — 765, 766
Greda — vidi Gornja Greda
Grguri (kod Knina) — 573
Grgurić Marica — 126, 342
Griče (kod Karlovca) — 197
Grižići (kod Slav. Broda) — 21, 632
Grmuša Rade Rara — 207, 363, 367
Grobničko polje (kod Sušaka) — 298
Grohote (na o. Šolti) — 264
Gromiljak (kod Kiseljaka) — 698, 740, 742
Grubišić Stevo — 380
Grubišno Polje — 34, 349

Grubori (kod Knina) — 617
Grude (kod Posušja) — 577
Grujić Periša — 332

Grupe

NOV i POJ:

- Artiljerijska 8. korpusa — 114, 592, 650
  - diverzantskih odreda — 214, 547, 644, 645, 681, 736, 762
  - Istarskih NOP odreda — 606, 608, 639, 640
  - Istočna NOP odreda 6. korpusa — 30, 333, 346, 348
  - Istočna NOP odreda 10. korpusa — 40, 43, 45, 200, 602, 604
  - Južnodalmatinskih NOP odreda — 230
  - Otočkih odreda — 276, 277
  - Primorsko-goranskih NOP odreda — 13, 268, 294—298, 301, 303, 321, 324, 606, 608, 638, 641
  - Sjevernodalmatinskih NOP odreda — 230, 404, 406, 408, 410, 412, 413, 415, 416, 418, 420, 422, 424—426, 428, 430, 432, 435, 436, 438, 439, 441, 442, 444, 446—448, 450—455, 457—461, 463—466, 468, 469, 622
  - Srednjodalmatinskih NOP odreda — 151, 230, 245
  - Unska operativna — 56, 57, 67 —70, 97, 122, 125, 136, 178, 189 —193, 322, 338, 339, 341, 343, 365, 381—383, 389, 391, 480, 558, 580, 594, 596, 711, 724
  - Zapadna NOP odreda 10. korpusa — 40, 43, 45, 200, 201, 602, 604, 697, 720, 739
- njemačke:*
- »Herman« — 442, 445
  - »Streker« — 469
- Gubavčev polje (predio, kod Gračaca) — 140, 171
Gudovac (D. i G., kod Bjelovara) — 598, 601, 670
Guduča (šuma) — 148
Gusti Grab (kod Busovače) — 761, 762
Gustović Artur — 657, 671, 686, 705, 714
Guvo Ivan — 472
Gvardiol Ante — 151
Gvoždanović Tomo — 94

H

- Haganj (kod Čazme) — 599, 682
Hajduk Mirko — 277
Halilagić Hasib — 324
Halilović Nurija — 64
Han-Pijesak — 740, 743
Han-Prolog — 356, 520
Harmica (kod Zagreba) — 647
Hasandedić Sefket — 671
Helbih (Helbich) — 661, 664, 674, 677,
681, 692, 695, 699, 702, 709, 718, 722,
726, 729, 734, 737, 739, 743, 747, 751,
754, 757, 762
Hercegovac — 155
Hercegovina — 590, 655
Hijanović Hakija — 187
Hinić Branko — 183
Hirkić Meho — 98
Hlebine (kod Koprivnice) — 7, 8, 155
Hodanić Vjekoslav — 293
Hodžić Hašim — 324
Holjevac Vječeslav — 57
Homoljac (kod Titove Korenice) —
14
Horozovići (kod Cazina) — 323, 383
Horvat Arnod Mošo — 194
Horvat Drago — 311
Horvat Franjo — 126, 342
Horvat Juro — 94
Horvat Mirko — 287
Horvati (kod Zagreba) — 653, 655,
725, 762
Horvatić Mato — 41
Hrastovac (D. i G., kod Kostajnice)
— 193, 204, 553, 584,
Hrašćina-Trgovišće (kod Novog Ma-
rofa) — 17, 58, 60, 102, 553, 665—
669, 674, 764
Hrebinec (kod Dugog Sela) — 730,
765
Hreljin (kod Okulina) — 745
Hromin Ivan — 172, 379
Hrsovo (kod Sv. Ivana Zabnog) —
745
Hrštić Dušan — 70, 386, 395
Hrtić (kod Dvora na Uni) — 533
Hruševac (D. i G., kod V. Gorice) —
234
Hruškovec (kod Lupoglava) — 213
Hruškovica (kod Vrbovca) — 767
Hrvatska — 548, 688
Hrvatska Mitrovica — vidi Sremska
Mitrovica
Hrvatski Leskovac — vidi Leskovac

Hrvatsko primorje — 13, 147, 148,
151, 247, 290, 301, 302, 319, 320, 404,
406, 410, 566, 637, 638, 660

Hrvatsko zagorje — 17, 38, 40, 49,
155, 156, 264, 284, 552, 564, 668, 684,
689, 698, 725, 736, 753

Hrženjak Đuro — 125, 126, 342

Hudek Sime — 162

Hudovo (kod Vrbovca) — 212, 767

Hum (kod Hrašćine-Trgovišća) —
17, 18, 58, 59, 653, 655, 656, 658, 659,
667, 715, 764

Hum (trig. 251, kod Križevaca) —
544

Husić Sulejman — 98

Huskić Husein — 341

Hvar (o.) — 264—266, 274, 275, 679

I

Ibrahimpašić Hamdija — 138, 341

Igman (pl.) — 728

Ilača — 743

Ilićev Stan (kod Knina) — 396, 398,
399, 401, 406, 467, 573, 615, 617, 618,
621, 623, 626

Ilici (kod Knina) — 115, 152, 395, 399,
402, 613, 623

Ilirska Bistrica — 291, 292

Ilok (kod Vukovara) — 653, 678, 684,
689, 703, 706

Ilova (kod Banove Jaruge) — 649,
736

Ilova (r.) — 38, 344

Imotica (kod Neuma) — 274

Imotski — 325, 356, 357, 550, 577, 654,
659, 666, 713, 719

Inkret Franc — 345

Islam Grčki (kod Novigrada) — 410,
426

Islam Latinski (kod Novigrada) —
406, 410, 412

Ismatović Zorž — 640

Ist (o.) — 589

Istra — 291—293, 298, 300—302, 304,
305, 319—321, 348, 562, 575, 579,
583, 637, 638, 640—643

Italija — 257, 325, 358, 548, 559, 585

Ivane Emil — 289, 545

Ivanec (kod Križevaca) — 564

Ivanec (kod Varaždina) — 685

Ivanić Dušan — 183

Ivanić-Grad — 119, 142, 201, 218, 219,
306, 352, 353, 560, 576, 646, 648, 649,
677, 681, 695, 722, 754, 757

Ivanić-Kloštar — vidi Kloštar Iva-
nić

Ivanković Ante — 277
Ivankovo (kod Vinkovaca) — 656, 750
Ivana (kod Bjelovara) — 599
Ivančica (pl.) — 682, 685, 687, 690,
692, 693, 702
Ivanjovača (trig. 773, kod Srba) —
171

Ivas Sime — 151, 245
Ivčevića Kosa (kod Perušića) — 88
Ivoševci (kod Knina) — 414, 432
Ivošević Đuro — 296

J

Jablanac (kod Karlobaga) — 89
Jadovno (kod Gospića) — 91
Jadransko more — 74, 88, 263, 653.
654
Jagodnik (predio, kod Ervenika) —
116
Jagodnik (trig. 970, kod Knina) —
619
Jagodnja (D. i G., kod Benkovca) —
403, 433
Jakačina Mala (kod Slav. Broda) —
654
Jakešević Franjo — 293, 638
Jakšetić Vlado — 640
Jakšić (kod Slav. Požege) — 633, 635
Jakšić Pavle — 8, 108
Jalžabet (kod Varaždina) — 217
Jandrić Dušan — 362
Jantak (V. i M., šuma, kod Ivanić-
Grada) — 142
Janjić (kod Perušića) — 88, 90, 291,
660
Janjić Branko — 126, 342
Janjići (kod Zenice) — 674
Janjina (na Pelješcu) — 264
Japića Brdo (kod Cazina) — 68, 122,
123, 339
Japundžići (kod Knina) — 117, 618
Jaramazi (kod Knina) — 573
Jasenak (kod Ougulina) — 14
Jasenica (D. i G., kod Mostara) —
666, 761
Jasenica (kod Novigrada) — 424, 426,
455
Jasenik (kod Konjica) — 757, 762
Jasenovac (kod Novske) — 563, 677,
708, 714, 718, 727, 744, 746
Jasenovača (predio, kod Perušića)
— 90, 660
Jastrebarsko (Jaska) — 57, 582, 653,
655, 674, 709, 739, 751, 754
Javoranj (D. i G., kod Bos. Novog)
— 365, 529, 533, 534, 752

Jelenčić Zdenko — 28
Jelenčica (brdo, kod D. Zeline) —
100
Jelisavac (kod Đurđenovca) — 222,
498, 499
Jelov vrh (trig. 1051, kod Knina) —
426
Jelsa — 264
Jelušić Joso — 172
Jerković Mate — 351
Jesenovac (kod Obrovca) — 461
Jezerane (kod Brinja) — 13, 482,
550, 580, 698
Jezerski Grad (kod Otoke) — 480,
481
Jezersko (kod Otoke) — 481
Johovac (kod Doboja) — 762
Josipdol (kod Ougulina) — 482, 483,
505, 748, 749
Jošane (kod Udbine) — 570
Joševica (kod Srba) — 185
Jovanić Nikola — 172
Jović (kod Zemunika) — 452—454
Jović Jakov — 277
Jugoslavija — 153, 325, 584
Jukić Eju'o — 324
Julius Miljan — 545
Jurakovac (trig. 367, kod Bos. Kos-
tajnice) — 237, 533, 534, 752
Juras Marin — 278
Jurčić Mato — 134
Juričan Franjo — 287
Juriša Ivan — 172
Jurišić Stjepan — 287
Jurjević (kod Obrovca) — 450—452,
455—457
Jurković Mladen — 295
Juzbašić Josip — 489, 490, 528

K

Kačmarčik Aleksander — 489, 528
Kadinska draga (kod Kosinja) — 89
Kajak Vladimir — 341
Kajganić Miloš — 198
Kakanj (kod Zenice) — 661, 747, 762
Kaldrma (kod Drniša) — 85, 86, 114,
272, 273, 679, 714
Kalinovac (kod Đurđevca) — 560
Kalinovica (kod Samobora) — 674
Kalinovik — 570, 684
Kalnik (kod Križevaca) — 682
Kalnik (pl.) — 40, 688
Kamenica (kod Vrbovca) — 767
Kamisević Rudolf — 295
Kanaziri (kod Ervenika) — 116, 619
Kanjane (kod Drniša) — 16

- Kanjiža** — vidi **Velika Kanjiža**
Kapela (kod Bjelovara) — 654
Kapela (M. i V., pl.) — 388, 554
Kapela (St., N. i Srp., kod Cazme) — 77
Kapetanović Sead — 324
Kapetanović Sefik — 138, 341
Kapići (kod Cazina) — 97, 323
Kapo Mustafa — 98
Karačić Nasuf — 324
Karaš (šuma, kod D. Miholjca) — 225
Karašica potok — 21
Karaula (kod Cazina) — 136
Karin (D. i G., kod Novigrada) — 240—242, 409, 410, 414, 420, 424, 426, 427, 430, 431, 434, 436—138, 441—452
Karlobag — 654
Karlovac — 13, 57, 92, 188, 189, 196, 290, 321, 388—390, 555, 560, 562, 638, 685, 699, 706, 708, 712, 713, 716, 717, 721, 725, 726, 731, 732, 737, 739, 744, 745, 747, 751, 754, 762
Karuza Janko — 277
Kastav — 637
Kasum (kod Knina) — 117, 628
Kašić (kod Benkovca) — 150, 403, 405, 406, 411, 412, 421, 423, 424, 426, 427, 431, 465
Kašina (D. i G., kod Zagreba) — 71, 211
Kaštel Sućurac — 270
Kaštela — vidi **Sedam Kaštela**
Kat. Selišće (kod Ivanić-Grada) — 697
Katići (kod Vrlike) — 666
Kauzović Hase — 98
Keća Đuro — 443
Kekelj Ivan — 545
Kelešinka (kod Našica) — 221
Kenjalo Milka — 187
Kepčije (kod Dvora na Uni) — 534
Kerečin Stjepan — 346
Kesić Ante — 277
Kesići (kod Knina) — 373
Kifino Selo (kod Nevesinja) — 666, 700, 707
Kijevо (kod Vrlike) — 15, 50, 373, 374, 577, 668, 669, 673, 679
Kik (kod Lovinca) — 166, 315—318
Kiseljak (kod Visokog) — 660, 667, 698, 709, 711, 726, 727, 746, 752, 753, 761
Kistanje — 400, 413, 449, 463
Kita (trig. 626, kod Prljeva) — 613, 614, 617
- Kita** (trig. 676, kod Knina) — 152, 617
Kladuša (M. i V., kod Vrnograča) — 565
Klajići (kod Slav. Broda) — 81
Klana — 292
Klanac (kod Zdihova) — 197
Klančevac (kod Obrovca) — 448, 457
Klanjec — 217
Klapavica (kod Lovinca) — 140, 582, 583, 589, 591, 746
Klarić Jovan — 126, 342
Klasnić (kod V. Gorice) — 234
Klavos Albin — 125, 342
Klekinja (brdo, kod Josipdola) — 390
Klem Mato — 518
Klenak (trig. 988, kod Duvna) — 713
Klenovac (predio, kod Knina) — 396, 399, 402, 468, 611—613, 615, 629
Klepac Ivan — 126, 342
Klis (kod Splita) — 258, 270
Klobas Milan — 298, 639
Klokočevci (kod Đurđenovca) — 220, 221, 225—227, 491—495, 497, 500, 522, 526, 586, 587, 741
Klokočevik (kod Slav. Broda) — 83, 222
Kloštar (kod Đurđevca) — 8, 155
Kloštar Ivanić — 142, 306—308, 352, 353
Kljaić Ljubo — 181, 481
Kljajić Miloš — 362
Knebl Franjo — 235, 539
Knez (kod Benkovca) — 425, 433, 440
Knežević (kod Zadra) — 458, 459
Knežević Miladin — 277
Knežević Milan — 363
Knežević Mile — 126, 342
Knežević Rade — 20
Kneževići (kod Knina) — 468, 612
Knežpolje (kod Mostara) — 700, 727
Knin — 13, 15, 16, 50, 53, 85, 86, 113—116, 139, 140, 150—153, 165, 166, 174, 210, 242, 243, 258, 263, 271, 273, 275, 291, 303, 328, 330, 331, 333, 334, 338, 356, 366, 372—374, 382, 387, 395, 398, 402, 413, 414, 427, 453, 457, 468, 472, 475, 520, 550, 554, 555, 560, 562, 564, 566, 572—574, 576, 577, 580, 582, 612, 619, 622—624, 629, 654, 666, 668, 669, 672, 673, 678, 679, 689, 690, 692, 693, 696, 697, 699, 700, 703, 704, 706, 707, 709, 710, 712—714, 716, 717, 719, 723, 731, 735, 738, 740, 741, 744, 748, 751, 752, 755, 760, 761

Kninska krajina — 334
Kninsko Polje (kod Knina) — 372,
 398, 573
Kobilice (kod Knina) — 466, 467
Kobilja glava (k. 625, kod Kiseljaka)
 — 727
Kocković Ivan — 162
Kočerin (kod Mostara) — 357, 666,
 672, 675, 690
Kočevje — 24
Kokić (kod Novigrada) — 407
Kokić Nikola — 345
Kokot Dušan — 172
Kolarec (D. i G., kod Križevaca) —
 58
Kolarec (kod V. Gorice) — 234
Kolarec Slavko — 545
Kolarevo Selo (kod Bjelovara) —
 599
Kolarine (kod Benkovca) — 247, 434
Kolić Jakob — 641
Koljaj Stevo — 198
Koljani (kod Vrlike) — 75, 520
Kom (trig. 1000, kod Knina) — 115,
 117, 150, 242, 243, 396, 398, 401, 426,
 428, 430, 432, 435, 438, 467, 611, 619,
 623, 624
Komadina Grga — 296
Komadina Mate — 186
Komarcvo (kod Siska) — 700
Komarica (kod Pleternice) — 631
Komić (kod Lovinca) — 140
Komlenov St. (kod Knina) — 396,
 616, 627
Komušina (kod Slav. Požegе) —
 632
Kon Robert — 489, 528
Končalović Miloš — 126, 342
Končar Đuro — 126, 342
Kondovača (k. 392, kod Ostrovičkih
 Lišana) — 434, 446
Konstančec Josip — 287
Konj (brdo, kod Knina) — 475
Konjevrate (kod Šibenika) 152, 242,
 272, 329, 330
Konjic — 691, 694, 699—701, 724, 728,
 731—733, 742, 755, 757, 762
Konjodor (kod Cazina) 480
Konjčina (D. i G., kod Zlatara) —
 17, 19, 59, 649, 698, 715
Kopačovo (kod Osijeka) — 760
Kopinjovac (kod Ervenika) — 116,
 412
Kopinjovačka draga (kod Mokrog
 Polja) — 621
Koprenica Ilija — 126, 342

Koprivna (D. i G., kod Cazina) —
 69
Koprivnica — 7, 8, 12, 21, 29, 39,
 41, 55, 201, 335, 336, 345, 347, 588,
 599, 644, 653, 654, 673, 678, 680,
 682, 683, 685, 720, 729, 733, 756,
 759
Koprivnica (kod Pleternice) — 634
Koprivnica (potok) — 9
Korać Dušan — 283
Korana (r.) — 384, 386
Koravec (potok) — 232
Korčula — 264
Korčula (o.) — 264—267, 276, 654,
 679
Korenica (Titova Korenica) — 14,
 558
Korenovo (M. i V., kod Bjelovara)
 — 598, 599, 601
Korda Spaso — 440
Kordun — 189, 191, 193, 302, 388,
 561, 562, 578, 588
Korito (k. 163, kod Ostrovičkih Li-
 šana) — 432
Korlat (kod Benkovca) — 419, 429,
 431, 437, 441, 450, 451

Korpuši

NOVJ:

- 1. proleterski — 570, 662, 684,
 703
- 2-gi — 264, 325, 585
- 3-ći — 667
- 4-ti — 9, 24, 54, 56, 57, 68—70,
 92, 95, 145, 146, 155, 179, 188—
 194, 203, 210, 231, 235, 302, 303,
 322, 338, 360—364, 370, 371, 381,
 382, 387, 389, 390, 528, 537, 546—
 549, 551, 553—555, 558—560, 562,
 563, 565, 566, 569, 570, 572, 575,
 578—581, 584—586, 588—591,
 594, 596, 597, 650, 655, 690, 691,
 693, 697, 713, 717, 724, 725
- 5-ti — 572, 578, 585
- 6-ti — 7—9, 20—22, 29, 30, 36,
 40, 62, 108, 146, 155, 169, 220—
 222, 224—228, 303, 333, 344—
 348, 350, 351, 485, 488, 491—493,
 496, 507, 521, 522, 526, 540, 541,
 546—548, 551, 553, 555—557,
 559—564, 568, 571, 577—579, 581,
 584, 586—588, 591, 630, 633, 650,
 654, 680, 695, 707, 720, 731, 735,
 741, 745, 749, 756
- 8-mi — 15, 16, 50, 113, 114, 139,
 146, 150, 152, 153, 165, 173—176.

- 210, 230, 239—243, 247, 250, 253, 254, 257, 258, 261—264, 291, 303, 325, 333, 334, 356, 357, 374, 382, 395, 398, 403, 470, 472, 475, 520, 546—548, 551, 554—562, 564, 567—569, 571—574, 576—578, 582, 585, 589, 590—593, 616, 619, 621—623, 628, 650, 654, 659, 669, 704, 752
 — 10-ti — 7—9, 29, 37, 38, 40, 45, 47, 55, 56, 58, 60, 119, 146, 154, 155, 157, 158, 160, 161, 164, 200—202, 214, 303, 306, 345, 360, 545—551, 553, 554, 556, 559, 560, 563—566, 568, 571, 575, 578, 580, 581, 583, 584, 586, 591, 598—602, 604, 605, 644, 650, 659, 682, 685, 688, 697, 720, 729, 739, 758, 763, 767
 — 11-ti — 13, 14, 139, 146, 170, 182, 184, 194, 208, 210, 290—293, 295, 296, 299—303, 312, 315, 319, 320, 378, 546—555, 558—560, 562, 565, 568, 569, 571—578, 583, 585, 586, 588—591, 606, 608, 609, 637, 640, 642, 650, 693, 746
 — 12-ti — 347, 662
sovjetski:
 — 4. gardijski mehanizovani — 62
četnički:
 — 2. dalmatinski — 271, 272, 275, 372, 373, 557
 — Ličko-bosanski — 291, 372, 373
njemački:
 — 15. brdski — 114, 398, 437
 — 69. rezervni — 566, 683
Kos Josip — 28
Kosa (brdo, kod Mokrog Polja) — 620, 621
Kosa (trig. 176, kod Benkovca) — 429
Kosa (trig. 744, kod Lovinca) — 312—314
Kosanović Braco — 639
Kosanović Ilija — 484
Kosanović Jovo — 126, 342
Kosanović Radoslav — 298
Kosijersko brdo (trig. 270, kod Dobrljinja) — 530
Kosinj (D. i G., kod Otočca) — 90, 301
Kosinjski Bakovac — 89, 90
Kosinjski Zamost (kod Kosinja) — 88—90
Kosore (kod Vrlike) — 15, 666
Kosorić Pero — 667
Kosovica (kod Drniša) — 86
Kosovo (kod Drniša) — 85, 114, 115, 243, 271—273, 275, 475, 577, 714
Kosovo (predio, kod Drniša) — 16, 53, 114, 153
Kosovo polje — 264, 273, 330, 679
Kosovska Mitrovica — 570
Kostajnica. — 55, 188, 189, 198, 203—207, 235, 361, 364—366, 369, 528—531, 533, 553, 554, 560—562, 564, 566, 568, 571, 572, 579, 580, 584, 585, 666, 678, 680, 703, 704, 706, 707, 709, 710, 712, 723, 724, 726, 731, 732, 745, 751, 752
Kostajnički Majur — 203, 204, 206, 207, 365, 553, 680, 718
Kostanjevica — 24, 27
Kostići (kod Knina) — 396, 466, 619, 621
Kostreši (D. i G., kod Kostajnice) — 204, 206, 207, 365, 700
Kostrić (kod Kostajnice) — 204
Koška (kod Đurđenovca) — 492, 496—499, 522, 523
Koštić Habib — 324
Kotaraš Đuro — 278
Kotoriba — 201, 202, 217, 645, 646, 648
Kovačević Andro — 359, 521
Kovačević Danijel — 639
Kovačević Dušan — 126, 342
Kovačević Milan — 125, 342
Kovačević Veljko — 64, 636
Kovačevići (kod Cazina) — 323
Kovači (kod Duvna) — 703
Kovačica (šuma, kod Đurđenovca) — 494, 495, 497
Kovačić Alojz — 41
Kovačić Antun — 102
Kozarić (brdo, kod Cazina) — 68—70, 122, 339
Kozibrod (kod Bos. Kostajnice) — 236, 530, 531, 580
Kozinčak (kod Dugog Sela) — 766
Kozjača (kod Velike Gorice) — 389
Kozjak (pl.) — 15, 50
Kozjan (kod Titove Korenica) — 88
Kozlovac (kod Benkovca) — 410, 419 —421, 425, 426, 428, 434
Kozluk (kod Zvornika) — 744, 748, 752
Kozulić Dinko — 295
Kožulj (kod Novigrada) — 407, 411
Kraj (V. i M., kod Gospića) — 91
Krajačić Josip Prika — 84, 113, 502
Krajanović Đuro — 287
Krajina — vidi Cazinska krajina

- Krajnović Milorad** — 489, 528
Krakača (kod Pećić-Grada) — 69
Kralupi (kod Visokog) — 743
Kralj Josip — 294
Kraljevac (kod Cazina) — 96
Kraljevec (D. i G., kod Zlatara) — 659
Kraljevec — vidi **Donji Kraljevec**
Kraljevica — 659
Kraljik Marko — 539
Kramarići (kod Zdenčine) — 233, 234
Kranclbinder Andelko — 287
Kranjec Stjepan — 336
Krapina (r.) — 648, 673, 716, 718, 724, 728
Krapina — 566, 672, 703, 704, 706, 707
Krasno (kod Otočca) — 91
Krasno Polje (kod Senja) — 89
Kravarsko (kod V. Gorice) — 234, 389
Kravlje (kod Đurđenovca) — 221, 492, 498
Krbava — vidi **Krbavsko polje**
Krbavica (kod Titove Korenice) — 88
Krbavsko polje — 570
Krč (kod Krasnog) — 91
Krčevine (predio, kod Kostajnice) — 204
Krčev (kod Kostajnice) — 204, 206, 207, 365, 700
Kréek Stjepan — 194
Kreačić Otmar — 36, 351
Kreča Ves (kod Sv. Ivana Zeline) — 72, 214
Krešev — 656, 664, 665, 667, 699, 701, 711
Kriio (kod Omiša) — 264, 326
Krisnica (kod Bos. Kostajnice) — 530
Krivaja (šuma, kod Kostajnice) — 205
Krivodol (kod Cazina) — 340
Krivokuća Mihajlo — 198
Krivokuća Pajo — 126, 342
Križ (D. i G., kod Ivanić-Grada) — 142, 201, 219, 306—308, 549, 576, 647
Križanovo brdo (kod Perušića) — 90, 660
Križevci — 8, 12, 38, 202, 219, 544, 564, 586, 591, 599, 645, 649, 653, 660, 661, 667, 670, 680, 682, 688, 708, 715, 726, 727, 750, 755, 756, 760, 761, 763—768
Križevčec (kod Dugog Sela) — 213
Križovljan (kod Ludbrega) — 648
Krka (r.) — 24, 147, 150, 152, 241, 242, 247, 271, 333, 398, 412, 413, 472, 475, 549, 554, 573, 628
Krkač (kod Sv. Ivana Zeline) — 73, 101
Krković Ivica — 198
Krmar Nikola — 198
Krmar Simo — 126, 342
Krmčine (kod Zadra) — 420
Krndija (kod Cazina) — 322, 323
Krndija (kod Đakova) — 492
Krvavo Polje (kod Konjica) — 694
Krstača (kod Kistanja) — 463, 466
Krstovi (k. 224, kod Bos. Kostajnice) — 237
Krš (k. 239, kod Obrovca) — 448, 456, 458
Kršćenovec (kod Hrašćine-Trgovišća) — 18
Kršinci (kod Našica) — 221, 223
Krška Vas (kod Brežica) — 24
Kruhek Vinko — 102
Kruneš Jovo — 440
Krunić Uroš — 189, 360, 363, 369, 370
Krupa (kod Gračaca) — 413, 449
Krupa — vidi **Bos. Krupa**
Kruščica (kod Travnika) — 757
Kruševo (kod Obrovca) — 447—452, 456, 458, 460
Kruškica (kod Pazarišta) — 89
Kučar Milan — 278
Kučević (kod Ervenika) — 116, 412, 623
Kučiš Stjepan — 43
Kućan (kod Varaždina) — 681
Kudić Ramo — 341
Kuduzović Hasan — 324
Kuk (k. 550, kod Drniša) — 86
Kuk (k. 847, kod Kosinjskog Bakovca) — 90
Kukavičin-Stan (kod Novigrada) — 431, 438
Kukić Mane — 125, 341
Kukić Miloš — 133, 484
Kukuljan Zvonko — 298
Kukuruzari (kod Kostajnice) — 206, 207, 700, 707
Kula (kod Cazina) — 179, 340
Kula Atlagića (kod Benkovca) — 247, 429, 431, 434, 436—438
Kula bijovac (trig. 498, kod Cazina) — 323
Kulina (kod Benkovca) — 435, 453
Kuljaj Janko — 94

- Kuljani (kod Bos. Kostajnice)** — 236,
 579
Kupa (r.) — 92, 93, 389, 555, 713, 721,
 724
Kupjak (kod Delnica) — 290
Kupres (kod Cazina) — 179, 383
Kuprešanin Milan — 231
Kurilovec (kod Zagreba) — 575
Kursar Sime — 277
Kusanovec (kod Ivanić-Grada) —
 353, 354
Kustosija (kraj Zagreba) — 676
Kuterevo (kod Otočca) — 91
Kutina (kod Siska) — 202, 218, 364,
 561, 562, 660, 692, 708, 711, 718,
 721, 736, 746
Kutjevo (kod Našica) — 34, 222, 507
Kutlače (kod Knina) — 467
Kutlovića glava (k. 194, kod Benkovca) — 419
Kutuzović Hasan — 341
Kuzmica (kod Slav. Požege) — 634
Kvarnerski zaliv — 684
- L**
- Lačan Stevo** — 41, 163
Lačarak — 556, 567, 662, 668
Ladešić Draga (kod Netretića) — 717
Ladevac (kod Okučana) — 63, 64
Lakić (kod Benkovca) — 446—448
Lakićev-Stan (kod Benkovca) — 443,
 446
Lakin vrh (trig. 857, kod Obrovca)
 — 460, 462
Lakina (kod Knina) — 372
Lalić (kod Kistanja) — 416, 418, 421,
 432, 441, 442, 446, 452, 463
Lapac (D. i G.) — 165, 170, 182, 185,
 397, 552, 555, 558, 580, 582, 719,
 721
Lapovci (kod Slav. Broda) — 82, 83
Lasić Gnjatija — 126, 342
Lasić Ilijan — 490, 528
Laškića brdo (kod Cazina) — 96,
 124, 131, 179, 180, 340, 382, 383
Laškovica (kod Kistanja) — 441
Lašković brdo — vidi Laškića brdo
Lašva (kod Zenice) — 661, 674, 746
Latinški Islam — vidi Islam Latinški
Lazić Dušan — 362
Ledenik (kod Đurđenovca) — 491
- Legije**
italijanske:
 — »San Marko« — 557
- Legrad (kod Koprivnice)** — 8
Lekenik (kod V. Gorice) — 231—233,
 537, 538, 561, 580, 721, 722, 740, 741
Lenac Mirko — 297
Lepoglava — 564, 685, 687
Leprovica (kod Dugog Sela) — 766
Lepuri (D. i G., kod Benkovca) —
 420—422, 424, 431
Lesica Ivan — 187
Leskovac (kod Zagreba) — 189, 721,
 725, 738, 739
Lešće (kod Otočca) — 90, 555, 559
Ležajić (kod Kistanja) — 451
Ležajić Bogdan — 125, 126, 341, 342
Ležimir — 556
Lič (kod Delnica) — 638
Ličani Pst. (kod Đurđenovca) — 491,
 498
Ličina Milivoj — 125, 342
Lička Jesenica (kod Vrhovina) —
 13, 388, 389
Lički Novi (kod Gospića) — 166,
 291
Ličko Cerje (kod Lovinca) — 166,
 208, 209, 312, 313, 378
Ličko Novo Selo (kod Đurđenovca)
 — 220, 525
Ličko Petrovo Selo — 756
Lika — 13, 14, 168, 257, 293, 301—
 303, 305, 314, 361, 406, 550, 558, 560,
 561, 568, 570, 575, 577, 578—580,
 583, 585, 589, 590, 679, 696, 755
Lika (r.) — 89, 90
Lila Pst. (kod Đurđenovca) — 497
Lim (r.) — 680
Lipanje Vili — 277
Lipica (kod Brinja) — 13
Lipine Pst. (kod Đurđenovca) — 495
Liplenica (potok) — 142
Lipnica (kod Vrbovca) — 767
Lipnica — vidi Liplenica (potok)
Lipnik (kod Netretića) — 717
Lipovača (kod Drežnik-Grada) —
 381, 383—386, 390
Lipovčani (kod Čazme) — 144
Lipovljani (kod Novske) — 30, 664,
 760, 680, 733, 743, 747
Lise (kod Širokog Brijega) — 667,
 703, 707, 710, 713, 752, 756, 761
Lisićić (kod Benkovca) — 147, 404
Lisičići (kod Konjica) — 694
Lisić Nikola — 194
Lisnik (trig. 367, kod Knina) — 475
Lišane — vidi Ostrovičke Lišane
Lišane Tinjske (kod Benkovca) —
 403, 411, 423, 427, 428, 443

Livada Rade — 385
Livaje (kod Knina) — 117, 446
 Livno — 175, 356, 707
Lobar (kod Zlatara) — 682, 683
Loborski Golubovec (kod Krapine)
 — 683, 686, 687
Logar Marijan — 539
Lokve (kod Delnica) — 290, 320, 638,
 692, 694
Lokvina (kod Obrovca) — 453
Lončar Ivan — 161
Lončar Jovo — 238
Lončar Vlado — 296
Lončari (kod Obrovca) — 447, 448
Lončarić Franjo — 287
Lončarić Jovo — 295, 297
Londžica (kod Našica) — 223, 577
Lonja (r.) — 72, 352—355, 645, 766
Lonjica (kod Dugog Sela) — 75—77,
 120, 580, 763, 766, 768
Lošinj (o.) — 744
Lotine (kod Bos. Novog) — 237, 365
Loušin Branko — 294
Lovinac (kod Gračaca) — 116, 140,
 165—167, 208—210, 291, 301, 302,
 312, 313, 315—317, 378—380, 555,
 558, 559, 565, 567—569, 579, 589, 590,
 591, 678, 679, 698, 746, 761
Lovinac (kod Novigrada) — 407, 413,
 453, 549, 557, 558, 571, 575, 576
Lovnica (predio, kod Lupoglav) —
 354
Lovrečina (M. i V., kod Vrbovca) —
 701, 768
Lovrenčić Ivan — 278
Lovrić Đuro — 126, 342
Lozovac (kod Šibenika) — 272
Lučko (kod Zagreba) — 575, 736
Ludbreg (kod Koprivnice) — 8, 202,
 217, 583, 591, 644, 660, 685, 738
Ludina Vidrenjak — 681
Luka (kod Ivanić-Grada) — 691
Luka (kod Samobora) — 215, 217,
 701, 720, 762
Luka (kod Stona) — 269
Lukač Bogdan — 277
Lukavac (kod Sunje) — 584
Lukavčev vrh (k. 601, kod Knina) —
 451, 453
Lukić Stevan — 518
Lukov Dol (kod Vrbovskog) — 197,
 290
Lukovo (kod Vrbovca) — 767
Lumbardenik (predio, kod Mazina)
 — 182
Lupljanica (kod Dervente) — 656,
 727, 736

Lupoglav (kod Ivanić-Grada) — 74—
 76, 120, 201, 202, 352, 353, 376, 571,
 572, 581, 583, 647, 740, 742, 764—
 766
Luša (kod Šibenika) — 275
Luvić Marko — 489, 528
Lužan (kod Sesveta) — 211

LJ

Ljuba (kod Sida) — 689
Ljubač (kod Knina) — 573
Ljubač (kod Zadra) — 408, 415, 422,
 425
Ljubelj (kod Varaždina) — 759
Ljubičići (kod Gračaca) — 449
Ljubešćica (kod Varaždina) — 759
Ljubičić Nikola — 126, 342
Ljubljankići (kod Bužima) — 324
Ljubostinje (kod Šibenika) — 329
Ljubošina (kod Ogulin) — 320
Ljubotić (kod Kistanja) — 430
Ljubovo (kod Titove Korenice) — 14
Ljusina (kod Otoke) — 533
Ljuta gl. (k. 647, kod Lovinca) — 166

M

Mabar Ljubo — 172
Macakanja Petar — 205
Macelj (D. i G., kod Krapine) — 704
Macin dol (kod Cazina) — 96, 131
Maček Vlatko — 31
Mačja greda (trig. 680, kod Vrlike)
 — 15
Madarevo (kod Zlatara) — 201
Mađarska — 158, 216, 387, 540, 563
Magić Tomo — 213
Maglaj (kod Doboja) — 664, 674, 728,
 733
Mahično (kod Ozlja) — 93, 725
Maja (kod Gline) — 196
Majar (kod Slav. Broda) — 82, 83
Majetići (kod Cazina) — 68, 130, 179,
 180, 339
Majić Mate — 278
Majkovec (kod Sesveta) — 213, 766
Majstorović (kod Benkovca) — 419
Majur — vidi **Kostajnički Majur**
Majur Zelina (kod D. Zeline) —
 284—286
Makarska — 263, 264, 270, 271, 326
Makedonija — 13, 387
Makloševac (kod Našica) — 222
**Maksimov hrast (trig. 616, na Baboj
 gori)** — 632

- Malešević Rade** — 126, 342
Mali Halan (kod Lovinca) — 313
Mali Ston — 269
Mali Vidrinac (k. 368, kod Josipdola)
 — 505
Malina Erman — 278
Malobabić Nikola — 198
Malovan (kod Gračaca) — 407, 410,
 447
Malović Ivan — 539
Maljković Petar — 367
Mamić Petar — 172
Mamić Selo (kod Cazina) — 480
Mamula Bogdan — 187
Man. Krupa (kod Gračaca) — 449
Mandak (kod Livna) — 356
Mandić (kod Benkovca) — 440, 442
Mandin Ivan — 288
Mandina glava (k. 812, kod Mazina)
 — 182
Mandelos (kod Srem. Mitrovice) —
 672, 689, 695
Manestar Stanko — 294
Manojlović Mile — 129, 343
Manojlović Rade — 129, 343
Maoduš Stevo — 151
Maovice (kod Vrlike) — 15, 16, 50
Marasovine (kod Knina) — 427
Marča (St. i N., kod Čazme) — 648
Marčani (kod Čazme) — 646
Marčelji (kod Rijeke) — 637
Marčep Luka — 489, 528
Marčetića glavica (kod Gračaca) —
 397
Marčetići (kod Gračaca) — 397
Maretić Ivan — 277
Marićić Dušan — 490, 528
Marica glavica (k. 543, kod Knina)
 — 402, 467, 468, 617
Marija Bistrica (kod Zlatara) — 59
Marin Vjenac (k. 365, kod Neuma)
 — 268, 269
Marinić Ante — 277
Marinković Andrija — 278
Marinković Milutin — 385
Marjanović Branko — 126, 342
Marjanovići (kod Knina) — 573
Markaš Stjepan — 287
Markvijevi St. — vidi Markoševi St.
Markoševi St. (kod Knina) — 117,
 396, 398, 401, 467, 623, 626, 627
Markovac (brdo, kod Vrane) — 433
Markovac (kod Čazme) — 77
Markovac (kod Drniša) — 272, 273
Markovac (kod Đurđenovca) — 221,
 222, 224—227, 491—495, 499, 500,
 507, 516. 523. 586—588
Marković Ivica — 489, 528
Marković Matija — 278
Martijanec (kod Ludbrega) — 644,
 645
Martin (kod Našica) — 222, 525, 542,
 587, 707
iMartinci (kod Srem. Mitrovice) —
 689, 713, 752
Martinović Marko — 132, 343
Martinović Vlado — 278
Martinska Ves — 722
Maslarevac (k. 320, kod Dvora na
 Uni) — 534
Maslek Janko — 129, 343
Mašić (kod Nove Gradiške) — 63
Matančić Mate — 159
Matanovce (kod Našica) — 512, 515,
 524
Matetić Vlado — 8, 164, 202, 601
Matić duliba (na pl. Velebitu) — 91
Matić Đuro — 168, 210
Matić Ivan — 277
Matijas Anton — 126, 342
Matijašić Tomo — 28
Matijašević Sava — 363
Matijašević Sime — 277
Matijašević Tomo — 277
Matijević Milić — 126, 342
Matijevića Stan — 463
Matković Pavo — 277
Mavračići (kod Samobora) — 54,
 188
Mazin (kod Gračaca) — 140, 182, 183,
 580, 746, 749, 753
Mažić (kod V. Gorice) — 232—235
Mažići — vidi Mažić (kod V. Gorice)
Mažuran Lavoslav — 638
Meandija Dušan — 198
Mečenčani (kod Kostajnice) — 364
Medak (kod Lovinca) — 166, 301, 317,
 740, 742
Medančić Ivan — 639, 640
Medari (kod Nove Gradiške) — 62,
 675, 676
Medić St. (kod Knina) — 372, 373
Medvednica pl. — 580
Medvedak (trig. 740. kod Knina) —
 468
Medare (kod Bribirskih Mostina) —
 426, 441, 447, 448, 451
Mededa (kod Višegrada) — 680
Mededak (trig. 639. kod Srba) —
 184—186
Medumci (kod Otočca) — 91
Medumurje — 40, 216
Mekote (predio, kod Cazina) — 137
Mekšić Ante — 175

- Mesarić Blaž** — 16
Metković — 264, 267—270, 273, 550, 557
Metla (k. 256, kod Dvora na Uni) — 236
Metla (predio, kod Drežnik-Grada) — 384
Mezlar Vlado — 126, 342
Mihaljevići (kod Slav. Požege) — 632
Mihaljević Duro — 277
Mihelić Tomo — 539
Miholjec (kod Križevaca) — 544
Mijanca (trig. 413, kod Benkovca) — 404, 410, 413, 416, 420, 421, 432, 438
Mijanica — vidi Mijanca
Mijovac (brdo, kod Vrane) — 148
Mikačić Ante — 278
Mikavci (St. i N., kod Vinkovaca) — 694, 750
Mikašinović Simo — 129, 506
Mikić Uroš — 126, 342
Miklinovec (kod Koprivnice) — 9
Mikulčić Marijan — 60
Mikuljević Stanko — 278
Milanović Dušan — 295, 318
Miletić Gaj (kod Lovinca) — 165, 166, 209, 316—318, 379, 380
Miličević Ivica — 348
Miličević Simo — 125, 341
Milić (kod Knina) — 372
Milinović Božo — 60, 287
Milivojević Marko — 125, 342
Milković Joso — 183
Milković Milan — 342
Milkovići (kod Bos. Kostajnice) — 530
Milosavljević Duka — 289, 545, 687
Miloš Dušan — 244
Milošević (kod Knina) — 574
Milošević Slavko Ševa — 489
Milovac (kod Zadra) — 460
Milutinović Ivan — 553
Miljanjić (kod Obrovca) — 452
Miljanović Savo — 135, 490
Miljatović Vaso — 278
Miljenović Nikola — 126, 342
Miljković Ibro — 98
Miljković Joco — 484
Miljkovići (kod Mostara) — 756
Miočić (kod Drniša) — 16
Miočinović Sava — 367
Miočinović Vukašin — 205
Miokovićevo — 34
Miovica — vidi Mijanca
Miranje (kod Benkovca) — 440
Mirković St. — 374
Mišević Dušan — 103
Miščević L. Mihajlo — 346, 636
Mišlen (predio, kod Ostrovičkih Lišana) — 415, 418, 420—422, 424, 426
Mladik (predio, kod Kostajnice) — 205
Mladenović Stevo — 489, 528
Mlaka (M. i V., kod Velike Gorice) — 188
Mlaka (kod Sv. Ivana Zeline) — 72, 73, 101, 212, 213, 765
Mlinarić Zlatko — 287
Mljet (o.) — 264, 265, 267, 276
Modrava (kod Pakoštana) — 149
Modrić bunar (kod Obrovca) — 454
Modrino Selo (kod Knina) — 432
Modrinje (kod Busovače) — 762
Modruš (kod Ogulina) — 390, 482—484, 746, 753
Modrušan Ivan — 489, 528
Mogorić (kod Gospića) — 91, 660
Mokro (kod Sarajeva) — 742
Mokro Polje (kod Knina) — 116, 117, 150, 242, 396, 399, 405, 406, 408, 411, 416, 425, 428, 451, 453, 465—469, 573, 577, 621, 690, 693, 697, 699, 700, 713, 716, 717, 723, 731
Molnar Josip — 287
Molve (kod Durđevca) — 687, 756, 758
Momčilović Mišo — 126, 342
Momčilović Novak — 125, 342
Morlić Marijan — 657
Morović Sime — 297
Moseć pl. — 272
Moslavina — 37, 38, 49, 141, 156, 194, 195, 360, 363, 364, 551, 554, 581, 584, 682
Moslavina (kod D. Miholjea) — 540, 542
Moslavina-Popovača — 677, 681, 692, 698, 708, 711, 718, 721, 725
Mosor pl. — 270
Mostar — 263, 268, 273, 325, 550, 654, 666, 667, 669, 670, 674—676, 680, 684, 686, 697, 700, 703, 706, 707, 721, 733, 742, 745, 747, 752, 756, 757, 761
Mostari (kod Čazme) — 646
Mostine — vidi Bribirske Mostine
Moškov Ante — 39, 768
Mošune (kod Delnica) — 290
Motičina (D. i G., kod Našica) — 223
Mraclin (kod V. Gorice) — 561
Mravince (kod Splita) — 327
Mrđi (kod Knina) — 623
Mrkalj Milić — 126, 342
Mrkobrada Milan — 126, 342

- Mrkopalj** (kod Delnica) — 301
Mrvoš Rade — 297, 303, 638
Mržljak Hasan — 324
Mudrić glavica (k. 501, kod Vojnovca) — 390, 482, 505
Muhvić Ivan — 518
Mula-alić Jusuf — 137
Munižaba Milan — 151
Mura (r.) — 216
Murgaški Franjo — 518
Mursko Središće (kod Čakovca) — 648
Murvica (kod Zadra) — 240, 404, 408, 412, 416, 417, 420, 422, 439, 459—461, 463—466, 468, 470
Musapstan (kod Zadra) — 414, 418
Muslimović Meho — 98
Mustapić Stipe — 277
Mušan Džebo — 324
Mušić Ibrahim — 324
Muškovci (kod Obrovca) — 449, 451, 453, 455, 463, 465
Mutak Vlado — 78, 121, 144, 311, 355
Mutnica (potok) — 323
Mutnik (kod Cazina) — 70, 97, 322, 323, 382, 383
Muzdali (kod Ervenika) — 116, 621
- N**
- Nadin** (kod Benkovca) — 149, 403, 408, 409, 411, 412, 423, 427, 450, 451
Nadromanija (kod Sarajeva) — 656, 663, 667
Narta (D. i G., kod Bjelovara) — 38, 599, 600, 646, 647
Našice — 30, 220, 221, 223—229, 344, 351, 485, 486, 488, 489, 491—495, 498—501, 507, 508, 510, 513, 518, 519, 521—527, "540—542, 551, 563, 571, 577, 586, 587, 678, 679, 707, 708, 711, 731, 734, 735, 740, 741, 744, 745, 748, 749, 767
Našička Breznica (kod Đurđenovca) — 221, 227, 491—494, 496, 499, 586, 587, 741
Našički potok — 485, 588
Nebljusi (kod Lapca) — 746
Nedić Milan — 566
Negovec (kod Dugog Sela) — 213, 730
Nekić Kazimir — 150
Nemec Josip — 308
Neretva (r.) — 175, 270, 273, 276, 664, 684, 710, 752, 756, 761
Nerežišće (na o. Braču) — 264, 266
Nespeš (potok) — 72, 211, 212
Neštin (kod Iloka) — 556, 662, 706
- Netretić** (kod Karlovca) — 708, 717, 745
Neum — 264, 267—269, 274, 276, 279, 557
Nevesinje — 663, 666, 669, 678, 697, 699, 700, 707, 710, 745, 752, 756, 761
Nezavisna Država Hrvatska (NDH) — 107, 270, 388, 653, 658, 662, 665, 668, 672, 675, 684, 689, 692, 696, 699, 703, 706, 709, 712, 716, 719, 723, 731, 734, 737, 740, 744, 748, 751, 755, 760
Nikšić Nikola — 489, 528
Nin (kod Zadra) — 147, 151, 240, 247, 422, 469, 554, 748
Ninković Milan — 129
Nišević Dmitar — 198
Niza (kod Đurđenovca) — 496
Niza (V. i M., predio, kod Đurđenovca) — 496, 497
Nova Gradiška — 30, 62, 633, 660, 661, 664, 670, 676, 680, 694, 714, 736, 742, 746
Nova Kapela (kod Slav. Požege) — 630, 631, 654, 659
Nova Kapela-Batrina — 30, 345, 631, 661, 702, 714, 725, 727, 742, 745
Novakovec (kod Varaždina) — 217
Novaković (kod Knina) — 373
Novaković Branko — 149
Novakovića bare (kod Benkovca) — 150
Novi Dalj (kod Dalja) — 702, 728
Novi Dvori (kod Zaprešića) — 667
Novi Grad — vidi Podravski Novi Grad
Novi Marof — 17, 18, 58, 59, 564, 655, 656, 663, 667, 669, 676, 685, 739
Novi Pazar — 570
Novi Zoljan (kod Našica) — 221, 223, 224, 511, 524, 577
Novigrad (kod Benkovca) — 240, 409
Novo Brdo (kod V. Gorice) — 234, 389
Novoselec-Križ (kod Ivanić-Grada) — 674, 677, 695, 698, 722, 725
Novska — 21, 30, 37, 62, 64, 189, 581, 583, 656, 661, 664, 674, 676, 677, 680, 695, 705, 718, 726, 728, 733, 736, 738, 743, 747
Nunić (kod Ervenika) — 436
Nuštar (kod Vinkovaca) — 760, 762
- NJ**
- Njavro Martin** — 705
Njemačka — 387, 567, 581, 582

O

Obdina (potok) — 232

Oblasti vojne

NOVJ:

- 4. korpusa — 188, 192—195, 197, 199, 594, 596
- 5. korpusa — 175
- 6. korpusa — 29, 33, 36, 345, 347
- 8. korpusa — 174, 176, 254
- 10. korpusa — 154—158, 160, 161, 200, 602, 604
- 11. korpusa — 299, 301—304, 606, 608

četničke:

- Dinarska — 114, 426, 572

Obozov Georgije — 102

Obradović Simo — 244

Obrovac (kod Novigrada) — 151, 152, 210, 240—242, 313, 441, 444, 445, 447—449, 451—462, 465, 549, 557, 565, 569, 570, 571, 575, 576, 589

Obrovac (kod Sinja) — 520, 578

Obrovo (D. i G., kod V. Gorice) — 215

Očestovo (kod Knina) — 114, 115, 117, 149, 150, 242, 243, 396, 398, 399, 401, 402, 411, 416, 467, 468, 549, 573, 574, 610—612, 614, 615, 618, 623, 628, 629, 699, 700, 704

Očestovo (predio, kod Knina) — 401, 446, 628

Odra (kod Zagreba) — 681

Odra (r.) — 724

Odredi

NOV i POJ:

- 1. banjiski — 190, 203, 206, 207, 360, 362, 366, 370, 594, 596, 704
- 1. diverzantski — 63, 547, 579, 664, 734, 736, 747, 750
- 1. Grupe primorsko-goranskih NOP odreda — vidi 1. »Učka«
- 1. lički — 297
- 1. »Učka« — 296, 638, 641
- 2. banjiski — 203, 360—363, 366, 370, 594, 596
- 2. diverzantski — 547, 655, 681, 718, 725, 739, 751
- 2. Grupe primorsko-goranskih NOP odreda — vidi 2. pulski

- 2. pulski — 295, 296, 575, 638, 641
- 3-ći — 641
- 3. diverzantski — 201, 214, 547, 561, 564, 576, 583, 644, 664, 677, 681, 691, 695, 698, 711, 718, 722, 729, 733, 739, 743, 750, 762
- Benkovački — 149, 151, 404, 408, 410, 412, 413, 415, 416, 420, 425, 435, 439, 441, 444, 445, 448, 452, 622
- Diljski — 333, 586, 587
- Dinarski — 15
- Grahovsko-peuljski — 373, 374, 577, 592, 650, 752
- Kalnički — 40, 44, 45, 201, 583, 591, 602, 604, 738, 759
- Karlovački — 190, 478, 594, 596, 717
- Kninski — 151, 243, 405, 406, 408, 411, 412, 413, 416—418, 421, 423—426, 428, 430, 432, 435, 436, 438, 439, 441, 442, 444, 446—^55, 457, 459—463, 465, 466, 468, 469, 611, 617, 619, 621, 622
- Kombinovani — 611—614, 617, 621
- Kvarnerski — 740
- Livanjsko-duvanjski — 707
- Mljetski — 267
- Moslavacački — 37, 43, 45, 202, 554, 562, 583, 602, 604, 691
- Mosorski — 16
- Osječki — 333, 694
- Podravski — 41, 43, 45, 333, 335, 602, 604, 729
- Požeški — 333, 633, 634, 735, 741
- Samoborski — 478, 594, 596
- Turopoljsko-posavski — 38, 43, 45, 190, 232—234, 333, 478, 537, 561, 579, 582, 594, 596, 602, 604
- Vrlički — 15, 373, 752
- Zadarski — 151, 404, 406—408, 410, 411, 415, 420, 422, 424, 425, 439, 448, 452—455, 457—461, 463—466, 468, 469, 622
- Zagorski — 44, 45, 602, 604, 720
- Zagrebački — 44, 215, 564, 602, 604, 685, 715
- Zapadnohercegovački — 704

njemački:

- Izviđački — 398

Odak (kod Nevesinja) — 699, 700

Oficirska škola pri 6. korpusu — 346, 348

- Oglavak (kod Fojnice) — 753
 Ogojić Ivan — 125, 342
 Ogulin — 13, 198, 291, 320, 388, 389, 562, 580, 591, 638, 639, 658, 659, 694, 696, 698—701, 703—706, 708, 744—746, 748, 749, 751—753
 Ogulinac (kod V. Gorice) — 234
 Oklaj (kod Kistanja) — 148, 330, 475, 476, 621
 Okučani — 21, 660, 664, 665, 668, 670, 677, 699, 702, 714
 Oluići (kod Obrovca) — 453, 455, 459
 Omiš — 264, 273, 326, 327, 329
 Omčikus (kod Knina) — 467
 Ondić (kod Lovinca) — 591
 Opačić Milan — 183
 Opačić Stevo — 150
 Opačići (kod Mokrog Polja) — 116, 399
 Opačići (kod Zemunika) — 438, 441
 Opatovac (kod Nove Gradiške) — 64
- Operativni štabovi:**
- za Baniju — 360
  - za Kordun — 390, 391, 583
- Opsenica Mićo — 198
 Orahovica (kod Đurđenovca) — 21, 228
 Oraovica (D. i G., kod Bos. Novog) — 365, 533
 Oreb Milivoj — 278
 Orebić (na Pelješcu) — 264
 Oremuš Andrija — 287, 288
 Oret Adolf — 24
 Oriovac (kod Nove Kapele-Batrine) — 656, 701, 714
 Orlić (kod Drniša) — 86, 114, 272, 273
 Orlov Miroslav — 174, 244
 Oriovac (k. 473, kod Mostara) — 756
 Orlovača (trig. 406, kod Ostrovičkih Lišana) — 415, 432, 434, 444
 Orlja (brdo, kod Obrovca) — 444
 Orljava (r.) — 631
 Orljavac (kod Slav. Požege) — 34
 Oroslavje (kod Zagreba) — 720
 Osijek — 30, 31, 221, 224—226, 228, 344, 346, 351, 491—494, 521, 526, 567, 568, 581, 586, 587, 672, 673, 675, 676, 680, 706, 708, 716, 717, 721, 724, 726, 728, 735—738, 740, 743, 748, 750, 760, 762
 Osredak (kod Cazina) — 68, 130—132, 179, 339, 340, 382, 383
 Ostojić Dušan — 516
- Ostojići (kod Novigrada) — 441
 Ostrna (kod Dugog Sela) — 202, 219, 571, 648, 649, 766
 Ostrovica (kod Ostrovičkih Lišana) — 416, 428, 451
 Ostrovičke Lišane — 115, 147, 148, 150, 151, 249, 415—418, 420—422, 447
 Ostrožac (kod Cazina) — 67, 95—97, 114, 123, 125, 130—132, 136, 178—180, 323, 339, 340, 381—383, 389, 390, 481, 691, 693, 697, 708
 Ostrožac (kod Konjica) — 700, 701, 731, 732
 Ošљe (kod Stona) — 264, 267, 268, 274, 557
 Oštarije (kod Ogulina) — 388, 389
 Oštra glavica (k. 543, kod Knina) — 372, 373, 398, 472
 Oštrik (k. 367, kod Ervenika) — 116, 117, 413, 618—620
 Oštrikovac (brdo, kod Stona) — 264, 268, 269
 Otavac (trig. 415, kod Benkovca) — 410
 Otavice (kod Drniša) — 16
 Otišić (kod Vrlike) — 15
 Otočac — 291, 388, 555, 583, 638, 660
 Otok (kod Sida) — 653, 656
 Otoka (kod Bos. Krupe) — 67, 179, 180, 480, 528, 532, 533, 562, 583, 697
 Oton (kod Knina) — 396, 467, 469, 612—614, 617, 623
 Otrić (kod Gračaca) — 86, 115—117, 139, 140, 148, 149, 165, 242, 243, 247, 271, 291, 396, 397, 406—408, 425, 432, 447, 452, 453, 467, 572—574, 612, 619, 622, 669, 679, 693, 707
 Ozalj — 92, 93, 712, 713, 716, 725, 731, 732
 Ožaković (kod Benkovca) — 409

P

- Padane — vidi Padene
 Padene (kod Knina) — 114, 115, 117, 149—152, 242, 243, 249, 395, 397—399, 401, 402, 406, 408, 411, 416, 417, 421, 424, 428, 432, 439, 441, 448, 452, 453, 466—469, 573, 574, 611—614, 617, 620, 623, 627, 628, 673, 679, 690, 697, 761
 Pag — 673, 744
 Pag (o.) — 301, 565, 571, 654, 672, 673, 740, 744, 748

- Pajer Janko** — 278
Pajić Mile — 126, 342
Pajić Miloš — 391
Paka (kod N. Marofa) — 662, 663
Paklarić (kod Lovinca) — 139, 140
Pakoštane (kod Biograda n/m) — 147, 420, 444, 446, 448, 554
Pakovo brdo (kod Knina) — 472, 577
Palančani (kod Ivančić-Grada) — 143
Palanka (kod Knina) — 115, 152, 243, 396, 397, 399, 421, 424, 432, 441, 442, 469, 610—612, 614, 673, 679, 755, 761
Palanka (k. 300, kod Dvora na Uni) — 533, 534, 752
Pale (kod Sarajeva) — 570
Paljevina (kod Bjelovara) — 599, 600
Paljevina (predio, kod Andrijevac) — 80
Paljuv (kod Benkovca) — 406, 424, 428, 430
Pančevo — 552
Panjković Miloš — 519
Papuk (pl.) — 634
Parat Ante — 278
Parčić (kod Ervenika) — 403
Parčić (kod Lovinca) — 166, 167, 209, 378
Paripovići (kod Kosinja) — 91
Parmač Stanko — 118, 147, 154, 257, 402, 471, 554
Paspalj Mile — 198
Pašići (kod Knina) — 612
Paukova (M. i V., kod Kostajnice) — 206, 207
Paukovec (kod Sv. Ivana Zabnog) — 100, 212, 687, 765, 766
Pavelić Ante — 352
Pavišić Davor — 277
Pavlović Petar — 148
Pavković Vujo — 198
Pavlica Iso — 420
Pavlovac — vidi Vreb. Pavlovac
Pavlovica (kod Otočca) — 91
Pavlović Ilija — 489, 528
Pavlović Mane — 125, 341, 391
Pavlović Milan — 189, 369, 371 534
Pavlović Milan 126, 342
Pazarić (kod Sarajeva) — 701
Pazariški Bakovac — vidi Bakovac
Pazin — 319
Pažurevac (kod Čazme) — 77
Pećina (kod Obrovca) — 455
Pećuj (u Madarskoj) — 201
Peć — 570
Pećić-Grad (kod Vrnograča) — 69
Pećina (kod Vrane) — 444
Pejačević Johan — 486, 487, 492, 523—526
Pekeč Milan — 126, 342
Pekeč Rade — 126, 342
Pelješac (poluotok) — 264—267, 274, 276, 679
Pena (k. 970. kod Gračaca) — 407, 410
Pendžer Petar — 437
Peregrino Polje (kod Lovinca) — 166, 209, 315, 317
Peričić Stjepan — 655
Perić Ignjatije — 394
Perić Ratko — 667
Perjasica (kod Karlovca) — 389
Perkovci (St. i N., kod Đakova) — 30, 79, 81, 109, 169, 654, 695
Perušić — 90, 291, 301
Perušić (kod Benkovca) — 435, 440, 453
Peščenica (kod V. Gorice) — 231, 232, 234, 235, 537, 538, 580, 740, 741
Peškovec (kod Dugog Sela) — 730
Peteranec (kod Koprivnice) — 335—337, 719, 720, 729, 732
Petlak Ivan — 102
Petrinja — 57, 231, 363, 364, 537, 726, 738
Petrić Jakob — 518
Petrova gora — 564
Petrovo polje (kod Drniša) — 150, 273
Pilipović Agan — 341
Pilipović Janko — 420
Piljuga Miloš — 126, 342
Piškorevc (kod Đakova) — 169, 170, 229, 351, 710, 714
Pištaline (kod Otoke) — 180, 480, 481, 532
Pitomača (kod Đurđevca) — 8, 155, 758
Pjanići (kod Cazina) — 322
Pjevač Đuro — 205, 367
Pjevač Milan — 484
Plaščanska dolina — 14
Plašće (brdo, kod Lovinca) — 378, 379
Plaški — 198, 388, 389, 482, 550, 562, 580, 582, 583, 698, 706, 708, 746
Plavča Draga — 389, 550, 562, 698
Plavnica (N. i St., kod Bjelovara) — 598
Plavno (kod Knina) — 333, 334, 428, 435, 468, 611, 613—615, 617
Plavšići (kod Knina) — 373
Platiša Milan — 183
Pleso (kod Zagreba) — 566, 575

- Pleševica** (trig. 1125, kod Knina) — 152, 243, 334, 611, 617, 619, 690
Pleternica — 571, 630—634, 719, 720, 740, 741
Plitvice (kod Drežnik-Grada) — 756
Plitvička jezera — 704, 709, 710, 756
Plivelj Ivica — 126, 342
Ploča (D. i G., kod Lovinca) — 166, 209, 312, 315, 380, 558
Ploča (kod Zadra) — 415, 418
Plovila (predio, kod Lupoglava) — 353
Pljevlja — 570
Podboj Josip — 44
Podbrežje (kod Ozlja) — 93
Podgorač (kod Našica) — 170, 223, 498, 499
Podgrade (kod Benkovca) — 431, 434, 446
Podić Bekir — 324
Podlugovi (kod Visokog) — 663
Podosoje (kod Vrlike) — 15
Podravec Branko — 102
Podravina — 8, 12, 29, 30, 38—42, 44, 45, 48, 49, 141, 155, 156, 158, 159, 161, 162, 344, 551, 587, 682
Podravska Slatina — 21, 29—32, 36, 228, 344, 540, 571, 720, 748, 749
Podravski Novi Grad — 7—9, 21, 41, 155, 158, 336
Područja
NOVJ:
  - 1. kordunaško — 198, 199
  - 2. kordunaško — 193, 197—199
  - 2. ličko — 304, 305
  - Banjasko — 194, 196, 197, 199
  - Bihaćko 193, 198, 199
  - Bjelovarsko — 156, 157, 160—163
  - Brodsko — 31
  - Goransko — 293, 297, 303, 638
  - Kalničko — 155, 157, 161—163
  - Karlovačko — 193, 197—199, 302
  - Kninsko — 151
  - Kvarnersko — 302, 321
  - Livanjsko — 175
  - Moslavačko — 156, 157, 159, 160—163
  - Novigradiško — 33, 34
  - Osječko — 34
  - Primorsko — 321
  - Porečko — 304
  - Posavsko — 157, 161, 163, 368
  - Požeško — 634
  - Pulsko — 304
  - Riječko — 304
  - Šibensko — 151
  - Turopoljsko-pokupsko — 193, 194, 198, 199
  - Virovitičko — 33
  - Zadarsko — 151
  - Zagorsko — 161, 162
  - Zumberačko — 193, 198, 199, 302

ustaško-domobranska:

  - 1. zborno — 93
  - 2. zborno — 657, 686
  - 3. zborno — 670, 671, 743, 753

Podrute (kod Varaždina) — 18
Podsused (kod Zagreba) — 215, 673, 691, 716, 718, 721
Podvornice (kod Benkovca) — 404, 406, 407
Poganc (kod Vrbovca) — 767
Pokoj (kod Bihaća) — 96
Pokrajac Đuro — 295
Pokrajac Milan — 295
Pokuplje — 54, 191, 388
Pokupsko — 196, 392
Polača (kod Benkovca) — 147, 403, 423, 427, 452, 455, 457—461, 463—465, 468
Polešnik — vidi Poličnik
Poličnik (kod Benkovca) — 150, 151, 406, 407—410, 412, 413, 416, 417, 424, 453—455, 457, 458, 468
Polovina Pavao — 129, 343
Poljana (G. i D., kod V. Gorice) — 215
Poljana (kod Lovinca) — 313
Poljana (kod Lupoglava) — 353
Poljanak (kod Drežnik-Grada) — 558, 561, 583, 704, 756
Poljanski Lug (kod Lupoglava) — 354
Polje (kod Cazina) — 97, 180
Poljica (kod Zadra) — 151, 240, 416, 417, 420—422, 452, 455, 457—461, 463, 464, 466
Poljice (G. i D., kod Srbija) — 184
Poljice (kod Lovinca) — 140, 315
Ponjevići (kod Peči-Grada) — 68
Popara Milan — 229, 345
Popova kapa (k. 1021, kod Obrovca) — 454
Popova muda (trig. 851, kod Gračaca) — 406—409
Popovača — 38, 201, 216, 364, 549, 584, 647, 660, 696, 697, 701
Popovec (kod Zagreba) — 71, 211
Popović (kod Benkovca) — 445, 447

- Popović Milan** — 125, 126, 341, 342
Popović Milija — 277
Popović Stanko — 278
Popovići (kod Mokrog Polja) — 116, 620, 621
Porječani (kod Kaknja) — 663
Poravinja Dolac (kod Obrovca) — 461
Posavina — 38, 49, 155, 156, 194, 344, 368
Posavski Bregi — vidi **Bregi** (kod Ivanić-Grada)
Posedarje (kod Novigrada) — 441
Postojna — 292
Posušje — 357, 358, 550, 577, 654, 659, 665, 666, 707, 712, 713, 717, 737, 738, 748
Potkilavac (kod Rijeke) — 291, 319, 320
Povijane (na o. Pagu) — 673
Požega — vidi **Slavonska Požega**
Požeška kotlina (predio) — 540, 543, 749
Prača (kod Sarajeva) — 663
Prapratnice (kod Trogira) — 270, 329
Prečec (kod Ivanić-Grada) — 120, 201, 202, 216, 219, 352, 353, 571, 572, 646, 648, 649, 674, 750, 754, 757, 765, 766
Predavač (kod Ivanić-Grada) — 142
Predović Janko — 28
Preglej Ivan — 207
Prepelj Franjo — 126, 342
Preseka (kod V. Gorice) — 580
Preseka (kod Vrbovca) — 545, 767
Prespljan Stevo — 287, 288
Prevala (prevoj, kod Duvna) — 356
Prevjes (kod Knina) — 115, 117, 150, 243, 396—399, 401, 402, 407, 408, 411, 417, 418, 423, 424, 428, 430—432, 435, 436, 438, 441, 442, 444 447, 448, 454, 466, 469, 549, 573, 610, 614, 615, 623, 625, 627, 628
Pribanci (kod Vinice) — 638
Priboj na Limu — 705
Pribudić (kod Knina) — 612
Priča Cedo — 519
Prič (kod Knina) — 372
Pridraga (kod Novigrada) — 150, 247, 404, 407, 424, 426—428, 431
Prigorje (predio, kod Zagreba) — 211
Prijedor (kod Ličkog Petrovog Sela) — 14, 561, 580, 698, 755, 756
Prijeopolje — 570, 590
Prijić Momir — 174
Prikraj (kod Dugog Sela) — 76, 559
Primorje — vidi **Hrvatsko primorje**
Primošten — 658, 659
Priseka (kod Lapca) — 183
Prkos (kod Đurđenovca) — 495
Prkos (kod Zemunika) — 403, 405, 411, 419, 466—468, 470
Prlja Olario — 278
Prijevo (kod Knina) — 152, 612—614, 617, 619
Prijevo (kod Srba) — 171
Prnjavorac (kod Čazme) — 144
Prodanovićev Stan (kod Gračaca) — 407
Prokljansko jezero — 242, 243
Prokljuvani (kod Čazme) — 144
Prolog — vidi **Han-Prolog**
Promina pl. — 86, 114, 148, 247, 264, 271—273, 412, 427, 444, 446, 454, 457, 463, 476, 577, 679
Prosika (kod Pakoštana) — 148, 149, 247
Prostran Jovan — 410
Protić Gojko — 489, 528
Prović (kod Bribirskih Mostina) — 426
Prpić Antun — 489, 528
Psarjevo (D. i G., kod Sv. Ivana Željine) — 72, 285, 286
Psunj pl. — 62, 634
Puača (kod Knina) — 117
Puhovo (kod Dugog Sela) — 766
- Pukovi**
- okupatorski i kvislinški (regimenteri):*
- 1. »Brandenburg« — 265, 266, 274
  - 1. donski (1. kozačke konjičke divizije) — 206, 560, 562, 566, 584
  - 1. lovački rezervni — 655
  - 2. sibirski 1. kozačke konjičke divizije — 584
  - 3. kubanski 1. kozačke konjičke divizije — 584
  - 4. kubanski 1. kozačke konjičke divizije — 206, 584
  - 5. donski 1. kozačke konjičke divizije — 584
  - 6. tjerski 1. kozačke konjičke divizije — 584
  - 7. artiljerijski 1. kozačke konjičke divizije — 584
  - 13-ti 13. SS legionarske »Hindžar« divizije — 581

- 27-mi 13. SS legionarske »Handžar« divizije — 306, 352, 559, 568, 581
- 28-mi 13. SS legionarske »Handžar« divizije — 581
- 29. tvrdavskih pionira — 114, 572
- 264 artiljerijski 264. pješadijske divizije — 271, 275, 557
- 369-ti 369. legionarske »Vražje« divizije — 267, 274, 357, 557
- 370-ti 369. legionarske »Vražje« divizije — 265, 267, 274, 557, 719
- 383-či 373. legionarske divizije — 114, 165, 273, 372, 398, 406, 442, 666
- 384-ti 373. legionarske divizije — 273, 397, 437, 442
- 649. artiljerijski — 267, 274
- 668. artiljerijska 118. lovačke divizije — 265, 274, 557
- 738-mi 118. lovačke divizije — 265, 274, 357, 557, 713
- 750-ti 118. lovačke divizije — 265, 267, 274, 557
- 846. legionarski 392. legionarske divizije — 290, 638
- 847. legionarski 392. legionarske divizije — 290, 291, 322, 398, 565, 698
- 891-vi 264. pješadijske divizije — 239, 240, 372, 398, 411, 415, 429, 433, 469, 557, 574
- 892-gi 264. pješadijske divizije — 271, 274, 275, 398, 557, 574
- 893-či 264. pješadijske divizije — 271, 275, 557, 574
- 944. obalski artiljerijski — 114, 271, 275, 398, 557, 572, 574
- 999. tvrdjavski — 265, 267, 274
- Dopunski 1. kozačke konjičke divizije — 584
- Srpskog dobrovoljačkog korpusa (SDK):*
- 3-či — 637
- 4-ti — 637
- 5-ti — 637
- ustaško-domobranski (pukovnije):*
- 1. gorska — 155
- 1. PTZ — 39, 729
- 2. PTZ — 715, 764
- 4. lovačka — 236
- 5. gorska — 155
- 7. lovačka — 366, 529, 531
- 20. udarna 1. udarne divizije — 544, 581, 586, 730, 732, 763— 768
- 21-va 1. udarne divizije — 586
- 22-ga 1. udarne divizije — 586
- Pula — 319, 575, 579, 637
- Puljane (kod Kistanja) — 405, 427, 428, 432
- Pupnat (na o. Korčuli) — 264
- Pušća (D. i G., kod Samobora) — 215—218, 644, 645
- Pušća-Bistra — 217, 645, 647, 664, 697, 701, 718, 739, 762
- Puškar (kod Cazina) — 70, 137

R

- Račanović Džemaj — 98
- Račanović Hasan — 98
- Radak Stjepan — 489, 528
- Radaković Ilija — 151, 152
- Radaković Vojo — 149
- Radani (kod Knina) — 117, 625, 628
- Radanović Nikola — 198
- Radeke (kod Benkovca) — 448
- Radešić (kod Novog Marofa) — 663
- Radež (kod Neuma) — 268, 269
- Radičić Mate — 277
- Radić Ante — 490, 528
- Radić Svetislav — 489
- Radići (kod Knina) — 117, 400, 617
- Radivojčević Milan — 205
- Radljevac (kod Knina) — 614
- Radmanović Jovo — 150
- Radonić (kod Šibenika) — 392
- Radostan (kod Đurđenovca) — 497
- Radošić (trig. 606, kod Josipdola) — 390, 505
- Radošinovci (kod Biograda n'm) — 148
- Radović Miloš — 490, 528
- Radovin (kod Zadra) — 411, 412, 414, 416, 417, 420—422, 424, 425, 452, 453, 457, 461
- Raduč (kod Lovinca) — 165, 166, 301
- Radučić (kod Knina) — 117, 399— 401, 412, 413, 425, 446, 577, 614, 623, 625
- Radučka glavica (trig. 360, kod Ervenika) — 116, 400, 467
- Radulec (kod Čazme) — 77
- Radulović (kod Knina) — 374
- Radja (kod Drniša) — 85, 272, 273
- Rajak Vladimir — 125
- Rajčević Janko — 293
- Rajić (D. i G., kod Okučana) — 62, 664, 677, 699, 721, 736, 738

- Rajlovac (kod Sarajeva) — 685, 728
 Rajšić Dmitar — 187
 Rakić Ljubo — 277
 Rakina gl. (k. 655, kod Knina) — 623
 Rakitnica (kod Belovara) — 759
 Rakitno (kod Širokog Brijega) — 727,
     738, 748
 Rakovac (kod Kostajnice) — 206
 Rakovec (kod Sv. Ivana Zeline) —
     212, 214, 765
 Rakovica (kod Drežnik-Grada) —
     14, 386, 389, 390, 558
 Raković Ahmet — 324
 Ralić Dragan — 126, 342
 Ralić Mihajlo — 129, 342
 Rama (kod Prozora) — 691
 Ramljane (kod Drniša) — 85, 272
 Ranitović Dušan — 125, 341
 Raos Jakov — 278
 Raspor Roman — 639
 Rastićevo (kod Gračaca) — 397
 Rašeta Petar — 297
 Rašetići (kod Mokrog Polja) — 621
 Rašić Petar — 194
 Raška — 570
 Raška Gora (kod Mostara) — 733
 Rašparić Josip — 126
 Raštelića (kod Tarčina) — 674
 Raštević (kod Benkovca) — 409, 425,
     427, 433, 442, 443
 Raven (kod Vrbovca) — 544, 756, 763
 Ravna Gora (kod Delnica) — 14, 290
 Ravni kotari (predio) — 147, 148, 151,
     152, 175, 240, 247, 426
 Ravnice (kod Dvora na Uni) — 571,
     721
 Razvode (kod Drniša) — 148
 Ražanac (kod Benkovca) — 150, 151,
     240, 247, 411—416, 425
 Ražić Simo — 430
 Ražljevo (Šuma, kod Đurđenovca) —
     492, 495, 498
 Rečica (kod Karlovca) — 389
 Regeljac Dušan — 489, 528
 Regović Nikola — 277
 Rekić Reko — 98
 Relić (kod Zemunika) — 465
 Relić Janko — 28
 Relić Mile — 172
 Remenar Karlo — 161
 Remenar Zvonko — 337
 Remetinac (kod Sv. Ivana Zabnog)
     — 758
 Remetinec (kod Novog Marofa) —
     675, 676
 Remetinec (kod Zagreba) — 566, 575,
     584, 585, 739
 Repac Ilija — 150, 152, 249
 Repac Rade — 148
 Repić Ivan — 277
 Repušnica (kod Kutine) — 561
 Restović Mate — 174
 Rešad Džin — 278
 Ribar Dragan — 126, 342
 Ribar Dušan — 129, 343
 Ribnik (kod Ozlja) — 717
 Ribnjak (kod Đurđenovca) — 493,
     495—497
 Ribnjak (predio, kod Pleternice) —
     631
 Ričice (kod Lovinca) — 165, 379
 Ridane (kod Drniša) — 85, 86
 Riječani (kod Bos. Kostajnice) —
     529
 Rijeka — 265, 290, 291, 294, 301, 319,
     554, 637, 638, 670, 675, 676
 Rijeka (kod Lovinca) — 209
 Rizvanuša (kod Gospića) — 91, 166
 Rječica (kod Maglaja) — 728
 Rodoč (kod Mostara) — 761
 Rogatec — 566
 Rogatica — 570, 653, 656, 660, 662,
     663, 665, 668, 670, 675, 676, 678, 680.
     681, 694, 703, 705, 709, 711, 727, 742,
     743
 Roje Marijo — 278
 Roknić Mile — 125, 126, 342,
 Romanić Pero — 346
 Romanija — 736, 753
 Romići (kod Ervenika) — 116
 Rosopajnik (kod Netretića) — 717
 Rosulja gaj (predio, kod Knina) —
     467, 611, 614
 Rosulje (predio, kod Slav. Požege)
     — 632
 Rošić Ramo — 98
 Rošić Sulejman — 341
 Roški Slap (kod Kistanja) — 114,
     147, 149, 241, 242, 271, 417, 432,
     435, 436, 439, 452, 457, 460—466, 468,
     554
 Rott Adolf — 489, 528
 Rovišće (kod Bjelovara) — 599
 Rubeša Vjekoslav — 639
 Ruja (kod Kosinja) — 89
 Rudan Dušan — 129, 342
 Rudan Ivan — 641
 Rudan Stojan — 126, 341, 342
 Rudanka (kod Doboja) — 698, 762
 Rudine (kod Stona) — 264, 269
 Rodlišće (k. 282, kod Dvora na Uni)
     — 534
 Rudo Polje (kod Gračaca) — 139,
     140

Rujište (kod Knina) — 243, 421, 428,
430, 436, 441, 442, 444, 446, 448, 455
Rukavina Joco — 316
Ruskić Arif — 98

S

Saborski (kod Vrhovina) — 13, 388,
398
Sadilovac (kod Drežnik-Grada) —
384, 390
Sadova (predio, kod Slav. Požege) —
631
Salihodžić Camil — 139
Salnik (potok) — 768
Salnik (kod Vrbovca) — 767
Salopek Selo (kod Josipdola) — 483
Samardžija (kod Knina) — 117, 396,
398, 402, 613, 623, 629
Samardžija Ljuban — 126, 342
Samobor — 57, 680, 701
Samogred (predio, kod Knina) — 334
Santini Edo — 16, 53, 262, 334
Sapci (kod Slav. Broda) — 79—82,
84, 108—112
Sarajevo — 550, 570, 585, 653, 656,
660, 661, 663—665, 667, 668, 670,
672, 674, 677, 678, 680, 685, 694, 698.
699, 701, 702, 711, 724, 726—728, 733,
742, 747, 753, 754, 757, 762
Sarajlija Nurija — 324
Sarvaš (kod Osijeka) — 734, 737, 750
Sava (r.) — 30, 31, 38, 163, 563, 575,
576, 580, 585, 653, 662, 671, 676, 682.
684, 708, 718, 724, 727, 731, 738
Savez Sovjetskih Socijalističkih Re-
publika — 71, 388, 389
Savić Dušan — 287
Savski Marof — 218, 667, 677, 691,
694, 695, 725, 728, 729, 743
Sedam Kaštela — 327, 328
Seferagić Bego — 98, 341
Seferagići (kod Cazina) — 68, 322,
323, 339, 340
Sejnovac — 426, 427, 430, 435, 436,
449, 453, 455, 457, 459, 462, 463, 465,
466, 468
Sektori:
— 2. pomorsko-obalski — 302, 548,
654, 673, 684
— 3. pomorsko-obalski — 242, 673
— 4. pomorsko-obalski — 230, 265
— 5. pomorsko-obalski — 654
Sekulić (kod Obrovca) — 462, 463
Sekulić Dušan — 125, 342

Sekulić Milan — 132, 343
Sekulić Vladimir — 332
Selce (kod Đakova) — 81
Selimović Hasan — 341
Selišta (kod Cazina) — 68, 70, 179,
180, 323, 339
Semančić (kod Cazina) — 97
Senj — 13, 290, 554, 638
Senjug Ivan — 349
Seoci (kod Slav. Požege) — 632
Sertić T. — 657, 668, 671, 686, 705,
714
Sasvete (kod Pleternice) — 633
Sesvete (kod Zagreba) — 72, 212, 216,
219, 284, 285, 576, 647, 681, 685, 715,
721, 730
Sesvetski Kraljevec (kod Dugog
Sela) — 576, 647, 681, 685, 709, 710
Sibenj (kod Slav. Broda) — 21, 654.
656, 676, 685, 691, 721, 727
Sigetec (kod Koprivnice) — 7, 335,
336, 729
Simeun Vlado — 670
Sinj — 50, 258, 259, 262, 270, 275, 327,
356, 520, 552, 565, 576, 671, 714
Sisak — 57, 188, 189, 364, 389, 537,
560, 561, 579, 580, 582, 584, 661, 681,
691, 695, 699, 700, 721, 722, 724, 725,
731, 733—735, 738, 740, 741, 747, 754
Sitno (kod Šibenika) — 329
Siverić (kod Drniša) — 272
Sivo brdo (kod Vrlike) — 15
Skeležđija Dušan — 126, 342
Skočilić Joža — 321, 643
Skokovi (kod Peći-Grada) — 69, 70,
324
Skoplje — 570
Skrad (kod Delnica) — 290
Skradin (kod Šibenika) — 114, 147,
152, 241, 242, 271, 273, 408, 464, 466,
467, 505, 554, 658, 659
Slabinja (kod Kostajnice) — 205
Slano (kod Dubrovnika) — 264, 267,
273, 274, 276
Slanje (kod Ludbrega) — 644
Slatina (kod Cazina) — 68, 70, 132,
339, 383
Slatina (kod Sv. Ivana Zeline) — 72
Slatina (potok) — 631
Slatina — vidi Podravska Slatina
Slatinik — vidi Stari Slatinik
Slavetić (kod Sv. Jane) — 745
Slavonija — 29, 31, 195, 285, 344, 345.
347, 348, 350, 351, 521, 553, 556, 567,
588
Slavonska Požega — 32, 35, 222, 349,
571, 630—635, 719, 720, 735, 740,
741, 743, 747, 754, 755, 756

- Slavonski Brod** — 21, 30, 79, 108, 111, 344, 345, 551, 567, 568, 584, 585, 588, 631, 653, 654, 656, 658, 659, 661, 663, 665, 676, 680, 690, 692, 694, 695, 699, 701, 706, 707, 711, 712, 725, 726, 733, 736—738, 747, 749, 750, 753, 754, 762
Slavonski Kobaš — 690
Slivno Ravno — 264, 268, 269
Slovenija — 24, 321, 585, 590
Slunj — 198
Smilčić (kod Novigrada) — 240, 403, 406, 411, 412, 421, 426—31, 436, 438, 440, 442, 450, 451, 466
Smiljančić Đuro — 489, 528
Smoković (kod Benkovca) — 150, 247, 405, 427, 439, 465, 467, 470
Smokrić (kod Lovinca) — 378
Smoljanac (kod Drežnik-Grada) — 383, 559
Smrdan (kod Cazina) — 323
Smrdelje (kod Kistanja) — 114, 149, 247, 417, 418, 432, 435, 436, 439, 452, 457, 460, 461, 463—466
Smrdelje (kod Zemunika) — 405, 465
Smrdeljski gaj (predio, kod Kistanja) — 417, 421, 436, 438, 452, 454, 459, 460, 463
Smrekovac (predio, kod Gračaca) — 397
Smrtić (kod Okučana) — 63
Sobol Stjepan — 219, 650
Sočković Pavao — 126, 342
Sokolac — 660, 662, 663, 673, 733, 736, 742
Solin (kod Splita) — 270, 327—329, 576
Sonković (kod Skradina) — 408
Sopalj (k. 221, kod Pirovca) — 148
Sopje (kod Podravske Slatine) — 33
Sopotnik (kod Zvornika) — 723
Sotin (kod Vukovara) — 723
Sovari (kod Ivanić-Grada) — 142, 143
Sovra (Iuka) — 264
Split — 258, 264, 267, 270, 271, 275, 325—328, 330, 561, 567, 572, 576, 578, 585, 654, 667, 714
Spudić Stevo — 198
Srb (D. i G.) — 116, 148, 165, 170, 185, 397, 398, 623,
Srbija — 13, 325, 344, 347, 387, 566
Srdić Gnjaco — 125, 341
Sredice (M i V., kod Bjelovara) — 598
Srem — 29, 31, 62, 201, 550, 556, 560, 567, 590, 657, 658, 662, 689, 705, 706, 709, 717, 719, 727, 731, 735, 737, 740, 744, 748, 752, 760
Sremić (kod V. Gorice) — 234
Sremska Mitrovica — 587, 658, 662, 668, 672, 689, 713
Sremska Rača — 744
Sremski front — 653, 655, 696
Srido Selo (kod Obrovca) — 452
Srhoj Petar — 278
Srnec Đuro — 287
Stan gada (predio, kod Benkovca) — 445, 446
Stančić (kod Dugog Sela) — 75, 76, 730, 765
Stanisavljević Đuro — 148
Stanivuković Milan — 84, 113, 170, 345, 346, 502, 516
Stanovi Culine (kod Karina) — 424, 428
Star Gradiška — 725
Star Straža (kod Knina) — 115, 150, 243, 395, 399, 402, 413, 424, 448, 574
Starčević Dušan — 243
Stari Grad (kod Novigrada) — 423, 424
Starigrad (na Hvaru) — 264
Stari Slatnik (kod Slav. Broda) — 21, 22, 659, 711
Stari Zoljan (kod Našica) — 507, 510, 577
Staro groblje (predio, kod Bos. Novog) — 531
Staro Petrovo Selo (kod Nove Gradiške) — 727
Staro Selo (kod Lovinca) — 313
Staro Topolje — vidi Topolje (St. i N.)
Stenjevac (kod Zagreba) — 216, 644, 645
Stepanović Ivan Konjev — 252
Stić Milan — 94
Stijena (kod Cazina) — 179, 180, 339
Stilić Stjepan — 342
Stipanović (kod Našica) — 221, 223, 491, 499
Ston (na Pelješcu) — 264, 267—269, 273, 274, 276, 326, 557, 679
Stožište (predio, kod Strmice) — 372—374
Stražbenica (k. 220, kod Obrovca) — 449, 454, 455
Strinčera (brdo) — 269
Striživojna (kod Đakova) — 81, 109, 111, 692

- Strmec (kod Vrbovca) — 768
 Strmica (kod Knina) — 140, 333, 334,
     372—374, 573, 577, 755, 761,
 Struga (kod Dvora na Uni) — 236,
     531
 Stubica (D. i G., kod Zagreba) —
     215, 218
 Stuljani (kod Kostajnice) — 204,
     584, 680
 Stupar Bogdan — 475
 Stupnik (kod Nove Kapele-Batrine)
     — 30, 654
 Sučević Mićan — 397
 Sučević Mitar — 397
 Sučević Petar — 126, 342
 Sučevića brdo (kod Gračaca) — 397
 Sučeviči (kod Knina) — 411, 618, 620,
     621
 Sučevičev St. (kod Knina) — 621,
     626
 Sučić Ivan — 287
 Sučić Janko — 539
 Sućuraj (na o. Hvaru) — 264, 265
 Sudovec (kod Novog Marofa) — 756,
     763, 764
 Suhadol (kod Sv. Ivana Zabnog) —
     101, 102, 211, 284, 285
 Suhovare (kod Benkovca) — 405,
     411, 424
 Sukošan (kod Zadra) — 415, 416
 Sulkovci (kod Pleternice) — 630, 634,
     635
 Suljanović Hasan — 341
 Sumartin (na o. Braču) — 264, 266,
     273
 Sunajko Petar — 183
 Sunkovci (kod Kistanja) — 427, 430
 Sunja — 55, 188, 189, 198, 203, 204,
     206, 207, 361, 364—367, 369, 549, 553,
     554, 558, 560—562, 564, 566, 579,
     584, 585, 661, 665, 666, 680, 695, 698,
     700—704, 706, 707, 709, 710, 712, 718,
     723, 724, 731, 732, 745
 Sunja (potok) — 204
 Supetar (na o. Braču) — 264, 266
 Surduk (predio, kod Andrijevaca) —
     81
 Surjan-Bilac Ivo — 277
 Suša (kod V. Gorice) — 233, 234
 Suša Nikola — 172
 Sušak — 638, 675, 676
 Sušanj Vinko — 640
 Sušić Josip — 287, 288
 Sušine (kod Đurđenovca) — 497, 525
 Sutak Milan — 172
 Sutla (r.) — 38, 40, 215, 667
 Suvaja (D. i G., kod Srba) — 185
 Suzić Miloš — 181, 481
 Sv. Ante (kod Benkovca) — 419
 Sv. Anton (kod Lovinca) — 312
 Sv. Đorđe (kod Padena) — 399, 401,
     613, 623, 626, 628
 Sv. Helena (kod Sv. Ivana Zeline)
     — 72, 73, 100, 101, 212, 213, 284, 765
 Sv. Ivan Zelina — 17, 59, 71—73, 99,
     100, 102, 211, 212, 284—286, 544,
     580, 659, 682, 715, 730, 734, 735, 756,
     758, 763, 767, 768
 Sv. Ivan Zabno (kod Čazme) — 599,
     600, 661, 767
 Sv. Jana (kod Samobora) — 745
 Sv. Jelena (kod Hrašćine-Trgovišća)
     — 18, 59
 Sv. Jelena (uvala, kod Zadra) — 414,
     418
 Sv. Jelena (trig. 397, kod Slav. Po-
     žege) — 632
 Sv. Jovan (kod Benkovca) — 434
 Sv. Klara (kod Zagreba) — 54, 188,
     566, 575, 681, 725, 738
 Sv. Križ (kod Kostanjevice) — 24,
     28
 Sv. Marija (kod Benkovca) — 429
 Sv. Matej (kod Sv. Ivana Zeline) —
     580
 Sv. Nikola (kod D. Zeline) — 100,
     284, 287
 Sv. Nikola (kod Sumartina) — 266
 Sv. Petar (kod Benkovca) — 429
 Sv. Petar — vidi St. Peter
 Sv. Petar-Orehovec (kod Križevaca)
     — 661, 750, 756, 763, 764
 Sv. Rok (kod Lovinca) — 116, 140,
     165, 166, 208—210, 302, 312—315,
     317, 378, 379, 455, 555, 558, 559, 565,
     567—569, 575, 679
 Sv. Trojica (kod Otrića) — 397
 Sv. Trojstvo (kod Hrašćine-Trgoviš-
     ća) — 18, 59
 Svagel Zoro — 278
 Svetić Mićo — 183, 297
 Svilaja pl. — 261
 Svinjarec (kod Čazme) — 144
 Svinjica (kod Kostajnice) — 206, 365,
     700
 Svinjkalo (kod Knina) — 372

S

- Sakanović Halil — 324
 Sakić Andrija — 174
 Sakić Mićun — 14, 140, 305
 Sakin krč (kod Otočca) — 91
 Santek Fabijan — 311

- Santek Luka — 537
 Šaponje (kod Benkovca) — 449, 451
 Sarac (k. 702, kod Lovinca) — 312
 Sarajica (predio, kod Ervenika) — 116
 Sarai Zvonko — 186
 Sarić Smajo — 98
 Sarunac Sergije — 337
 Saptinovci (kod Đurđenovca) — 495, 497, 502
 šaš (kod Kostajnice) — 188, 193, 661, 695, 702
 Sašić Božo — 125, 342
 Saškovec (kod Dugog Sela) — 766
 Sćepo Antun — 64
 Segavčić Vuk — 126, 342
 Segedin Ante — 174
 Segestin (D. i G., kod Bos Kostajnice) — 237, 365
 Segina Zlatko — 518
 Segovac Pavao — 288
 Selavec (kod Sv. Ivana Zeline) — 72
 Selević Cvjeta — 489, 528
 Senovec (kod V. Gorice) — 234
 Sepak (Musi. i Prav., kod Zvornika) — 703, 744, 748, 752
 Sepetalec Milan — 162
 Sepić Bogumil — 34
 Sepići (kod Cazina) — 68, 136, 137, 339
 Šestanovac (kod Makarske) — 270
 Šibenik — 16, 114, 150—152, 242, 258, 263, 264, 270—273, 275, 276, 280, 325, 328—331, 470, 476, 555, 561, 577, 654, 663, 665, 666, 668, 669, 672, 679
 Sibl Ivan — 8, 164, 202, 601
 Sid — 653, 656, 662, 752
 Sijanova glava (trig. 633, kod Knina) — 613, 614, 617
 Šikare (predio, kod Otočca) — 91
 Sikarski vrh (k. 1037, kod Otočca) — 91
 Silović (kod Lovinca) — 313
 Simić Ante — 640
 Simić Slavko — 64, 489, 528
 Simurina (kod Zemunika) — 465
 Sipoš Eduard — 489, 528
 Sipovac (kod Đurđenovca) — 499, 514, 524, 525, 542, 587
 Sirinec (kod Ivanić-Grada) — 647, 674
 Širitovci (kod Drniša) — 442, 446
 Siroka draga (kod Mrkoplja) — 290
 Siroka Kula (kod Gospića) — 291
 Široki Brijeg (kod Mostara) — 357, 666, 672, 675, 690, 699, 700, 703, 704, 707, 709, 713, 719, 726, 727, 748
 Sirola Mate — 297
 Sirola Vitomir — 639, 640
 Sišić Ramo — 324
 Skabrnje (kod Benkovca) — 149, 427, 433, 441, 443
 Skarić Sako — 431
 Skore Josip — 287
 Skorić Ante — 172
 Skorići (kod Knina) — 467
 Skrabitnik (kod Slav. Požege) — 632
 Sljubura Dušan — 83
 Sokačko brdo (k. 233, kod Bos. Kostajnice) — 236, 237
 Solaja (kod Pađena) — 399, 401, 623, 625, 626, 628
 Solić Nikola — 278
 Šolta (o.) — 264, 265, 267, 274, 276, 679
 Sopot (kod Benkovca) — 439
 Soš (predio, kod Lupoglava) — 353, 766
 Spijalica (k. 682, kod Lovinca) — 166, 313
 Špiranec Josip — 162
 Spišić Bukovica — 34
 St. Peter (kod Postojne) — 292
 Stajner Ivan — 94
 Stakorovec (kod Dugog Sela) — 730, 732, 765
 Stefićek Ivan — 287
 Šteta Dragić — 129, 342
 Štikada (kod Lovinca) — 586
 Štikadski klanac (kod Lovinca) — 166, 209, 378, 589, 590, 591, 746, 757
 Stikovo (kod Drniša) — 15
 Stimac Antun — 287
 Stimac Zlatko — 198
 Stirovača (kod Jablanca) — 89, 91
 Štrbac Božo — 172
 Sujica — 700, 707
 Šulinec (kod Sv. Ivana Zeline) — 72
 Šumečani (kod Ivanić-Grada) — 141—143, 306—308, 311, 568, 581, 682
 Šumonja Miloš — 70, 386, 395
 Supljak (k. 381, kod Benkovca) — 404, 410, 413, 420, 421
 Šušnjari (kod Ivanić-Grada) — 142, 143
 Šuvalija Litfo — 98
 Svajcarica (kod Đurđenovca) — 220, 525

T

- Tabazan (k. 721, kod Knina) — 426, 428, 432
Tadin Dujo — 278
Tajnovac (kod Našica) — 221, 511, 517, 526
Talakić Ibrahim — 98, 324
Taračica (k. 664, kod Knina) — 421, 428, 430, 432, 435, 438, 451—453, 457, 459—463, 465, 466
Tarčin (kod Konjica) — 674
Tdrovec (kod Ivanić-Grada) — 765
Teodorovac (kod Đurđenovca) — 220, 495, 497, 502
Tepljuh (kod Drniša) — 86
Tepšić Dušan — 132, 343
Tepšić Đuro — 125, 342
Tepšić Ilija — 126, 342
Terezino Polje (kod Virovitice) — 540
Tesla Josip — 341
Tinj (kod Benkovca) — 403
Tinjske Lišane — vidi Lišane Tinjske
Tiškovac (D. i G., kod Knina) — 435
Tito Broz Josip — 153, 155, 265, 574, 575, 578
Tkalec (D. i G., kod Vrbovca) — 767, 768
Tobolić (kod Slunja) — 389
Todorić Simo — 297
Todorović Pajo — 126, 342
Todorovo (kod Vrnograča) — 383
Tomac Petar — 295
Tomašević Stan — 463
Tomić Drago — 490
Tomić Sava — 293
Tominovci (kod Slav. Požege) — 543
Tomislav-Grad — vidi Duvno
Topčagić Mustafa — 98
Topčić Hešet — 671
Topčić N. — 686
Topić Milovan — 484
Topolo (kod Neuma) — 264, 267, 268, 557
Topolovac (šuma, kod Đurđenovca) — 494
Topolje (predio, kod Knina) — 333, 372, 373, 398, 472
Topolje (St. i N., kod Slav. Broda) — 79—83, 108—112, 695, 707
Torić Hašim — 98
Totović Mirko — 288
Tounj (kod Ogulina) — 388, 390, 746, 753
Trakoščani (kod Lepoglave) — 706, 707
Travice (i. od Ervenika) — 116, 464
Travice (s. i. od Ervenika) — 116
Travnik — 753
Trbović Dušan — 293, 295
Trbović Đuro — 295
Trbović Gojko — 640
Trbuk (kod Maglaja) — 664
Trebinje — 268, 325
Treskavac (k. 527, kod Josipdola) — 505
Treskavica (kod Drniša) — 85, 272, 273
Trešćerovac (kod Ozlja) — 93
Treštanovci (kod Slav. Požege) — 756
Trivićev Stan (kod Knina) — 396, 467, 614
Trivići (kod Kanazira) — 116, 117, 619, 621
Trivići (kod Mokrog Polja) — 116
Trkulja Dušan — 60
Trkulja Petar — 126
Trnava (kod Slav. Broda) — 83
Trninić Milan — 363
Trnovac (kod Gospića) — 91
Trnovo (kod Sarajeva) — 684, 686, 698
Trnjaci (predio, kod Đurđenovca) — 524, 587
Trnjani (kod Slav. Broda) — 30
Trogir — 264, 270, 271, 326—330, 654
Troha Stojan — 277
Trojvrh (trig. 599, kod Vojnovca) — 390, 393, 482, 483, 505, 582, 583
Trosić Ante — 172
Trpanj (na Pelješcu) — 264
Trst — 290—293, 319, 575, 579, 637
Trstenik (šuma, kod Đurđenovca) — 221, 491, 492, 498, 499
Trstovac (kod Cazina) — 322—324, 381
Trulja Petar — 342
Trupković Eduard — 60
Truta Ljubo — 521
Tržac (kod Drežnik-Grada) — 322, 390, 706, 708
Tržačka Raštela — 323, 324, 384
Turanj (kod Biograda n/m) — 151
Turčišće (kod Čakovca) — 215
Türk Ljubo — 303
Turopolje — 188, 232, 233, 538, 566, 754
Turovac (predio, kod Gračaca) — 140, 406
Tus Andrija — 640
Tuštica (k. 112, kod Pirovca) — 148, 415
Tuzla — 698

U

Učka — 290, 319, 637
Udbina — 570, 590
Ugrica Koste — 278
Umac (k. 273, kod Ostrovičkih Ljšana) — 434
Umac (V. i M., k. 159 i 148, kod Vrane) — 148, 435, 439, 444, 445
Una (r.) — 95, 185, 205, 236, 338, 528, 530, 531, 583, 721,
Unčani (kod Dvora na Uni) — 235, 236, 365, 528, 529, 571, 719—721
Unešić (kod Drniša) — 272
Uništa (kod Bos. Grahova) — 15
Urlaj (k. 496, kod Knina) — 372, 373, 573
Usora (kod Doboja) — 664
Usora (r.) — 711
Uzdolje (kod Drniša) — 85
Uzelac (kod Benkovca) — 428
Uzelac Branko — 277
Uzelac J. Mile — 16, 53, 262, 334, 375
Užice (Titovo Užice) — 590

V

Vačani (kod Kistanja) — 463
Vačalija Miloš — 132
Vagan (kod Gračaca) — 397
Vaganac (D. i G., kod Ličkog Petrovog Sela) — 322, 381—386, 388—390, 559, 561, 562, 565, 580, 583, 691, 697, 698, 732
Vaganac (kod Kulen-Vakufa) — 97
Vagićevi Stanovi (kod Knina) — 396, 428, 454, 617, 621
Vagići (kod Ervenika) — 116, 408, 411, 452, 453, 455, 457, 459—463, 465—468, 619—621
Valadija Miloš — 341
Valenovac (kod Našica) — 679
Valpovo — 568, 760, 762
Valjan Andrija — 187
Varaždin — 58, 155, 201, 202, 215—218, 284, 583, 589, 591, 644, 645, 648, 649, 655, 658, 659, 662—664, 666—669, 675, 681, 682, 685, 690, 692, 693, 701, 731, 732, 737—739, 751, 759, 762
Varaždinske Toplice — 738
Varivode (kod Kistanja) — 462
Varšava (u Poljskoj) — 567
Vasiljević Đorđe — 277
Vejnović Nikola — 150
Vejnovići (kod Knina) — 117, 467

Velebić (trig. 292, kod Slav. Pežege) — 631
Velebit pl. — 166, 167, 240, 242, 313, 317, 460, 462, 558, 575
Veličković Milan — 125, 126, 341, 342
Velić Arif — 98
Velika (kod Slav. Požege) — 34
Velika Glava (kod Skradina) — 466
Velika glavica (k. 283, kod Obrovca) — 452
Velika gomila — vidi Gomila
Velika Gorica (kod Zagreba) — 188, 389, 582, 674, 691, 725, 754
Velika gradina (k. 270, kod Obrovca) — 452
Velika greda (k. 895, kod Kosinja) — 89
Velika Kanjiža (u Madarskoj) — 217, 645
Velika meda (predio, kod Slav. Požege) — 631
Velika Popina (kod Gračaca) — 432
Velika reka (potok) — 286, 287
Veliki bak (k. 217, kod Vrane) — 148, 444
Veliki duman (predio, kod Kosinja) — 89
Veliki Grdevac — 34
Veliko greblje (trig. 335, kod Obrovca) — 453, 458
Veliko Svinjičko (kod Sunje) — 724, 725
Veliko Trgovište (kod D. Stubice) — 739
Veliko Trojstvo (kod Bjelovara) — 39, 750
Velimirovac (kod Đurđenovca) — 220, 221, 225—228, 491—495, 516, 524, 586, 587
Velimirović Branko — 126, 342
Velimirović Mile — 125, 341
Velišće (trig. 399, kod Novog Marofa) — 663
Veljuv (k. 462, kod Knina) — 372, 373, 573
Veselinović (kod Obrovca) — 451, 461, 463
Veselinovići (kod Zelengrada) — 455
Vetrenica (predio, kod Josipdola) — 390, 550
Vezilj Milan — 172
Vezmar Mile — 126, 342
Vidiček Josip — 44
Vidić (kod Benkovca) — 443, 445—447
Vidovci (kod Slav. Požege) — 632
Vidovec (kod Zagreba) — 759

- Vidrenjak** (kod Ivanić-Grada) — 202,
 549, 554, 583
Vidrinac — vidi Mali Vidrinac
Vignjević J. Milan — 219, 650
Vijenac (predio, kod Knina) — 396,
 628
Viličić Rajko — 476
Viljevo (kod D. Miholjca) — 540—
 542
Vinalić (kod Vrlike) — 15
Vindiš Alojz — 239
Vinično (kod Novog Marofa) — 663,
 756, 763
Vinkovci — 30, 79, 344, 521, 566, 568,
 653, 656, 657, 675, 676, 695, 738, 744,
 747, 748, 750, 762
Viojla (trig. 875, kod Gračaca) —
 397, 406, 412
Virje (kod Đurđenovca) — 8, 21, 29,
 155, 683
Virovitica — 20, 29, 34, 155, 228, 347,
 540, 568, 571, 683, 720
Vis (k. 312, kod Slav. Požege) — 632
Vis (o.) — 242, 261, 263, 264, 266, 279,
 302, 325, 326, 555
Visić-Radeka (kod Obrovca) — 447,
 450, 451
Viskić Bogdan — 475
Visočane (kod Zadra) — 404, 406,
 416, 417, 420, 421, 453, 455, 457—
 461, 463, 464
Visoko — 740, 742, 743, 746, 752, 753
Visoko (D. i G., kod Novog Marofa)
 — 663
Višegrad — 570, 660, 663, 670, 678,
 680
Višnik (kod Dervente) — 663
Vitanović Branko — 162
Vitez Ivan — 289
Vizić (kod Iloka) — 678, 703, 706
Vlajisljević Dušan — 168, 210, 295
Voćin — 726
Vojevodić (kod Benkovca) — 431,
 434, 437, 438, 441, 447, 448
Vojnić — 196
Vojić Mehmed — 324
Vojnovac (kod Josipdola) — 390, 482,
 483
Vojnović Mihajlo — 133
Vojnović Nikola — 198
Vojnovići (kod Knina) — 373
Vojvodić Dimitrije — 14
Vojvodić Nikola — 294
Vojvodina — 13, 560
Volarica (k. 770, kod Lovinca) — 165,
 167, 208, 378
Volinja (kod Bos. Kostajnice) —
 580
Voloder (kod Kutine) — 645
Vondraček Ivan — 64, 636
Vorkapić Ostoja — 125, 126, 341,
 342
Vraća (kod Zenice) — 661
Vrana (kod Biograda n/m) — 147,
 149, 151, 240, 242, 408, 420, 433, 435,
 438, 440, 441, 444—446
Vraneš Milan — 296
Vraneš Rade — 303
Vranešić Jure — 341
Vranduk (kod Zenice) — 661
Vranić (kod Širokog Brijega) — 666,
 672, 675
Vranjkovića glavica (k. 418, kod
 Bos. Krupe) — 532
Vranjkovići (kod Bos. Grahova) —
 752, 761
Vrapče (kod Zagreba) — 646, 691
Vrapčević Petar — 94
Vrata (kod Delniča) — 692, 694
Vratišinec (kod Čakovca) — 215
Vrba (D. i G., kod Slav. Broda) —
 80, 81, 664, 712, 733, 750
Vrbica (brdo kod Knina) — 117,
 412, 413, 421, 426, 430, 435, 436, 438
Vrbnik (kod Knina) — 114, 148, 398,
 405, 428, 430, 431, 475
Vrbovec (kod Čazme) — 76, 544, 599,
 701, 704, 730, 756, 763, 766—768
Vrbovečki Pavlovec (kod Vrbovca) —
 768
Vrbovo (kod Zlatara) — 17, 18, 59
Vrbovsko — 290, 576, 638
Vrčev (trig. 213, kod Benkovca) —
 403
Vrdoljak Ivan — 308
Vreb. Pavlovac (kod Gospića) — 301
Vrelo (kod Cazina) — 70, 382, 383
Vrginmost — 198, 570
Vrh kapele (k. 884, kod Jezerana) —
 14, 550
Vrhovci Crkveni (kod Slav. Požege)
 — 631
Vrhovci Gradski (kod Slav. Požege)
 — 632
Vrhovina (kod Slav. Broda) — 83
Vrhovine (kod Otočca) — 291, 301,
 560, 561
Vrhovni štab NOV i POJ — 30, 169,
 176, 264, 266, 268, 325, 347, 397, 449,
 522, 549, 551—555, 557, 559—567,
 570, 572, 575, 576, 578—583, 585,
 586, 588—591, 630, 766
Vrkića Stan (kod Karina) — 442

- Vrlika** — 15, 50, 374, 520, 577, 665, 666, 673, 679
Vrpolje (kod Dvora na Uni) — 534
Vrpolje (kod Đakova) — 30, 79, 108, 169, 345, 551, 654, 656, 659, 692, 694, 710
Vrpolje (kod Knina) — 114, 333, 372, 373, 573, 755, 761
Vrpolje (kod Šibenika) — 271, 272, 276, 328, 329
Vršeljak (k. 354, kod Obrovec) — 444
Vrulja (kod Ostrovičkih Lišana) — 415, 417, 421, 422
Vucelić Vaso — 394
Vučetić Perica — 130, 343
Vučica (kanal, kod Đurđenovca) — 221, 491, 493—498, 587
Vučipolje (kod Drniša) — 86
Vučković Milan — 197, 198
Vučković Stevo — 197
Vučković Vojin — 126, 342
Vučkovići (kod Ervenika) — 413
Vuići — vidi Vujići
Vujanić (kod Ervenika) — 463
Vujanovac (predio, kod Okučana) — 63
Vujanovići (kod Knina) — 85
Vujatović (kod Knina) — 372, 475
Vujčić Milan — 194
Vujići (kod Knina) — 451, 452, 461—463
Vukas (kod Benkovca) — 445, 446, 448
Vukas Branko — 126, 342
Vukelić August — 186
Vukelić (kod Benkovca) — 409, 419
Vukelić Savo — 321, 643
Vukić Ante — 172
Vukić Ljuban — 345
Vukić Vasilij — 126, 342
Vukman Mijo — 277, 278
Vukobratović Vaso — 385
Vukoder (kod Ozlja) — 93
Vukojevac (D. i G., kod V. Gorice) — 234
Vukojevački gaj (kod Đurđenovca) — 499
Vukojevci (kod Našica) — 223, 225, 500, 577
Vukojevići (kod Knina) — 117
Vukov klanac (kod Neuma) — 268, 269, 273
Vukovar — 568, 587, 653, 656, 657, 672, 678, 693, 723, 760
Vuković Mirko — 190
Vukovići (kod Knina) — 373
Vukovina (kod V. Gorice) — 232
Vukovje (kod Sv. Ivana Želine) — 73, 100, 101, 213
Vuksa Jovan — 149
Vukšić (kod Ostrovičkih Lišana) — 420, 434
Vuletić Duro — 129, 342
Vuletić Marko — 332
Vulići — vidi Vujići
- Z**
- Zabok** (kod Krapine) — 58, 215
Zadar — 147, 151, 152, 240, 253, 403, 405, 411, 414, 415, 418, 422, 426, 429, 445, 458, 459, 466, 468—471, 549, 554, 561, 590, 658, 659
Zadubravlje (kod Slav. Broda) — 80, 81, 109, 111
Zadvarje (kod Makarske) — 264, 270
Zagorje — vidi Hrvatsko zagorje
Zagrad (kod Benkovca) — 423, 427
Zagrade (kod Pleternice) — 632
Zagreb — 29, 37, 38, 40, 58, 62, 99, 100, 119, 155, 188, 189, 201, 202, 212, 215—219, 284, 288, 344, 345, 388, 389, 537, 551, 556, 560—562, 566, 567, 570, 575, 579—584, 586, 589, 644—650, 655, 657, 665, 667, 674—678, 680, 681, 684—688, 691, 695, 697, 699, 701, 704, 709, 710, 712, 713, 715, 717, 720, 725, 726, 728, 729, 732, 736—739, 747, 750, 751, 754 757—759, 762—766
Zaistovec (kod Križevaca) — 58, 544, 545, 682, 767
Zajačko Selo (kod Ozlja) — 93
Zaklan Spaso — 148, 149
Zalužnica (kod Vrhovina) — 301
Zanetić Ivan — 277
Zamaslina (kod Stona) — 269
Zamlača (kod Dvora na Uni) — 236, 365, 366, 528, 531, 580
Zamršje (kod Karlovca) — 708
Zamršten (kod Kosinja) — 89
Zaprešić (kod Samobora) — 215—217, 645, 646, 664, 667, 673, 676, 681, 691, 694, 701, 724, 725, 728, 729, 737, 739, 743, 751, 762
Zatezalo Branko — 132, 341
Zatezalo Nedeljko — 138, 341
Zavala (kod Neuma) — 268
Zavidovići — 711
Zenica — 663, 711, 737, 738, 742—744, 746, 749, 753, 757, 760, 761
Zdelice (D. i G., kod Koprivnice) — 759

- Zdenci** (kod Slav. Broda) — 676
Zdenčina (kod Zagreba) — 188, 233,
 388, 655, 709, 739, 762
Zečevo (kod Kistanja) — 463
Zegnal Ivan — 489, 528
Zelengrad (kod Obrovca) — 447, 448,
 455, 456
Zelina (potok) — 76, 100, 101, 353
Zembo Hamdija — 324
Zemun — 556
Zemunik (D. i G., kod Benkovca) —
 147, 149, 151, 239, 240, 403—407,
 409, 411, 412, 414—416, 419, 422.
 424, 427, 429, 433, 437, 438, 441—
 443, 446, 450, 451, 465, 466, 470, 554,
 565, 570, 590
Zenčić Mile — 277
Zidani Most — 40, 202, 215—218,
 644—646
Zidine (kod Obrovca) — 454—456,
 458
Zinajić Damjan — 385
Zlarin (kod Šibenika) — 275
Zlatar — 17, 564, 565, 682, 683, 685,
 686
Zlatar (brdo, kod Konjica) — 694
Zlatar-Bistrica (kod Zlatara) — 664,
 715, 751
Zlatar Vilim — 288
Zlobin — 290, 320
Zmajevac (kod Bos. Krupe) — 532,
 533
Zoljani — vidi Stari Zoljan i Novi
 Zoljan
Zorica Đorđe — 64
Zorkovac na Kupi (kod Ozlja) — 92,
 93, 555
Zrmanja (kod Knina) — 86, 114—117,
 139, 140, 150—152, 242, 243, 253,
 397, 406, 408, 417, 428, 430, 432,
 436, 439, 442, 449, 549, 576, 614
Zrmanja (r.) — 116, 396, 399, 416,
 451, 453, 454, 458, 459, 461, 466, 467,
 614—616, 619—621, 623, 625, 628
Zrmanja Vrelo (kod Gračaca) —
 397
Zrmanjski klanac — 243, 397, 410
Zrnić Vlado — 186
Zrnići (kod Drežnice) — 14
Zulić Muharem — 324
Zupčići (kod Novigrada) — 431, 437,
 441
Zuzić Stanko — 172
Zvečaj (kod Karlovca) — 389, 725
Zvekovac (kod Čazme) — 77
Zvonarić Kuzmo — 539
Zvornik — 653, 658, 662, 665, 669,
 678, 684, 689, 698, 703, 706, 713, 723,
 728, 731, 744, 748, 752
- Z**
- Žabica** (kod Gospića) — 166
Zagar Ivica — 639
Zagrović — vidi Zagrovići
Zagrovići (kod Knina) — 114, 115,
 117, 151, 152, 243, 249, 395, 398,
 399, 401, 468, 469, 610—614, 617,
 623, 625
Zakanje (kod Ozlja) — 717
Žalac Tomo — 28, 94
Zalić Zuhdija — 99
Zažvić (kod Bribirskih Mostina) —
 423
Zažvića kosa (kod Bribirskih Mosti-
 na) — 453
Zdala (kod Koprivnice) — 155
Zegar (kod Gračaca) — 148, 462—464
Zelić (kod Knina) — 573
Zerava (kod Zadra) — 422, 457—459,
 462
Zestlige (šuma, kod Đurđenovca) —
 497
Zibrinovac (kod Koprivnice) — 733
Zigić Rade — 147, 549, 553
Zitkovčica (kod V. Gorice) — 234
Zitnić (kod Drniša) — 272
Zivaja (kod Kostajnice) — 188
Zižić Dalibor — 277
Zrnovnica (kod Splita) — 264, 270,
 275, 326, 327, 714
Zrvnar Gojko — 126, 342
Zuglići (kod Konjica) — 743, 747
Zujino polje (predio, kod Knina) —
 469
Zumberak — 191, 193, 320, 321, 392,
 748, 749
Zunci (kod Vrbovca) — 768
Župan (kod Zemuniča) — 433
Župančić Zvonko — 121
Županje (kod Obrovca) — 449, 455
Zutić Nikola — 484